C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka\May_Karl-Posledni_cesty_obou_Quitzowu_1.pdb

PDB Name: Poslední cesty obou Quitzowů 1
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 13.4.2007
Modification Date: 13.4.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Název: Poslední cesty obou Quitzowů
Autor: Karel May
Nakladatelství: Návrat, 1999

RADOMÍR SUCHÁNEK
NAKLADATELSTVÍ NÁVRAT BRNO 1999
Původní název Der beiden Quitzows letzte Fahrten

KAPITOLA PRVNÍ - Suteminn

Západně od malé vesničky Bellin se nachází Zotzen. Tam byl les, který v dobách, o kterých nyní vyprávíme, měl vzezření jen velmi málo navštěvovaného pralesa. V létě, když se paprsky slunce prodíraly hustým listím a odrážely se jako na drahokamu na zlatě a nachově orámovaných listech, dostávaly silné kmeny a sukovité větve tajuplné vzezření. Zde, v těchto dobách, byl velice rušný zvířecí život, jelikož se zde prohánělimedvědi, vlci, divoká prasata i jeleni, srnci, lišky, rysové a jiná zvířata. Mezi padlými a tlejícími stromy nebo bezovými křovisky a kapradím, také v skrytých prohlubních číhali jedovatí hadi, kteří leželi ve vlhkém mechu. Nebylo tedy divu, že bylo třeba mimořádné odvahy, pokud člověk chtěl do těchto divokých končin lesa zavítat. Nyní ale byla zima. Mohutné duby a buky včetně jasanů natahovaly své holé větve k nebi, přičemž byly zatíženy velkou vrstvou sněhu, stejně jako půda pod nimi. V tomto ročním období se lesem dalo podstatně lehčeji projít, protože silně propletený porost musel ustoupit krutému chladu. Vystoupil li člověk na východní straně z lesa ven, pak se dostal po krátké cestě přes louku do vesnice Dechtow. Domy se zpola rozpadlými omítkami zčernalými stářím nevypadaly příliš vábně, kontrastujíc s bílou pokrývkou sněhu.
Byl večer. Měsíc posílal své klidně zářící světlo k zemi, lehký vánek pohyboval vzduchem a hluboký mír ležel přes širé pláně. Ve vesnici, jak se zdálo, šlo všechno spát, protože v žádném z těch malých oken nezářilo mihotavé světlo loučí. Ale přece tam ve výčepu ještě vládl život. A to docela rušný život. Na zadní straně
...jelikož se zde prohánělimedvědi, vlci, divoká prasata i jeleni, srnci, lišky, rysové a jiná zvířata.
šenku, v polootevřené stáji, stála řada osedlaných koní a zavřenými okenicemi bylo možné slyšet šum silných hlasů. Také dolů vesnicí zazněl nyní blížící se klapot koňských kopyt a brzy byl vidět i jezdec, který se velice opatrně rozhlížel a blížil se k výčepu. Byla to obrovská postava na stejně obrovském bojovém koni. V pravici držel jako strom silné kopí, pod jehož špičkou vlál malinký praporec. Barvy praporce v tomto nejasném světle byly málo rozeznatelné, stejně jako znak, který krášlil jezdcův obrovský štít a pokrýval jeho levou paži. Mimořádně dlouhý a široký meč mu visel od boku a na silném řetězu, obtočeném kolem boku se houpala pochva, v níž měl dvoustranný dlouhý nůž. Pro svou nebezpečnost byl nazýván "milost boží".
Rychlým skokem se dostal z koně. Kůň byl plavák, velice silného vzrůstu s mohutnými končetinami. Potom přistoupil k okenici a pozorně naslouchal.
"To jsou válečná hrdla, která tam uvnitř slyším. Zajisté u toho není žádný rytíř. Jinak by se zde podle chvályhodného zvyku a mravů postavila stráž. Musím se přesto přesvědčit, jaké barvy nosí. Ba bieco, zůstaň klidně stát, své kopí opřu o tebe."
Zvíře jako by mu rozumělo. Roztáhlo nohy do pohodlnější pozice a jen lehce otočilo hlavu, aby se dívalo, jak pán stupuje do domovní chodby. Tam otevřel dveře a zahlédl velký počet obrov
ských knechtů neboli sluhů, kteří měli obsazená všechna místa u stolů, aby se při dobrém doušku pobavili. V zadním rohu se zvedla hubená kostnatá postava starého strážmistra, který mu přicházel vstříc:
"S dovolením, pane rytíři, chcete nám snad říci vaše jméno? My jsme vás neslyšeli přijíždět a nyní panují docela špatné časy."
Skutečně, ten, který vstoupil, neměl na sobě žádné znaky, podle nichž by se dalo poznat, o koho se jedná. Ale jeho modře zbarvená ocelová zbroj, která byla velice zvláštní, ale přitom mistrně zhotovena, mohla sloužit jako znamení, o koho se jedná. Místo odpovědi však zvedl svůj štít, na kterém byl Amor s napjatým lukem. Tazatel v tom okamžiku s úctou couvl - tato pocta se dává jen významným osobnostem. Hostinský, který to všechno pozoroval, otevřel dveře k vedlejší místnosti a vyzval cizince, aby vstoupil.
"To jsou přece lidé rytíře Nymanda voň Lóben. Co dělají tady za Zotzenem?"
"Táhnou z výpravy domů a chtějí ještě dnes dorazit do tábora před Friesackem," odpověděl hostinský.

"Takže je to skutečně pravda, že markrabě leží před Friesackem, jak jsem slyšel?"
"Musíte zde být naprosto cizí nebo přicházet zdaleka, že už dávno nevíte o této rozepři."
"Přicházím z Pruska, kde černý kříž německého rytířského řádu potřebuje silné paže. Ale dejte mi něco k pití, něco dobrého, jak je to dáno chvályhodnými zvyky a mravy. Pak odveďte mého koně Babiecu do stáje. To vzácné zvíře potřebuje opatrování a zotavení."
Hostinský učinil, jak mu bylo řečeno. Mezitím seděli ti obři v zakouřeném výčepu a bavili se tlumeným hlasem o cizím rytíři.
"A vy skutečně nevíte, kdo to je?" zeptal se strážmistr. "I když jste viděli toho nahatého kluka se šípem, kterého má namalovaného na štítě?"
"My také neznáme každého rytíře, protože přicházíme ze Švábska," omlouval se jeden z tázaných.
"To je pravda. Ale i když jste ho ještě nikdy neviděli, zaručeně znáte jeho jméno, protože je známé téměř po celé zemi a ještě alespoň tři míle za ní. On se jmenuje ."
"? Už jsme skutečně slyšeli o tom mohutném bojovníkovi, jakého jiného není. I když se s ním hodně lidí měřilo. Vyprávěj nám o něm."
"Ano, o tom, co zde v zemi udělal, o tom se dá hodně vyprávět. Ale nic o jeho původu, o jeho dobrodružstvích ve vzdálených zemích. Byl u Rusů a u Normanů, u Dánů a Frísů, v zemi Franků a Walesanů, a dokonce měl být i u Turků a Tatarů. Ale o jeho činech se nic neví, protože vždy jezdí sám a nikdy ho nikdo neviděl v doprovodu nějakého zbrojnoše."
"To asi hlídají jeho hrad."
"Jeho hrad? Žádný nemá. Bydlí v Tangermünde v malém domečku, který je obklopen zdí. Takže žádné oči nevidí, co se v jeho domácnosti děje. Ale budou to zázračné věci, protože v noci vystupuje ze starého komína ohnivá záře a občas přicházejí zvláštní žhnoucí postavy a tancují kolem chatrné střechy. Pak je slyšet za zdí rámus, jako by celá vojska spolu bojovala, mohutné dupání, pod nímž duní země. Zvoní meče, rachotí zbroj, řehtají koně, vyjí a štěkají psi a každý utíká od domu, ve kterém tyto pekelné čáry tropí svoje reje. Ale on nedělá černou, nýbrž bílou magii a "
"Bílou? Co je to zas za umění?"
"Při černé magii patří duše ďáblu a po uplynutí určité doby musí pak ve zlém být jeho sluhou. Při bílé magii je donucen dělat dobro, a protože za to nic nedostane, tak si můžete představit, že se se svými druhy proti tomu brání a v noci tropí takovýto pohanský rachot. Kdo umí bílou magii, ten má moc nad všemi dobrými i zlými duchy, nad životem a smrtí, nad majetkem a statkem. A může dokázat všechno, co se zlíbí Bohu a svatým andělům. Proto je tento takový mocný rytíř a současně i učenec, kterému není nic skryto v sedmi říších podsvětí. Umí dělat počasí a svit slunce, umí zahnat jedovaté ovzduší a vyléčit všechny nemoci. Chytí medvěda holýma rukama a dokáže člověka ve zbroji rozseknout od hlavy až po hrudník nebo i dále, pokud chce. Jeho kůže je pevná jako železo, protože šiji potřel dračí krví. Skrz jeho zbroj nepronikne ani meč, ani dýka, protože byla ukovaná dobrými skřítky. Není poddaný žádného člověka a nikdo, žádný kníže nebo vévoda, si ho nemůže vyžádat k válečnému tažení. On přijde sám a ta strana, ke které se přidá, vždy zvítězí."
"Ale kdo mu hlídá dům, když je na cestách?"
"Ten je chráněn jeho duchy, kteří ve všech možných lidských a zvířecích postavách bloudí kolem, nebo se dívají přes zeď. Pozorovatel vidí, jak občas vyjde stará ženská s plačícíma očima z malých dvířek. Pak zase vidí odvážný pozorovatel nádherně stvořenou ženu, která se ale okamžitě změní v obrovskou nestvůru a ta se na něj vyřítí s vyceněnými zuby. Občas také vrátky projde krásný mladík, aby v příštím okamžiku beze stopy zmizel. Někdy také člověk vidí vrásčitý stařecký obličej ve střílně zdi, ale ten, který se hned neotočí a neuteče, lituje: je proměněn ve zvíře a pak pyká za svou zvědavost."
V tomto okamžiku byl tento pověrčivý vypravěč přerušen rukou, která silně zabouchala zvenčí na okenice. Hluboký, plně znějící hlas volal výčepního, který si pospíšil ven, aby se zeptal na přání nočního hosta.
"Kdo je to?" chtěl vědět strážmistr, když se hostinský vrátil.
"Rytíř," odpověděl tázaný, "který velice pospíchá. Chce uhasit žízeň, a pak jet dál."
"Ty jsi ho poznal?"
"Hluboce se zahalil. Skoro se zdá, jako by to byl jeden z Quit zowů."
"Z Quitzowů? Pak tedy buď utekl, nebo při dnešním boji unikl. Povstaňme muži, chci se na toho člověka podívat. A je li to jeden z nepřátel, pak vás zavolám. Běžte zadními vrátky tiše k vašim koním, protože pěšky se těžko k jezdci na koni dostanete."
Zapálil jednu z připravených loučí a vystoupil s ní přede dveře, aby nejistému světlu měsíce co nejvíce pomohl. Držel jednou rukou otěže koně, posvítil druhou a jakmile zahlédl obličej jezdce, odhodil od sebe světlo a vytrhl svůj meč z pochvy.
"Pozdrav vás Pán Bůh, rytíři Dietrichu. Co máte co dělat ve Frie sacku?"
Ale vtom se již zableskl meč tázaného. Jak prolétl vzduchem, zaručeně by setnul hlavu strážmistra, kdyby ten rychle neuskočil na stranu a trhl za otěže koně, který se začal vzpínat, a tím ránu udělal velice nejistou.
"Sem, sem, chlapi," volal přitom daleko slyšitelným hlasem, "můžeme chytit rytíře Dietricha voň Quitzow!"
Toto zvolání zaplatil životem, protože druhá Dietrichova rána byla přesnější a složila ho nehlučně do sněhu. Ale to již přispěchali ostatní a začali dotírat na obklíčeného rytíře zbraněmi.
Odhodil své kopí, vytasil meč...
"Vzdejte se!" volali na něho, "vždyť vidíte, zeje nás hodně!" "Vzdát se?" smál se zlostně, strhl svého koně, nechal ho vyhazovat kolem dokola a bránil se přitom mohutnými údery. "Zde máte moji odpověď a táhněte k čertu, vy zbabělá chátro!" Jeden po druhém padali pod mohutnými ranami z koně, zatímco žádnému se nepovedlo třeba jej jenom zranit. A právě otáčeli poslední dva svá zvířata, aby se tomuto nepřekonatelnému bojovníkovi ubránili útěkem, když se zde

objevil nový bojovník.
Byl to . Zaslechl ve své místnůstce hlasité volání strážmistra a pospíchal ke svému koni, aby se zúčastnil boje. Když objížděl roh domu, zpozoroval, že Dietrich byl zcela sám a bez doprovodu.
"Hej!" zvolal, "to si liška dovolila vylézt ze své nory? Zde je jeden, s kterým se můžeme měřit vy jste bez kopí, rytíři? Dobrá, bijme se podle rytířského zvyku a mravu."
Odhodil své kopí, vytasil meč a přitlačil svého plaváka na Dietrichova vraníka.
"!" zvolal tento a tón jeho hlasu prozrazoval radost nad objevením se tohoto nepřítele.
"Ano, , který dnes od tebe začne žádat zúčtování, Die trichu."
Dietrich se svým koněm couvl.
"Zadrž, Otto, já svůj meč s tvým nezkřížím!"
"Bojíš se snad? Stůj pevně a braň se!"
"Ne, nech si svůj život."
"Tak ty ho nechceš? Nemá snad pro tebe cenu, zatímco jsi mi už všechno ostatní sebral? Ale upokoj se, ty ho stejně nedostaneš. Říkám, braň se, nebo tě skolím!"
Dietrich odrazil mohutnou ránu svého protivníka a zvolal:
"Proč jsi nezačal dříve se svou pomstychtivostí? Ty jsi nevěděl, kde mě máš najít?"
"Měl jsi dost nepřátel, kteří tě měli v moci. Nyní, když chceš uniknout, přišel můj čas. A do té mezery nepřátel vstupuji. Braň se, muži, není to míněno v žertu!" "Dobrá, tak jeď, když jinak nechceš."
Vzpřímil se ve třmenech, uchopil meč oběma rukama a mávl jím se zničujícím sekem na a. Ten ale úder zachytil svým štítem, jako by byl veden slabým chlapcem. V příštím okamžiku vyrazil Dietrichovi jeho zbraň z ruky, že letěla daleko do pole. "Zde vidíš svého mistra! Vzdej se, nebo zemři!" "Ani jedno, ani druhé! Táhni do pekel!" Vytrhl ze svého opasku "milost boží" a vyrazil silnou pěstí nepříteli na hrudník. Tam se ale čepel odrazila od pevné zbroje a roztříštila se jako sklo vlivem této tvrdé rány.
"To bylo míněno dobře, Dietrichu! Zde máš můj dík," zvolal a nechal klesnout meč. Vytáhl dvoustrannou dýku z pochvy a hodlal s ní udeřit na Quitzowa, ale ten, neboť již neměl žádné zbraně, obrátil svého vraníka a dal se na útěk.
"Hej, rytíři Dietrichu voň Quitzowe, stůjte pevně, jak se sluší podle dobrého zvyku a mravu!" zvolal , zatímco seskakoval z koně, aby uchopil odložené kopí. Opět nasedl, opřel ho o bok a jako duch pomsty se vydal pronásledovat ujíždějícího.
"Zadrž, zrádče, vrahu, lupiči žen!" znělo burácejícím hlasem za spuštěným hledím pronásledovatele. S využitím všech sil běžel vra ník přes zvířený sníh; Dietrich voň Quitzow znal svého protivníka a věděl, že je ztracen, pokud by ho dohnal. Laskáním a povzbudivými slovy se snažil svého věrného koně pobídnout k vytrvalosti, a aby mu zmírnil zátěž, odhodil štít, který dosud držel v ruce. Avšak jeho pronásledovatel se k němu neodvratně přibližoval,
neboť plavák byl lepší než vraník. Silné končetiny nesly dlouhé, téměř až k zemi sehnuté tělo jako hračku. Stromy a kro viny mizely jak stínové obrazy za oběma rytíři, kteří nyní s využitím veškerého umění a zručnosti uháněli jako vítr. Nyní se již na obou stranách cesty zvedl vysoký les, uzlovité kořeny provázaly půdu a každou vteřinou dělaly jízdu na koni nebezpečnější. Oba bojovníci však jeli dál bez zpomalení kupředu, první utíkající a za ním pronásledovatel. Vzdálenost mezi nimi se stále zmenšovala. Stále kratší byly skoky vraníka, stále delší mohutné skoky plaváka, jehož šlachy se zdály být ukovány z ocele. To hodné zvíře snad vědělo, o co mimořádného se jedná. Vztek, který mu napínal svaly, zářil také z velkých tmavých očí a hluboké tóny, které unikaly z jeho kouřících nozder, nebyly znamením únavy, ale nadšení, se kterým vzácné zvíře poslouchalo stisky stehen svého pána.
A tak to šlo přes rokle a pole, dál, stále dál, až Dietrich najednou ucítil, že síly jeho koně jsou u konce. Nyní už byla jenom jedna cesta k záchraně: útěk z cesty přes podrost. Již byl připraven zatáhnout otěže na stranu, když za ním zaznělo zvolání, které ho přinutilo k veselému zavýsknutí.
"Sláva, Quitzow!" zaznělo z tuctu silných hrdel a stejně tolik jezdců vylezlo zpod podrostu mezi něho a jeho protivníka, který se ani na okamžik nezastavil. Se sklopeným kopím vlétl doprostřed nich, aby se v příštím okamžiku s nimi dostal do boje.
"Výborně, jste snad Holtzendorfovi muži? Pan Werner bude muset zaplatit útratu," zvolal, zatímco sekal mezi nimi svým mečem, takže jeden po druhém padali z koní. Skutečně se zdálo, jako by zbraně ostatních neměly na něho žádný vliv, jako by jeho síla rostla každým úderem, který rozdal. Ale přes to všechno nyní dobře viděl, že mu Dietrich unikl, protože ten už dávno zmizel s jedním jezdcem, kterým byl sám Werner voň Holzendorf, který chtěl využít noci, aby se nájezdem přesvědčil o poloze Friesacku a při této příležitosti narazil na svého přítele Dietricha.
Všiml si blížících se jezdců a schoval se se svými muži v křo vinách. I přes rychlost jízdy, a ne zrovna záviděníhodného postavení, ve kterém se nacházel rytíř voň Quitzow, jako utíkající, což ještě nikdy neviděl, byl jím ihned poznán, a proto svým poddaným dal příkaz, aby se mezi oba vrhli. Tímto způsobem se mu
podařilo, že osvobodil rytíře Dietricha od jeho pronásledovatele a nyní s ním s radostí klusal přes Kremmen na zámek Botzow. Projel otevřenými bočními vrátky a nepozorován poddanými dorazil.
Mezitím byl ukončen i boj mezi em a sluhy Wernera voň Holzendorf. Jakmile si všimli, že jejich pán je s rytířem v bezpečí, vzdali se tohoto nerovného, a přitom pro ně nebezpečného boje a stáhli se útěkem, aby své raněné, kteří zůstali ležet na bojišti, vyzvedli teprve, až mohutný rytíř, proti němuž přesila nic nezmohla, bojiště opustí.
Nemuseli čekat dlouho. , který si uvědomil, že pronásledování by k ničemu nevedlo, se rozhodl obrátit. Pomalým krokem ujížděl zpět. Takže mu voň Quitzow dnes ještě unikl, ale přece věděl, že ho později opět potká, a pak - to si předsevzal - se mu podruhé uniknout již nepodaří.
Bylo už k ránu, když se opět dostal do Dechtowa. Hostinský se ujal mrtvých i raněných a mu slíbil, že mu z tábora markraběte pošle pomoc. Pak ujížděl směrem na Zotzen vstříc Friesacku. Když tam dojel, všiml si mezi bojovným lidem

živého a zdravého pohybu. Po dotazu se dozvěděl, že zámek byl této noci dobyt díky podzemní chodbě. Byl ihned obsazen a paní Elisabeth s jejími dětmi a veškerým jejím majetkem byl dovolen volný odchod. Také Dietrichovi lidé mohli odtáhnout s tím, co měli na sobě. Před tím jim byl ještě vyplacen žold.
Právě se otvírala brána a padací most klesal. Pomalu a smutně, jako při pohřebním průvodu, se pohybovali odcházející ze zámeckého kopce. Vpředu jely dva vozy, jeden byl naložen majetkem nešťastné ženy, na druhém seděla ona sama se svými dětmi a vzadu následovali smutní a poražení sluhové beze zbraní. Průvod procházel mezi shromážděnými vůdci a mezi rozestavěnými protivníky. Ti první zdravili ženu, manželku kdysi mocného představeného markrabského rytířstva, když kolem nich projížděla, velice uctivě. Hrubí válečníci však za ní posílali nejedno hanlivé slovo, někteří její vysmívali, čímž její smutné postavení, ve kterém se nacházela, bylo ještě těžší a citelnější. Blízko u cesty, nahoře na kopci u větrného mlýna, stál obrovský hmoždíř, kterému se také vděčilo za brzký pád Friesacku, stejně jako jiných poražených
hradů. Elizabeth se otočila se slzami v závojem zakrytých očích pryč od tohoto hrozného válečného stroje.
Když dojeli nahoru na kopec, poslala v nejhlubším smutku a s hořkou bolestí poslední loučící se pohled zpět na mocný, nyní napůl rozbořený hrad, ve kterém prožila nejšťastnější roky svého života. Zahalen v namodralou mlhu a rozeznatelný jen bledými obrysy, ležel zde jako vzpomínka na dávno zmizelé krásné doby. S tichou zlobou stáli její dva synové po jejím boku a mnohý z válečných sluhů zaťal své tvrdé kostnaté pěsti a zahrozil zdviženou paží zpět na radostně se pohybující nepřátele v jejich táboře. Protože se cesta svažovala, místo jejich posledních bolestí jim brzy zmizelo z očí. Elisabeth nechala opět zastavit, aby se rozloučila s poddanými svého rytířského manžela. Nebylo toho řečeno mnoho, ale blýskavé oči a temné tváře loučících se mluvily stejně jasně jako slova, když se paní v doprovodu čtyř markraběcích jezdců odebrala na hrad Taupitz, a smutně se za ní dívali. Sami se roztrousili do celého světa. V srdci každého z nich žila radostná naděje, že rytíř Dietrich opět získá svou sílu a bude potřebovat jejich ruce a pak, ano pak, chtěli tuto urážku splatit s mnohanásobnými úroky
zastavil svého koně na osamělém místě a pozoroval toto divadlo. Potom odbočil do míst, kde viděl stan hraběte Ulri cha voň Lindow, který vedl celé obléhání. Mnohé veselé zvolání, mnohdy mlčící a uctivý ponížený pozdrav, ho doprovázel při jízdě dlouhými řadami stanů, dokud se nedostal před stan hraběte. Ten právě vystoupil z otvoru plátěné stěny a vyrazil ze sebe, jakmile ho uviděl, zvolání radostného překvapení:
"! Právě přicházíte ve šťastné hodině. Slezte a přistupte blíž. Náš milostivý pán je dnes sám přítomen a právě mi dal úkol, abych vybral nejodvážnějšího a nejspolehlivějšího z řady našich jezdců, aby mu svěřil uskutečnění velice důležitého úkolu. Ale žádný z nich není tak skvělý a tak důstojný jako vy, který by mohl mít důvěru Jeho Milosti. Proto vás prosím, abyste vstoupil a pozdravil tohoto velkého pána."
slezl z koně, ale jeho obličej zůstal vážný. Žádný z rysů jeho tváře neprozradil, že se uctivou řečí hraběte cítil polícho cen.
Mezi těmito třemi muži se rozvinul rozhovor, jehož obsah musel být důležitý,...
"Dobře, složím panu markraběti svůj uctivý pozdrav, ale jestli nabídnu svoji ruku do jeho služeb, to nemohu ještě s určitostí říci."
Následoval hraběte do stanu.
V něm na polním sedátku seděl markrabě Friedrich obrácen zády ke vchodu. V rukou držel dopis, který právě, jak se zdálo, četl. V jeho tváři se jasně zračila radost, kterou mu udělal obsah tohoto dopisu. Při vstupu obou mužů se obrátil a překvapeně vyskočil, jakmile zahlédl a.
"Vítejte, rytíři, zde v táboře," zvolal a nabízel jmenovanému se srdečností ruku, "vaše přítomnost nás chce naplnit radostnou nadějí, že se podaří jedno těžké dílo, pro jehož splnění nám chtěl náš milý hrabě Lindow najít vhodného muže. Ale řekněte, odkud přicházíte? Vždyť už je to velice dlouhá doba, co jsme vás viděli naposledy!?"
Mezi těmito třemi muži se rozvinul rozhovor, jehož obsah musel být důležitý, což prozrazoval i tichý hlas, kterým byl veden. Na konci rozmluvy se markrabě zvedl se slovy:
"Nyní tedy víte všechno, rytíři, a rádi bychom slyšeli, jestli nám chcete přislíbit splnění toho důležitého úkolu."
Tázaný napřáhl svou pravici ke knížeti:
"Zde je má ruka, Milosti, že to udělám, a co dokážu udělat jako muž, to provedu."
"A máte nějakého pomocníka, kterému můžete důvěřovat?"
"To mám, i když to není muž, ale mladík, který ještě svou nohou nevkročil do nebezpečného života, ale vyrostl před mýma očima. Má srdce tak čisté a věrné jako zlato a ruku tak silnou, že bych se musel bát, pokud by v boji stál proti mně."
"Dobrá, udělejte všechno, co chcete. Rytíře Dietricha však zatím přenechte nám. Především vás ale chci upozornit na zámek Gar losen, na rytíře ze Džbánu). Jsou to neklidné duše a my jsme s nimi měli často spory. Nyní jděte a odpočiňte si, hrabě se o vás postará."
V doprovodu jmenovaného opustil markraběcí ubytovnu a brzy byl pro něho přistaven stan, ve kterém si měl odpočinout z dobrodružství minulé noci.

KAPITOLA DRUHÁ - Odvázaní druhové

Na soutoku Eldy a Mayeny, na meklenbursko priegnitzké hranici, jednu a půl míle severně od Lenzenu na Labi, ležel pevný zámek Garlosen, později nazývaný Gorlosen. Od nepaměti bylo jeho osudem sloužit za pobyt neklidným povahám, které bývaly pánům země, anebo také zemským silnicím velice nebezpečné. A nyní byl obsazen čtyřmi muži, kteří uměli dobře vést svůj meč a nejraději pili víno, které jiní zaplatili. Byli to starý a mladý Boldewin voň dem Kruge, jejich bratranec Thomas voň dem Kruge a odvážný Claus voň Quitzow, bydlící ve Stavenově. Tito čtyři statní muži se

ráno sešli na Garlosenu, vyprávěli si o svých příchách a sporech a svých válečných činech, přemýšleli o nové slávě a k tomu pili s vytrvalostí Cuno. Starý sklepmistr si často sedával na jeden ze schodů, aby se od nekonečného běhání nahoru a dolů, trochu vydýchal. Když pak nastal večer a vzácný mok již nechtěl hrubými hrdly pořádně téct, nechal se voň Quitzow vysadit dvěma sluhy na koně, pevně se držel opratí a jel domů. Zbývající pánové voň dem Kruge se potáceli do společné ložnice a vylhávali si nemožná dobrodružství, až jeden po druhém ztratili řeč. Trojité chrápání prozrazovalo, že tito hrdinové skutečně začali odpočívat po těžké denní práci.
Jinak pochopitelně probíhal den, když se musela vybojovat rozepře, nebo se blížila výprava s obchodnickým zbožím. Potom mohl člověk zaznamenat válečnický a živý shon mezi zdmi zámeckého dvora, a když se potom otevřela brána, aby vypustila družinu ozbrojenců, pak se zaručeně nevraceli jinak, než jako vítězové. Tito čtyři pánové se sice dokázali unavit pitím, ale nikdy je nikdo neviděl, že by umdlévali po lítém boji.
Bylo to jednoho studeného únorového dne, když na silnici od Lenzenu do Grabowa vesele ujížděl rytíř. Kůň, na kterém seděl, jistě neukazoval přebytečné maso, ale měl o to silnější kosti. Způsob, jakým si vykračoval, určitě neprojevoval slabost. Slabost nejevila ani dlouhá hubená postava jezdce, který seděl v sedle tak vzpřímeně, jako by mu přes hlavu přešlo teprve dvacet let, ačkoliv šediny vousů a vlasů a bohatost vrásek na počasím ošlehaném obličeji naznačovala stopy věku, kdy se upřednostňují teplá kamna před všemi krásami zimou ztuhlého lesa.
"To je hloupost," říká sám pro sebe, "postavit zámek tak daleko na venkově, když se dá na Labi tak bohatě chytat. Teď ujíždím ale zadrž! Kdo je ten muž, který tam přede mnou tak pomalounku bloumá? Jako by šel na procházku v nejkrásnějším létě. Musím se ho zeptat, kde ústí cesta do Garlosenu."
Pobídl koně ostruhami a brzy se nacházel po boku pěšího, který, aniž by si rytíře příliš všímal, šel pomalým krokem dál. Byla to obrovská postava s mocnými a svalnatými končetinami. Z jeho ošlehaného obličeje trčel smůlou natřený knír, po obou stranách nosu, alespoň na délku dlaně stočený nahoru do vzduchu, což mu dodávalo velice zlostné vzezření. Oblečení muže bylo z nevydělané kůže. Byly to vysoké boty, poměrně nečisté kalhoty, obnošený kabátec, odřená hučka, která měla tak širokou krempu, že z dálky se dalo docela předpokládat, že tento silný člověk nese na hlavě mlýnský kámen. Z hučky viselo několik červených kohoutích per na stranu a na stejně červeném opasku visela hrozná dlouhá bojová šavle.
"Hej, starý brachu," zvolal na něho rytíř, "odkud cestou a kam jdeš?"
"Starý brachu," odpověděl tázaný, "hrom a vražda! Bůh mě trestej, když klejů. Ale ať čert rajtuje na tom, který mi tady tvrdí, že jsem starej. Odkud přicházím a kam jdu, to je věcí jenom mejch nohou. Já jsem strážmistr a jmenuju se Caspar Liebenow. Ten, kdo mě ještě jednou nazve ‚starým brachem', hrom a vražda! Toho rozsekám, až z něho budou lítat cucky!"
Náš dobrý Caspar Liebenow se cítil tímto oslovením uražen na osobní cti, v očích se mu zablesklo a ruka se výhružně položila na jílec šavle. Jak se zdálo, rytíř si ani nevšímal jeho zlobného vyjádření a pokračoval svým předešlým tónem:
"Takže Caspar Liebenow, tak se jmenuješ a jsi strážmistr, snad u rytířů ze Džbánu?"
"U džbánu, jo, tam jsem vždycky strážmistr, pokud je v něm alespoň jedna kapka. Ale u rytířů ze Džbánu ne. To bych se tak nanejvýš mohl zeptat, jestli pan Dietrich z no, ale to je zase věc mejch vlastních nohou."
"Jen mi stále nepřipomínej své nohy," smál se rytíř, "a svou moudrost si nech pro sebe, pro mě za mě jak dlouho chceš. Ale řekni mi, jak dlouho musím ještě jet do hradu Garlosen?"
"Do hradu Garlosen? Ne dýl, než se tam dostaneš. Hrom a vražda, Bůh rně trestej, když to není pravda. Cestu já sám neznám, ale brzy se najde já chci k pánovi Clausovi do Stavenowa. Nejdřív se ale chci zeptat, jestli není náhodou k nalezení u Boldewinů," dodal, přičemž byl po poznámce rytíře, že tento jde do Garlosenu trochu důvěrnější.
"Míníš snad Clause voň Quitzow?"
"Toho samýho!"
"Ty jsi předtím mluvil o panu Dietrichovi. Je snad jeden z těch Quitzowů na Friesacku?"
"To už je zase věc mejch vlastních nohou, ale ať to víte. Když mi nejdřív řeknete vy, kdo jste? Já jsem vás nikdy neviděl a neznám vaše barvy."
"Ty jsi ještě neslyšel o Heysovi voň Steinfurt auf Alvensleben?"
"Heyso voň Steinfurt? Hrom a vražda, Bůh mě trestej, když klejů, ale Heyso to je chlap, před kterým mám respekt. Je bohatej jako princ, protože má víc než dvacet hradů a vesnic a ohání se ostřím lépe než ďábel. Toho toho dobře znám, i když jsem ho ještě nikdy neviděl. Táhl s panem Clausem voň Quitzow proti Bran denburákům a statečně sedí na krku krámskýmu národu Kramářů. Jste to snad vy sám?"
Rytíř přikývl a Liebenow pokračoval:
"Tak to nemusím mít před várna žádný strach a můžu vám říct, kdo jsem. Protože, hrom a vražda, Bůh mě trestej, když klejů, vy přece neprozradíte pána rytíře Dietricha voň Quitzow, když ho najdete na Garlosenu."
"Že jsem si to myslel protože jedině Dietrichův muž se odváží s rytířem takto mluvit. Slyšel jsem o vašem neštěstí a také o tom, že pan Dietrich nakonec unikl. Myslíš, že ho najdeš na Gar losenu?"
"Ne, ale Claus sedí celý den u Boldewinů a od něho se můžu dozvědět, jestli se u něho pan Dietrich neschoval. Hrom a vražda, Bůh mě trestej, jestli klejů, nechci mít na světě nic jiného, než svý ho pána a pak půjdeme norimberskýho purkrabího tak zmlátit, že na to bude celý život vzpomínat."
Během této řeči vyjeli z boční lesní cesty z křovisek dva jezdci, kteří na sebe okamžitě upoutali pozornost těch dvou. Ten přední měl obrovský obvod těla a seděl na stejně tlustém šimlovi, takže jeho poněkud krátké nohy sotva dosahovaly do poloviny těla zvířete. Z jeho plného kulatého obličeje trčel nos, který byl červeně zbarven, měl téměř velikost obrovské brambory a na jeho špičce se ve všech odstínech objevovala modrá barva. Malá, zato však, jak se zdálo, lstivá očka téměř neviděla přes tukem opolštářova né tváře, otěže volně visely koni na krku a obě ruce jezdce se spojily bezstarostně na břiše, jako by šimla nemohlo v životě napadnout udělat nepřístojný krok. A skutečně,

propracovával tento korpulentní kůň svou těžkou tělesnou váhu dál cestou, což nechalo tušit jeho andělskou povahu a dokazovalo, že jediné nebezpečí, které hrozí, je, že by jednou mohl zůstat stát ve svém vlastním tuku.
Za tímto dobře krmeným obrazem spokojenosti se kývala na ztuhlých nohách Rozinanta, jejíž matně žluté prosvěcující kosti byly drženy poloprůhlednou kůží, na které by se po dlouhém hledání možná našel jeden osamocený chlup. Na jejím ocasu rovně trčícím do výšky se houpalo něco, co připomínalo moly napadenou štětku do komína. Obě uši se všemožně snažily udržet své vzpřímené postavení, ale vždy spadly unaveně na souchotinářský krk. Pysky tohoto statečného čtyrnožce měly to obrácené, soucit vzbuzující posazení, které svědčilo o naprosté neškodnosti zubů. Na ostře hranatých zádech balancovala postava, jejíž dlouhé tyčkovi té nohy dosahovaly téměř až k zemi, zatímco jeho špičaté lokty trčely na půlku koňské délky za záda majitele, velký nárazníkoví ty nos mu trčel z hubeného bledého obličeje a přes úzké rty visely dva nebo tři vousy (chlupy), které sloužily jako zástupci kníru. To celé bylo korunováno věcí, která byla napůl klobouk a helma,
napůl druh přilbice a zdálo se, že sama neví, proč vlastně sedí tam nahoře na temeni.
Když oba nové příchozí zpozorovali naše dva známé, zastavili, aby si pozorně prohlédli toto cizí zjevení. Šimlík se zarazil, a aby si zachoval rovnováhu roztáhl nohy co nejdále od sebe a jeho hubený kolega koulel očima smutkem nad tím, že na této ulici není žádný hřebík, kam by prozatím pověsil svou unavenou hlavu.
Konečně se zdálo, že tlusťoch došel k rozhodnutí. Snažil se prosícími slovy a výhružným hekáním dohnat svého koně k další cestě, a když se mu to konečně podařilo, rozjel se přímo na Heysa, důrazně si odkašlal a začal:
"Odkud jedeš, rytíři, ehm."
"Odtamtud," smál se pán voň Steinrurt, zatímco palcem ukázal přes rameno.
"Hm hrrr a kam jedeš, hrr hm?"
"Tam," odpověděl Heyso, stále se smál a přitom ukázal ukazováčkem dopředu.
"Hrr hm," odkašlal si opět tlusťoch, přitom sepjaté ruce na svém pupku povolil a natáhl svou pravici dozadu se slovy: "Baltazare, můj meč!"
Zbrojnoš uchopil žádaný předmět, který zatím ležel napříč přes jeho obě kolena, a podal ho svému pánovi, přičemž okamžitě sáhl i pro svůj vlastní meč.
"Hrr hm, řeknete mi už konečně odkud jdete? Hrr, hm, a kam chcete jet, rytíři?"
Bylo zcela zvláštní, jaká zlomová změna nastala u těchto čtyř a dvounohých tvorů v okamžiku, kdy mluvčí sáhl po své dvoustranné zbrani. Zdálo se, jako by vyrostl o několik coulů, očička se mu leskla nanejvýš neohrožené nad převislým obočím a celá postava měla postoj, který vnucoval respekt. Stejně to bylo se zbrojnošem Baltazarem, na kterém bylo jasně vidět, že už s ním není radno žertovat. Šiml začal radostí tancovat a radostně funěl nozdrami a hubený ryzák Baltazara ze sebe dokonce vyrazil rzání připomínající trumpetu a vyskočil radostí všemLčtyřmi do vzduchu.
"Co to má znamenat?" zeptal se nyní Heyso vážně.
"Hrr hm, to má samozřejmě znamenat, že rytíř Claus voň Quit zow na Stavenowě si vynutí dlužnou odpověď svým mečem, po
kud ji nedostane dobrovolně hrr hm. Taste, rytíři, a já vám otevřu ústa!"
"Pan Claus voň Quitzow!" zvolal Heyso napůl radostně, napůl ohromeně, protože znal věhlas jeho statečnosti a odvahy, jak se o Clausovi vyprávělo, a dojem podle jeho vnějšího zjevu ho přece jenom trochu zmátl.
"Promiňte, rytíři, to jsem nevěděl. Jen si váš meč vraťte, tam, kam patří. Já jsem Steinfurt na Alvenslebenu a myslel jsem, že se s vámi setkám na Garlosenu u Boldewinů."
"Rytíř Heyso? Hrr hm, to je milé slyšet. Baltazare, zde máš zase to staré železo."
Zbrojnoš vyslyšel jeho výzvu a zatímco ti dva pánové jeli napřed, řídil svého ryzáka po bok strážmistrovi, aby je s ním následoval.
"Tak tedy," žbrblal, "ty patříš k Heysovi voň Steinfurt? U něho je veselý život. Žádné starosti, žádná nouze, rvačky a vína plné sudy. Zato prokletý život na Garlosenu a Stavenowě. Vína dost, ale žádná rvačka, žádný čestný boj během celé nekonečné zimy. Já už jsem v kůži tak zrezavěl, jako stará plísní obložená tlačenka a toužím jednou po pořádném správném úderu mečem."
"Heyso voň Steinfurt, říkáš? Ten pro mě za mě, ať je celým chlapem. Ale mému rytíři se vůbec nevyrovná. Hrom a vražda, Bůh mě trestej, když klejů. Ale takovýho pána, jako je Dietrich voň Quitzow, nikde nenajdeš, ať pudeš kam pudeš."
"Tak tedy?" zvolal překvapeně ten druhý, "Ty patříš ke vzácnému pánu Dietrichovi, kterého nyní obklíčili na Friesacku?"
"Obklíčili? Vyhodili ho! Vyhodili ho jako jezevce, který čeíil příliš mnoho psům. Ale voni by to vůbec nedokázali, kdyby neměli to ostudné velké dělo, kterým dokážou sestřelit měsíc z nebe. Ale neměj žádný starosti, bratře Baltazare. Teprve až najdu svého rytíře, pak, hrom a vražda, Bůh mě trestej, když klejů, pak si vez mem vlastní děla a Berlín, Brandenburg, Magdeburg a všechna ta pohanská sídla zahrabeme do země."
"Tak tedy? Takže rytíř Dietrich utekl?"
"Utekl?" zvolal strážmistr, "poslouchej, bratře noháči. Seber svý kosti, nebo s nima zaklepu tak, že ti všechny spadnou do holínek. Rytíř Dietrich a utekl! On se probojoval. Probojoval, aby najal muž
stvo, kterým vymrská markraběte až nazpátek do Švábska. To si zapamatuj, nebo budeš mým bývalým přítelem."
"Tak tedy? A ty si snad myslíš, že Baltazar se někoho bojí? Jemu a jeho Gregorimanorosewitschovi ještě nikdo nikdy nic neudělal."
"Gregomianorodewitsch? Co je to vlastně za tureckého psa, který má taklenc Boha urážející pohanský méno? Takovéto hříšné věci by se v křesťanské zemi vůbec neměly trpět!"
"Turecký pes?" smál se hubeňour. "Neměj mi to za zlý, ale zaměňovat mého ryzáka za Turka, to bych nějakýmu

quitzowskýmu válečníkovi nedoporučoval. Tak, a teď to víš."
"Ano, teď do vím, ale jen to, že tvůj kůň má takové dlouhé a tenké jméno, stejně jako sté tenký a hubený voba dva. Ale jak vůbec k takovému galimatyášovi vlastně přišel?"
"To je velice jednoduché: pochází z ruského Tabunu, a proto také musí mít ruské jméno. Jeho otcovský hřebec se jmenoval Gre gorevič, jehož otec se zase jmenoval Rimanovič a zase ten jeho otec se jmenoval Rosevič. A proto při vzpomínce na jeho tři předešlé předky se jmenuje Gregorimanorosewitsch. Tak tedy, rozuměl jsi tomu? A že mu zbytečně neukapává tuk, to je pro něho přímo pocta: on totiž měl jednu jeho srdci nejbližší a když od ní byl odloučen, nemohl to překonat, trápil se nad tím celých pětadvacet let a za tu dobu tak hrozně zhubnul."
"Jo ta láska, ta už mnohému sundala trochu masa, i když to nebyl přímo kůň. Ale bratře noháči, řekni mi, co je to za starou boudu, která tam ční nad stromy?"
"To je zámek Garlosen."
"Že by to staré dnou postižené hnízdo bylo slavné Garlosen? Hrom a vražda, Bůh mě trestej, když klejů, vždyť to se musí zřítit, když se o to opřu zádama."
"Jenom čekej, příkopy jsou široký a hluboký, stěny tak silný a pevný, že žádný hmoždíř proti tomu nic nezmůže, a k tomu jsou rytíři voň dem Kruge ti tri nejsrdnatější v celém okolí. O mém pánu Clausovi, který dokáže čtvrt tuctu cínových talířů holou rukou srolovat, ani nemluvě."
"To není žádné umění, bratře noháčoviči, ale celý tucet hliněných talířů srolovat to je umění. Ale poslouchej, ty jsi nic ne
slyšel o pánu Dietrichovi voň Quitzow? Myslím, že se musí probít do blízkosti Stavenowa, aby u vás hledal úkryt."
"Teď nevím nic, ale zeptej se pana Clause, možná, že ví víc. Tak tedy, tady je zámek. Slyšíš znamení?" Služba u brány zahlédla příchozí a dala rohem signál. Krátký čas nato bylo slyšet spouštění zvednutého mostu, zatímco padací mříž byla zvednuta do výše. Otevřela se železem okovaná brána.
Na zámeckém dvoře stál starý Bol dewin, aby přivítal hosty. Byl opřený o svou hůl a při chůzi prozrazoval bolestivým stahováním obličeje, že onemocněl dnou.
Poté, co oba rytíře náležitě uvítal, vstupoval s nimi nahoru po schodech. Baltazar dal svému koni ránu, po které se okamžitě otočil ke stáji a pak kráčel s Casparem Liebenowem do místnosti čeledínů.
Zatímco zde mohutný strážmistr Boldewinovy muže shromáždil kolem sebe a toče knírem vyprávěl o svých činech, seděli rytíři spolu nahoře a projednávali mezi sebou nějaké tajné a důležité věci.
"To nejsou shnilé povídačky, aleje to jisté a zaručené!" řekl Hey so polohlasně. "Já mám své špehy v Berlíně a Brandenburgu, a kdo dobře zaplatí, tomu se také dávají dobré zprávy."
"Hrr hm," zabručel Claus voň Quitzow, "to by byl lup, jaký tady dlouho ještě nebude, jo, jaký tady ještě nikdy nebyl. Pak bychom mohli vrátit markraběti ten svár s mým bratrancem Dietri chem. Takže dvakrát sto padesát tisíc zlatých guldenů musí dát dohromady? To je hříšná částka, kterou si ani neumíme představit. A kolik toho má přijít do Hamburku?"
"To nevím přesně, ale málo určitě ne. Jestli se tento trik povede, tak můžeme pít o závod s Velkým Mogulem."
"A mít padesát tisíc ženských, jako králové ze zemí Orientu," vpadl do toho mladý Boldewin. Ti tři zatím poslouchali s otevřenými ústy Heysovo odhalení. Překvapení nad touto zprávou bylo tak velké, že se jim teprve postupně rozvazoval jazyk.
"Dvakrát sto padesát tisíc zlatých guldenů," vyrazil ze sebe se zasténáním starý Boldewin a s takovou chutí se napil ze džbánu, jako by se chtěl radostí utopit.
...že žádný hmoždíř proti tomu nic nezmůže,... "
"Jenom čekej, příkopy jsou široký a hluboký, stěny tak silný a pevný,...
"Dvakrát sto padesát tisíc zlatých guldenů," zvolal bratranec Thomas voň dem Kruge a uhodil pěstí do stolu tak, až to zapraskalo. "To si koupím celé Franky a vypiju úplně sám víno, které tam roste. Ujednáno, pane Heyso! Budu při tom! A lepší meč, než ten můj, jen tak nenajdete!"
Podal jmenovanému obě ruce, a tak si oba silně plácli. Starý Bol dewin, pokud s ním nevládli duchové vína, byl celkem přemýšlivý člověk a plný těch nejmoudřejších rad. Také nyní vzal celou záležitost z té méně příjemné stránky a opatrně varoval:
"Jsou to pěkné peníze a trochu více cenné, než půl kopy českých grošů, které jsme minulý týden sebrali tomu židovi, ale musíme ty zlaté lišky mít. To je hlavní věc! Kdopak ví, kdy tudy projde ten transport? Dal by se celkem lehce propásnout."
"To je právě naše věc, musíme číhat ve dne i v noci, aby nám neunikl," prohlásil Heyso,, já se k vám přidám s celou četou svých mužů, a tak to můžeme lépe pokrýt."
„Hrr hm," odkašlal si pan Claus, "nemějte mi to za zlé rytíři, ale myslím trochu jinak než vy. Hrr hm, markrabě je příliš chytrý, než aby velkým počtem křoví upozorňoval na tento transport. Spíš si myslím, že celá věc se odbude pod nějakým lstivým převlekem."
"Máš pravdu, bratře," zvolal starý Boldewin, "pojď, napijeme se."
Claus mu ochotně vyhověl a pak pokračoval dál:
"A kdo si má nyní v zimě lehnout ve dne a v noci do údolí nebo na blata, aby tam stále jenom čekal? Hrr hm, to je práce, kterou bych za nic na světě nesvěřil ani svému Baltazarovi, ani Gregorimanorosewitschovi. A to jsou dva, kteří udělají i nemožné. Ne, já navrhuji, abychom vyslali zvědy, kteří by zjistili, co je nám zapotřebí vědět."
"Mluvil jste moudře, pane Clausi," prohlásil Heyso, "ale bude to těžké najít muže, který bude dost chytrý a odhodlaný pro tento úkol."
"Ó, ten už je nalezen," uklidnil ho mladý Boldewin, "v celé říši není lepší zvěd, než je páter Eusebius náš hradní kaplan.

Jestli se jedná o nějaký trik proti norimberskému purkrabímu, s radostí se přidá. Dejme ho zavolat."
"Ten není doma, protože šel do Grabowa, aby tam zachránil nějakou chudou duši před prokletím. Hahaha, farářský podvod je ještě desetkrát účinnější než lest ženských. Ale tady přece je! Bůh buď pozdraven, ctihodný pobožný otče. Neslyšel jsem stráž u brány, zaručeně jste prolezl bočními vrátky."
S žehnajícím pozdravem se blížil kaplan, malá kulatá postava s mimořádně lstivým obličejem.
...mladá dívka nevěřící dcera Sebulono Izašárů,...
"Ať nad vámi vládne milost Páně, vzácní rytíři," obrátil se k tazateli a dodal: "Cesty dětí Božích jsou bez křiku a skryty. Jejich noha kráčí za ztracenci, aby hledali a zachraňovali ty, kteří putují v omylu a temnotách."
"Hrr hm," zamručel pan Claus se lstivě se lesknoucíma očima, "snad jste někde našel nějakou chudou duši, kterou bychom mohli zachránit před zatracením?"
Páter sáhl po nabídnutém džbánu hradního pána a vyprázdnil ho jedním douškem. Pak souhlasně přikývl:
"Ten žid Aaron Itzig z Gardelegenu s jeho švagrem Vietem Schmuelem byli ve Schwerinu a vracejí se do vlasti s celým vozem plným zboží, které mohou stejně rozežrat moli jako rez. Příští noc budou s ochranným doprovodem, který jim dal rytíř z Ka renzinu, projíždět zde kolem. Ale kde pán nechrání dům, tam strážci marně hlídají a děti Izraele očekává nářek a pláč, skřípání zubů, pokud se neobrátí na správnou cestu, protože oni Pomazaného přibili na kříž."
"Ať mě vezme čert," zvolal Thomas voň dem Kruge, přičemž výhružně uhodil do stolu,, jestli vy nejste mimořádně pobožný muž a ještě k tomu chytrý. Jestli ty židy dostaneme, pak vám je daru
jeme, a potom si je můžete poslat do nebe nebo do pekla, jak se vám zlíbí."
"Já vám děkuji pane Thomasi, ale je u toho ještě jedna mladá dívka nevěřící dcera Sebulono Izašárů, která potřebuje slovo milosti."
"Je hezká?" vjel do toho mladý Boldewin, ještě než otec mohl odpovědět.
"Já jsem ji ještě nikdy neviděl," odpověděl Eusebius váhavě a kradmým pohledem namířil na tazatele.
"Ták, jestli je hezká, musíme si o té věci ještě jednou promluvit. Sluha svaté církve má co do činění jen s chudými dušemi. Krása je ale pro nás, hříšné lidi."
"Junkere Boldewine," odpověděl páter trochu ostřejším hlasem a ne zrovna přátelským pohledem jeho pronikavých očí. "Zapomínáte, že církev si nedá nic vzít, nedá nic darovat. Co jí patří a k tomu..."
"Hrr hm," vpadl do řeči rytíř Claus rozzlobenému, aby předešel jakékoliv hádce. "Teď nech židy být, Eusebie, a sedněte si sem po mém boku, musíme projednat důležitější věci. Na ostatní také přijde řada."
Byl už pozdní večer toho samého dne, když dva muži kráčeli přes tmavý les, který obklopoval hrad Garlosen.
"Hrom a vražda, Bůh mě trestej, jestli klejů," prohlásil jeden, "to je ale smolnohavranovitě černá tma. Jestli brzy nevyleze milý měsíc, pak ze Samuela a Itziga neuvidíme ani cípeček."
"Ale zaručeně je uslyšíme. Silnice je tvrdá, pevně zmrzlá, takže kola udělají dostatečný rámus, abychom si toho všimli."
"To je pravda, ale bratře Steckelbeine), při této zimě není dobré ležet ve sněhu a číhat na žida. To je obchod, který už jsem delší dobu nemusel provozovat a já jsem s tebou šel jenom proto, že ty a ten tvůj Gregosatlewitch jste mi dohromady sympatičtí."
"Děkuji, bratře Caspare, já tě mám taky rád a rád bych, kdybys s náma zůstal navždy. Ale co se týká zimy, je o nás postaráno. Tam
) Přezdívka: Chůdy
v houští, docela blízko silnice, jsme si postavili chatu, ve které hlídáme, když očekáváme pěkný lup, tam mrznout nebudeme. Je zde také dobré pití, které nás zahřeje."
"Dobrá, vidím, že se s vámi nejedná špatně. Bylo by docela nádherné, kdybych pana Dietricha na Garlosenu nebo Stavenově býval našel. Ale já ho najít musím, i kdybych měl běžet až k Mongolům. Dal bych za to sedm let svého života, kdybych tamtoho norimberského purkrabího jednou dostal před své ostří. Jedenáct zámků je ztracených. Pan Dietrich je pryč a Schwalbe bratr Schwalbe, hrom a vražda, Bůh mě trestej, jestli klejů, kde může ten mladík být?" "Kdo byl tento Schwalbe?"
"Poslouchej, milý bratře Steckelbeine, před Schwalbem měj respekt! Byl to osobní sluha pana Dietricha, věrný, veselý kluk, chytrý a odvážný jako jako no, pomalu jako já sám. Byl zajat přímo po boku našeho rytíře a já nyní nevím, jestli ještě žije, nebo jestli ho dokonce porazili, upekli a sežrali. Myslím, že kdybych ho opět našel, že bych si radostí ukousl vlastní plnovous."
S myšlenkami u tohoto obřadu, zajel si oběma rukama na špičky svého kníru, a protože předtím ruce používal ve tmě jako tykadla, narazil nyní hlavou do kmene stromu, který v radostných vzpomínkách na znovunalezeného kamaráda, naprosto přehlédl. "Hrom a vražda, Bůh mě trestej, jestli klejů, ale ten chlap stojí právě tam, kam já běžím. To jsi nemohl růst alespoň trochu stranou?"
"Tiše, Caspare, ne tak nahlas! Jsme těsně u silnice a musíme být opatrní," varoval Baltazar a tlačil se, táhna za sebou strážmistra, opatrně do hustého křoví, které zde tvořilo okraj lesa.
Po chvíli zůstal stát a ukazoval na nízký tmavý předmět, který stál před nimi.
"To je ta chata. Vlezme dovnitř, ale hodně se sehni!"
Při těchto slovech se sehnul k zemi a vsunul se dovnitř malého, hustě mechem a křovinami obklopeného prostoru. Ale sotva se tam protáhl svými rameny, vyrazil ze sebe údiv překvapení a polekaně ucouvl zpět.
"Hrom a vražda, bratře Steckelbeine, tam v díře trčí ďábel?" zeptal se polohlasně Caspar Liebenow.
"Nahmátl jsem pár nohou," odpověděl Baltazar. Současně bylo slyšet chrápající zasténání, které ze sebe vydá člověk vyrušený ve spánku, aniž by se docela probudil.
"Hele, kdo tam trčí?" zvolal dlouhý válečný sluha polohlasně do chaty.
Nebyla slyšet žádná odpověď, jen rychlý pohyb a jemný hluk, načež následovalo ticho, které dalo tušit, že spáč se

probudil a poslouchá.
"No, tak se ptám, kdo je v chatě?"
"Kdo?" odpověděl zevnitř zívající hlas,, já se tedy zeptám, kdo je tam venku?"
"Nedělej žádný blbosti, člověče, vylez ven a ukaž se!"
"Nedělej žádný blbosti a pojď dovnitř, aby se dalo na tebe sáhnout."
Při prvních slovech nevítaného obyvatele chaty se Liebenow zarazil, ale nyní odstrčil Baltazara na stranu a zajel svou hlavou do úzké díry, která tvořila vchod.
"Schwalbe, bratře Schwalbe, ses to ty, neboje to tvůj duch?"
"Liebenow, Caspar Liebenow. Je to vůbec možné, že tě natrefím zrovna tady?" a ve stejném okamžiku se celá chata rozpadla, protože její nanejvýš rozradostněný obyvatel se nezdržoval pomalým plížením malým otvorem ven, ale vyskočil a projel hlavou a rameny rovnou skrz mechový strop. "Aby tě hrom! Odkud jsi přišel, stará vojno, v této hrůzné noci? Já jsem si myslel, že tě zabili nebo pověsili. A nyní tady přede mnou stojíš živý a zdravý!"
"Zabitej nebo pověšenej? Hrom a vražda, Bůh mě trestej, jestli klejů, ale bratře Schwalbe, to tě ta zima připravila o rozum, že si myslíš, že strážmistra Caspara Liebenowa by někdo mohl donutit, aby se houpal, anebo mu dokonce mečem ťukal na hlavu, že by mu šlo o život? To ať ti raději do všech končetin zajede čert. Ale pojď na mé srdce, bratře Schwalbe. Musím ti dát pusu, kterou budou slyšet až ve Friesacku."
"Dobrá, tady mě máš. Jestli tě to objímání tak teší, tak si tu radost dopřej, jak dlouho se ti bude chtít, ale nejdřív mi udělej laskavost a odsuň si svůj knír trochu do výšky, abych se tak správně dostal na tvůj zobák."
Objali se skutečně s bratrskou srdečností a kdyby nebyla tmavá noc, ale den, bylo by možné vidět v jejich tvářích pohnutí, které na ně dolehlo tímto neočekávaným a radostným shledáním.
"Tak, ty bratrské srdce, už je toho zobání dost! Nyní se musíš dozvědět, kdo je ten kamarád, který stojí tady vedle tebe."
"No no, jsem sám trochu zvědavý a nemám tušení, jak jsi přišel do tohoto okolí s někým, kterýho jsem ještě v životě neviděl."
"Toto je osobní sluha pana Clause voň Quitzow a Stavenowa jménem Baltazar, po čertech docela dobrý oháněč s mečem, kterého příroda trošku protáhla do dýlky, protože už na šířku neměli žádné místo. Ten se svým Sinogregorowitchem prošel všechny země, a dokáže o tom taky krásně vyprávět."
"Tak tedy," potvrdil hubeňour, "tak to jsem tedy já."
"Dobrá," řekl Schwalbe, "ale kdo je vlastně ten odvážný Rezi ganotribelič, o kterém jsi tady měl řeč?"
"To, bratře Schwalbe, to je ryzák tohoto rytíře Steckelbeina, a také docela čertovské zvíře, které má živoucího draka v krvi, když se jedná o to, aby se někde udeřilo. Ta bestie stojí támhle u ostatních koní za křovím, kde naši lidi čekají na znamení."
"Jaké znamení vlastně myslíš?"
"My jsme tady už nějakou chvíli v záloze kvůli dvěma židům, kteří jdou ze Schwerinu se zbožím a dají zadrž bratře Schwalbe, neslyšel jsi něco?"
Tři muži v nočním tichu poslouchali několik vteřin se zadrženým dechem. Z dálky bylo slyšet hluk podobný točícím se kolům.
"Zdá se mi, jako kdyby přijížděl nějaký vůz. Co si o tom myslíš, Baltazare?"
"Tak tedy? Zde přijíždí, já jsem to také slyšel."
"Ano, zde přijíždí. Hrom a vražda, Bůh mě trestej, jestli klejů, to ale bude radost pro moji šavli!"
"Kvůli pár židům nemusíš mít zase tak velkou radost."
"Poslouchej, bratře Schwalbe, to je samozřejmé, že bych je hned holýma rukama rozdrtil na prášek. Ale určitě s nima bude pár cestujících, těch z Karenzinu a ty se jen tak dobrovolně nenechaj vod dělat. Víš co, bratře Steckelbeine zadrž, ten už tady není, voň už útek, aby informoval ostatní. Ale to nevadí, protože my ho tady vůbec nepotřebujem. Jdeš se mnou, bratrské srdce?"
"To je přece samozřejmé, já sice s sebou žádnou zbraň nemám, ale Karenzinové mi zaručeně nějakou půjčí."
"Žádnou zbraň? Hrom a vražda, Bůh mě trestej, jestli klejů, ale to je přece ohromná ostuda pro chlapa jako jsi ty! To se ti skutečně muselo vést velice špatně, ale o tom mi budeš vyprávět až později."
"To udělám, ale teď se uklidni a dej mi alespoň svůj nůž. Už jsou tady!"
Během tohoto šeptem vedeného rozhovoru přijížděl vůz čím dál blíž a nyní projel místem, kde byli oba muži schovaní za křovím. I když se podrobnosti nedaly ve tmě lehce rozeznat, zjistili, že počet jezdců, kteří vůz doprovázeli, nebyl vůbec malý. Takže naložené zboží muselo mít významnou hodnotu, jinak by žida nenapadlo, aby zaplatil takovou sumu za doprovod.
Vpředu jeli dva muži na jedné i na druhé straně podél příkopů a ostře pozorovali okraj lesa. Teprve hodný kus za nimi přijížděl čtyřmi koňmi tažený vůz, který byl chráněn jistým počtem válečných knechtů. Za ním jeli ostatní, aby ho chránili zezadu a při případném přepadu byli při ruce.
Okolí, kterým nyní projížděli, bylo známé jako velice nebezpečné a pouze vzácně se obchodníkovi podařilo se svým majetkem bez škody projet kolem Garlosenu. Hlavně to byli obyvatelé k Hanse patřícího města, jejichž majetku a penězům Boldewinové i jejich spojenci vykazovali mimořádnou přízeň. Proto každý cestující si pospíšil, aby tuto oblast projel se zvláštní opatrností. Právě nyní ti dva majitelé vozu, kteří na svých hubených a vyžilých herkách jeli po boku vozu, cítili, jak jejich sklíčená izraelská srdce rychleji a plna strachu bijí.
Jeden z nich nyní vedl svého koně k veliteli vojska.
"Připadá mi to, pane rytíři, jako kdybychom přicházeli na místo, kde musíme mít oči otevřené, aby nás nepřepadla horda kryš týrů, které ať zničí Bůh našich otců navěky."

"Uklidni se, Itzigu, zde se musí dbát na každý šelest a když budeš žvanit, tak nic neuslyším!"
Itzig se stáhl ke svému společníkovi zpět.
"Už řekl, ten velký válečný hrdina, jestli už jsme projeli kolem toho velikého nebezpečí?" ptal se ho tento.
"Nic neřekl, mám být zticha, to řekl. Jako kdybych já mohl být klidný, když v duchu slyším dusot koní, na kterých sedí lupiči a vrazi, kteří se řítí po ulici, aby mi vzali mé věci a mé krásné dítě, které je perlou dětí Izraele a radostí mých starých dnů."
"Ale on přece musel říct, proč máš být zticha. Když mu platíš svými penězi, tak také smíš mluvit o myšlenkách svého srdce."
"On řekl, že mám být zticha, protože v lese trčí Amoniti, Mo abiti, Jebusiti), kteří nás chtějí přepadnout s ostrostí jejich mečů Bože spravedlivý," přerušil sám sebe a natáhl ruku po Samuelovi, "neslyšíš tam zepředu přicházet děti Midiánů, kterých je jako hvězd na nebi a jako písku v moři? Ať jsou potrestaní věčnou slepotou, dokud se nedostaneme alespoň na deset dnů cesty odtud."
Skutečně bylo slyšet kroky koní, které šly průvodu vstříc pomalu po silnici. Ihned byl tento průvod zastaven a stráž sáhla po zbraních.
"Stůj! Kdo jste?" zvolal velitel směrem kupředu.
Byli to pouze dva muži, kteří jeden za druhým pohodlně přijížděli blíž. Vysoký les v těchto místech trochu od silnice ustupoval, a tím byla trochu menší temnota a byly vidět alespoň obrysy nejbližšího okolí. Přední z nich, kulatá tlustá postava na stejně objemném koni, zastavil své zvíře a ten následující, jehož hubená postava v tomto klamném nočním světle vypadala jako obří, zastavil svého stejně gigantického koně po boku prvního.
"Kdo jsme? Hrr hm, já jsem král Šalomoun a to tady je moje žena, krásná Meluzína," odpověděl Claus protože to byl on a při posledních slovech ukázal na Baltazara: "Hrr hm, právě jsme vydali nařízení, že celý svět se musí ohodnotit a u Samuela a Itziga to chceme udělat osobně."
Baltazar překvapením nad nádhernou řečí, kterou právě rytíř pronesl, přitáhl kolena k tělu, naklonil se daleko na stranu, aby viděl, jestli skutečně mluví jeho pán Claus, který tam seděl na svém tučném šimlovi. Měl o něm skutečně velké mínění, ale že by mohl vést takovouto řeč, to přece jenom nevěděl.
Také velitel stráže byl na malý okamžik naprosto paf, ale dlouho to netrvalo, uvědomil si pravý chod věcí a odpověděl:
S těmito slovy udělal s koněm velký skok, což by nikdo nepředpokládal,...
"Dělejte si své blbiny s kým chcete, ale s takovými kecy běžte na stranu!"
"Tak tedy kecy?" bručel hubeňour, "my vás budeme tak okecá vat, že si na blbiny ani nevzpomenete!"
"Hrr hm. Nyní víte, kdo jsme," odpověděl tlustý král Šalomoun na svém šimlovi, "a nyní táhněte cestou zpět na Karenzin. My vašeho Vieta a Aarona ochráníme sami."
S těmito slovy udělal s koněm velký skok, což by nikdo nepředpokládal, přímo mezi knechty, chytil Aarona Itziga u krku, silným trhnutím si ho přehodil napříč přes sedlo a projel mezi strážci pryč. Tento útok přišel tak náhle, že byli naprosto bez sebe a neschopní něco udělat. Baltazar přesně zopakoval manévr svého pána se stejnou obratností, takže ve stejné rychlosti chytil nešťastného Veita Schmuela, přehodil si ho přes ryzáka a stejnou rychlostí ujížděl pryč.
Současně se zvedla jedna tmavá postava ze země, přiskočila k nejpřednějšímu koni a ujížděla s dvojspřežím tryskem za oběma odvážnými jezdci.
Toto poslední konání přivedlo mužstvo opět k rozumu. Na příkaz velitele pobídli své koně ostruhami a s hlasitým řevem ujížděli za unikajícím vozem. Ještě se k němu ani pořádně nepřiblíži
li, když jim zazněl vstříc dunící klapot kopyt a sloužící voň dem Kruge) je napadli a rozpoutal se boj, který končil v krátkosti naprostou porážkou a útěkem.
Během tohoto boje vystoupila z křoví na ulici vysoká širokora menná postava a kráčela k místu, kde zastavil vůz.
"Čertovskej chlapík ten tlustej Claus! Bůh mě trestej, jestli klejů, ale je to pravda. K divení tu pochopitelně nic není, protože je jeden z Quitzowů, ale kdo má takový pupek a takovýho slona mezi nohama jako je jeho šiml, u takovýho by se to ani nepředpokládalo. A u Baltazara taky ne, a už vůbec ne u toho ďábla Glegi nebo Plegi nebo Flegeviče. Člověku vstávaj vlasy hrůzou na hlavě, když vidí tyhle dvě kreatury utíkat po ulici. Ať jim ještě zůstane pár kostí pohromadě, než se k nim dostanu. A Schwalbe? To je ten největší čertovský chlapík! Ten se plíží po zemi a kočímu vytrhne opratě z rukou a ujíždí, aniž by mi před tím řekl, co má v plánu. A já? Tady stojím a nechám si to všechno ujet pryč. Já dobrá, tu přichází dva, ty máj' koně a já žádnýho nemám."
Byli to první uprchlíci, kteří ještě nepronásledováni přijížděli tryskem a strážmistra si nevšimli, protože se opatrně skrčil k zemi. Hned, jak se k němu dostali, vyskočil, jednoho strhl z koně. V příštím okamžiku už nasedl, současně vytáhl svoji dlouhou šavli z pochvy a druhému dal takovou ránu na hlavu, že bezhlesně klesl ze zvířete dolů.
"Ták a teď mám jednoho Kregoviče a také Plegiviče už se před Steckelbeinem nemusím stydět. Hrom a vražda, Bůh mě trestej jestli klejů, ale ten správný čertovský chlapík, ten nejlepší čertovský chlapík to jsem přece já! Strážmistr Caspar Liebenow!"

KAPITOLA TŘETÍ - V kouzelném domě

Těch čtyřiadvacet zámků, které se nalézaly v rukou Quitzowů, padlo. Válečné výsledky markraběte Friedricha vyvolaly v Marce) rozruch, široko daleko do německých vesnic se o nich rozšiřovaly zvěsti.
Úsudky o tom byly různé. Sláva Quitzowů byla velká, velká byla také představa o jejich moci, o jejich odvaze a chytrosti. Částečně z tohoto důvodu, částečně také skrze své přívržence a jejich rozsáhlé styky, byli nejdůležitějšími lidmi země. V Marce si nikdo nedovolil proti nim tasit meč. Vítězili dokonce nad samotným Friedrichovým vojskem za součinnosti s Pomeranči, a když vešlo ve známost, že jejich špičky byly v rozsáhlém urozeně příbuzenském vztahu,

jejichž členové byli většinou neznámí, ale o to silněji mohli působit v tajnosti, začali se Friedrichovi přátelé o něho bát. Dokonce se dívali, ne s neopodstatněnou nedůvěrou, na jeho nebezpečné kousky, které konal chtěje za každou cenu zvítězit a kterými by v případě neúspěchu přišel pravděpodobně o veškerou půdu a nechybělo tajných nepřátel, kteří způsob, jak vládl, pozorovali s velkými starostmi, a kteří, kdyby on měl smůlu, by se hned postavili proti němu. Nejmocnější rodinu země, velkou majetkem, vysokými vlastnostmi a všeobecně uznávaným jménem, jakoby zázrakem v několika týdnech porazil. Jejich přátelé se netroufli pohnout. Jeho vláda se zdála být neomezená natrvalo. Všeobecné překvapení ovládlo i jejich srdce, kde zůstala tak imponující, jemu nadřazená
) Marka správní oblast
moc jeho nepřátel. Postihl je hrozný osud a náladová nestálost štěstí, jejich rychlý pád lidské velikosti rozrušil každou hruď váhavou obavou, která ovládá lidi, kteří pozorují pád a zničení toho, čemu se divili, obdivovali a dokonce tomu záviděli.
Tragický pád Quitzowů byl doprovázen soucitem jejich přátel. Výsost urozené mysli, síla živoucí svobodomyslnosti, kouzlo nanejvýš důležité moci a velikosti, váha mimořádné chytrosti a jasného rozumu, pevnost jejich zdí a úzké vztahy s mocnými a bojově vyzbrojenými knížaty nic z toho jim ale nepomohlo. Bez smilování kráčel různý osud přes jejich hlavy a nešetrně je ušla páva l nohama. S pláčem přihlíželi přátelé a ptali se:
"Jak můžeme odolávat, když padají ti nejsilnější? Co se může od cizince očekávat v Markách, když ten to největší a nejlepší v nich zničí? Stal se příliš mocný, naši přátelé se proti němu měli už dříve postavit. Kdo ještě teď může hrdě a s mužnou odvahou bojovat proti právům svobodných mužů? Jedni, kteří by to dokázali, uvrhla jeho ruka do bídy a nadále i nejsilnější muž není víc, než poddaný sluha."
Těch málo, co smýšleli o Quitzowech lhostejně, zůstali lhostejní i k jejich osudu, ale jinak se na to dívali jejich přátelé i v případě, že neměli rádi Friedricha. V tom případě viděli pomstychtivou odplatu od silnějšího a mocnějšího. Pociťovali vůči sobě buď skutečnou nebo domnělou křivdu a jistý počet malých duší, kteří by si nedovolili otevřít ústa vůči Quitzowům. Vítězně jásali a honosili se v odvážných slovech a průpovídkách. Friedrich ale pracoval. Nehleděl na vzteklou zlobu nepřátel a plazících se patolízalů, takzvaných přátel, kteří pracovali se silou a výraznou vytrvalostí na tak slavně započatém díle. Byla mu dána velká a každopádně těžká úloha dát Markám slavnou budoucnost. Zjistil, jakými cestami se musí ubírat a jaké prostředky musí použít, aby vyřešil tento úkol. A tak pevnou silnou rukou sáhl hluboko do osudu svěřené země, aniž by slyšel zprava nebo zleva a jen a jen poslouchal hlas svých velkých závazků
Když šel člověk z docela malebné vesnice Fischbeck vstříc Tangermiinde, překročil na této cestě řeku Labe a vystupoval z u řeky ležících částí města ulicí nahoru, která vedla do Stendalu, bylo potom možné zpozorovat po pravé straně zděný čtverec, nad nímž
se tyčila mezi několika špičkami stromů střecha domu. Na přední straně zdi byla široká brána uprostřed a vedle ní se krčila malá úzká dvířka, která vedla skrz zeď k domu, na který pohlíželo obyvatelstvo Tangermůnde s posvátnou hrůzou a který pokud možno míjeli.
Zde bydlel a žil , rytíř bez bázně a hany, uprostřed sluhů, které dokázal podmanit svému umění a vědám. Vandrovník, který zde kráčel kolem, se díval kradmým pohledem na deskovou střechu tajemného domu.
Ženy z města tento dům raději z velké dálky obcházely, než aby se dostaly do jeho blízkosti. Když se blížil večer, s jeho nebezpečnou tmou, míjel místo každý a žádný živoucí tvor, který sem nebyl přiveden z důležitých důvodů, by nikdy nezaklepal na starou tmavou bránu - ale když někdo těžce nemocný bojoval se smrtí, když některý z okolo žijících hradních pánů, majetek a statek jiného občana začal považovat za svůj nebo ho zaměnil, nebo kdykoliv jakýmkoliv způsobem byla nutná pomoc v nouzi, kterou jiný přinést nemohl, přikročilo se ke "kouzelnému domu" a z vytrpěné hrůzy z jejich nadpozemských obyvatel byl většinou odměněn dobrým výsledkem.
Bylo to jednoho pozdního únorového odpoledne, když na ulicích zazněl zvonek radního sluhy, aby počestné občany obeznámil s vyhláškou, kterou nechávali představení města svým milým a věrným dětem zaznít jeho ústy. Dveře a okna se otvíraly i přes vládnoucí krutou zimu a vylákalo to hlavy nebo celé postavy obyvatel domů, kterým radní zvěst platila. Tato zvěst musela být skutečně příjemná, což bylo možné rozeznat z radostného účinku na všechny posluchače, kteří pospíchali mrznoucími uličkami, aby se shromáždili, a tuto záležitost patřičně projednali.
Radostně se usmívaje nad účinkem jeho vyhlášení, kráčel dál sluha nahoru Stendalskou ulicí. I zde zazněl jeho zvonek a začal proklamovat silným, daleko znějícím hlasem:
"Jeho Milost, úctyhodný pan starosta, včetně jeho moudré rady našeho dobrého města a společenství Tangermůnde, tímto svým počestným a ctnostným občanům, domácím paním, synům a dcerám, včetně služebnictva, dávají na vědomí následující chvályhodný panský mandát a vyzvání k přísnému následování:
My Friedrich voň Zollern, markrabě brandenburský, hrabě norimberský, bayreuthský a karlsberský, pán z Horu, Wunsiedlu, Ansbachu a tak dále, se díváme na ohromné škody, které byly v posledních dobách napáchány v zemích Marky. Abychom tomu zabránili, tak jsme s radou a vědomím všech panství, manství a měst obou Mark, ale také hraběte z Ruppinu a jeho země, stejně jako Priegnitz, přišli k shodě a usnesení, které se tímto dává na vědomí všem obyvatelům míněné země. Každý musí považovat mír uvnitř i navenek země za pevný a nerozlomný. Kdo je této zemi nebo některému z jejich obyvatel nepřítelem, stane se nepřítelem všech panství, měst a obyvatel této země. Bude nepřátelsky pronásledován, nebude ubytován, nakrmen ani napojen a nebude s ním jednat žádná obec nebo její část, ať už tajně nebo veřejně. Všechna panství, manství a města musí u nich zabydlené lupiče, zločince a další nepřátele místa a země udat a jich se zmocnit. Ke komu takoví zločinci a lupiči přijdou, ať je zatkne, ten, jemuž jsou nepřáteli, ať je udá. Pak musí takového zločince zažalovat a panství, manství nebo město, kde byli zatčeni, se mají chovat tak, aby mu k jeho právu dopomohli zpět.
Žádný a nikdo nesmí naše nebo zemské nepřátele doprovázet ani v zemi ani přes zemi, nesmí s nimi uzavírat mír bez našeho vědomí a souhlasu. Kdo toto neučiní a jeho vědomost bude prokázána, bude potrestán stejně jako oni. Také

nikdo nesmí chránit paliče nebojím poskytnout ochranu. Bude li člověk nebo obec napadena lupičstvím nebo požárem, ať hned zazní bouřkové zvony a vyhlásí se to kolem. Pak musí všichni pronásledovat nepřítele, sledovat ho, bránit mu, zadržet ho, aby se škoda jím napáchaná opět napravila. Není li někdo přímo chycen při činu, nebo se o něm něco proslýchá, toho necháme k nám přijít a musí nám skládat účty. Dokáže li se potom podle práva obhájit, nebude s ním zle zacházeno. Ale když ne, pak musí trpět, co mu patří. Také má každý zadržet každého jeho sluhu a jednat tak, aby se zachoval čestně ve všech těchto věcech. Všechna panství, manství a města musí sestavit vhodné světské soudy, aby každý rychle dosáhl práva, a také nikdo druhému nesmí do jeho soudů zasahovat. Ale každý, kdo proti těmto nařízením bude jednat, bude za to potrestán, jak se po právu sluší.
Toto je dáno a nařízeno k všeobecnému blahu naší země, aby každý mohl žít v míru a pohodě mezi svými a mohl se těšit z pilné práce svých rukou."
Zde venku před městem vyhláška neměla žádného viditelného posluchače, a tak se sluha obrátil a kráčel pomalu k městu zpět, ve kterém vládla radost a jásot nad pevným uchopením markra běcí pěsti, která měla udělat přítrž rozruchu pěstního práva. Tímto nařízením byla vyslovena výstraha lupičskému rytířskému řádu, který si jako svůj hlavní úkol dal počestným občanům a obchodníkům uloupit jejich právoplatné zisky a majetek. A zde byl zaručen začátek pořádkumilovných časů, tak jak už to žádali dlouho tito bezbranní lidé.
O tom se mluvilo dnes a hlavně večer docela hlasitě a vesele ve všech hostincích a noclehárnách města Tangermůnde a sláva pana Friedricha voň Zollern byla zvěstována od domu k domu, od světnice k světnici. Naproti tomu vládlo naprosté ticho ve zdí uzavřeném domě na Stendalské ulici a o jejich obyvatelích nebylo slyšet žádné znamení života. Pouze z komína vystupoval ohnivě rudý příval, ze kterého vystřelovaly jasně svítící jiskry jako ohniví brouci nebo se také vyvalil z komína sloup kouře, rovný jako svíčka, který se nahoře rozšiřoval, aby potom těžce a pomalu padal na celé okolí.
" se mluví o pekelném nátlaku," říkali lidé, kteří si toho všimli. Pokřižovali se a pomodlili se jedenkrát Ave Maria.
V předních světnicích domu seděly tři osoby, které byly schopny vyvolat na přihlížejícího mimořádný dojem. Byl to mladík a dvě ženy. Mladý muž seděl na stole opatřeném silnou dubovou deskou a jeho vysoká silná postava se nakláněla nad masivní knihu, která nesla nápis: "Kniha bylin vysoce učeného a daleko známého pana doktora Petři Andrae Matthioliho. Opětně s mnoha krásnými novými obrázky, také užitečnými léčivy a jinými dobrými kousky, rozmnoženo a vydáno potřetí mimořádnou pílí Joachimem Camerariem, doktorem medicíny, ve slavném říšském městě Norimberku, spolu s dobře uspořádanými a dostatečně popsanými přístroji destilačními a pecemi". Zdálo se, že jeho pozornost byla plně soustředěna na obsah knihy, protože v jeho mužně krásných ry
Ženy předly a mladík četl.
šech obličeje bylo jasně vidět napětí a jen vzácně vrhl vážný pohled na obě ženské postavy, které s ním byly v nízké místnosti. Jedna z nich byla panna asi ve stejném stáří jako on a stejně jako on se vyznačovala krásou a urozeností, což se jasně odráželo v jejím hezkém obličeji. Ta druhá však byla stářím křivá a sehnutá a vyznačovala se vzácnou ošklivostí. Její vzezření obličeje bylo podobné té, která se označuje pověrčivými lidmi jako čarodějnice.
Ženy předly a mladík četl. Žádný z nich se nepokoušel přerušit ticho slovem nebo hlasitou poznámkou, dokud nebylo zvenku od vrat slyšet hlasité klepání. Překvapeně se všichni tři zaposlouchali a panna promluvila hlubokým altovým hlasem:
"Kdo by to mohl být? Kdo si troufne v tak pozdní večerní hodině k našemu obávanému domu? Detlewe, nechtěl by ses snad podívat?"
Jmenovaný se zvedl.
"Snad někdo, kdo hledá pomoc, kterého nouze donutila svůj strach před kouzelným domem překonat," prohlásil.
"Počkej," vpadla do toho stará, "zůstaňte tady, mladý pane. V zakletém domě přece musí čarodějnice hlídat bránu a můj obličej se k tomu lépe hodí než ten váš."
Odložila tančící vřeteno, odstrčila mladíka na stranu a vykročila na dvůr. Nebyla jediným tvorem, který byl přivolán hlasitým boucháním na vrata, protože u nich byla ještě přivítána dvěma hlasitě jásajícími hlasy, které by každého jiného donutily k okamžitému útěku: byl to obrovský lovecký pes se skutečně medvědími končetinami a leopard, který své pružné silné tělo třel o svou paní. Ta přistoupila ke kukátku, kterým se mohlo, aniž by byl člověk zpozorován, pohlédnout na člověka, který žádal o vstup. Viděla dva muže, z nichž jeden čekal přímo u vrat, zatímco druhý byl několik kroků dál a držel koně.
"Kdo jste a co si přejete v této pozdní hodině?" zeptala se hlasem, jehož ostrý tón se naprosto shodoval s výrazem jejího obličeje.
"Bydlí v tomto domě pan ?" odpověděl otázkou krátce a velitelsky dotyčný.
"Ano. A co mu chcete?"
"Je doma, nebo ne?"
"Je doma. Ale vy snad neslyšíte, že chci vědět, co si od něho přejete?"
"Otevři dveře! Musím s ním mluvit!"
"Tento dům není otevřen pro každého! Řekněte kdo jste a co si přejete. Nemůžu kvůli každému cizinci rušit svého pána od jeho knih."
"Tak jdi a řekni, že mě posílá pan Friedrich."
I když se tato slova zdála staré velice temná a nedostatečná, byla vyřčena takovým tónem, který ji přiměl upustit od dalších otázek a její vzdalující se kroky potvrzovaly, že se zařídila podle příkazů. Také to trvalo jen krátkou dobu. Opět se objevila, ale ne u široké hlavní brány, ale u vedlejších malých dvířek, která, poté, co se odstranila závora, se se skřípěním otáčela v pantech.
"Vstupte, já vás povedu."

Musel se sehnout, aby se dostal do dvora a při pohledu na obě zvířata, která stála po boku paní, by se málem obrátil, pokud by nezahlédl jejich přátelské postoje, a kdyby mu v tom nebránila je
...v tomto okamžiku by si každý, i kdyby ty dva lidi vůbec neznal, povšiml, že zde proti sobě stoji dva naprosto neobyčejní lidé.
ho osobní odvaha. Cesta vedla skrz obývací pokoj. Když do něho cizinec vstoupil a zahlédl oba mladé lidi, překvapeně zarazil své kroky. Zdálo se, že neočekával tvory tohoto druhu v takovémto domě. Ale to již stará otevřela dveře do vedlejší místnosti a pokynula, aby vstoupil.
Byla to jen malá místnost, v jejímž nejzazším koutě se nalézala široká kamna, nad kterými se otvíral trychtýřovitý komínový výstup. V jednom nad ohněm visícím kotli bublala tekutina, která šířila silnou bylinkovou vůni. Stěny byly obloženy lahvemi, sklenicemi, týglemi a jinými pro laika záhadnými nádobami a předměty. Z polic dosahujících až ke stropu se dívaly na návštěvníka na tu dobu velmi početné sešity, role papírů a foliantů.
Majitel místnosti seděl u stolu a před jeho sedadlem otevřená knihovna ukazovala, při jakém zaměstnání byl vyrušen. Nyní ale už stál před svou návštěvou a v tomto okamžiku by si každý, i kdy
by ty dva lidi vůbec neznal, povšiml, že zde proti sobě stojí dva naprosto neobyčejní lidé. Vzpřímená postava domácího pána svědčila o nadbytku fyzických sil, která je dopřána jenom málokomu. Přitom okolí prozrazovalo, stejně jako výraz jeho tváře, že jeho duševní stav nebyl přírodou zanedbán. Oproti tomu postava druhého byla jemnější, i když také dlouhá a silná. A v jeho urozeně řezaném obličeji bylo něco, co nechávalo tušit silnou schopnost myšlení a úsudku.
"Jak jste se vyjádřil, byl jste vyslán panem markrabětem," zeptal se začínající rozhovor.
"Je to tak, ale protože jste mne nepochybně ještě neviděl, dovolte mi, abych vám řekl své jméno. Zní: Henning voň Bismarck."
Přes obličej naslouchajícího přelétl náznak radostného překvapení a rychleji, než snad bylo běžné, vystrčil svou ruku k srdečnému přivítání.
"Henning voň Bismarck, bratr pana Clausena, kterého znám? Je to schopný lovci pána asi jako vy. Slyšel jsem o vás mnoho dobrého, a to z vyšších úst. Buďte vítán a udělejte si pohodlí."
Zatímco mu přistrkoval velké široké křeslo, sám zůstal stát s pažemi překříženými přes prsa. Bismarck se s okolky, které prozrazují samostatný charakter, usadil ve starém křesle, natáhl před sebe své nohy, které byly v obrovských holinkách a pohlédl pátravě po svém okolí.
"Takže toto je ten kouzelný dům," začal konečně, "před kterým se celá zem strachuje? Pane rytíři, umíte skutečně čarovat?"
S usmívající se tváří pozoroval tázaný nenucené chování svého hosta. Při této upřímné otázce se úsměv změnil v tichý, krátký smích.
"Co nazýváte čarováním, pane? K získání jistých věcí používáme síly, které jsou pro druhé neznámé, dokonce říkám hrozné, a proto se nazývají nadpřirozené? Ano, dobrá, pak tedy umím čarovat."
"Dobrá, tak se pokuste z těchto starých, v prasečích kůžích vázaných vědomostí, které jsou na stole, připravit co nejrychleji něco k zakousnutí a nějaký dobrý silný hlt jakékoliv tekutiny. Jel jsem daleko a Bismarckové se nikdy nepřátelili s půstem a odříkáním."
Bez jakékoliv odpovědi uchopil obrovský foliant, zasunul ho pod stůl a místo něho vytáhl zpod desky tam připevně nou bedýnku, kterou postavil na místo knihy. Bedýnka obsahovala pecen černého chleba, dřevěný talíř s objemným kusem šunky, nádobku se solí a pepřem a další velice nutné předměty k řezání a napichování.
"Suchý element se podřídil vašemu kouzelnému slovu," smál se Henning a vzal nůž, "to mokré "
"Mně stejně rychle poslechne," vpadl mu nyní do řeči hostitel, "hned jak vstoupím do podsvětí."
Sáhl po hodně slibujícím hliněném džbánu, který v bratrské sounáležitosti stál se všemi knihami na prkně a zmizel malými dveřmi, za kterými to vedle kamen šlo dolů. Bismarck sáhl, aby vyplnil svou okamžitou samotu, po jedné pergamenové roli, která stála u zdi a bezděky ji rozložil. Sotva na to vrhl první pohled, vyrazil ze sebe výkřik překvapení. Četl jméno, které ne před mnoha lety bylo často vyslovováno ve Švédsku a Dánsku a kterým se pyšnila rodina usazená v Mecklenburgu.
"Moltke že by tento záhadný muž byl ten samý Moltke, který " přerušil svoji samomluvu a rychle postavil roli pergamenu zpět na předešlé místo. "Náhoda mně přivádí na stopu tajemství a tuto nit už si nenechám vzít."
Když vstoupil s naplněným džbánem opět do místnosti, Bismarckova tvář neprozradila, že zájem o něho je již několik vteřin dvojnásobný. Přijal nabídnutý nápoj a s pílí se vrhl na jídlo, jako by již týdny hladověl, anebo chtěl své tělo zásobit na dlouhou dobou proviantem. mu při tom dělal společnost poznamenávaje: jak se sluší a patří a trvalo to dlouhou dobu, než oba muži zastavili svoji gurmánskou činnost a než se opět oddali panem Henningem přerušenému rozhovoru.
"Ták," začal Henning, "těm se dostalo práva a můžu vám přísahat, že mně ten starý zakletý furiant velice chutnal. Mimoto prasečí kůže a šunky nejsou zase tak daleko od sebe, takže jsem vám zase nedal tak těžkou úlohu. Možná, že se mi podaří vás jednou přivést do rozpaků."
Při těchto slovech přeběhl jeho pátravý pohled postavu Sute minna, který jej lhostejně přijal.
"O této úloze už jste mluvil s markrabětem?"
"Ano, před Friesackem."
"A přemýšlel o jeho vykonání?"
"Ne, čekal jsem bližší pokyny."
"Které vám mám přednést."
"No dobrá, jsem připraven je vyslechnout."

"Už jste někdy slyšel o sově z Říma?"
"Ne."
"Ale víte, že Balthasar Cossa, který i přes svou ošklivost nastoupil na papežský trůn pod jménem Johan XXIIL, nedávno svolal do Říma konsilium, neboť těm druhým dvěma opačným papežům věnoval příliš mnoho pozornosti, což nebylo podle všeobecného přání k vylepšení církve. Že toto shromáždění neznamenalo jen zdánlivé hádání, to se dalo vytušit a tak se objevilo jenom málo prelátů, kteří nesvedli víc než dvě zbytečná sezení. Při prvním se objevila v kostele obrovská sova, která si sedla přímo před papeže a strnule na něj hleděla. Můžete si představit, jaká hrůza padla na shromáždění, když tato smůlu nesoucí sova vpadla do shromáždění Svatého ducha. Byla jenom s těžkostí zahnána, ale svatí otcové se cítili tak napadeni nešťastným znamením, že se raději rozešli. Před dalším sezením byl Boží stánek pečlivě prohledán, a protože tam nebyla ani sebemenší stopa po ptákovi, přicházeli bojácní otcové s nadějí lepšího výsledku. Ale sotva se ujala Jeho Svatost slova, zaslechli od oltáře hrůzné zvolání a pták přiletěl. Opět si sedl před zástupce Boha na zemi a díval se na něho strnule svýma velkýma nočníma očima bojácně mávaje křídly. Tu padla na celé shromáždění hrůza a všichni, Johan v čele, se vyřítili ze dveří, aby uprchlí tomuto zjevu zvěstujícímu neštěstí. I když byl pták později chycen a zabit, a tím se tedy prokázalo, že nemá co do činění s nadpřirozeným tvorem, událost platí za zlé znamení a zmiňují se o tom, jako o osudu papeže od jednoho koncilu k druhému."
"Souvisí snad tato pohádka s vašimi příkazy?" "Možná. Páni preláti se v Římě rozešli s poznámkou, že se mezi nimi objevil Duch svatý ve zvláštní podobě a když se duchovní knížata dopustí takovéhoto rouhačství, pak není divu, že světské panstvo a lidé se unaví při pohledu na muže, který je v čele, o kterém se rozšiřují různé zvěsti o rouhačství a zločinu. Král La dislaus voň Neapel, který jím byl dán do klatby, se neočekávaně
se svými vojsky objevil před Římem, dobyl město a zahnal papeže, který utekl do horní Itálie. Tam ho císař donutil, aby povolal všeobecné církevní shromáždění do Kostnice, kde se veškeré bludy mají vytříbit a uspořádat. A tam tam...," pokračoval o poznání tišeji, "ho přepadne Rudý Orel z Marky, a chce ho uchopit svými silnými drápy, aby ukázal světu, že sova nepředvídala špatně."
Nastala chvíle, kdy se oba muži zahloubali do svých vážných myšlenek. Konečně se opět Henning ujal slova:
"Nejste snad naplněn obdivem nad velikostí a opovázlivostí této myšlenky? Malý bezvýznamný hradní hrabě se vrhne během několika týdnů trucovité, silné a podstatně nadřazené šlechtě země k nohám a - ještě není klid a mír uspořádán. Ještě to vře a zem se chvěje na všech stranách. Hranice jsou ohroženy. Poláci, Pomo řané, Meklenburčané, pánové z Wendenu, vévodové ze Saska výhružně zvedají své meče a tu se odváží ten malý hrabě, mocného muže křesťanství, který ovládá miliony a miliony svědomí, zástupce Boha na zemi, uchopit za pačesy, aby s ním zúčtoval před očima celého národa."
Oči mluvícího jasně zářily a červeň nadšení vstoupila na jeho tváře.
"Od doby co je historie," pokračoval, "to bude poprvé, co Sever si uvědomí svou sílu a začne pracovat na poslání, které mu bylo svěřeno pány světa. Tma pokryje zem a také národy, ale pak se pak se musí roztrhnout závoj, který zde staletí sloužil k tomu naplnit pravdu a ne žádný císař nebo král. Nebude to ani žádný mocný mezi nosiči koruny, který udělá první trhlinu, ale malý Zollern, který si do dneška nesmí říkat nijak jinak, než zástupce, spíš sluha slabocha Sigismunda. A kdo jsou ti muži, které si vyhlédne k tomuto odvážnému činu? Nikdo je ve velké říši nezná, sotva je znají ve vlastní zemi. Jeden seděl nad svými knihami, druhý lovil jelena ve svých lesích, nic většího neudělali. Jeden nemá jméno, ten druhý sotva nějaký Bismarck. Jenom málo lidí o něm slyšelo oba se ale pustí bez rozmyslu a s věrnými silami do tohoto díla zde je má ruka."
Natáhl ruku k ovi, který do ní se silným plácnutím vsunul svou.
"Vy jste dostal od knížete stejný úkol?" ptal se.
l
"Úkol pracovat na stejném úkolu ano, ale ne stejnými prostředky. Vy, rytíři, máte být tím ostrým řezacím mečem, já správcem, který se stará o to, aby vám nechyběla divočina. A nyní si nechtě sdělit plán, který Jeho Milost v této nadmíru důležité záležitosti přijala."
Dlouho seděli oba muži spolu. Řeč vedli chvíli šeptem, chvíli v hlasitých energických nebo nadšených výkřicích. Světlo hořelo čím dál pošmourněji a již začal narůstající zimní den své šero vrhat skrz malé okno, když se Henning zvedl, a tím naznačil, že konečně přišli oba ke shodě.
"A nyní mi dovolte promluvit s mladým mužem, na jehož vlastnosti sázíte s tak velkou důvěrou," řekl.
Když se jmenovaný na zavolání a objevil, ustoupil Bis marck překvapeně o krok zpět. Mladík byl alespoň o hlavu větší než on, což předtím, když seděl ohnutý nad knihou, nebylo možné rozpoznat, a ve správném poměru k této mimořádné výšce těla byly i jeho končetiny. Bez přehánění mohl být nazýván synem Enacha a kdo se na něho podíval s ohledem na jeho výraznou mladistvou sílu, ten by dokonce uvěřil, že by překonal i samotného a. Ten zatím se zadostiučiněním pozoroval výraz tváře hosta, jaký dojem v ní zářil a hrdost mu vzplanula v obličeji při slovech:
"Můžu vás ujistit, že ve vedení zbraní není horší než já," a ukazuje rukou k oknu dodal, "my už jsme spolu tam venku udělali ne jednu vážnou pochůzku, ne jen tak ke hře, ale na život a na smrt, jak se pro takového muže právem hodí, a to ve dne i v noci, abych ho připravil na život, který nezná žádné ohledy. Zvonění našich mečů dolehlo až dolů do města, což přidalo další vítanou stravu všem pověrám."
Bismarck přikývl. Zdálo se, že je se vším, co viděl a co slyšel, naprosto spokojen a zeptal se:
"A kdybych nyní vaše ujištění podrobil zkoušce?"
"Vy snad pochybujete o pravdivosti mých slov?"
"Ne, chtěl jsem však říci, že příležitost je pro něho připravena, aby pravdivost vašich slov potvrdil. Já jsem ve společnosti s panem Gebhardem voň Alvensleben na zámku Gartelegenu nechal vyzvednout ze Schwerinu dvěma tamními židy částku peněz. Oba

muži byli včetně veškerého majetku při cestě domů odtamtud na Garlosenu a Stavenowu přepadeni a zajati. Mají získat svou svobodu i se zajatou dcerou jednoho z nich pouze za výkupné. Protože oba židé měli veškerý svůj majetek v nákladu, nemohou své výkupné uhradit, ani nemůžeme doufat, že by se peníze mírovými cestami získaly zpět. Ale přesto chci sám udělat pokus a jet do Garlosenu, abych s Boldewiny a panem Clausem voň Quitzow vyjednával po dobrém. O své vlastní osobní bezpečí bych se vlastně nemusel obávat, ale protože jsem znám jako nepřítel a pomocník markraběte, kterému jsou tito pánové nakloněni nepřátelsky, cítím, že bych měl být opatrný a chci vás požádat, abyste mne doprovázeli."
Poslední slova vyřčená k mladému muži mu vehnala červeň radosti do tváří a s rychlým souhlasným pohybem odpověděl:
"Pane rytíři, už dlouho bylo mým přáním svůj meč vyzkoušet ve vážném boji. Velice rád s vámi půjdu a doufám, že budete s mojí paží spokojen."
"Ať se vaše naděje naplní, pak vaše konání najde bohatou odměnu."
"To není po čem toužím. Má mysl není nařízena na knížecí přízeň nebo jiný zisk. V lidském konání samotném leží požehnání nebo kletba, kterou člověk může očekávat. A je li jeho konání dobré, pak se to odmění samo od sebe."
"Tak správně, můj mladý příteli. Vaše myšlenky jsou hodný muže, který má pracovat na velkých úkolech. Ale nyní se připravte k odjezdu, můj sluha mně bude očekávat opět před bránou a naše cesta je dlouhá."
Brzy stál bratr v přední světnici před sestrou připraven k odjezdu. S jasným pohledem spočívaly její oči na jeho nádherné postavě, ozdobené zářícími zbraněmi, které na každého musely udělat mimořádný dojem. Zabývala se tím, že mu upevňovala nádherně vyšívaný pás kolem těla.
"Vezmi toto znamení mé lásky s sebou ven do bojů života, Det lewe. Pracovala jsem na něm mnohou noc a přitom si myslela, že naše budoucnost je napsána na špici tvého meče. Žij blaze! Pán Bůh buď s tebou a navždy a nikdy ať neuhnou od tebe myšlenky a modlitby, kterými tě provází tvoje sestra."
"Žij blaze, Marie," více neřekl. Ale když vyslovil tato tři chvějící se slova plná vroucnosti, přitáhl šiji na hruď a v jeho očích se blyštěla vlhkost slz a rty mu cukaly pod vlivem mužně ovládané bolesti.
Vtom vystoupili ze zadní místnosti oba muži.
"Žijte blaze, rytíři," prohlásil Bismarck, "a opakuji vám slovo knížete. Přenechte Dietricha voň Quitzow prozatím jemu. Buďte bdělí a držte věrnou stráž nad Hamburskou cestou. Pán potřebuje peníze do Kostnice a bylo by velkou ztrátou, kdyby přišly pozdě nebo se úplně ztratily "
O několik minut později jeli dva rytíři následováni sluhou po silnici, která vedla do Tangermíinde přes Osterburg do Lenzen.

KAPITOLA ČTVRTÁ - U "Matky Quailové"

Bristol, hlavní město hrábství Somerset, které se rozprostírá v jihozápadní části Anglie, je postaveno na březích dvou řek Avon a Fámě. Od nejstarších dob je slavné díky loďařství, protože nepoužívalo téměř nikdy méně než tři sta vlastních plavidel. V době, o které vyprávíme, stála v blízkosti staré, nyní už dávno zbořené radnice, jednoposchoďová, ale o to delší budova, nad jejímiž nízkými dveřmi v křičících barvách byl vyobrazen žralok, který se snažil spolknout námořníka. Pro ty, kteří se nemohli vyznat ve významu tohoto mistrovského díla vzácného malířského umění, trčelo v pravém rohu zdi prkno, na jehož obou stranách velkými písmeny bylo možné číst: "Taverna u Svatého Lidožrouta".
Tato taverna, našinec by řekl výčep, je obsažena častěji v análech města Bristolu, protože majitelé byli vždy toho druhu, kteří uměli přitáhnout své hosty. A stejně jako při zajetí krále Stepha na, tak také během dříve držených otrocích trhů se staly místnosti nízkého lidožrouta shromaždištěm všech, kteří chtěli nepozorovaně projednat nějaký politický tah, anebo museli uzavírat obchody ve vzájemném klidu. Ale nikdy předtím ani potom nebyl provoz v této budově tak čilý jako v době, kdy matka Quailová za výčepem mávala svým žezlem. Jak do tohoto domu přišla a jak znělo její vlastní jméno nevěděl žádný z hostů. Jak si kdo mohl vzpomenout, měla vždy své místo mezi lahvemi, sklenicemi a džbány a Quailová nebylo její pravé jméno, ale přezdívka, kterou si zaručeně vysloužila. Toto slovo znamená totiž křepelka a tato rázná žena se vyznala v "tlukotu" stejně dobře, jako kterýkoliv z jejích větrem ošlehaných hostů. Při všech sporech, které jak známo mé
...byl vyobrazen žralok, který se snažil spolknout námořníka.
zi drsnými a temperamentními námořníky vznikají každý den, se většinou neptala nikoho na radu ani nehledala pomoc, ale sama se ujala role rozhodčího. Když "matka křepelka" mířila svou vysokou korpulentní postavou davem přítomných a začal její "tlukot", pak návštěvníci Žraloka udělali místo - a rušitel ležel, než by si co pomyslel, venku přede dveřmi a mohl pozorovat svatého lido žrouta z nejpohodlnějšího postavení na světě. A běda mu, když se ještě jednou odvážil vstoupit do domu matka Quailová měla docela zvláštní paměť pro ty, kteří ucítili sílu její paže byl bez milosti a milosrdenství vykázán.
Ale stejně věrnou paměť měla pro takové hosty, kteří se s uznáním podvolili jejímu vládnutí. Byli vítáni kdykoliv a nemohli si přát pozornější péči a obsluhu. Patřil li kdosi k těm docela málo lidem, kteří následkem počestného vandrování a déletrvající přítulnosti k lidožroutství, se chovali slušně, získal mimořádnou náklonnost výčepní. Měli dokonce povolení vstoupit do malé, vzadu ležící místnůstky, a to nebylo jenom velké čestné vyznamenání, ale bylo to spojeno i s jistými příjemnostmi, protože tito takzvaní "zadní lidé" mohli bez rozmyšlení žádat kredit domu a byli majitelkou tohoto výčepu opatrováni se skutečně mateřskou láskou ve všech ohledech a něžnostech.
Jako vždy byla po celé délce a šířce celá místnost naplněna hosty, takže další příchozí brali své džbány vestoje a museli čekat na uvolněné místo. Matka Quailová měla plné ruce práce a dřela za tři lidi. I přesto neušlo jejím očím nic, ani to

nejmenší a žádný z přítomných si nemohl stěžovat na opomnění. Tam vpředu, nedaleko od vchodu, se zvedala rozmíška, která byla stále hlasitější a hrozila vybuchnutím v ruční činnost. Už ostatní hosté přestali mluvit, aby svou pozornost převedli na spor a jen matka Quailová si toho zdánlivě nevšímala.
"Ta stará nemá snad dneska ani uši, ani oči, jinak bychom už dávno měli klid," poznamenal jeden.
"Nech to být, Jane, ona zná svůj čas. Vsadím naši loď proti starým neckám, že při první ráně bude včas na místě. Podívej! Tady to máš!"
Hádající se zvedli a byli připraveni se navzájem chytit. Vtom matka Quailová postavila sklenici, kterou měla právě v ruce na stůl, a v příštím okamžiku již byla na cestě na místo, kde se měla strhnout rvačka. Ještě se tam ani nedostala, když se otevřely dveře a vstoupil muž. Při jeho zpozorování se jí na obličeji zračilo radostné překvapení.
"Buď vítán, Pietě, starý brachu," volala na něho plným hlasem v'nastávají čím hluku, "vezmi tamtoho mladíka s tou velkou hubou a vynes ho ven! Ale dávej pozor a chytni ho trochu lehčeji, jinak bys ho mohl rozlomit!"
"Dobrá žraloci matko," přitakal s přátelským šklebem svého širokého čestného obličeje, "dám tu věc do pořádku."
Rozhrnul nalevo i napravo jemu v cestě stojící a po pár krocích stál před dotyčným. Chytil ho za boky, zvedl ho lehce jako míč nad hlavu ostatních a v několika okamžicích s ním zmizel za dveřmi.
Všichni byli překvapení, a to nejen obří silou muže, kterého většina neznala, ale spíš tím, že matka Quailová tento úkol předala jemu a nechala ho jednat místo sebe. To, pokud si kdo vzpomínal, se ještě nikdy nestalo a dalo se předpokládat, že musí mít mimořádnou náklonnost výčepní, zvláště když ještě k tomu předem ote
vřela dveře jedné ze zadních místnůstek a nyní opět vstoupivšímu s mimořádnou srdečností kynula:
"Buď vítán v Bristolu, Pietě," pozdravila ho,, jseš konečně zase jednou na břehu?"
"Jasně, ty stará milá konvice portského. Připlouvám od Mes siny, kde jsem naložil víno a ovoce, ale za pár hodin zase vyrazím na moře. Slyšíš? A pojedu do Německa."
"Do Německa, starej? Co tam vlastně budeš hledat?"
"Jen málo nebo hodně, ještě nevím. Jen jsem dostal rozkaz od mého rejdaře hraběte z Warwicku, abych přijel do Hamburku a tam že se dozvím další. Ale dokážu si tak trochu představit, co tam mám dělat."
"No a copak?"
"Nejsou spokojeni s tatíčkem papežem. Já si dokonce myslím, že mají tři tatíčky papeže místo jednoho, a tak přicházejí ze všech panských zemí, aby konečně káru svaté křesťanské církve dostali na pravou cestu. Zatím stále plula proti větru a motala se a dupala, že to volalo do nebes."
"A co je tomu tvému hraběti do toho?"
"Mému hraběti? Snad chceš říci vikomtovi, Richardovi Beau champovi, pánu z Warwicku, nejbohatšímu muži ve třech královstvích a nejodvážnějšímu rytíři křesťanstva? Toho asi král ustanovil, aby byl jeho zástupcem v Kostnici, kde se sleze všechno panstvo. On, se svou svitou, sestoupil zde v domě Somersetů a chce zítra ráno vyrazit při odlivu na moře. Nyní spěcháme, abychom náklad a batohy přeložili na čluny, aby byly převezeny na moji Vlaštovku, která leží tam venku ve warwickém kanále. A vůbec netušíš, jaké skvosty a jaká nádhera je mezi těmi mnoha cennými věcmi. A úplně to vypadá, jako kdyby chtěl vyrazit na moře indický vládce nebo král z Golcondy."
"A ty se nebojíš těch mnoha nebezpečí, která na vás číhají na moři?"
"Nebezpečí? Jaké máš na mysli?"
"No je přece ještě zima a lodní doprava je ještě klidná. Jsou zde zlé bouřky. Najdeš zamrzlé přístavy. A když se to všechno překoná, tak tam naproti v německém povodí jsou Victualští bratři, kteří všechna plavidla přepadávají, vylupují a posádku zabijí."
"Bouře a ledů těch se nebojím, už jsem měl často s nimi co do činění, takže jsme se víceméně spřátelili. A Victualští bratři? Ti ať si dají pozor na mne a mé hodné chlapce. Na žádném moři není taková loď jako je má Vlaštovka. Tys ji ještě neviděla, neboť jsem si ji teprve minulý podzim jako pannu vyzvedl v Clyde. Je stavěná takovým způsobem, jak si ji hrabě sám vymyslel. Dlouhá a úzká s nízkými stěžni a menší přední i zadní nástavbou. Lítá s větrem jako racek a tancuje na boku jako nevěsta pod plachtami. Její příď i záď je tak ostrá, že jí led nemůže nic udělat. A řídit ji umí Piet Liebenow jako žádný jiný, takže se nemusíme bát žádných bouří. Co se týká kapérů, každý umí svým hákem tak pracovat jako nikdo. Mužstvo je vybrané z ostřílených mořských vlků a mimo to mám ještě šest kovových děl na palubě, která také umí své. Takže nemusíš mít vůbec žádný strach, ty moje stará dobrá lidožroutko."
Při těchto slovech položil svoji paži kolem jejích objemných boků a přitáhl si ji k sobě s důvěrností, která byla dovolena pouze jemu. Na tuto důvěrnost odpověděla něžným pohlavkem, který by každého jiného hned srazil k zemi a prohlásila:
"Jo, já vím, že ses chlapisko, který nemá zapotřebí se před něčím nebo před někým bát. Toho jsem si všimla hned napoprvé, víš, jak jsi tehdy přišel s hrabětem z Německa a poprvé jsi navštívil Žraloka a reputaci máš také dobrou, jako někdo, kdo je šikovný a chytrý, jinak bys to z pouhého námořníka nedotáhl na kapitána. Od té doby, co je můj starej mrtvěj, nebyl nikdo, kdo by mi tak přirostl k srdci právě jako ty. A kdybych byla ještě mladá a hezká holka nebo vdova a ty bys nemusel stále ven na moře, věděla bych přesně, co by se mohlo stát. Ale tak přece," přerušila sama sebe, "ale já tady sedím a kecám s tebou hlouposti a nechám tě hladovět a žíznit. To je tak, když člověk stárne a hloupne. No, znám tvé chutě a dohoním to, co jsem zatím zameškala."
"Máš pravdu, stará hrdinko, skutečně mi je, jako bych se dostal do břicha žraloka a vzpomínám na staré časy. Přines Pietovi Lie benowovi něco, co dokáže stmelit trámy a palubu."
Číšnice vyběhla ze dveří a mezi nimi potkala muže, který chtěl právě vstoupit.
"Zadrží" zvolala mu vstříc, "toto není místnost pro každého! Vyhledejte si místo tam venku u ostatních."
"Nech to být, matko lidožroutko, ten chlapec by neměl sedět venku. Jmenuje se Sam Haberland a je mým předákem,... "
"Svatý střelný prachu," zaznělo chraptivým basovým hlasem, "to jsi řekla mně nebo ti snad špatně rozumím?"
"Samozřejmě, že to říkám vám," odpověděla a přitom pohlédla v bojovém postavení vyzývavým pohledem na jeho

strach vyvolávající hubenou postavu, na které spočívala hlava, jejíž jedna přední půlka od nosu až po ucho a od čela až dolů ke krku byla naprosto černě spálená. "Vás jsem tady ještě nikdy neviděla a pro cizince není do této místnosti vstup povolen."
"Hrom a dělo, od ty doby, co mi náplň foukla do obličeje, takovou dračici jsem ještě nepotkal. A také předtím ne. Uhni, stará galéro, nebo tě tady navrtám!"
"Galéro, říká voň a taky mi tyká. Mně, matce Quailové, která má respekt u každého kdo kdy vstoupil nohou do Žraloka. Ať kouká, aby vypadl, jinak ho v polovině roztrhnu a z obou půlek si vyřežu sirky!"
"Hrom, kulky a olovo, vy sté matka Quailová? Tak to dává celé věci jiný směr. Proto taky nechám vaše řeči bez připomínek a pro
tentokrát překonám svoji zlost. Ale propříště si zapamatujte, že nejsem zvyklý, aby se mnou někdo žertoval."
Jako dvě ocelové svorky položil své ruce kolem jejích paží, zvedl tuto těžkou ženu jako dítě, postavil ji na bok a přistoupil ke stolu, u kterého seděl kapitán. Hostinská se tvářila, jako by chtěla boj obnovit, ale Piet Liebenow, který této výměně slov s očividnou radostí přihlížel, ji nyní uklidnil slovy:
"Nech to být, matko lidožroutko, ten chlapec by neměl sedět venku. Jmenuje se Sam Haberland a je mým předákem, který mi přináší zprávu o lidech, kteří pracují na lodích."
"Ať šije," odpověděla a třela si ruce, "ale nevybral sis špatného předáka. Ten umí chytit jako medvěd. To máš samé takové obry na palubě?"
"Myslím," přitakal s úsměvem. A také Sam Haberland stáhl svůj obličej do grimasy, která na té půlce ošlehané větrem, počasím a prachem vyjadřovala spokojenost, zatímco spálená strana vypadala skutečně hrozně.
"Ale nyní konečně dělej, ať dostaneme něco mezi zuby."
Zatímco se vzdalovala, aby splnila objednávku, nahlásil předák, že čluny s poslední částí nákladu již odpluly k lodi a brzy se opět vrátí, aby naložily cestující.
"To má čas," poznamenal kapitán, "teď máme stále ještě příliv a kotvy můžeme zvednout teprve až začne odliv. Tak si alespoň trochu pokecejme, ó Same, než hraběte upozorníme. Říkal jste mi přece, že jste narozený v Německu. Kde tam ležela vaše domovina?"
"Má domovina neleží daleko od Lenzenu na Labi a jmenuje se Stavenow."
"Stavenow, který patří panu Clausovi voň Quitzow?"
"Svatej prach. Vy znáte to starý hnízdo, pane kapitáne?"
"Tak trochu, protože já jsem taky jeden z Quitzowskejch."
"Jeden z Quitzowskejch?" zvolal předák a na jeho polovičatém obličeji se vlevo ukázala radost a vpravo hrůza, "mně zůstávají ústa otevřená jako přední průlez v holandské nákladní lodi. Kde jste vůbec přišel na svět?"
"V Plauen na Havele. Šel jsem podél vody až k Labi a do Hamburku, a tak jsem se dostal na moře."
"Úplně jako já, v Hamburku jsem si čichnul k moři a této vůni, jak víte, nikdo neodolá. Odtamtud jsem se plavil se všemi národnostmi. Při obléhání Rouenu jsem se naučil zacházet s bombar dónem a jak jsem se stále cvičil v tomto ušlechtilém umění střílet, to jste se dozvěděl. Ale hlavně tehdy, když jsme byli při plavbě napadeni Araby."
"Jo, toho jsme tehdy třetí ranou poslali ke dnu. Same Haberlande, vy jste ale celej chlap, a věřím, když se k nám příště na další cestě příliš přiblíží Victualští bratři, tak to uděláme stejně."
"To se rozumí, svatý doutnáku, jak na ty chlapy budu blýskat. To už jste si nechal vyprávět o Rolfu Vendascioldovi, který s obrovskou galérou, která se nazývá Viking, na kteréže nalézalo víc jak tucet hmoždířů, dělá německé moře nejisté? Říká se, že je to kníže, který byl vyhnán ze své země a musel proto utéci na moře, aby si zachránil život. Nyní přisahal, že zničí každou loď, která ho potká. Má to být pravý ďábel a nedává žádnou milost."
"To se ho snad bojíš, předáku?"
"Bát se?" ptal se dobrý Haberland svého kapitána výrazem, který by se dal nazvat ohromený. "Bát se, já? Hrom a koule! Vy už jste si někdy všiml, že tento pojem chápu, že vím, jak se mám bát? Když se svou Vlaštovkou narazíme na Vikinga, tak si nacpu svého ‚dlouhého Torna', pak střelím galéře kouli do kožichu, že bude mít navždy dost. Sam Haberland ví, jak mířit. A i když tomu Rolf třeba nevěří, tak mu dokážeme, že neměl pravdu, jakmile se odváží k nám připlout."
"Tak, správně, starý Ivoune. Budeme se muset dlouho potloukat v jeho prostoru, dokud se kostnický hrabě nevrátí, a tak dostane brzy příležitost, aby si to s námi rozdal."
"Takže ještě přesně nevíte, jestli zůstaneme v Hamburku kotvit, anebo vezmem náklad odtamtud na jiné místo?"
"Ne, to se dozvíme teprve od hraběte, ale Vlaštovka je jeho miláček a zaručeně ji nenabídne někomu jinému k dispozici. Proto je možné, že zůstaneme kotvit v Hamburku, abychom jej tam očekávali."
"Pak si vezmu dovolenou a pojedu domů, abych se podíval, co se stalo ve Stavenowě."
"Máš tam ještě příbuzné?"
"Jen bratra, který se jmenuje Baltazar a je ve službách rytíře Clau se. Je to mé dvojče a byl mi tak podobný, jak jedna vlna druhé. Blesk, hrom a bouře, to bude radost pokud ještě žije a my se shledáme. Já jsem ještě nebyl doma od té doby, co jsem domovině ukázal záda. A jak je to s vašimi příbuznými?"
"Všichni mrtví, jen jeden bratr ještě žil, když jsem tam naposledy byl. Jmenoval se Caspar a patřil k mužům rytíře Dietricha voň Quitzow."
"Vy jste tam jednou byl?"
"Ano, aleje to už mnoho let. Tehdy jsem se setkal v boji s naším hrabětem, který mně pak s sebou vzal do Anglie."
"Svatý kanóne, to zní jako dobrodružství."
"To taky je, předáku. A jestli to chcete slyšet, tak vám budu vyprávět."
"Jestli to chci slyšet? Vodní krysa nikdy nevynechá dobrou historku. Času ještě trochu máme, a tak můžete své

vyprávění odvinout z lanoví."
"No dobrá. Už jste někdy slyšel o ‚černém Dietrichovi'?"
"Ne. Co to bylo za chlapa? Už jméno zní hrůzně."
"Byl to lupič, který na řece Sprévě v okolí Berlína dělal své rejdy a byl obáván celým světem. Byl tak silný, že deset mužů proti němu nic nezmohlo a jeho banda byla ze samých lidí, kteří neměli strach ani z čerta a jeho by, i s vlastní babičkou, vytáhli z pekla, kdyby jim to Dietrich nařídil."
"Tak to bylo děsný chlapisko voň v té historce vystupuje?"
"Samozřejmě, jinak bych se o něm hned na začátku nezmiňoval."
"Všechny bombarďácké hlavně, tak to se dá ta věc poslouchat."
"To si myslím, předáku, takže na své návštěvě, o které jsem již mluvil, jsem byl v Berlíně a bloumal jsem skrz hatě Sprévy do Bran denburgu a k Plauen, abych se dostal k svému bratrovi. A tak kráčím hustým lesem v pohodě, s myšlenkou na moři u mé dobré lodě, když jsem najednou zaslechl výkřik, který se zdál vycházet z ženského krku."
"Co měla nějaká ženská co dělat v té divočině?"
"Na to jsem se neptal, nezbyl mi na to čas. Hned jsem pomyslel na ‚černého Dietricha' a jeho kumpány. Vytáhl jsem z pochvy
šavli a běžel jsem do míst, odkud jsem zaslechl volání o pomoc. To místo nebylo blízko, jak jsem z tlumeného hlasu zjistil. A také močál, stejně jako téměř neproniknutelná křoviska a stromy zdržovaly mé kroky, takže jsem se dostával pouze pomalu kupředu."
"Svatý kanóne, tak rychle vyprávějte, kapitáne, jinak ten černej chlap tu ženskou zabije!"
šest stop vysoká, herkulovskou silou zářící postava, byla celá oblečena do jako vraník černé, volské kůže.
"Vám se to mluví. Já jsem dělal, co bylo možné a konečně se dostal na místo, kde se stalo přepadení. O strom se opírala mladá žena, krásná, jak jsem ještě nikdy neviděl, a pažemi objímala své děti, které se k ní tiskly a hlasitě plakaly. Myslím, že se jednalo o dívku a chlapce. Před ní stál vzpřímený rytíř, který ji bránil lesknoucím se mečem. Jeho rány padaly jak krupobití na železné hlavy mužů, kteří na něj doráželi. Na zemi leželo několik sluhů, kteří už od nich byli zabiti a v blízkosti seděl na koni muž, jenž se hodil k tomu, aby vyvolával strach a hrůzu." "Blesk a hrom! To byl zaručeně ‚čemý Dietrich'!" "Asi to byl on. Šest stop vysoká, herkulovskou silou zářící postava, byla celá oblečena do jako vraník černé, volské kůže. Jeho nohy byly přes kolena vysoko v holinkách z nevydělané kůže, která byla bohatě napuštěna rybím tukem. Široký řemen udržoval kazajku pevně u těla a hlava byla pokryta železnou, kůží vycpanou, čepicí. Nápravě straně, v pochvě visící od opasku, dlouhý řeznický nůž, dřevěná rukojeť byla okrášlena řezbou a na levé straně se nalézala ocílka, přesně taková, jakou nosívají řezníci. V ruce obr držel ohromnou, silným plechem pobitou a olovem vyplněnou bojovou hůl, kterou z netrpělivosti nechával ve svých prstech točit, jako kdyby točil polní medickou. A co muselo nadmíru zvýšit úlek,
který již ovlivňoval vzhled, postavu, oblečení a vybavení muže, byla okolnost, že jeho obličej byl zakryt černou maskou." "Měl jste strach, kapitáne?"
"Strach?" odpověděl tázaný překvapeně. "Mají vám moje pěsti dokázat, že vůbec neznám tuto věc, kterou nazýváte strachem?" "Není zapotřebí, kapitáne. Ale chtěl jsem vám jenom ukázat, jak to chutná, když se člověk zeptá tímto způsobem. A přitom popisujete toho obra tak hrozně, že druhý jako já by si již mohl myslet, že jste se bál."
"Já ho popisuju, jak byl, a to, že jsem neměl strach, jsem dokázal tím, že jsem se ihned vrhnul na útočící. A vy víte, Same Ha berlande, kam já udeřím, tam už žádná náplast není nutná a to proto, že už nikdy nepomůže. Ale bylo jich přece jenom trochu moc, a když jsem začal mlátit, přifařil se k tomu okamžitě ten černej, takže jsem se musel otočit proti němu. Dal mi s tím svým klackem tak zabrat, že mi málem bylo horko, víte předáku? Takový boj, meč proti meči, nůž proti noži, nebo pěst proti pěsti, je přece něco čestného. A potom bych chtěl vidět chlapa, před kterým Piet Liebenow, byť o prst ucouvne. Ale být zpracováván holí, to je psov sky odporné, protože šavlí proti tomu nic nezmůžeme. Nemohl jsem útok dobře odvracet a dostal jsem tolik čertovskejch ran, že jsem ještě dlouhý měsíce byl celej šedej a modrej. Málem jsem se zlostí pomátl."
"Svatý bombardóne, jen kdybych tam mohl bojovat i já! Byl bych toho černocha, i s jeho ubohou holí rozdrtil na kaši. To jste vůči tomu chlapovi nic nezmohl?"
"Ne, i když přišla jiná pomoc. To když uprostřed největší nouze přijel chlap na koni skrz křoviny a vlítl tam do lidí jako bouře. Seděl na koni, a to byl kůň, předáku, jakého jsem druhého neviděl. Tryskem prolétl bažinama, že měl špínu až na zádech a ten chlap byl špínou a bahnem naprosto celý pokrytý. V ruce měl kopí tak silné, jak tkalcovský trám, stejný jak se v bibli píše o Goliášovi. Tím srazil hned při prvním útoku dva z těch útočníků, pak sáhl po meči a měl jste vidět, jak mezi nimi uklízel. Přitom jeho hlas hřměl, že to bylo slyšet daleko přes les: ‚Je snad toto šermování muž proti muži jak se to sluší podle chvályhodného zvyku a mravu? Vy bezbožná chásko, vy...' víc jsem neslyšel, protože
jakmile ho černej spatřil, hned se k němu vydal s koněm, ale předtím mně zasadil takovou ránu do hlavy, že mě srazila k zemi."
"Blesk a kroupy! A vy jste si tam jen tak klidně lehl a pohodlně roztáhl nohy?"
"Jestli jsem roztáhl nohy nebo ne, na to si už tak přesně nevzpomínám, už si vůbec nevzpomínám, co bylo dál. Ta nešťastná hůl mě úplně připravila o vědomí, a když jsem ho zase získal, ležel jsem na zemi svázaný provazy, vedle mně ten rytíř, který se předtím tak statečně bránil. Byla noc. Nedaleko od nás hořel oheň, u kterého stál ten černý a kolem něho skupina mužů, alespoň třikrát tolik, než bylo těch, s kterými jsem před tím měl co dělat. Měl paži na pásce a díval se tak zlostně do míst, kde jsme ve tmě leželi, jako by nás chtěl spolknout."
"To byl ten na tom koni, který ho zranil?"
"Myslím si to, předáku."
"A nebyl zajat jako vy?"

"Ne."
"A žena s dětmi?"
"Také nebyla vidět. Muži se zaručeně dohadovali, co s námi mají udělat, jak jsem poznal z jejich pohybů a pohledů, které na nás vrhali. Nic dobrého neměli v úmyslu, to ukazovaly jejich tváře a proto jsem zkoušel pouta, kterými jsem byl svázán. Byla z ko nopí a velice pevně obtočena kolem rukou a nohou, že na roztrhnutí nebylo pomyšlení. Ale byli tak neopatrní, že mi nechali nůž, který visel u opasku. Já ho jednou rukou vytáhl, rukojeť dal mezi zuby a brzy byl provaz na půlky a já měl ruce volné. Bylo dobré, že jsme leželi ve tmě, jinak by si mých pohybů všimli. Rychlým a opatrným řezem jsem si uvolnil kotníky a svou pozornost jsem věnoval rytíři po mém boku."
"Svatý kanóne, kapitáne, dělejte ať se dostanete odtamtud pryč; od těch chlapů, jinak vás zabijou a já vás pak celý život neuvidím."
"Nemějte strach, Same Haberlande. Piet Liebenow už umí bránit svou kůži a přece bych nemohl sedět nyní zde ‚U svatého li dožrouta', pokud by se jednalo o můj život."
"To máte pravdu. A jak to bylo dál?"
"Rytíř byl nezraněn, jak se mi zdálo a při plném vědomí mě pozoroval a nyní se mě tiše ptal:
‚Podařilo se ti to?'
‚Ano,' odpověděl jsem stejně tiše.
‚Tak se přitlač trochu blíž a pokus se mi přeříznout provazy.'
Udělal jsem, jak mi řekl. Když ucítil, zeje volný, natáhl své dlouhé vláčné končetiny a prohlásil:
‚Řekni mi své jméno.'
‚Jmenuju se Piet Liebenow.'
‚Dobrá. Já jsem hrabě Richard z Warwicku a odměním se ti. Můžeš používat nohy?'
‚Ano, myslím, že ano.'
‚Tak mě následuj do lesa a dávej pozor, ať zůstaneme spolu.'
Sotva tato slova dořekl, vyskočil a několika dlouhými skoky zmizel za křovisky. Byl jsem těsně za ním a urazili jsme už dost dlouhou cestu, než se ozval křik pronásledovatelů. Neviděli nás pospíchat pryč, nebo snad byli překvapením úplně bez řeči, nevím. Nyní ale volali a řvali o to více a to bylo pro nás dobré, protože jsme tím slyšeli, kterým směrem nás pronásledují a jak jsou ještě od nás vzdáleni."
"Svatý kanóne, utíkejte kapitáne, ať se dostanete kupředu, jinak vás chytí za pačesy a už vám žádný nůž nenechají."
"Žádný strachy, Same Haberlande, už nás nedostali. My jsme plachtili s dobrým větrem a rychlostí alespoň patnáct uzlů za hodinu přes křoviska, dokud naším plícím nedošel proviant. Pak jsme zůstali stát a zaposlouchali se. Vyrazili špatným směrem a nic už o nich nebylo slyšet. V tom hrabě prohlásil:
‚Vyznáš se tady v okolí?'
‚Tak trochu.'
‚Troufneš si najít místo, kde jsem byl přepaden?'
‚Teď ne, ale spíš ve dne.'
Několik minut stál a přemýšlel. Jeho hlavou musely procházet zlé myšlenky, protože jeho dech byl hlasitý a rychlý a slyšel jsem, jak skřípe zuby. Každopádně myslel na svou ženu a děti, od kterých byl odloučen.
‚Nic nepomůže, i kdybych byl netrpělivý,' řekl konečně napůl k sobě, ‚musím počkat, abych je o to jistěji našel. Pietě, v těchto houštinách jsme v bezpečí. Zde si odpočineme a počkáme do rána.'
A tak se stalo. Našli jsme si vhodné místo a lehli si na zem. Hrabě byl potichu a nepromluvil ani slovo a jenom podle zvuků, které z něho vyrážela netrpělivost a starost, jsem poznal, že ve svém nitru není tak klidný, jako hluboká tma, která vládla kolem nás. Nedovolil jsem si navázat žádný rozhovor, byl jsem také po útrapách příliš unaven, než abych zůstal dlouho vzhůru a tak se stalo, že jsem brzy usnul."
"Svaté ztroskotání, kapitáne. Když vás hledá takových dvacet třicet lupičů a rváčů, aby vám sfoukli světlo života, tak vy dokážete ve vaší kajutě z roští usnout? Jo, když má člověk pod nohama dobré pevné palubky a dobré plachtoví nad sebou, silné veslaře na lavici a pevnou brízu ze zádi nebo z boku, tak si člověk může šlofíčka dovolit. Ale na staré tuhé zemi, která neposlouchá žádné kormidlo a nechá po sobě lítat lidi různého druhu, to člověk nemůže chtít, aby mezi nimi a vámi nebyl pořádný kus vody. Dělejte, ať se vyspíte, kapitáne. Nebo vás nakonec ještě najdou a po plachtíte včetně vašeho hraběte na mělčinu."
"Nestarejte se o mě, Same Haberlande, já jsem se vyspal. A kdo chce chytit Pieta Liebenowa, který se vlastně jmenuje Peter, ten by musel setsakramentsky brzy zvednout kotvy. Šeď dne sotva prorazila první paprsky skrz koruny stromů, už mně hrabě vzbudil a my jsme vyrazili, abychom našli místo, o kterém jsem předtím mluvil. Tento úkol nebyl vůbec lehký, anebo bezpečný, protože okolí jsem přece jenom neznal tak dobře, jak by bylo vlastně nutné, abych mířil přímo a ti lotři se také mohli v blízkosti schovat, abychom jim zakormidlovali přímo do rukou. Ale po několika hodinách to místo jsme bez potíží našli, stopy boje byly ještě jasně vidět. Mech a křoviny byly kolem dokola sešlapány a prolitá krev ještě viditelné lpěla na rozdupané a rozkopané zemi, ale osoby, které při tom byly, jsme přes veškeré hledání a naslouchání neviděli a nezaslechli z nich ani dech."
"Hrome, kapitáne, kde zůstala matka s dětmi, nebo je ti chlapi sebrali s sebou?"
"Pravděpodobně tomu tak bylo, předáku, protože už jsme je nikdy neviděli, i když jsme dělali všechno, co dva hodní muži v tomto případě mohou dělat. Nejdřív jsme prohledali okolí, jako pár loveckých chrtů, kteří očichají každou travičku. Pak jsme sledovali
stopy, které zanechaly nohy těch lotrů. A tak jsme se dostali opět na místo, kde jsme leželi spoutáni. Tam ještě byly vidět rozřezané provazy, ale černý s těmi svými byl pryč. Sledovali jsme je, protože otisky jejich nohou byly jasně k rozeznání. A tímto způsobem jsme se dostali do blízkosti Sprévy, podél které se táhla úzká pěšina. Ta vedla přímým

směrem do hlubokého močálu, z jehož středu se zvedal poměrně velký kopec, který byl pokryt různým křovím a stromy. Na okraji močálu stopy končily lupiči, aniž by o tom měli tušení, se ve tmě dostali k močálu a bídně v něm zahynuli. Protože jít přes, to pro žádnou lidskou nohu nebylo možné, jak nás různé pokusy přesvědčily."
"Svatý bombardóne, kapitáne, tak to černý dostal zásluhnou odměnu a radostí bych si nad tím dal pořádnýho loká, který by vyprázdnil celý sklep, ale vyšla matka Quailová á, tady konečně jde! Dejte mi sem tu konev, matko obří žraločko a nechtě mě napít, ale ukazujte trochu hezčí obličej, protože to před tím jsem nemyslel ve zlém."
Pokusil se hostinskou přátelsky štípnout do tváře, ale jako důkaz jejích chladnějších citů obdržel pořádnou facku na spálenou půlku obličeje, že si hned na dotyčné místo sáhl oběma rukama.
"Blesk a hrom, matko Quailová, můj nos není přítelem křepelčích úderů. Utírejte si vaše ruce kde chcete, jen ne o moje tváře."
Na toto neodpověděla, ale postavila jídlo a pití beze slova na stůl a mezitím vyprázdněnou konev sebrala, aby ji nechala znovu naplnit. Zdálo se, že způsob, kterým se Sam předtím uvedl, zatím nepřekonala a pro jeho něžné snahy o prominutí nenašla ještě svůj vděčný smysl.
"Nechtě moji starou dobrou přítelkyni v klidu, předáku," varoval ho Piet Liebenow, "má své zvláštnosti a neplachtí pod každou vlajkou."
"Proto také spustila kotvy a zůstane viset v přístavu až do svého blahého konce. Ženská musí být přátelská, hlavně k takovému hezkému tuleni jakým jsem. Pak se jedná o rychlou plavbu přímo k zemi posvátného manželství. Hromy blesky, že mně nemůže mít takovýto tvor rád, od té doby, co mi ta náplň bouchla do obličeje. Ale opět natáhněte plachty se svou historkou, kapitáne, abychom ty tři ztracený opět našli."
"Teď je tady trocha k zakousnutí a Piet Liebenow nikdy nemiloval dělat dvě práce najednou, protože pak z žádné není nic pořádného, takže čekejte, až budu s jídlem hotov, Same Haberlan de."
"Když si to přejete, nemůžu jinak, i když do té doby se nám můžou ty tři chudé osoby úplně ztratit."
"Ztracený jsou v každém případě, protože i přes veškerou námahu se nám je nepodařilo najít. Dovedete si představit, předáku, jak bylo asi hraběti na duši. Nebyla to zloba, která se uvolní slovy a ranami, ale byla to bolest srdce, která nenachází slova a v jedné jediné hodině člověka stojí deset let života. Ale nyní mi dejte pokoj, jídlo čeká a jak řečeno, Piet Liebenow se nikdy nezabýval dvěma pracemi najednou."
"Tak to vám musím dát zapravdu, protože co člověk dělá sám, to může udělat celé a správné. Když pak pracují dva na stejné věci, podaří se ještě lépe a trvá pouze polovinu času. Proto věřím, kapitáne, že byste ji zaručeně našel, kdyby vůbec k nalezení byla."
"Velice správně, Same Haberlande, nic nebylo vynecháno. Také jsme pátrali po rytíři, který nám přišel na pomoc, ale ten beze stopy zmizel. Hrabě se právě odhodlal vrátit domů, kde jeho otec, starý earl), ležel na smrtelné posteli. Ale bylo to, jako by se nemohl odtrhnout, jako by pro něho bylo nemožné se rozloučit se zemí, kde své ztratil a kde byly alespoň uloženy jejich mrtvoly. Nakonec se ale cítil povinen vyjet: jel do Anglie a vzal mě s sebou. Mezitím starý earl zemřel a hrabě neměl nic jiného na práci, než aby převzal obrovské dědictví. Odtud nechal pokračovat v ohromném pátrání po ztracených, ale žádná snaha nevedla k cíli, a tak odešel, aby se trochu rozptýlil a otupil svou bolest, ke královskému dvoru, kde měl pomalu větší vliv než sám král. Ale já jsem moc dlouho nemohl na zemi vydržet a brzy jsem odešel na moře."
"Na angličanovi, pane kapitáne?"
"Přirozeně, a to dokonce na lodi hraběte, protože vám musím říct, pane Haberlande, že hrabata a vikomti z Warwicku vždy měli hezký počet plavidel na moři. Nebylo to v žádném případě na
) Hrabě (ang.)
mou škodu, protože hrabě mi vždy prokazoval náklonnost a pomohl mi ve všem, kde pomoc byla nutná. A tak jsem stále dál a dál šel kupředu a nyní jsem kapitán na moři, před kterým musí mít každý respekt. Je to tak nebo ne, předáku?"
"Svatý kanóne, kapitáne, chtěl bych vidět jednou toho chlapa, který by si troufl tvrdit, že tomu tak není. Vzal bych ho mezi prsty tak, že by mu kapal tuk z těla."
"Tomu docela věřím, Same Haberlande, věřím tomu, proto jsem vás měl rád od toho okamžiku, co jsme oba dva vedle sebe vyhodili kotvy a to je dobrý, protože dva mužský jako my, kteří mají stejnou loď pod nohama a kormidlují stejným kurzem, ti musí pevně a věrně stát spolu, aby se vždy mohli jeden na druhého spolehnout."
Starý námořník podal svému předákovi širokou mozolnatou ruku, která byla stlačena takovou silou, jako by ji chtěl dotyčný rozmačkat na kaši.
"To bych řekl," zvolal plnou silou svého chraptícího basu, přičemž uchopil džbán, který matka Quailová stále musela nosit sem a tam, "musíme se umět na sebe spolehnout, kapitáne. Já na vaše umění řídit loď a vy na mé umění střílení. Když každý z nás udělá to své, tak na nás nemůže ani čert. A zvlášť nyní, když hrabě nám vzdá tu čest, že ve vlastní osobě vstoupí na palubu Vlaštovky, pak tedy uděláme jízdu, o které naši chlapci budou ještě dlouho vyprávět a podávat svědectví, protože takovému pánu nesmíme udělat žádnou ostudu. Už jste si někdy od někoho nechal vyprávět o Warwickových?"
"To si můžete myslet. Sám jsem byl dlouhý čas v jejich původním rodném zámku a prohlížel jsem si zbraně pana Guida z Warwicku, který byl nazýván ‚anglický Herkules' a zabil dánského obra Kolpranda. Měřil plných osm stop a medvědy tahal holýma rukama z jejich děr. Pan Richard je přesně stejný hrdina, který ještě nepodlehl v žádném boji a při každém turnaji si odnesl cenu. To, že tehdy ‚černému Dietrichovi' nedokázal nic udělat, to nebyla jeho vina: neměl žádné brnění a musel bojovat proti velké přesile. Ještě dnes nemůže zapomenout, že byl tou čeládkou stržen k zemi a spoután jako sprostý sluha. A že nakonec musel utéci, aby zachránil život. A já věřím, jestli mu jednou ten černý vběhne do rukou, byl by to boj, z kterýho by šel děs jen se na něj dívat. Muselo by to být stejné, jako kdyby dva lvi skočili proti

sobě."
"Všichni kanóni, to bych u toho chtěl být, kapitáne. Víte co? Myslím, že jenom proto jede přes Hamburk, aby se ještě jednou dostal do míst, kdy zde tehdy prožil své dobrodružství. Protože cesta z Kostnice odtamtud nevede podél Labe a mezi těmi těžkými zlatými soudky, které jsme předtím naložili, se nalézaly pouze dva nebo tři, na kterých byl název ‚Kostnice'. Na všech ostatních ale bylo napsáno: Brandenburg."
"Uvidíme, co má za lubem. Je to velice mlčenlivý pán, který raději koná než mluví a až přijde pravý čas, uslyšíme jeho rozkazy. Ale nyní ať vyrazíme, protože si myslím, že začal odliv."
Matka Quailová se smutnou tváří poslouchala rozloučení jejího milého hosta. Zajela si tlustýma rukama pod zástěru a zvedla si ji k očím, aby usušila jednu nebo dvě kapičky. Její dobře živená prsa se dostala do mimořádně křečovitých pohybů. Dech se dostal na světlo boží hlubokým vzlykotem, přitom tak panensky tichým a stydlivým, jak se na uctivou vdovu sluší. Piet Liebenow dělal všechno, aby ji uklidnil, ale bolestí nenašla žádná slova, dokud nesáhl do kapsy a nevytáhl váček z kočičí kůže, ve kterém to lákavě cinkalo. Pak opět našla řeč.
"Pietě," zvolala. Najednou byly její oči suché a kulatý obličej doslova bouřil zlobou a roztrpčením. "Pietě, co mi to chceš udělat. To mi chceš platit jako cucák, kterého nechám vstoupit do domu jen proto, že se slituji nad jeho hubenými končetinami?
Já ti říkám: zastrč peníze zpět do kapsy, jestli nechceš, abych se už na tebe nikdy nepodívala. Ty víš, že od tebe nic nevezmu. Od tebe ne a ani od nikoho, kterého s sebou přivedeš ke Žralokovi."
"No no, nech to být stará milá hospodo, já jsem tě nechtěl urazit. Chtěl jsem pouze splatit své dluhy."
"U mně nikdy nemáš žádné dluhy, Pietě, to víš, chtěla bych ti prokazovat lásku a přátelství. Teď, zítra a navždy, až do konce. Ale tebe vidím sotva jednou za rok a pak ses tady jenom hodinu a to si troufáš ještě sáhnout na váček? Pietě, ses špatnej člověk, to už ti nikdy nezapomenu."
To šlo starému námořníkovi přece jenom hlouběji do srdce než nechal na sobě znát. Znal matku Quailovou již dlouhá léta. Měl ji
rád a vždy se královsky těšil na návrat, na její věrný, poctivý obličej, který se vždy radostí rozzářil, když vcházel dveřmi. A nyní se zlobila, a to tak zle, že mu už nikdy nechtěla prominout. Pak tu byl jen jediný prostředek: sáhl pod klopu svého tlustého vodotěsného námořnického kabátu a vytáhl balíček, jehož obal byl pečlivě zavázán a navoskován. Pohnutí, které v něm vyvolala její poslední slova ovládl mužně, dal jí to do rukou a sáhl po svém starém ošuntělém klobouku, aby co nejrychleji zmizel. Ale to se přepočítal, protože ještě nedošel ani ke dveřím a ona stála před ním. Jednu ruku vyzývavě zasazenou v bok, druhou držela balíček před jeho očima.
"Tak, to už ses stal tak špatným chlapem? Mám se nechat obdarovat, ale můj dík nechceš? Hned běž nazpátek na svý místo a čekej, než tu věc otevřu. Do mýho domu nesmí nikdo vstoupit, koho tam mít nechci. Ale ven nesmí žádný, pokud tady musí zůstat."
To byl rozkaz. A když se matka Quailová dala do rozkazování, pak vypadala jako někdo, jejímž příkazům není radno se protivit. Piet Liebenow byl lodník, který nebyl zvyklý slovo dvakrát opakovat, protože již poprvé musí být vyslyšeno a uposlechnuto. Na svém plavidle byl pánem nad životem a smrtí, ale zde zde stál na cizím území. Zde mohla nařizovat jen hostinská a její vůli musel poslechnout. Ustoupil zpět a pozoroval napětí, s kterým matka Quailová pracovala na obalu dárku.
Konečně byl obal sejmut a hlasitý výkřik radosti přesvědčil kapitána, že jeho dar bylo to pravé.
"Šátek! Modrý šátek s červenými květinami a zlatistými hvězdami. Jak nádherné! Jak přepychové! Pietě Liebenowe, ty ses člověk, který to dotáhne na admirála. Tak drahocenný šátek nedaruje ani lord major) své manželce. A ženský na ulici zůstanou stát, aby se nad nádherou, kterou s ním budu dělat uzlobily k smrti."
Opatrně vzala dar do špiček prstů, roztáhla ho a zavěsila si ho na zkoušku kolem svých plných kulatých ramen.
"Ne. Ta krása! Ta nádhera! Ale proč tady jen tak stojíte, předáku, a neřeknete ani slovo?" obrátila se na Sama Haberlanda, "nebo si snad myslíte, že bych neuměla v takovém šátku chodit?"
) První lord
"Hrom a blesky, matko Quailová, kdo by to chtěl tvrdit, tomu skočím oběma pěstmi do obličeje. Pouze nemohu najít slova, protože samým obdivem nevím, co mám říci. Ale jedno je zaručené. Až si jednou budu hledat malou roztomilou gondolu, abych nezůstal v životě bez ženy a dětí, svou bárku bych zamířil nejdříve k matce Quailové, abych se zeptal, jestli mohu vztyčit svatební prapor."
"Raději toho nechtě, s tím vaším kecáním," zvolala, ale bylo na ní zřejmé, že tak nespokojená s jeho řečí není.
"A," pokračoval a také zajel rukou pod opasek, "když vás vidím tady stát s takovým šátkem, je mi jako by pouze chyběl čepec s krejzlíkem, aby vás udělal neodolatelnou."
Při posledních slovech také vytáhl balíček a podal ho šťastné vdově.
"Předáku, pane předáku, chtěla jsem říct. Můj milý Same Ha berlande, co to vyvádíte za zvláštní kousky? Myslím si, že ze mě chcete udělat královnu, ale nechtě mě podívat se, co jste mi tady zabalil."
Rozevřela obal a samým nadšením spráskla ruce.
"Ne, to je ale radost. Krajky! Francouzské krajky! Této šíře a tak jemně udělané. To zaručeně bude čepec a krejzlík kolem krku. Same Haberlande, hned na začátku jsem vás považovala za dobrého muže. Kdykoliv jste vítán u Lidožrouta a můžete si sednout kam se vám zlíbí."
"Tak je to správný, matko Žraločko," souhlasil Piet Liebenow, "já jsem tady předákovi o tobě vyprávěl. A když jsem šel na zem, abych koupil ten šátek, nenechal se zdržet a prohlásil, že také s sebou musí přinést maličkost. To tě ještě neviděl, jenom aby sis to uvědomila. Ses respektována u všech lodníků, jak daleko sahá voda. Nyní ale musíme jít, jinak zmeškáme nejlepší čas. Žij blaze moje stará dobrá přístavní hvězdo a mysli na Pieta Liebenowa a zůstaň tolikrát zdravá, kolik je zlatých hvězd a červených květin zde na modrém šátku."

KAPITOLA PÁTÁ - Na útěku

Kde nyní v okrese Nieder Barnim pruského krajského okruhu Potsdam leží město Oranienburg, se dříve nalézal zámek a vesnice Bótzow na Havele, kde v době, o které nyní vyprávíme, bydlel pan Werner voň Holzendorf. Byl to mužný rytíř, odvážný ve sporu, bodrý, charakterem věrný, pouze tak trochu prchlivé povahy. Vždycky stál při Quitzowech, kteří se na něj mohli v nouzi a nebezpečí vždy naprosto spolehnout a viděli jsme, jak narazil na pana Dietricha v noci útěku u Dechtowa, přičemž ho vzal před jeho pronásledovateli pod ochranu a dopravil do bezpečí, do Botzowa.
Ale toto bezpečí bylo nyní jen okamžité a v žádném případě trvalé, protože v okolí Botzowa měli Quitzowé více nepřátel než přátel a dokonce mezi Wernerovými čeledíny bylo jich několik, na které se ani sám nemohl spolehnout a vůči nimž měl více než oprávněnou nedůvěru. Proto mu bylo milé, že přišel s Dietrichem nepozorovaně do zámku, kde se okamžitě zbavil svého rytířského oděvu a oblékl si šat obyčejného cestujícího, aby bylo možné co nejméně ho poznat.
"Je mi to pramálo milé, že z obavy z nižších lidí se musím vtěsnat do těchto hadrů," prohlásil utíkající rytíř během svého převlékání, "ale chci šetřit svůj život a zachovat si svobodu, a tak se musím této věci podvolit. Jsem na tom hůř než nejchudší žebrák, protože jsem neztratil jenom majetek a statky, ale jsem odloučený od svých a jimi také opovrhován. Ale věřím v Boha, že přijde čas, kdy své nepřátele ostřím meče uhodím přes hlavu. Ještě mám po boku silné přátele, ke kterým půjdu, abych si vyžádal jejich po
moc, a pak, pane Wernere, pak vás budu moci odměnit za věrnost, kterou jste mi vždy, i dnes, prokázal."
"Nemluvte o odměně, rytíři Dietrichu," odpověděl Werner, přičemž plnil obrovský korbel pivem, které z důvodů bezpečí sám vynesl ze sklepa. "No, pijte, budete potřebovat osvěžení, ale klid a opatrování na Bótzowu nenajdete. Starost o vaši bezpečnost spíš vyžaduje, abych vás co nejdříve dostal dále. Zámek Neumiihl,) který mi patří, je nyní obýván starým hluchým fojtem, správcem, který vás nikdy neviděl a tedy vás také nebude znát. Tam spolu pojedeme a já doufám, pokud neopustíte zámek a vůbec se vyhnete tomu, aby jste byl viděn lidmi, že tam můžete zůstat skryt jak dlouho se vám zlíbí."
"Jste vzácný přítel a váš plán se mi docela líbí. Nechtě ihned osedlat čerstvého koně. I když jsem unaven, nebude mi zatěžko vydržet jízdu až do Neumůhlu."
"Dovolte, abych vás na malou chvíli opustil a sám šel do stáje. Nechci osedlávání nikomu svěřit, protože musíme být naprosto opatrní."
Zatímco se odebral ke koním, přistoupil Dietrich k oknu a zíral se smutnými a těžkými myšlenkami ven do noci. Tam západně ležel Friesack. Mohutná pevná bašta v jeho dosavadní moci, která se tak najednou změnila v sutiny. Snad nyní útočí muži markraběte proti jeho zdem a vnikají s divokým křikem do pokojů, kde bydlel se svou ženou a dítětem a kde prožíval mnohé blaho, které mu jeho rodina připravila. Nyní bylo všechno pryč. Musel dát hrad a své milované všanc, aby zachránil sám sebe. Jeho nepřátelé nad ním vítězili, nad ním, nyní psancem, kterého může každý žebrák uchopit a beztrestně zabít. Ještě nevěděl, jestli se najde místo, kde bude moci složit hlavu, v bezpečí spát. A zda přátelé, kteří během doby jeho moci mu stáli po boku, zůstanou mu věrní a přinesou oběť, kterou od nich bude žádat, pokud bude chtít rozmarné štěstí donutit, aby se na něho usmálo. Nebyla snad většina z nich armádou hrozného markraběte zničena? A ostatní? I kdyby drželi při něm i nyní, kdy jako bezdomovec bloudil po cizině, byl by na jejich čele dosti silný a mocný, aby svůj obrovský boj
) Nový Mlýn
znovu započal? Nestalo se mu snad dneska poprvé v životě, kdy před jediným člověkem zbaběle utekl? A není v tom snad zlé znamení budoucnosti? Zaskřípal zuby a vztekle se zaťatými pěstmi se opředl o zárubeň tak silně, že silná prkna, která k tomu účelu sloužila, praskala. Ne a tisíckrát ne! Chtěl bojovat a bojovat musel. Stejně jako jeho činná minulost byla jedním bojem proti proti komu? Proti násilí a bezpráví? Proti hříchu a zločinu? Proti zlu a zákeřnosti? Proti chamtivosti a nespravedlnosti? Neodvážil se tuto myšlenku dále rozvíjet a ani by to nedokázal, i kdyby to byla jeho vůle. Vzápětí Holzendorf opět vstoupil, aby ho informoval, že koně čekají a stojí připraveni před nestráženou branou. Oba muži se vydali tichým krokem dolů na zámecký dvůr. Vyšli ze dvora k čekajícím zvířatům a brzy se už jelo ostrým tempem na zámek Neumůhl. Když tam dojeli, byli přivítáni stářím zesláblým kastelánem, který byl nemálo překvapen, když viděl svého rytíře v tak nezvyklou hodinu.
Budova nabízela málo obyvatelných místností. V těch nejlepších bydlel správce se svou ženou sám. Pro Dietricha byla nakonec vybrána jedna další trochu odlehlejší a vybavena nějakým nábytkem a jednou postelí. Musel si lehnout a hrát si na nemocného. Zde platil pro oba zámecké obyvatele za jednoho quitzowského knechta, který se při obléhání Friesacku zachránil útěkem, během něhož byl zraněn a bylo jim důrazně kladeno na srdce, aby se o něj starali, nerušili ho nežádanými službami a podáním ruky a ať se také postarají o to, aby ani jinými nebyl rušen. Pak jel Werner opět zpět na Botzow.
Oba staří lidé plnili své povinnosti, takže si Dietrich na ně nemohl stěžovat. Ve své odloučenosti věděli málo o osudu světa tam venku. Přece se ale dozvěděli o osudu, který stihl Friesack a také zaznamenali, že Dietrich z Quitzowů utekl, a že markrabětem byla na jeho hlavu vypsána odměna. Georg, kastelán, přinesl svému svěřenci zprávu ihned do jeho pokoje.
"Víš," zeptal se ho, ‚jak to stojí s naším hrdým Friesackem?" "Jak to mohu vědět, když jsem ještě s nikým nemluvil?"
"Byl dobyt velkým hmoždířem, který nazývají ‚líná Berta' - strhl mohutné zdivo a vzniklými otvory tam vnikli markraběcí vojáci."
"Ty lžeš jak ďábel," vyjel Dietrich zlostně, ‚já jsem oni," opravil se, když si všiml, že se dopustil neprozřetelnosti, "byli našimi odraženi. Tomu, co říkáš, nechci věřit. Spíš se mi zdá, že Frie sack nebyl dobyt, ale dobrovolně předán, protože si osazenstvo muselo uvědomit, že zbytečným krveprolitím nelze dosáhnout žádného cíle."

"Ať je to jak chce. Já jen vím, že Friesackje v nikách markraběte a rytíř Dietrich voň Quitzow před ním utekl."
"A co se stalo s jeho ženou a dětmi?"
"Směli svobodně odtáhnout stejně jako celá posádka a mohli s sebou vzít to, co uvezli. Měl to být velice smutný pohled, když paní Elisabeth v čele svých sloužících a všech jejích mužů táhla táborem, aby se odebrala na zámek Taupitz. Stalo se tak právě v neděli 11. února, zrovna toho samého rána, kdy jsi přijel do Neumíihlu."
Vypravěč si nevšiml pohnutí, které se objevilo v tváři Dietricha a pokračoval:
"Jsem starý muž a viděl jsem toho hodně, také slyšel a zažil. Ale vždy jsem se dozvěděl, že mocný klesne do prachu, když uhne od práva. Patřil jsem k mužům rytíře Wernera, který byl přítelem tvého pána odjakživa. Ale musím stejně přiznat, že jsem nikdy neměl radost z činů a rejů Quitzowských a jejich spojenců. Bylo u toho mnoho násilí a nespravedlnosti a konec se dal předpokládat."
"Ty bídný čeledíne, co si mi to dovoluješ říkat? Co mně brání v tom, abych tě touto pěstí srazil? Abych tvá hanebná ústa navěky umlčel?" křičel na něho Dietrich, přičemž se rychle a výhružně zvedl.
"Nadáváš mi do čeledínů a přitom sám jedním jsi. Čeledín Quit zowů a čeledín svého zlostného srdce, který nepřizná, že poznává pravdivost mých slov. I kdybys mě zde umlátil, nevznikla by žádná škoda, jelikož já jsem starý muž a už dlouho žít nebudu. Ale ty k těm mnoha ostatním by sis připsal další hřích ve svém svědomí a osud tvého pána by se tím nezměnil. Nyní bloudí pronásledován a opovrhován ve světě, a pokud si nedá pozor, půjde mu o krk, protože jsem slyšel, že markrabě není žádným přítelem žertů. Mně by se celkem hodilo, kdyby se dostal do mých rukou."
Dietrich si uvědomil, že musí zkrotit svůj hněv a na muže již nepromluvil ani slovo. Ale vztek, který pociťoval nad řečí správ
"Nadáváš mi do čeledínů a přitom sám jedním jsi. "
ce se zavrtával čím dál hlouběji do jeho nitra a namířil se konečně sám proti sobě, takže zachmuřeně ležel na svém loži a nemohl od sebe odvrátit výčitky, které v něm vystupovaly jako výhružní duchové.
Uběhly dva týdny, které, jinak netrpělivý rytíř, strávil v přísném odloučení. Pak už to v těsné komoře nemohl vydržet a rozhodl se na hodinku jít dolů do malé titěrné zeleninové zahrádky, která byla umístěna za zámkem v jednom rohu obranné zdi. Protože měl být považován za nemocného, mohl se pohybovat pouze pomalu a proto jeho kroky nezpůsobily téměř žádný hluk, takže nebyl zpozorován dvěma muži, které při svém příchodu zahlédl v zahrádce.
U vchodu do zahrádky stál hustý keř černého bezu, který ho tak zakryl, zeje mohl nepozorovaně poslouchat. Byl to Georg, zámecký správce, a jeden z Holzendorfových čeledínů, který přišel s jakousi zprávou z Bótzowa.
"Ano," právě tento promluvil, , ještě nikdy jsem neviděl našeho rytíře tak vzteklého. Byl jsem právě na zámeckém dvoře, když
hradní stráž hlásila cizince, který žádal o vstup. Pan Werner dal znamení, že může vejít do hradu, a když přešel přes most, zeptal se mě, kde by se mohl setkat s rytířem."
"A tak jsi ho tam odvedl sám?"
"Ano. Pán seděl u džbánu a kremenelský farář byl s ním a ty víš, když ten tam je, pak se vždycky strhne bouřka, protože pan Werner nemá rád vytáčky a sladká slova, která potom vidí a slyší."
"Také si myslím! Tito černooděnci dělají, jako by už byli jednou nohou v nebi a slyšeli jedním uchem kázat Pána Boha a přitom žijí ještě hůř než váleční knechti. Milují plné džbány a ženské, nacpávají si tlusté pupky a nadávají všem jiným poctivým křesťanům, když těm se někdy stane něco odpustitelného. Když mi nějaký takový přijde před bránu, tak mu podám jeho lok přes mříž a nechám ho ve jménu Božím běžet dál, protože si myslím, že ho nepotřebuji, abych přeskočil peklo."
"To je úplně můj názor, starý. Tak jsem ho doprovodil do velkého obrazového sálu, kde jsou Holzendorfští s jejich ženami a dětmi pověšeni. A protože jsem nevěděl, jestli mám jít, zůstal jsem stát u dveří. Rytíř už pilně domlouval svému džbánu, co jsem zpozoroval hned na jeho malých očkách, kterými zíral na toho muže, a zeptal se ho, kdo je a co chce.
‚Přicházím od Jeho Milosti pana markraběte a mám vám předat dopis.'
‚Přicházíš od markraběte? Co ten chce ode mne?'
‚To nevím. Laskavě si přečtěte dopis, a pak se to hned dozvíte, jaké má milostivý pán přání.'
‚Milostivý pán? Jdi k čertu s tvým milostivým pánem, můj není. Dej sem ten cár.'
Posel mu předal dopis. Pan Werner ho vzal, otevřel a dlouho do něj zíral. Pak se muže zeptal:
‚Víš, co v něm stojí?'
‚Ne.'
‚Jo, když to nevíš ty, tak to neví ani jeden z nás. Protože co ži ju, tak jsem psaní a čtení nemohl vystát. Poslouchejte pátere, vy jste se to snad naučil?'
‚To bych řekl,' odpověděl tento.
‚Tak mi tedy přečtěte, co je v té věci napsáno.'
Farář vzal dopis. Nejdříve ho půl hodiny studoval od začátku do konce, a pak ho začal pomaloučku přeslabikovávat. Bylo to hrozné čtení a nejraději bych mu za tvrzení, že umí číst, dal jednu po hlavě. Ale konečně jsme z toho vyrozuměli, že markrabě hlásí, že slyšel, že pan Werner voň Holzendorf pomohl rytíři Dietrichovi voň Quitzow v boji na otevřeném poli, a pak že ho zavedl na Bót zow, aby ho tam schoval před ramenem spravedlnosti. Že se dopustil tedy něčeho čemu jsem nerozuměl a že svůj přečin může napravit jen tím, že mu ihned vydá rytíře Dietricha."
"To zní přísně a mužně, tak jak by se dalo od purkrabího očekávat," vpadl do toho zámecký správce vypravěči, "ale našemu rytíři se tato žádost příliš nelíbila."
"To si můžete myslet. Vyskočil ze židle, jako by ho kousla zmije, vyrval faráři dopis z ruky a zeptal se:
‚Je pravda, že takové věci v tom cáru stojí, anebo jste mi předčítal jenom lež a podvod?'
‚Při blahoslavené matce Boží, vysoce ctěné čisté Panně Marii, je to tak, jak jsem vám předčítal,' bránil se tázaný chvěje

se strachem při pohledu na rytíře, jemuž na čele silně naběhly žíly vzteku.
‚Ták, takže takové zcela nízké smýšlení má o mně markrabě? O mně, rytíři Wernerovi voň Holzendorf, který nikdy nebyl nařknut ze lži a zrady?'
Jeho oči metaly blesky a jeho pěsti se zaťaly. V tu ránu jsem měl strach o duši posla, protože já znám svého pána a věděl jsem, co nyní přijde. Přistoupil k němu a chytil ho za opasek.
‚Ty si troufneš mi takovéto poselství přinést? Svého přítele a druha ve zbrani mám zradit a vydat tvému norimberskému markra bátkovi? Ať dostaneš mor, ty lumpe! Jak jsi se mohl odvážit přinést mi na Bótzow takovýto cár papíru! Počkej, tvou poselskou odměnu ti vyplatím, jak si zasloužíš.'
Sáhl po vysokém opěradle dubové židle, na které předtím seděl, ulomil z ní docela solidní kus a začal zpracovávat takovým způsobem toho chudého nevinného ďábla, který neměl mít žádnou zbraň a ani se nesměl bránit, že křičel o pomoc, až to znělo přes celý zámek. Na tento křik se sešli muži, kteří popíjeli v če
ledínské místnosti a vřítili se do sálu. Ale tím se zlo ještě zvýšilo, protože oni neosvobodili posla, ale pomáhali svému pánovi mlátit, dokud si nemysleli, že posel toho má až dost."
"To je špatná věc," prohlásil vtom kastelán, "markrabě to jen tak nenechá, že jeho posla tímto způsobem odměnili a věřím, že náš rytíř svůj vztek těžce odpyká."
"Mně bylo toho človíčka líto. Ležel tak bez hnutí na zemi, že jsem si myslel, že ho umlátili k smrti. Ale pan Werner ho chytil za pačesy a zaklepal s ním takovým způsobem, že brzy zase oživl. A pak mu řekl:
‚Co, ty ubohý pacholku, ty se chceš přetvařovat a dělat, jako by ti šlo o krk? Počkej, já s tebou udělám svatý zázrak a ze smrti tě probudím. Tak, vidíš, že to pomáhá. Tady ho máte, hoďte ho do věže. Tam ať přemýšlí nad tím, jak je krásné a chvályhodné sloužit purkrabímu.'
Sloužící tento rozkaz splnili a vytáhli ho ven ze dveří. Já jsem tiše zmizel, protože mně bylo posla líto, a protože jsem si myslel, že rytíř své konání později velice těžce odpyká. Snad to pochopil později i sám, protože dal příkaz, aby posla nechali běžet, nechal mu otevřít vrata a mříž. Daleko se asi nedostal, protože kulhal docela slušně přes padací most a já jsem viděl, že si venku před příkopem sedl, protože ho bolavé končetiny nechtěly poslouchat."
"Ten nám zavaří u markraběte dost zlou polívku, kterou dostaneme k vylízání, aniž by nám od toho mohl Dietrich pomoci. Ještě jsi se nedozvěděl nic o jeho pobytu?"
"Ne. Zdá se, že je dobře schovaný. To, že mu pan Werner při tom pomáhal, to je jisté. Byl jsem při tom, když jel do Friesacku a viděl jsem, jak s ním Quitzow ujíždí pryč, zatímco my jsme měli co do činění s cizími rytíři."
"To bylo tu samou noc, kdy byl zraněn čeledín, který u mne leží."
"Říkáš, čeledín, který u tebe leží?"
"Ano, pan Werner mi ho toho rána přivezl a nařídil, abych se o něho dobře staral a aby nebyl rušen."
"Je to možný? Řekni, jak vypadá."
"Je to docela přímý, černooký chlapík, před kterým má člověk respekt, když se na něho podívá. Myslím, že by mu lépe slušelo pěkné brnění než ty staré hadry co má na sobě."
"Co to slyším? Věřím, že jsme Dietrichovi na stopě. Ve stáji v Bótzowě stojí kůň, na jakém nejezdí žádný čeledín nebo knecht, ale pouze rytířský pán. Tak je ušlechtilý. A má sedlo, které muselo stát pěkné peníze. Je to vraník a zaručeně patří Quitzowům. Kdyby ten pokračoval v útěku, tak by tady jeho kůň nezůstal, nebo by si vzal místo něho nějakého jiného. Ale protože se tak nestalo, přichází mi na mysl, že ještě musí být někde poblíž. Můžeš mi snad ukázat toho knechta?"
"Znáš rytíře?"
"Ano. Už častěji jsem ho viděl a poznal bych ho na první pohled."
"Tak to ti toho muže velice rád ukážu, ale on nikdy neopouští svůj pokoj a dovnitř tě pustit nesmím, protože je to pánem zakázáno."
"To mi není zrovna milé, ale snad je možné ho poznat, aniž bych ho viděl. Mluví snad jako obyčejný knecht?"
"Mluví málo a vždy krátce, jako by chtěl rozkazovat. A přitom dělá takový obličej, že se člověk neodváží dál mluvit."
"To by se hodilo k mému názoru. Nemůžeš si snad vzpomenout na nějaké slovo, které by nás mohlo přivést na správnou stopu? Občas přijde takový okamžik, kdy se pán příliš nehlídá."
"Hm, zdá se mi, jako bys měl pravdu. Já jsem mu jednou vyprávěl, že stěny Friesacku byly rozmetány ‚línou Bertou' a že mar kraběcí vojáci prolezli těma dírama do zámku a on tak vyskočil a blýskal očima, že prý to není pravda. Pak se hned ptal na paní Elisabeth a její děti. A nyní, když o tom začínám přemýšlet, vzpomínám si, že jeho chování bylo úplně stejné, jako by to byl sám Dietrich."
"To je dost. Je to on a my z toho můžeme mít velký užitek."
"O jakém užitku mluvíš?"
"Ty jsi snad zapomněl, že markrabě na jeho hlavu vypsal odměnu? Kdo šiji vysloužíš, ten nebude mít zapotřebí nasazovat svoji kůži pro jiné."
"Ať mě ochraňuje Pán Bůh. Ten muž mi byl svěřen panem Wernerem a bude také u mne schován. Jestli je to pan Dietrich nebo jeden z jeho knechtů, to mě nebolí, protože já musím plnit pouze příkazy svého rytíře a o ostatní se starat nebudu."
Posluchač slyšel dost a protože tušil, že oba muži brzy opustí zahradu, zdálo se mu příhodné vrátit se do svého pokoje, aby jimi nebyl zpozorován. Vyslechnutý rozhovor ho přesvědčil, že už na Neumuhlu pro něj není bezpečno, protože se mu zdálo, jako by nemohl čeledínovi více věřit, a tak mu bylo vítané, když Werner voň Holzendorf k němu druhý den ráno přijel, aby se dozvěděl, jak se mu vede. Obeznámil ho s vyslechnutým rozhovorem a také mu vyjádřil dík za věrnost, kterou mu prokázal i proti názoru markraběte.
"Kvůli tomu mi nemusíte děkovat, pane Dietrichu," odpověděl mu Werner, "protože úplně totéž byste udělal pro mě,

kdybyste vy byl na mém místě. A co se týká následků mého rozčilení, musíme počkat, co pan markrabě bude považovat za přiměřené. Ale když se s ním setkám, tak mu zaručeně hodím rukavici za urážku, že byl názoru, že se stanu zrádcem a podvodníkem svého nejlepšího přítele. Čeledín, o kterém jste mluvil, s tím si nejsem jist, ale já ho nesmím odehnat, protože by hned začal přemýšlet o pomstě. Proto ho musím dobře hlídat a vás převézt na jiné místo. Připravte se, že půjdete se mnou."
Odebral se za správcem, aby mu sdělil, že čeledín už je téměř zdráv a opět Neumuhl opustí. Tak ať mu dá koně a nechá ho jít svou cestou. Pak odjel a čekal v lese, dokud ho Dietrich voň Quit zow nedojel. Dietrich se zeptal, kam je cesta povede.
"Do Grabsdorfu," odpověděl Werner, "nyní nemůžete nepozorován utéci ze země. Všude na vás čekají, všude na vás číhají, na všech cestách. Ale za těchto okolností také nemůžete zůstat v Neumuhlu, a tak jsem přišel na dobrý nápad. V Grabsdorfu totiž žije pár mých starých sluhů s jejich ženami. Mají ode mne několik domů a můžu se na jejich věrnost spolehnout. Tam vás odvedu. Budou se o vás starat a pečovat. Tam jste v bezpečí pokud se nenecháte poznat."
Vesnice Grabsdorf již neexistuje, ale ležela východně od Have ly na místě nynější vesnice Friedrichstal. Dietrich dostal v jednom selském stavení místnost a s majitelem domu, Wernerovým dřívějším čeledínem se dojednalo, že jej bude vydávat za příbuzného, kterého k sobě vzal, aby si nechal pomoci na hospodářství. K tomuto poslednímu se rozhodl jinak hrdý rytíř z vlastního popudu,
aby dále netrpěl nudou, kterou v posledních dnech pociťoval. Domácí ho oblékli za vesničana a nechali na jeho libovůli, aby se v hospodářství užitečně projevil.
A tak uběhl únor a začal březen, který přinášel lepší a lepší počasí a dovolil, aby se začalo s polními pracemi. Také Dietrich šel ven, aby pracoval s motykou a s rýčem a byly to docela zvláštní myšlenky a pocity, které při této nezvyklé a ponižující práci v nitru pociťoval.
Mocný rytíř, který měl knížecí moc a knížecí družiny, před kterými se ostatní Marky chvěly a jehož věhlas šel daleko za hranice země, nyní stál zde na poli se znakem nevolnictví. Obdělával půdu, která jinému přinese zisk a musel být ještě vděčný za přátelství, které mu dalo postavení chudého čeledína, aby ho vzal v ochranu před pronásledováním. Jak často stál na cimbuří svého hradu a hrdým pohledem přehlížel zemi, která mu byla poddána a která se chvěla pod kopyty jeho bojového koně. Jak často zazněl jeho hlas komnatami zámků nebo v divoké vřavě a stovky lidí jej poslouchalo, protože věděli, že jejich blaho a bolesti, jejich majetek a statky, dokonce i jejich život je závislý na jeho slovu a vůli. A nyní? Půda, na které stál, byla cizí. Nikdo nedbal na jeho řeči, jeho věhlas odezněl, jeho jménem bylo opovrhováno, štěstí zničeno, bohatství bylo zmařeno a jeho moc zadupána hluboko do prachu. Protože byl nyní povstalec.
Ponořen v tyto myšlenky si nevšiml, že malá skupina jezdců přijíždí z blízkého lesa a nachází se docela blízko něho. Byli to dva vousatí muži a mladík ve stáří, o kterém se říká, že právě odrostl chlapeckým letům. Ti dva první byli dobře ozbrojení a jejich tváře daly tušit, že se jedná o bojem zocelené chlapíky. Ten poslední ale měl ozdobný meč, skutečně spíše na ozdobu než aby měl úmysl se s ním bránit. Jeho oblečení bylo takové, které se spíš hodilo v blízkosti žen a urozených dam, než jaké je zvykem nosit v boji. Ale jinak jeho ostatní oblečení poukazovalo, že se zabýval mužnou činností, totiž lovem. A vůbec jeho držení a výraz obličeje ukazoval na to, že je spíš zvyklý nařizovat a velet než poslouchat.
Už za ním zastavovali, když si poprvé všiml rzáni koně a tedy i jejich přítomnosti. Mladík přijel až těsně k němu a zeptal se:
"Poslyš, muži, my jsme zabloudili, můžeš nám říci, kde je nejbližší obydlené místo?"
"Ano, to mohu říci," odpověděl krátce, přičemž ve své práci pokračoval. Chod jeho myšlenek ho nepřivedl do žádné přátelské ani veselé nálady a necítil se naladěn k vyžadované podrobnější odpovědi.
"No a jak se to jmenuje?"
"Grabsdorf."
"A kde leží?"
"Tam," oznamoval s nataženou paží označuje směr, v kterém to místo leželo.
"Je možné se tam osvěžit?"
"Možná."
"Poslouchej, chlapče," vmísil se do rozhovoru jeden z průvodců, "zdá se, že jsi málomluvný výr, ale já tě upozorňuji, abys lépe otvíral ústa, pokud bychom ti je neměli otevřít my."
Dietrichovy oči pohlédly na mluvícího opovržlivým pohledem, pak se otočil bokem a pokračoval ve své práci.
"No," zeptal se mladý pán již trochu netrpělivě, "to nám nemůžeš jmenovat někoho, kdo nám ukáže cestu, anebo by bylo ještě lepší, abys nás odvedl do Grabsdorfu ty sám?"
"Jména vám nemusím říkat, neboť budete odmítnuti nebo přijati, každý, jak se mu to zrovna hodí. Cestu jsem vám už ukázal. Tam za rohem lesa leží vesnice, takže abych šel s vámi, není nutné."
"Ale stejně považujeme za lepší, abys nás doprovázel," odpověděl ten zarostlý, "odlož svoji motyku a pojď s námi."
"Tak to asi neudělám."
"To asi budeš muset udělat," zazněla výhružná odpověď, přičemž svého koně přitlačil blíž k Dietrichovi.
"Vy mi snad chcete nařizovat?" zeptal se tento, přičemž jeho ruka uchopila pevněji násadu od motyky a jeho temné oči se zaleskly radostí z boje, , já jsem chudý sedlák, ale nemusím být poslušen nikomu jinému než našemu pánovi rytíři Wernerovi voň Holzen dorf."
"Panu Wernerovi patří Grabsdorf? Na to jsem ani nepomyslel," vpadl do toho mladík, přičemž se obrátil na svůj doprovod, "tak jak to teď vypadá s naší bezpečností, chlapi?"
"Rytíř Werner voň Holzen dorf sedí jako markraběcí kapitán na zámku Bótzow. Je to sluha milostivého pána, a tak

smíme na jeho pozemku a půdě pobývat."
"To tedy lžete," zvolal do toho Dietrich, zapomínaje na své postavení, "kdo jmenoval pana Wernera markraběcím kapitánem? Snad markrabě? A kdo je ten, který vás zpravuje takovýmito nepravdami, že rytíř je sluhou milostivého pána, jak jste ráčil říci? Že by také sám markrabě?"
Přehodil si motyku přes rameno a kráčel pryč,...
"Uklidni se, milý kamaráde, jinak ti jednu vrazíme. Jak si můžeš dovolit nazvat lhářem pana markraběte Friedricha voň Zollern, když jeho urozený syn, princ Johann, se nalézá před tebou?"
Při těchto slovech se v Dietrichově obličeji zablesklo, jaké to bylo štěstí, jaká to byla náhoda. Nenaskýtá se zde nádherná příležitost k pomstě? Příležitost získat ty nejvyšší výhody? Ale rychle se ovládl a nevrle odpověděl:
"To jsem nevěděl a také se nestarám o vaše hloupé historky, ale protože jste princ, tak vám cestu ukážu."
Přehodil si motyku přes rameno a kráčel pryč, aniž by se moc ohlížel, jestli ho ti tři následují.
Myšlenky, kterými se zabýval před příchodem těch tří jezdců, naprosto zmizely a udělaly místo jiným, které mu nyní jako šípy prolétaly hlavou. Napadlo ho, že je mu nyní dána do rukou možnost svůj osud řídit šťastnějším a nadějnějším směrem. Záměr byl odvážný a troufalý. Ano, snad se to dalo vykonat pouze činem, který jeho přátelé budou obdivovat a schvalovat. Ale ústy svých nepřátel bude nazván zločinem. Měl by tento příznivý okamžik od
vážně chytit, anebo ho nevyužít a nechat odeznít? Nebyla to nerozhodnost a už vůbec ne zbabělost, která mu tyto myšlenky vnucovala. Ale následky takového činu, pokud by ho vykonal, by byly tak mocné, tak hluboce dalekosáhlé, že se musely dobře promyslet.
Kráčel dál pohroužen do myšlenek a ti tři ho následovali v naprostém mlčení a jen se rozhlíželi. Vtom jeden z vousáčů zvolal:
"Chvalte Boha, tam přichází několik lidí z naší společnosti, kteří nás budou hledat, z křovin. Poznávám pana Nymanda voň Lóben na jeho velké herce, se kterou jede v čele."
A také to tak bylo. Množství jezdců se blížilo z boku a podle směru jízdy se dalo usoudit, že mají v úmyslu dosáhnout Grabs dorfu. Nyní vpředu jedoucí zastavil svého ryzáka, zaclonil si rukou oči, poznal prince a obrátil se s veselým zvoláním na své společníky a nyní s koněm přijel blíže přes pole.
"Budiž dík svaté Panně, princi, že vás konečně nalézáme," zvolal, "měli jsme velkou starost, když jsme zjistili, že jste se nám ztratil. Proto jsem nyní myslel, že - -" Zdrceně přerušil svou řeč, když jeho oči padly na Dietricha. "Proboha, můj milý chlapče, v jaké společnosti vás tu nacházím! Jestli mě nemýlí oči, tak tento čeledín není nikdo jiný než rytíř Dietrich voň Quitzow, kterého pronásledujeme a hledáme. Holzendorf ho držel v Grabsdorfu schovaného, ukrytého."
Jako zápalná pochodeň projela tato slova mezi jezdci.
"Dietrich voň Quitzow?" volali jako jedněmi ústy a všechny paže se na něho sápaly, "zadržte ho! Držte ho pevně, ať nám neuteče!"
Tak jak byl dosud nerozhodný, co udělá, jak co začne, tak nebezpečná situace, ve které se nalézal, nařizovala, aby jednal. Rychlým skokem usedl za prince na koně, vytrhl mu otěže z rukou, druhou rukou mávaje svojí motykou zvedl zvíře na zadní, aby ho protlačil mezi svými nepřáteli.
"Ano, zadržte mne, vy prodejní zbabělci, zadržte mne, jestli můžete," zahřměl a nejbližšího vzal motykou tak po hlavě, že se zhroutil, , ještě jsem svobodný a kdo mě chce mít, ať si mne chytí!"
Leknutí nad odvážností jeho jednání a nebezpečí, v kterém se následkem toho nalézal princ, jako by jim svázalo končetiny. Když
se konečně dali do pohybu, už dávno mezi nimi projel a řítil se v dálce přes kamenolom.
"Za ním, za ním!" volali. Zazněly nadávky a láteření. Hlasitým voláním a silnými údery popoháněli své koně a začala honička, která by pro Dietricha mohla být nebezpečná, kdyby náskok, který měl, nebyl tak velký a jeho kůň nebyl měj lepší z celé skupiny. Veškerá zloba, veškerá rychlost, se kterou byli pronásledováni, nepomáhaly. Rychle se rozhodující odvážrtý muž a s ním také princ brzy svým pronásledovatelům zmizeli z očí.

KAPITOLA ŠESTÁ - Detlew

Na cestě z Lenzenu do Grabowa, kterou již známe, ujížděli dva muži, které následoval obrovský sluha. Byli to pan Henning voň Bismarck a onen mladý Detlew z kouzelného domu v Tanger iminde.
Oba zachovávali hluboké mlčení. Blížili se stále více kraji, ve kterém ležel cíl jejich cesty, a cesta byla stále nanejvýš pochybná. Pan Henning se zaobíral velice, velice vážnými myšlenkami. Znal pověst, která kolovala o obyvatelích Garlosenu, ale také věděl, že mu nejsou přátelsky nakloněni a nyní ve vztahu ke své bezpečnosti měl obavy, které byly tím větší, čím více se blížil k zámku. , i přes své mládí, byl v tomto okamžiku pohroužen do stejných myšlenek jako jeho společník. Nalézal se na první výpravě, která mu snad dá příležitost dokázat svoji odvahu a zručnost ve vedení zbraní a před každou první zkouškou tluče srdce každého, i toho nejpevnějšího a nejjistějšího muže podstatně rychleji než jindy. Konečně prolomil Bismarck mlčení.
"Jste tak tichý a zamyšlený, mladý příteli. Litujete snad, že jste se se mnou vydal do nebezpečí?"
"Jak se můžete tak ptát, pane rytíři. Jsem navýsost šťastný, že mohu pobývat ve vaší blízkosti a jen si z celého srdce přeji, abych brzy dostal vhodnou příležitost dokázat vám, že se nebojím nebezpečí."
"To vám rád věřím, ale nebezpečí, do kterého se ženeme, je takové, které se nedá vybojovat mečem. Kdo se vydá na zámek Gar losen, aby Boldewiny kvůli jejich činům volal k zodpovědnosti, ten se vydává v nebezpečí, že bude jimi zajat a vržen do hradní
ho sklepení. Jakákoliv obrana by byla šílenstvím. Chcete se toho se mnou odvážit?"
"Jen se tak neptejte, pane. Šel jsem s vámi a zůstanu s vámi v každém nebezpečí a to tak dlouho, dokud si mě ve své

blízkosti ponecháte."
Rytíř podal mladému muži s uznalým úsměvem pravici.
"To jsem od vás očekával, ale mě by to moc nepomohlo vás vydat ve stejné nebezpečí jako sebe. Já jsem si žádal váš doprovod proto, abyste mi pomohl jiným způsobem."
"Takže mne chcete od sebe vykázat?"
"Ne, ale spíš bych vám chtěl svěřit úřad hlídače, který se stará o to, aby mně jednání nepřátel nepřineslo škodu."
"Ó řekněte, co mám dělat a co si počít. Všechno věrně vykonám."
"V to také doufám. Takže poslouchejte: já pojedu nyní na Gar losen v doprovodu svého sluhy. Vy se zatím stáhnete zpět a budete hlídat silnici. Když se nevrátím do začátku večera, pak mě násilím zadržují a vy se ihned odeberete bez prodlení k mému bratrovi Clausovi na Burgstall, který další co nejrychleji zařídí. Uděláte to pro mne?"
Uběhlo dost času než následovala odpověď na položenou otázku. A když byla vyřčena, stala se hlasem, ve kterém nebylo slyšet příliš mnoho radosti.
"Promiňte mé váhání se souhlasem vašeho návrhu. Ještě jsem nebyl životem vyzkoušen, ale vím a cítím, že nikdy nebudu přítelem čekání a váhání, ale mužem činu. Kdybych mohl jít s vámi a za vás se ohánět mečem, udělal bych to podstatně raději než se postavit na silnici a stát zde bez možnosti obrany, když vám budou dělat potíže. Ale vy víte lépe než já, co bude sloužit k vašemu dobru, a tak se vaší vůli neprotivím. Počkám až do večera. Když se nevrátíte, pak budu s největší rychlostí pospíchat za panem Clau sem a vy mi dovolíte, abych dal zprávu i svému otci. Cesta mne povede přes Tangermiinde a on nezaváhá, aby vám přispěchal na pomoc."
"Váš otec? Vy myslíte přece a."
"Ano."
"To je váš pravý otec?"
"Ne. Mám ho rád a cením si ho stejně jako otce. Měl jsem od něho více lásky a opatrování, než by mi mohli dát vlastní rodiče. Budu mu vděčný a věrný tak dlouho, jak budu žít."
"Takže jste své vlastní rodiče ani neznal?"
"Asi jsem je znal, ale délka doby rozmazala ostrost obrazů, které jsem si z dětství vzal s sebou do pozdějšího života. Vzpomínám na otce jako na velkého hrdého muže, jehož oči byly hluboké a vážné, když se dívaly na mne a na sestřičku. A matka ano matka tu vám vůbec nemohu popsat. Když myslím na ni, stále se cítím, jako bych bydlel v ráji, kde spravedliví andělé a dobré víly provádějí své zbožné a blahoslavené činy."
"A jak jste je oba ztratil? Jak jste se od nich dostal?"
"To se stalo v okamžiku, jehož úlek si má duše hluboce vryla a který nikdy, nikdy nezapomenu. Bylo to v jednom hlubokém tmavém lese, kterým jsme cestovali. Tam nás přepadla horda divokých mužů a nejdřív zabili naše čeledíny, a pak srazili i otce, i když jim na pomoc přispěchal odvážný muž, který se vehementně oháněl, aby nám pomohl. Velitel těch lumpů byl černý muž, který seděl na jednom stejně černém koni pod stromy a nezúčastnil se boje dřív, dokud na naše volání o pomoc nepřišel ten muž a bojoval tak, jako čert mezi lotry. Pak začal i černý a vylákal ho útěkem z bojiště. Mezitím nás všechny spoutali, někteří odtáhli pryč mou matku, jejíž srdceryvný nářek a pláč je ještě dnes hrůzou v mých uších. Ostatní odnesli otce s sebou pryč a s ním i odvážného chlapíka, který nám přišel na pomoc a také byl poražen. A my dva, sestřička a já, jsme zůstali spoutaní ležet, než jsme byli nalezeni rytířem, který černého marně pronásledoval a nyní se vrátil, aby se podíval, jestli by na bojišti mohl ještě někomu pomoci. Vzal nás s sebou, a protože nemohl najít rodiče, rozhodl se, že si nás vezme do opatrování."
"Tak to byl tento rytíř ?"
"Ano, a velitelem té bandy byl černý Dietrich, o kterém jste už zaručeně slyšel."
"Jak bych o něm mohl neslyšet. Vždyť byl po dlouhou dobu hrozbou celé země, dokud s těmi svými darebáky náhle nezmizel. Ale mohu si myslet, že vaši rodiče mohou být ještě naživu, i když černý Dietrich nenechával nikoho dlouho žít, pokud by ho z něja
kého důvodu nepotřeboval. Už dávno mi ve vztahu k jeho osobě prolétávají hlavou všelijaké myšlenky. A jestli jednou dostanu příležitost získat jistotu, nebudu se zdráhat hledat vaši rodinu."
"Rytíři," zvolal rozčileně , "co tady říkáte, ve mně vzbuzuje naději v srdci, která tam zatím ještě nebyla. Ó, kdyby to tak bylo možné najít byť i malou stopu po mých rodičích a kdybych je získal zpět, obětoval bych vám třeba tisíc životů. Takže nezapomínejte na svůj slib a ve vhodné době si na něj vzpomeňte."
"To udělám. Na to se můžete spolehnout. Ale nyní, myslím, že přišel čas, abych jel dál bez vašeho doprovodu. Může být výhodou, když rytíři ze Džbánu nebudou vědět, že mám věrného pomocníka poblíž, který zpraví naše lidi, pokud se mi něco stane. Takže se dobře schovejte a jeďte ihned odtud, pokud se do večera nevrátím."
Po krátkém rozloučení ujížděl se sluhou pryč, zatímco vedl svého koně přes mýtinu, aby na začátku lesa mezi křovina mi našel ochranu a úkryt. Přivázal zvíře ke stromu a pak si lehl, zabaliv se hluboce do kabátu do spící polohy na zemi.
Ale chlad zimního dne byl příliš silný, než aby dlouho vydržel na sněhem pokryté zemi. Naopak se brzy zvedl a rozhodl se, aby se trochu zahřál, podniknout vycházku hlouběji do lesa. Návrat Bis marcka se nedal ještě očekávat a tak kráčel bezstarostně kupředu, napůl zamyšlen, napůl snící, jak to už bývá, když mozek nezaměstnává nic důležitého.
Uběhla hodina, když se rozhodl pro návrat. Vtom zaslechl blízko těžké kroky, pod kterými křupal sníh. V jeho postavení bylo nutné dávat na všechno pozor. Zde nevedla žádná cestička hlubokým lesem a muž, který kráčel kolem, šel tedy cestou, která má být před jinými skryta. Tiše, jak mohl, kráčel za zvukem a brzy viděl muže, který s mohutným jelenem přes ramena se prodíral nízkými odumřelými větvičkami. Byla to mimořádně dlouhá vy záblá postava, na kterou jak se zdálo těžký náklad neměl vliv, protože šel jen mírně shrbený na svých hubených nohách tak rychle, že ho sotva mohl sledovat. Už byl v domnění, že má před sebou pouhého pytláka, jehož cestu nemusí křížit, že může otočit a vrátit se, když zvuk hlubokého basu jeho rozhodnutí zvrátil.

"Zadrž, bratře Steckelbeine," zaznělo, "málem jsem přes tebe přepadl a dal bych ti jednu po hlavě, protože jsem si myslel, že jsi cizí. Ale řekni mi, jak jsi sem s tím dobytkem přišel, když tam smíme vstoupit pouze při vzácných příležitostech?"
"Tak tedy to ses ty, Caspare Liebenowe? Pojď sem a seber mi tu pečínku z ramen, abych mohl pořádně mluvit."
"To se může stát, ale hrom a vražda, Bůh mě trestej, jestli klejů, je to ale tučný zvíře. Řekni mi, jak se ti ten kozel dostal na ramena?"
"Sám vod sebe mi tam nevyskočil. Tak tedy: jel jsem se svým pánem ze Stavenowa na Garlosen a po cestě mu říkám: ‚Poslou chejte rytíři, mohl bych na chvíli na stranu?'
Podíval se na mne a odpověděl:
‚Hrr hm, a co na ty straně chceš hledat, he?'
‚No tak vám to tedy řeknu: já jsem totiž včera, zatímco jste seděl s těmi od Džbánu, tak jsem v oblasti od Deibowa nastražil několik ok. Vy sám víte, že starý pán nemůže ze své židle slézt a tak zvířata jeho lesa žijí jako v ráji.'
‚Hrr hm a nyní se chceš podívat, jak to v tom ráji vypadá.'
‚Když to dovolíte, pane?' odvětil jsem a bavil se nad jeho obličejem, který v naději na deibowskou pečínku zářil očekáváním.
‚Dobrá, tak jdi na stranu, ale nebuď dlouho pryč. A to, co najdeš, nenos po ulici do Garlosenu, ale přines to stezkou. Víš už, jakou myslím. Není dobré, když jeden z mých lidí se nechá vidět s kůží kozla, který nevyrostl na mém území.'
‚Já děkuji, rytíři, budete se mnou spokojen. Ale svého Gregori manorosewitsche nemohu vzít s sebou. Nechtěl byste si ho přivázat za otěže?'
‚Hrr hm, dej sem tu starou kozu, ta mi moc skákat nebude, pokud se můj šiml toho hubeného strašidla nelekne.'
jNemějte obavy. Do strachu má daleko. Ták, teď visí pevně. Mějte se dobře.'
Tak jsem šel, našel toho kozla, dal jsem mu ránu z milosti, naložil jsem ho a odnesl. To je celá má historka. Nyní ji znáš i ty."
"Hrom a vražda, Bůh mě trestej, jestli klejů. Ty ses ale čertov skej chlapík, bratře Steckelbeine, protože na ten nápad s oky bych já nepřišel. Takže tvůj pán jel na Garlosen?"
"Ano, to jsi přece slyšel."
"To je dobré, pak tedy nemusím běžet do Stavenowa, což žádné poctivé vojenské hrdlo nerado činí pěšky."
"Do Stavenowa? Co tam máš co hledat, Caspare?"
"Jo, to je taková čertovská historka. Ty si přece vzpomínáš na toho žida, co jsme ho měli zastrčeného v díře?"
"A proč bych neměl? Vždyť uběhlo jen několik dnů, co jsme je tam strčili."
"Dobrá. Tak před tím přišel rytíř, myslím, že to byl jeden z těch Bismarcků, a řekl, že židé mají u sebe peníze, které patří jemu. On žádal svůj majetek zpět a mimo to svobodu pro oba muže a jejich dceru. Prý že jsou z Gardelegenu, kde žije jeden, který by jim to měl velice za zlé, kdyby okrádali lidi, kteří stojí pod jeho ochranou."
"Tak tedy. A co říkají naši rytíři na tuto drzou řeč?"
"Nejdříve mu zamávali pěstí, že má jít. A když tam přece jenom zůstal a dále nadával, tak ho chytli a zavřeli ho do bytečku, kde to nemá ani tak špatné."
"To bych také udělal. Co se má nějaký ten Bismarck starat, co se děje na Garlosenu."
"Poslouchej, bratře Baltazare, mluvíš nějakým křivým zobákem. Jestli ty peníze patří jemu, tak si je nepotřebuje nechat vzít a jak starý Boldewin poznamenal, tak má ten Bismarck po čertech dobré postavení u markraběte. Ten to nestrpí, aby se jednomu z jeho rytířů odebíraly peníze a svoboda. A já věřím, že se brzy s několika lidmi objeví před Garlosenem, aby nás z té staré rozvrzané hro movnice pěkně poplival."
"Tak je to tedy? A ty se snad bojíš? Tak to já teda ne, já na něj najedu se svým Gregorimanorosewitschem, až z něho budou cucky létat."
"Bratře Steckelbeine, to asi neuděláš, i když mám respekt před tebou a tvým Laforikorilorimitschem včetně tvých dlouhých nohou, ale ta puška to je to velké zázračné sedmihlavé zvíře, o kterém se píše v bibli a prská oheň stejně jako slavná hora Vesuv v Itálii, kde bydlí obrovský jeskynní drak, kterému každý den dávají sežrat dvanáct sedmnáctiletých panen, pokud nechtějí, aby zničil zem."
"To je ale docela hrozný dobytek, Caspare, ale zdá se, že nemá špatný apetit, protože taková sedmnáctiletá zámecká slečna musí být přece jemnější než takový starý pergamen jako jsi ty a já."
"Poslyš, Baltazare, ty mě nesmíš urážet! Já a můj bratr Peter jsme byli ti nejhezčí chlapci v celé Marce a děvčata si kvůli nám málem vyvrátila oči z hlavy. Nyní jsem jasně trochu méně hezký, ale stále ještě docela pohledný chlapík."
"Tak tedy? Ty jsi měl bratra? Kterému pánovi teď slouží?"
"Ty, ten se stal počertech slavným člověkem. Hrom a vražda, Bůh mě trestej, jestli klejů, ale proti němu nejsem zhruba vůbec nic. Ten se totiž zaběhl na moře a je na takové lodi, která by dokázala zničit celý Garlosen. Jednou byl u mně na návštěvě, když jsem ještě bydlel v Plauen. Pomáhal jednomu cizímu rytíři, který byl přepaden černým Dietrichem. Myslím, že to byl nějaký vévoda nebo král z Arábie nebo Anglie. Ten si ho vzal s sebou a od té doby jsem o něm nic neslyšel. Ale já znám Petera a nebude to dlouho trvat a bude princem."
"Princem, Caspare? To je takové hrozně velké zvíře. Vydrží to vůbec?"
"Hm. Hrom a vražda, Bůh mě trestej, jestli klejů, ale Peter byl celej chlap a téměř se povedl po mně. Má jen jednu chybu a tu jsem ho nikdy nemohl odnaučit. Totiž on vyslovoval měkké p přesně jako to tvrdé b a neuměl ani pořádně říct své vlastní jméno. On ho vyslovoval Líbenau, a přece se musí říkat Lípenau. Dal jsem si s tím hodně práce, ale bylo to marné, protože ta chyba pocházela od našeho otce, který také vždy říkal místo pratr bratr a říkal místo pěhat běhat."
"Ach tak. Také já jsem měl bratra, který se zaběhl na vodu. Bylo to mé dvojče a jmenoval se Samuel Haberland. Byli jsme si podobní jako vejce vejci a už jsem nikdy o něm víc neslyšel, od té doby, co odešel. Pomalu si myslím, že se

dostal někam do hluboké díry a tam bídně utonul, protože tam na moři mají být ohromný díry. Tak hluboký, jako polovina kostelní věže, které jsou až nahoru plné vody. Je mi líto toho chudáka čerta a dal bych dokonce i svého Gregorimanoro ne, toho ne, ale tohoto tučného kozla bych dal na místě, kdybych se mohl dozvědět, na kterém místě je pohřben."
"To ti teda věřím, bratře Baltazare, protože pro bratra člověk udělá více než pro cizího člověka. Ale protože na tu zprávu nemůžeš čekat tady, tak ti to zvíře zase dám na ramena. Musíme se vrátit na zámek, protože člověk neví, co se kvůli těm zajatým rytířům bude dít a jestli při tom nebudeme zapotřebí. Nechal jsem svítit v chodbě. Pojď. Brr, je ta bestie ale tlustá a těžká. Tak ho máš na plecích a nyní kupředu, ať se dostaneme dovnitř."
"Tak tedy, jdi napřed a roztáhni křoviska, ať můžu skrz"
ovi neuniklo ani jedno slovo z tohoto zvláštního rozhovoru, a i když ty dva lidi neznal a některá vyjádření mu nebyla jasná, pochopil z toho tolik, že pan Henning voň Bismarck byl zadržen a že s ním dokonce jednají jako se zajatcem. Zde bylo nutné ocenit, jak uváženě ten opatrný rytíř jednal, když ho s sebou nevzal na zámek. Nyní by nebylo možné podat jeho lidem rychlou zprávu. Snad pánové ze Džbánu něco takového tušili, protože jejich posel, který měl přivést Clause voň Quitzow ze Stavenowa, by nepoužil tajnou chodbu, ale hrad by zcela jistě opustil veřejně branou.
Bylo ale za současného stavu nutné uposlechnout Bismarckův příkaz a co nejrychleji jet do Burgstallu. Cesta byla daleká a pomoc těžká a přišla by pozdě. Nedalo by se to zvládnout nějakým kratším, i když nebezpečnějším způsobem? dlouho nepřemýšlel. Odvaha, kterou měl a vědomí tělesné síly a zručnosti ho přinutilo k volbě udělat, co je mu nejblíže, a tedy se s největší opatrností plížil za oběma muži.
Zůstali stát u jednoho hustě rostlého křoví, Jcteré v době olistě ní v létě muselo být naprosto neprůchodné. Že tomu tak ale nebylo dokázal Liebenow, protože na jednom místě křoví odsunul na stranu a tuto mezeru držel tak dlouho otevřenou, až ten druhý se svým nákladem prošel.
zůstal ještě několik okamžiků stát, aby je nechal vstoupit do chodby, o které předtím mluvili. Musel si dávat pozor, aby neprozradil svou přítomnost praskajícími větvičkami a proto nepronikl na tom samém místě skrz křoviny, dokud se necítil úplně v bezpečí. Byla to jenom těsná skalní průrva, která se ukázala za křovím, ale rozšiřovala se po krátkém čase do vydlabané chodby, která byla, jak některé věci ukázaly, hodně používána. Oběma ru
...kde na obou stranách byly dlouhé řady rakvi.
kama tápal po stěnách, kráčel kupředu a brzy slyšel kroky těch, kteří šli před ním. Současně zahlédl světlo lampy, kterou zaručeně nesl Liebenow a nyní mu bylo umožněno udržovat potřebný odstup, aniž by se zmýlil a vstoupil do boční chodby.
Poté, co cesta vedla dlouhou dobu přímo a stále rovně, postupně začala stoupat čím dál víc. Několikrát se zakřivila a byla přerušena pohodlnými rozšířeními a schody a nakonec ústila do klenuté místnosti, kde na obou stranách byly dlouhé řady rakví. Byla to hrobka dřívějších majitelů Garlosenu. Zde zněly kroky velice hlasitě s ozvěnou z kamenných stěn a těžkými oblouky neseného stropu. Tato okolnost mohla vetřelce prozradit. Bezděky se zarazil a blížil se teprve tehdy, když zjistil, že světlo před ním náhle zmizelo.
Vtom za ním zaznělo šustící cinkání, za kterým následoval tupý úder, jako kdyby na sebe narazily prázdné krabice. Co to bylo? Rychle ustoupil na stranu, vždyť bylo možné, že odtamtud mu hrozí nebezpečí, které by musel nechat kolem sebe projít. Když
ale nic jiného neslyšel, kráčel zpět, aby prozkoumal důvod tohoto zvláštního zvuku. Brzy to našel. Ústí chodby bylo nyní zastavěné počtem na sobě a vedle sebe ležících rakví, které tak tvořily zeď. Muselo to být dáno do chodu nějakým zvláštním mechanismem.
Nyní mu byl východ uzavřen. Chodbou, kterou právě prošel, se ze zámku nemohl dostat. Bylo by mu to umožněno jedině tehdy, kdyby našel zařízení, kterým se stěna s rakvemi dala pohybovat. Znovu začal kráčet temnotou kupředu. Tma už byla mírnější, protože seshora šikmo vedly malé otvory skrz silné stěny, aby umožnily dennímu světlu skromně přístup. Brzy si ale jeho oči zvykly na nedostatek světla a on zahlédl na konci místnosti řadu schodů, které vedly nahoru. Začal stoupat. Otvor, ke kterému vedly, byl uzavřen kamennou deskou, s jejíž váhou by si neporadil nikdo, pokud by neměl mimořádnou tělesnou sílu. měl ale síly dost. Proto opřel ramena o kámen, tiše ho zvedl, ale jenom trochu. Snažil se vzniklou škvírou nahlédnout do místnosti, která byla nad skle pením. Bylo možné, že se tam někdo nacházel a že by na něho mohl být upozorněn pohybem kamene.
Naštěstí tam bylo prázdno, byla to zámecká kaple. Poslední paprsky odcházejícího dne vrhaly pochmurné světlo skrz malé kulaté a několikrát zbarvené okenní tabule, na oltáři hořelo věčné světlo á všude kolem vládlo hluboké ticho. Dlouho to ale trvat nemělo. K jeho uším dolehlo mumlání blížících se hlasů a sotva měl čas schovat se zajednou zpovědnicí. Vtom se prudce otevřely dveře a vstoupilo několik ozbrojených mužů.
"Je dobré, že mě Boldewin udělal žalářníkem," řekl ten, co šel napřed, "co na to říkáš, Caspare, že jsem toho hloupýho chlapa tak pěkně vyzpovídal?"
"Hrom a vražda, Bůh mě trestej, jestli klejů, ale chytrou hlavičku máš, bratře Schwalbe. Vůbec by mně nenapadlo, že dole v dříví někdo čeká na Bismarcka, ale protože to nyní vím, tak mu jednu vrazím na čepec, že s tím bude určitě spokojený."
"Pak tedy," zazněl jiný hlas, "se k sobě dobře hodíte: jeden umí dobře myslet a druhý dobře mlátit, proto vždycky dáte něco pořádného dohromady, když jste spolu. Rytíři mají ve vás zvláštní důvěru."
"Zlý Baltazare, musím ti říct, že tentokrát, mimořádně, máš pravdu. Nás dva daly dohromady pěnkavy, a od té doby, co jsi se k nám přifařil s tím tvým čtyřicetitisícovým bičem, nemůže se nám žádný člověk protivit."
"To je pravda, bratře Schwalbe, ale ty dvě herky, které jsem tehdy vyzvedl, také nejsou špatné. Ten můj je trochu tuhý v nohách a trochu hloupý v hlavě. A když jde pomalu, trpí na krátký dech, rychle ještě neběžel. Ale naopak ten druhý, kterého sis vzal jako dobrovolný dárek, to je kůň, na kterém by dokonce bájný rytíř Dietrich voň Quitzow mohl sedět a

bojovat. Ovšem, kdyby na sobě měl trochu více masa a narodil se o padesát let později. Je skoro tak krásný jako hnědák, na kterém dnes přijel Bismarckův čeledín, kterého jsi předtím tak nádherně vyslechl."
"Řekl mi, že ten mladík, který měl čekat na silnici, se snad trochu zatoulal do lesa. Proto nyní půjdeme chodbou, abychom ho tajně našli. Víš, Baltazare, jak to uděláme?"
"Tak tedy, když to řekneš, tak to budu vědět."
"A ty to snad víš, Caspare?"
"Baltazar mi to ještě neřekl, tak jak to mohu vědět."
"A vy ostatní, co si o té věci myslíte?"
"My to taky nevíme," odpověděl jeden za všechny.
"Dobrá. Když to tedy ani jeden z vás neví, tak vám to tedy řeknu. Bratře Caspare, už jsi někdy slyšel, co udělá takovej kůň, když na něho druhý začne řehtat?"
"Hrom a vražda, Bůh mě trestej, jestli klejů, ale jestli to sám nevím, ať se na místě stanu taky takovým koněm."
"No tak co udělám?"
"On taky začne řehtat."
"Dobrá. A když si vlezu za křoví a zařehtám na něj?"
"Tak si bude myslet, že ses taky taková kobyla a odpoví ti."
"Správně, A už sis něčeho tedy všiml?"
"Bratře Schwalbe, ty jsi pořádný čertovský chlapík. Tímto způsobem mladíka jistě chytneme a pověsíme na nejbližší a nejlepší strom."
"Tak, vy ho tedy chcete pověsit? Ne, to nejde, protože rytíři ho chtějí mít živého."
"Poslouchej, Baltazare, to je snad samozřejmé, že si strážmistr
občas dělá pouze legraci. Takže když zařehtám a jeho kůň odpoví, pak uslyšíme, kde se schoval. Pak se do okolí tiše připlížíme a dáme mu na srozuměnou, že tři Boldewinové na něho vroucně čekají. Půjde li dobrovolně s námi, budiž mu to přáno, ale bude li se dobrovolně bránit, pak tedy s náma bude muset jít s trochou násilí. Co na to říkáte?"
"Bratře Schwalbe, budiž čest tvé řeči, je dobrá. My bychom si nemohli nic lepšího vymyslet."
"Takže další válečnou poradu uzavřeme a budeme se snažit, abychom se dostali pryč. Caspare, umíš tu chodbu otevřít?"
"To bych řekl. Mladý pán Boldewin mi to sám ukázal, protože si myslel, že jeho strážmistr to musí vědět a jinak ta chodba vůbec není tajná, protože posádka z Garlosenu je složena ze samých hodných válečníků, kteří by se raději nechali roztrhat na kusy, než aby to někomu prozradili. Proto je cesta pro všechny otevřená, pokud z jakéhokoliv důvodu není možno jít zámeckou branou. Ale bylo mi také řečeno, zeje zde ještě jedna chodba, o které vědí pouze páni, je to pravda, bratře Steckelbeine?"
"Ano, Caspare. Takže nyní to víte všichni a teď pojďme."
Muži kráčeli směrem k desce, ale Liebenow, který podle vyslyšeného byl zde na Garlosenu ve funkci strážmistra a nyní podle jeho výrazu byl hlavním vedoucím zámecké posádky, přistoupil ke zpovědnici, za kterou byl schovaný . Tomuto při přiblížení strážmistra začalo srdce přece jenom bít rychleji, ale jeho obavy byly ihned zahnány, když ten otevřel dveře zpovědnice a sáhl do ní rukou. Zaznělo slabé skřípění, které se ozývalo zpod nohou schovaného, stejné, jako slyšel dole v hrobce. Muži mezitím byli hotovi s odstraněním kamene a se strážmistrem v čele kráčeli dolů po temných schodech. Kámen pak opět dali na původní místo.
Nyní si mohl dovolit vyjít ze svého úkrytu. Celá ta záležitost, tak, jak se vyvinula, ho mohla dosti znepokojovat. Muži byli následkem hovornosti spoluzajatého čeledína vysláni, aby i on se dostal do moci rytířů ze Džbánu. Ale bez veškeré pochybnosti byl přesvědčen, že nanejvýš najdou jeho koně. On se dozvěděl o chodbě, a tak se stal vlastníkem důležitého tajemství, které mu buď dnes, nebo v pozdější době přinese užitek. Ale především se
jednalo o to, aby také poznal mechaniku celého zařízení. Vstoupil tedy do zpovědnice, která byla zaopatřena zvenčí normální zástrčkou a dala se docela lehce otevřít. Vstoupil dovnitř, aby se podíval na vnitřní zařízení. V jednom rohu u zadní stěny bylo přikováno železné tlačítko. Muselo být spojeno s pákou, s jehož pomocí se dala odstranit stěna s rakvemi. Musel si udělat zkoušku. Mezitím uběhlo dost času, aby knechti opustili klenutou místnost a valnou část chodby měli za sebou. Že uslyší hluk, o to se nyní už nemusel obávat. Vzal tlačítko a zarazil ho nazpátek. Účinek byl ihned slyšet. Další zatlačení přivedlo všechno do původního stavu.
Nyní musel nejdřív otevřít dveře, které vedly z kaple do obytných místností zámku. Už byl připraven, že se k nim přiblíží, když opět zaslechl blížící se kroky. Rychle se schoval ve svém předešlém úkrytu. Byl to sám starý Boldewin, který vstoupil. V jedné ruce nesl pochodeň, v druhé malý košík, jehož obsah se nedal s určitostí rozeznat. Krátkým krokem procházel místností, zmizel za oltářem a za chvíli také nebylo vidět světlo, které ho doprovázelo. Přišel snad zde na stopu druhého tajemství? neměl zapotřebí se bát odvážného, ale přece jenom starého muže. Jedna jediná rána jeho silné pěsti by ho srazila. Rychle a tiše pospíchal za ním. Zadní stěna oltáře ukázala starý, napůl ztrouchnivělý obraz svatého, který nyní byl odsunut na stranu a bylo vidět tmavý otvor, který také vedl dolů. Ještě zahlédl v jisté vzdálenosti kupředu kráčejícího rytíře podle jeho matného světla. ho následoval.
Nemusel jít příliš daleko, protože po několika krocích zůstal Boldewin stát před silně okovanými dveřmi. Vytáhl svazek klíčů z opasku, otevřel skřípající zámek a vstoupil do tmavé cely. V příštím okamžiku stál odhodlaný mladík těsně u dveří. Bylo mu jedno, co se stane a za každou cenu musel slyšet, co se bude dít dál.
"No, nemůžete se pozvednout, když přicházím?"
Slyšel hlas zámeckého pána.
Nenásledovala žádná odpověď.
"Tady máte své jídlo a pití. Vidím, že vám chutná, protože nikdy nic nezbude. Ale mohli byste se mít lépe, pokud

přistoupíte na mé podmínky."
Řečník s dalšími slovy zaváhal. Zdálo se, že očekává odpověď, ale žádná nepřicházela. Jenom cinkání řetězů dokazovalo, zeje přítomen nějaký posluchač, jiná osoba. Hlas rytíře nyní zazněl dost nakvašeně.
"Vy si myslíte, že svým mlčením něčeho docílíte? Ze začátku jste to u nás neměl špatné, ale vaše odbojné jednání vám samotnému přineslo škodu. To víte velice dobře, že nemůžu vždycky dělat, co bych zrovna chtěl, protože existuje více lidí, kteří o vašem osudu spolurozhodují. Uvažte, mám toho plné zuby, dělat za zády svých knechtů ještě žalářníka. Líbí li se vám být tvrdohlavý, pak ale musíte také nést následky."
Opět žádná odpověď, zůstalo jen hrobové ticho.
"Dobrá, jak chcete, ale přece jenom udělám ještě jeden pokus a pošlu vám sem pobožného otce Eusebia. Ten ať silou své řeči promluví do vašeho srdce a já doufám, že se pak rozhodnete rozumněji. Našinec spíš umí zacházet s mečem a s korbelem, než se zatvrzelým srdcem."
Teprve nyní následovala očekávaná odpověď:
"Nechtě to být, rytíři. Váš nesvědomitý podvodník ode mne dostane ještě méně nějaké přiznání, než jste schopen dostat ze mě vy. Kdyby mi zde nebránily řetězy, pak bych ho při první návštěvě srazil k zemi jako psa."
I přes silnou a rozhodnou řeč zněl jeho hlas slabě a křaplavě. Zajatý musel v temném vlhkém vězení velice trpět.
"Je to od vás správné, že mi to říkáte, tak ho budu moci varovat, aby k vám nešel blíž, než je bezpodmínečně nutné. Mějte se dobře, já doufám že "
Více neslyšel. Pozdrav na rozloučenou ho upozornil, aby se vzdálil. Nedělal to příliš kvapně, ale pouze se stáhl tak daleko, že ho nemohl zasáhnout proud světla z pochodně.
Boldewin vystoupil z kobky a velice pečlivě za sebou zavřel, pak kráčel dále chodbou a ho opět následoval. Neopatrnost rytíře, že nechal nahoře chodbu z oltáře otevřenou, mu byla nepochopitelná. Starý buď docela přesně věděl, že se k tomuto otvoru nikdo nepřiblíží, anebo se v uzavírání obrazu stala nějaká chyba, takže se dala chodba otevřít pouze z jedné strany a ne z druhé.
Cesta vedla tentokrát malou boční chodbou, a pak úzkými kluzkými schody nahoru. Mladý muž ještě nedošel k poslednímu schodu, když uslyšel hlas, jehož zvuk mu rozechvěl srdce radostí.
"Ptáte se Bismarcka, jestli si to rozmyslel? Člověk vašeho ražení se může podobat korouhvičce, se kterou otáčí i ten nejjemnější vánek. Zdráhám se vám říci čestné jméno rytíře, kterého držíte proti právu a lidským zákonům, který k vám přišel otevřeně a počestně, aby s vámi mluvil a jednal otevřeně. Co jsem řekl platí: neslevím ze svých požadavků, i kdybych zde měl být zajat do konce svých dnů. S tím se musíte smířit jednou provždy a nyní běžte. Pohled na zákeřníka a zrádce je mi odporný."
"To říkáte vy mně, Boldewinovi ze Džbánu, jehož meč pocítil na svém krku každý, kdo se odvážil být mým nepřítelem? Co mně brání v tom, abych vás kvůli těmto urážkám zničil? Nakonec stačí, když vám odeberu jídlo a za několik dnů jste mrtvolou."
"Tomu skutečně věříte? Poslechněte, starý muži, nebuďte tak hrdý na své umění. Ještě než se stanu mrtvolou, změní se Garlosen v rozvaliny. Nač jsou vám vaše dveře, když kopnutí mé nohy je silnější a co vám pomůže klepat si na meč, když nyní stačí má vůle vás chytit jednou rukou a zardousit vás."
"Ohó, rytíři. To byste přece neudělal. Vy jste dal své slovo, že se podřídíte a neučiníte žádný pokus o útěk, dokud se nedohodneme o podmínkách vašeho propuštění. Když jste tak hrdý na jméno nějakého Bismarcka, pak také budete vědět, že žádný z vašeho rodu nikdy své slovo nezrušil."
"Také bych vám neradil tvrdit opak, ale jelikož jste tak docela dobře obeznámen s historií mé rodiny a s naším charakterem, tak si nechtě říci, že Bismarck nikdy nedal žádné slovo, jehož význam si předtím pečlivě nepromýšlel, a které by pak byl nucen nedodržet."
"Jak to míníte?"
"Já jsem vám slíbil, při své rytířské cti, že neučiním žádný vlastní pokus k útěku a po příslibu rytířského vězení se odeberu do odloučení, pokud někdo z našich se nepokusí mít vliv na moje osvobození. Když mně odeberete jídlo nebo splníte některou z vašich dalších výhružek, pak mé vězení nebude rytířské. Já budu osvobozen od svého slova a udělám to, co se mi zlíbí."
"Jen si to nepředstavujte tak lehce. Leckterý odvážný a silný muž poznal naše kobky. Většinou se chovali nejdříve jako lvi, a potom se jako jehňata podřídili naší vůli. Vaši přátelé nebudou s jejich pomocí jen tak brzy zde na místě."
"Myslíte?" zaznělo za ním.
Jakoby byl uštknut zmijí, otočil se a díval se plný překvapení a hrůzy se široce otevřenýma očima na mladíka, který se klidně usmíval a díval se na něj dolů.
"Kdo jste? Co tady chcete? Jak jste se sem dostal?" vyrazil konečně ze sebe a sáhl si na levý bok, jako by se chtěl zmocnit meče, který mu ale v tomto okamžiku bohužel chyběl.
"Kdo jsem, to vám může být jedno. Já se spíš ptám, kdo jste vy, že si dovolujete s panem Henningem voň Bismarck mluvit tímto tónem?"
"Kdo jsem, mladý muži, to se brzy dozvíte. Vy, který zde bez mé vůle a vědomí se plížíte na hradě. Takže ještě jednou, kdo jste a co chcete a kudy jste sem přišel?"
"Já jsem jeden z těch, na jehož přispění a pomoc pan voň Bismarck s pevnou důvěrou čeká. Přicházím cestou, která byla vhodná k chůzi. Chci vám ukázat, že tento šlechetný rytíř zde neřekl nic než pravdu, když mluvil o vaší bezmoci."
"Ovládejte se, muži, nebo budete ztracen, jak zavolám o pomoc."
"Takže vy potřebujete volat o pomoc, i když jste pánem tohoto zámku, jak tady slyším z vašich slov. My ale, kteří jsme sami a bezbranní uprostřed vašich stěn, my nebudeme nikoho volat o pomoc, protože ji nepotřebujeme. Buďte tak laskav, rytíři, a následujte mne. Jste zbaven svého slova, protože vaše osvobození nevychází z vás, ale ze mne,

jednoho z vašich."
Poslední slova byla namířena na pana Henninga, jehož překvapení nad neočekávaným objevením se a bylo stejně velké jako překvapení starého Boldewina. Jenom s tím rozdílem, že v rysech jeho obličeje bylo možné lehce vyčíst, jak tento starý podvodník podlehl svému leknutí, takže mu vjelo do končetin a ruce a nohy se mu tak roztřásly, že se musel s bolestně staženou grimasou opřít o zeď.
"Jaká je to radost vás vidět zde a nezraněného," zněla odpověď a mluvící podal mladíkovi, který z opatrnosti stál ještě u dveří, ru
ku, "mám vás následovat? Je skutečně ve vaší moci mě odtud vyvést?"
"Tak to mi můžete věřit, pane, jinak bych zde nemohl vůbec stát, anebo se zde nezraněn pohybovat."
"No dobrá, nebudu se vás ptát, jak jste vešel dovnitř. To se ještě včas dozvím, ale "
"Zadržte," přerušil ho Boldewin, který svou bolest překonal a snažil seje zastrašit, "vy neodejdete z místa. Chodba je obsazena."
"Nedělejte se směšným, pane Boldewine," smál se mu , , já jsem šel za vámi a vím stejně dobře jako vy, čeho se můžeme obávat. Kromě toho, my vám v žádném případě neublížíme, protože jste držel pana Henninga v rytířském zajetí. Ale zaručeně se vám bude líbit nastoupit na chvíli na jeho místo sem do této ubytovny, jehož rozkoš jsem pod tímto tmavým sklepením netušil."
Schody, po kterých kráčel nahoru, vedly totiž do nitra staré neobydlené věže, jejíž vchod s moudrým úmyslem zazdili. Nikdo z lidských tvorů by nepokládal za možné, že by zde ve věži byly malé místnosti, velice pohodlně zařízené, jejichž výhled z úzkých střílen ve zdi nabízel nádherný pohled. Henning voň Bismarck v žádném případě, tedy s ohledem na jeho tělesné bytí, zde neutrpěl žádnou újmu a mimoto jeho zajetí zde trvalo jen několik hodin. A tak byl celkem nakloněn ke smířlivým pocitům.
"Já s vámi souhlasím," prohlásil k tomu Bismarck, "a z toho, že se nyní nalézáte v naší moci, nevyvodím pro svou osobu žádný zisk. Co mi nyní brání konat na vás násilí nebo vás vzít s sebou, abych se pomstil, anebo abych vás vydíral?"
"Já, já sám vám v tom zabráním," zvolal Boldewin, přičemž sebral veškerou odvahu a rychlým krokem předstoupil před Detle wa a neočekávaným pohybem ruky se snažil vytrhnout mu meč z pochvy. Ale v tom se přepočítal, protože mladý muž ho chytil za ruku a držel ji tak pevně, že bolestí vykřikl. K tomu se ještě dostavila muka nemoci, která se právě přihlásila a jež byla tak hrozná, že málem klesl na kolena.
"Tak, pro sebe nežádám nic, ale kde máte židy? Oni mají být také osvobozeni."
"Najděte šije!" zazněla odpověď.
"Pojďte, rytíři," řekl , který byl nad stavem starého muže naměkko. V jeho zoufalé situaci byl blíže k tomu sám sebe a své lidi zradit, "vždyť myje přece najdeme sami."
Vzal světlo a klíče, strčil zdráhajícího se a o pomoc volajícího zámeckého pána do světnice, zabouchl dveře, zavřel na zámek a zarazil tam těžké železné závory. Pak vedl osvobozeného zajatce vedlejším a hlavním vchodem až k obrazu na zadní straně oltáře. Tento obraz nebyl opatřen žádným zámkem, ale hodil se bez škvíry do obrubně a mohl být z jedné i druhé strany otevírán jako dveře. Takže Boldewin je předtím pouze zapomněl vrátit do původní polohy. V závěsech šly těžce a dokázaly se ubránit obvyklému tlaku ruky, ale dalo se celému tomuto zařízení přiřknout chytré a opatrné zhotovení. uzamkl otvor a požádal rytíře:
"Zůstaňte zde za vchodem a držte stráž, abychom nebyli překvapeni. Vy nemáte své zbraně?"
"Oni mi je odebrali."
"Zde je můj meč. Nalézá se ve znalé a dobré ruce."
Kráčel zpět chodbou až ke dveřím kobky, ve které byl předtím Boldewin a otevřel je pomocí klíčů, které sebral zámeckému pánovi. Když vstoupil, všiml si starého muže, který byl spoután na rukou i nohou a seděl na slamníku a na něho se ani nepodíval.
"Nelekněte se dobré zprávy, kterou vám přináším. Vy jste "
Muž vzhlédl a když viděl neznámý obličej, vpadl mu do řeči:
"Běžte ode mě pryč a říkejte své bláznoviny někomu, kdo je ho den vašeho výsměchu. Pro mne zde není nic radostného."
neměl čas na nějaké další vysvětlování, položil lampu na zem a z klíčů vybral ten vhodný, aby mohl muži sundat pouta z končetin. Muž se na něho překvapeně díval.
"Skutečně? Zdá se, že jste mluvil pravdu. Řekněte, jste člověk nebo anděl?"
"Člověk jako jste vy, ale buďte zticha a nehýbejte se, ať se nezdržujeme, nemáme moc času."
"Tak mi teď alespoň řekněte jedno: kdo vám dovolil sejmout mi pouta?"
"Nikdo. Já jsem tajně vnikl do zámku, abych osvobodil vznešeného rytíře a předtím jsem stál u vašich dveří, když byly otevřeny. Protože rytíř už je svobodný, máte být osvobozen také."
"Ale vy nevíte, kdo jsem?"
"Ne, ale potřebujete moji pomoc a já vám ji nabízím."
"Ty hodný mladý muži, ani já tebe neznám," zvolal zajatý. Nyní vstal osvobozen od svých pout, přímý a vzpřímený jako Det lew, jehož ruce držel ve svých, "ale ty mě máš poznat a pocítit můj vděk, pokud budu mít oči otevřené i v pozdějších dobách."
"Nemluvte o vděku, ale pospíchejte, abyste se odtud dostal. Běžte zde dopředu, tam stojí rytíř, aby hlídal vchod a pak tam oba dva na mě počkejte."
Nyní klepal na všechny ostatní dveře, které se na chodbě nacházely a ptal se, jestli se někdo za nimi nachází, kdo žádá být osvobozen. U všech, kromě posledních, bylo klepání marné, tam ale zazněla odpověď, která nebyla vzhledem k síle

a pevnosti dveří jasně srozumitelná. Po delším namáhání se mu podařilo dveře otevřít a hned jak je odtáhl, do chodby vstoupili dva muži takovou rychlostí, že ho málem porazili.
"Je to možné, co jsme slyšeli?" řekl jeden z nich, "že Bůh našich otců posílá své cherubíny a serafíny, kteří klepou na dveře pekla, aby osvobodili pobožné muže Aarona Itziga a Veita Schmue la ze stínů smrti a temnot?"
"Nekřičte tak nahlas," výhružně jim šeptal ‚cherubín' se svazkem klíčů v ruce,, jinak vás tam opět strčím a zůstanete tam."
"Pro Boha Všeslitovníka, pane rytíři, snad si nechcete tropit žerty ze dvou ubohých židů z města Gardelegen? Vy klepete na dveře, abyste osvobodil zajaté a nyní, když vás posloucháme, chcete nás zase zavřít do té hrozné díry?"
"Kde máte dceru?"
"Svou dceru?" odpověděl Itzig, "která je krásná jako Sulamith a nádherná jako Judita z Bethulie? Tu ode mě odtrhli lupiči a já nevím, kam přišla hrdost a radost mého života. Ale Sarah, má žena, která mi porodila pět synů a sedm dcer, je v mém domě v Gar delegenu a čeká tam s bolestí na Aarona, jejího milého, kterého "
"Mlčte s vaší Sarah. Ptal jsem se na vaši dceru, abych mohl zjistit, jestli vám bude vrácena. Když ne dnes, tak se to stane později. Ale nyní pojďte se mnou k panu Henningovi voň Bismarck."
"Pan Henning voň Bismarck přišel, aby vzpomněl na děti Judeje, které zde sedí u pastvin Babylonu a věší své harfy "
"Mlčte a pojďte!"
Zvuk tohoto přerušení zněl tak přísně, že byl konečně vyslyšen. Oba, šťastné děti Izraele, následovali vpředu kráčejícího až na místo, na kterém stál Bismarck, kterému se nyní chystali vzdát veškeré chvály a díky, ale byli jím, i když tichým, ale přede jenom ostrým varováním odmítnuti:
"Co tady v té chodbě řvete, jako by vás někdo napichoval na rozen.. Zde platí být opatrný a mně se zdá, že jsem zaslechl v kapli hlasy."
Na toto varování si nikdo nedovolil říct ani slovo. Rytíř a Det lew opatrně otevřeli dveře, aby naslouchali. Skutečně zaslechli rozhovor mezi mužským a ženským hlasem a když se odvážili přistoupit až na roh oltáře, viděli pátera Eusebia, který zde stál před ženskou postavou, jež byla usazena v kostelní židli.
"Ano, nad vámi a vaší vírou visí těžké prokletí. Vy jste své zákony přijali za hromobití a blesků na hoře Sinaj, a od té doby tento nečas stále blýská nad vašimi hlavami až do dnešních dnů. Pak přišel Mesiáš, aby přinesl spasení, ale vy jste ho nechtěli uznat. Vy jste ho pronásledovali, přibili na kříž a umučili k smrti. Syn Boží musel zemřít jako obyčejný zločinec a tato vina leží na vás a vašem národě. Přesto natahuje svatá křesťanská církev odpouštějící ruku k vám, chce vás osvobodit od tohoto prokletí. Dát vám milost a odpuštění. Ale vy odmítáte milosrdenství Boží a táhnete svou vinu se vzdycháním a slzami dál. Chceš být stejně bláznivá jako ostatní, má dcero? Podívej, láska tě hledá a milosrdenství jehněte, které nosí veškeré hříchy světa, tě chce poznat. Ty můžeš přivést milosrdenství a požehnání na sebe a na své, tak tedy proč chceš trpělivost Boží obrátit nadutou tvrdohlavostí ve zlobu a pomstu?"
"Jen si jděte s vašimi řečmi," vydechla zpět,, já jim nerozumím a raději zemřu, než abych se odloučila od víry svých otců."
"Bože spravedlivý," vyrazil ze sebe Itzig, "to je přece dítě mého srdce, maso mého masa a krev mé krve. Ten Baal, flanďák, si ji vzal do svých drápů, aby ji učinil nevěrnou, aby opustila svou víru a přinesla ostudu na šedé vlasy svého otce."
"Uklidni se, žide," nařídil mu , "chceš sebe a nás prozradit?"
"Cože mám být? Mám být klidný, když sup trhá moji holubici, kterou chce spolknout jeho příšernou tlamou?"
"Jestli nebudeš mlčet, tak tě zase strčím do té díry. Tam si můžeš křičet, jak jenom chceš."
"Bože Abrahámův, Izákův a Izraele, co chcete udělat? Vy mě zase chcete strčit do díry? Budu mlčet a svůj jazyk udržím zcela na věčnost."
"Ty nechceš rozumět mé řeči?" pokračoval dál páter, zatímco těžce položil svou ruku na rameno dívky, "dobrá, tak já také nebudu rozumět tvému pláči, až budeš naříkat nad svým otcem, o jehož smrti už je rozhodnuto. Tvrdost tvého srdce je příčinou, že mu odmítnu svou pomoc, až nad ním bude vykonán soud."
"Ne, ne," plakala dívka, "to neuděláte. Vy mluvíte o lásce vašeho Boha, o jeho milosti a milosrdenství, a jestli vaše slova obsahují pravdu, tak nemůžete jednat krutě na těch, kteří vám nic neprovedli."
"Mluvíš zcestně. Církev musí být přísná, pokud sejí někdo brání. Nechce nechat padnout bloudícího hříšníka, a přivádí ho, když se brání svaté vůli, násilím k milosrdenství. Já tě poučím v zákonech naší samospasitelné víry a postarám se o tvoji duši, tak jak ženich se stará o štěstí své sladké nevěsty. Poznáš milost, která tě uchytí a povede k blaženosti a tvá duše bude spojena s mou, jako srdce ženy visí na milovaném muži, protože mně je líto zbloudilé ovečky a chci ji přivést zpět na tučné pastviny, milovat ji a vést, aby se zase nezaběhla do hrozné pouště."
Hluboce se u ní sklonil a pokoušel se ji paží obejmout. Ona ale vyskočila a odstrčila ho veškerou svou možnou silou.
"Běž, ty svatoušku, nemám s vámi co do činění. Nikdy nechci slyšet vaše učení, protože za ním schováváte vlastní podlost a faleš svého srdce."
"Ne ne, sladká panno, ne, není to podlost a faleš, co sídlí v mém srdci, ale tvá krása mě přivedla na myšlenku, že tě nechci nechat bloudit ke zkáze. Tvá zloba ti nepomůže, protože ruka spasení tě uchvátila a už tě nepustí. Takže se nebraň, ale svěř se mé paži. Je silná a teplá a bude ti dobře, když tě bude chránit a podporovat."
Páter k ní přistoupil, ale ona ucouvla.
"Jděte, jak říkám, vy bídáku, nechci o vás ani slyšet!"
"Ne ně, sladká panno, ne, není to podlost a faleš, co sídli v mém srdci,..."
"To říkáte všichni, kteří nechcete poznat, co slouží vašemu míru. Ale to trvá jen krátkou dobu a brzy si na to zvykneš."
Chytil ji oběma rukama a přitáhl ji k sobě. Ona se marně snažila od něho vyprostit. Její síly nestačily na sílu mnichovu.
"Pusťte mě, nebo budu volat o pomoc!"

"Pomoc? Zde pro tebe žádná není. Jen u mne."
"Myslíš?" zaznělo hned vedle něho a současně padla pěst tak silně na jeho lebku, že zatápal rukama kolem sebe a pak se zřítil k zemi.
Byl to , který vedl tuto ránu. Sklonil se a svázal mnicha provazem, který měl obtažen kolem kutny. Spoutal ho na rukou i nohou.
"Mé dítě, má dcero," zvolal žid, "budu zpívat, hrát jako David na lyře s devíti strunami: chval Pána, má duše, že ti opět navrátil tvého miláčka, který byl ztracen. Jak se lekne a udiví má žena, až
uslyší o velkých činech, které jsme udělali mezi Filištíny! V horách se ozve chvála a údolím zazní sláva Aarona Itziga a Veita Schmuela z Gardelegenu."
Nyní se zvedl ze skrčené pozice a poprvé padly jeho oči na židovskou dívku, jejíž obličej doposud neviděl. Vzpřímená a hrdá stála tato nádherná postava před ním, osvětlená věčným světlem a září lampy, kterou nyní nesl v ruce Schmuel. Její velké orientálně vykrojené tmavé oči se dívaly na něj s výrazem, který mu rozechvíval nejhlubší nitro. Nyní, když pozvedla svůj hlas, byl jeho zvuk úplně jiný, než předtím vůči páterovi.
"Díky vám, pane, za pomoc, kterou jste mi poskytl. Nevím, kdo jste, ale mé srdce bude na vás od této hodiny stále myslet, pokud budu žít."
Chytila jeho ruku a vděčně si ji přitiskla na hruď. On pocítil plnost jejích ňader, jak se pod rukou zvedala a projelo jím nikdy nepoznané vzrušení a snad poprvé v jeho životě se stalo, že vzrušením nenašel slova.
Bismarck vyřešil tuto celkem trapnou situaci tím, že mlčení přerušil.
"Pospíchejme, ať jsme odtud pryč, jinak by nás mohli objevit a pak by se nám asi těžko povedlo utéci z tohoto domu."
"Ještě musíme počkat, rytíři," odpověděl , který vůči svému pánu zase našel řeč, "chodba, kterou se musíme vzdálit, není pro nás bezpečná, protože několik knechtů pánů ze Džbánu se v ní právě nachází. Táhli pryč, aby nás, aby mě chytli. A když mě nenajdou, brzy se vrátí."
"Aby vás chytli? Kdo jim o vás dal zprávu?"
"Váš čeledín, kterého se zeptali. Slyšel jsem to z jejich úst."
"Ten zrádce! Takže mě to ani nebude mrzet, že ho tu budu muset nechat. Je tu nějaká tajná chodba?"
"Ústí zde pod tímto kamenem, při jehož zvednutí se dostaneme do pohřební komory, ze které pak vede podzemím dál až do lesa. Vstupme opět za oltář. Doufám, že nebudeme muset příliš dlouho čekat."
Jeho naděje se splnila. Po nepříliš dlouhém čekání zazněl z kaple hluk, který dával tušit blízkost očekávaných.
Nedlouho poté se zvedla kamenná deska, ze které vystupovala vysoká a široká po
Chytila jeho ruku a vděčně si ji přitiskla na hruď.
stava strážmistra, kterého následoval Schwalbe s několika ostatními.
"Hrom a vražda, Bůh mě trestej, jestli klejů," mumlal první, "ale pro poctivého válečníka není nic hezkého své staré hnáty tahat skrz tmavé podzemí. Co na to říkáš, bratře Schwalbe?"
"Co na to říkám? Nic, vůbec nic, ale protože jsem řehtal, aniž bych toho muže dostal, což mě nadmíru štve. Jeho koně máme, ale co je nám to platné. A jestli ho Baltazar s jeho dlouhými pažemi chytí, je svým způsobem ještě stále nejisté. My sami jsme mohli zůstat dole a já myslím, že jsi zde udělal dost velikou chybu."
"Schwalbe, bratře Schwalbe, jaký čert ti to zase vjel do těla, že věříš, že by strážmistr Caspar Liebenow udělal takovou chybu? Když zůstaneme dole a nechytneme ho, tak si musíme sníst polívčičku. Ale když dole zůstane Baltazar a nedostane ho, pak si to musí zodpovědět sám. Kromě toho jsem mu tam nechal tolik mu
žů, že mu ten mladík nemůže utéci, pokud se vrátí ke svému koni. Dokážeš to pochopit?"
"Poslyš, ty starý mordýři. Ty občas máš i dobrý nápady a já se divím sám sobě, že jsem ho nedostal dřív. Ale není to tadyta chyba, ale je to úplně jiná, kterou jsme udělali všichni a ta mě udivuje ještě víc, než ta předešlá."
"Já o žádné chybě vůbec nevím. Takže řekni, co jsme neudělali správně?"
"Ano. My jsme to nejenže neudělali správně, ale my jsme ji ale vůbec, ale vůbec neudělali. Řekni mi jednou, Caspare, jaké máme teď roční období?"
"Hrom a vražda, Bůh mě trestej, jestli klejů, ale taková otázka by mě mohla pomalu urazit. Pochopitelně, že zimu."
"Dobrá. A co je v zimě?"
"Zima."
"To není správné. Dál."
"Sněží."
"Dobrá. A když tak sněží a někdo lítá ve sněhu, co po něm zůstane?"
"No přece stopy."
"Tak vidíš. Chápeš, co mám na mysli?"
"Teď to vím. Ale to je úplně a docela prokletá čertovská věc, že jsme tam venku tak pobíhali a že jsme také našli koně, ale na žádný stopy jsme nepřišli. Bratře Schwalbe, jsi osel. Já jsem osel dvojitý a všichni ostatní jsou oslové trojití."
"Tak to máš pravdu, alespoň o těch dvojnásobných a trojnásobných oslech, ale toho mýho jednoho si vem k těm dvěma, a pak to může být třeba i dvakrát tři. Co na to říkáš, Caspare?"
"Bratře Schwalbe, kdybys to nebyl ty, tak bych ti prorazil díru do hlavy tak velkou, že bys do ní spadl a zlomil si nohu. Ale tady stojíme a zapomínáme, že musíme skládat účty rytířům z toho, co jsme tam dělali, takže zvedněte kámen, dejte ho zase na místo, chodbu také můžeme uzavřít, protože bratr Steckelbein přijde se svým národem branou."
Zatímco lidé poslechli jeho příkazy, přistoupil ke zpovědnici a následující podzemní brumlání potvrzovalo, že mechanismus vykonal svou práci. Mezitím odnesl Bismarck za pomocí a
spoutaného duchovního do cely, ve které byli zavřeni židé a tam ho také uzamkli. Když se váleční knechti vzdálili, odejmul Det lew kámen, nechal ostatní vejít do otvoru a ještě než je následoval, vmáčkl tlačítko, které byl připevněno

ve zpovědnici, a potom je teprve následoval. Za pomocí světla byl průchod klenbovou chodbou lehčí, než by bylo v naprosté tmě možné a jenom židovka, která nebyla zvyklá na námahu a dobrodružství, trochu zdržovala rychlý průchod kupředu. Konečně se dostali před skalní štěrbinu a zjistili, že mezitím nastala noc. Měsíc vrhal své dvojité světlo skrz divoké houští na společnost radující se ze znovuzískané svobody.
"Itzigu," volal Schmuel, "vozíček je pryč a s ním všechno, co jsme na to naložili a zaplatili hrůznou částkou peněz. Ale protože mohu opět pohlédnout na kulatý měsíc, na široké nebe a dlouhé stromy, to je mi stále milejší než veškeré ztracené peníze. Chvalme nyní Pána, který zachránil muže jménem Noe před potopou rozzuřených vod. A děkuj těmto pánům, kteří si na nás vzpomněli v době nouze."
"Ano, chceme chvalořečit a zpívat chvalozpěv jako Jephtatova dcera muži, když se vrátil z bitvy, ve které porazil nepřátele Izraele a ty, mé dítě, pozvedni svůj hlas k báječnému rytíři, který v okamžiku nebezpečí přiskočil jako lev libanonský nebo lvice z her monských kopců a porazil kněze Aštarota na hlavu, takže upadl jako kámen, který se vrhne do písku."
Toto vyzvání bylo zbytečné, protože už během cesty chodbou se krásná dívka plně opírala o a a když vyšli ven, chytla jeho ruku a pevně ji přitáhla k ústům. Přitom položila svou tmavou hlavičku na jeho rameno a ptala se chvějícím se hlasem:
"Jak se vám kdy mohu odvděčit, pane, je to příliš velké milosrdenství, co jste pro nás vykonal, než abychom mohli slovy vyjádřit, co si naše srdce myslí. Jsem jenom pouhá děvečka, ale dovolte mi, abych na vás pomyslela, kdykoliv se má duše vrátí do hrůz posledních dnů."
"Nechtě veškerou vděčnost a veškeré mluvení na jindy," prohlásil Bismarck, "slyšeli jste přece, že jsou zde ještě špehové, kteří nám mohou být dost nebezpeční. Kdepak jste nechal svého koně?"
"Dovolte mi, abych vás vedl. To místo není příliš daleko odtud a já ho i přes noční tmu brzy najdu. Ale vezměte si meč do ruky, aby nás nikdo nepotkal nepřipravené."
Pomalu a opatrně kráčeli kupředu. Byla to nebezpečná cesta, protože každým okamžikem je mohl dlouhý válečník, knecht, kterého viděl v kapli, napadnout. Noc nebyla naprosto temná, ale stíny klamaly a v každém tmavém pruhu viděl mladý muž přibíhajícího nepřítele. Přemýšlel o tom, jak by mohl předejít obávanému překvapení a vzpomněl si na způsob, jak chytře našel onen Schwalbe jeho koně. Zůstal stát, přiložil ruce k ústům a nechal zaznít klamavě předstírané zaržání. Tichá noc je donesla daleko do lesa a brzy nato bylo slyšet jasnou odpověď. Se zvětšenou opatrností pokračovali v cestě. vždy napřed, pak Bismarck a v jisté vzdálenosti pak ostatní. Po čase bylo zaržání opakováno. Odpověď zazněla v téměř těsné blízkosti a brzy nato se uvolnila tmavá postava ze stínu stromů a přistoupila následována malým počtem mužů k ovi.
"Tak tedy tady zase ses. Už jsi tu cestu nemohl najít, Caspare? Copak říkali rytíři?"
"To hned uslyšíš a ucítíš," zvolal tázaný a skočil s úmyslem vytrhnout mu meč. Ale bohužel se mu noha zaklínila za kořen stromu a než získal zpět ztracenou rovnováhu, vytrhl Baltazar zbraň z pochvy a pospíchal k němu.
"Na ně, lidi!" zvolal, "to je ten, kterého hledáme. Jen dál odvážně do toho!"
Ale to už stál Bismarck před ním a ostří obou se zkřížilo v nebezpečný tanec zbraní.
Málem by se dalo předpokládat, že tento kostlivcovitý knecht je silnější než rytíř. Vedl svůj meč jako nějaký satan a dal panu Henningovi docela zabrat. Kdo ví, jaký konec by boj měl, kdyby včas nepřiskočil k boku svého druha. Podařilo se mu jednomu knechtovi velice obratně vyrvat z rukou halapartnu a takto ozbrojen, je po několika okamžicích zahnal na útěk. Nyní se obrátil proti Baltazarovi a ten se snažil odolat zdvojnásobenému útoku. Ale když si všiml, zeje to nemožné, a když zjistil, že jeho společníci zmizeli, rozmáchl se k poslednímu mocnému úderu a zvolal:
"Všichni jsou pryč? Tak to se vám tedy sám nepostavím a nenechám si od vás vyčinit kůži."
Jeho rána byla šikovně odražena a dvěma skoky jeho dlouhých nohou zmizel. se ho snažil dohonit, ale uznal bezvýsled nost svého konání a brzy se vrátil k ostatním. Kůň byl brzy nalezen. Byl stále ještě na stejném místě, kde ho jeho pán přivázal a nyní mu frkal radostně vstříc. Po malé poradě bylo rozhodnuto vyzvednout dívku na zvíře a jít pěšky do nejbližší osady, aby si tam opatřili koně.
Průvod se dal na pochod. Brzy dosáhli silnice a nyní to šlo bez překážek směrem na Lenzen, kde se nacházela další vesnice.

KAPITOLA SEDMA - Uchtenhagen

Bylo to ve Spandau a ještě nikdy stěny tohoto města nepojaly tolik cizinců a cizích hostů, kterých bezpočet přispěchal zblízka i z dálky, aby se podívali na událost, o které již šla zvěst daleko celou zemí: Werner voň Holzendorf, jako markraběcí kapitán na zámku Bótzow, vzal otevřeného nepřítele markraběte, na kterém lpěl císařský acht, tedy klatba, pod svou ochranu a nyní měl být za tento čin hnán k odpovědnosti. Podle tehdejšího zvyku se taková věc projednávala na veřejném prostranství, a že to byl zase po dlouhé době první proces, který se v Markách konal, tak vyvolal obrovský rozruch a každý chtěl být očitým svědkem a přímo osobně všechno vidět a slyšet.
Již dlouho předtím sezval markrabě Friedrich sněm do Berlína a k tomu pozval veškeré panstvo, manstvo a města. Hlavně se mělo rozhodnout o dobytých quitzowských statcích a měl se tam také dostavit Werner voň Holzendorf, což mohl učinit bez rozpaků, protože měl bezpečný doprovod.
Po uzavření quitzowských záležitostí zvedl se Friedrich ze svého křesla a pronesl následující řeč:
"Vám všem panstvo a rytířstvo a vykonavatelé mých věrných a milostivých měst-je známo, že Dietrich voň Quitzow byl mým nepřítelem a nepřítelem mé země. A ještě něco, mnoho mých služebných lidí a mých poddaných zajal a pobil a vzal vám všechno a nyní od dobytí hradu Friesacku se přede mnou nalézá . Ale je vám asi neznámo, že byl přijat Wernerem voň Holzendorf na Botzowě, který mu otevřel uzamčené dveře a pokoje, a že mohl s jeho plným vědomím a

svědomím projíždět. Dále že ho nechal
přijít na Neumůhl, tak jak mně bylo sděleno, a že ho tam nechal bydlet, jíst a obsluhovat jako nemocného knechta, na kterém mi nezáleží. Mé sluhy a posly tento urozený člověk s ostudou přepadl, pomlátil a zajal, takže jsem se cítil ve své knížecí hrdosti a cti dosti uražen. Nyní Dietrich z Neumůhl utekl dále, a tak se vyhnul spravedlivému trestu, takže se vás ptám, pane Wernere, jestli se k těmto činům a popsanému jednání přiznáváte, anebo chcete mé obvinění nazvat nepravdou."
Při těchto slovech všechny oči hleděly na Wernera. Ten velice hrdě vuiul a odpověděl takto:
"Nejsem v žádném případě muž, který by chtěl zapírat to, co učinil. Je to tak, jak jste řekl, Vaše Milosti, ale měl byste také pomyslet, že Dietrich voň Quitzow byl už dříve mým přítelem a spojencem ve zbrani, a to ještě dřív, než vy jste se stal mým pánem, a že toto krásné přátelství, kvůli nějakému sporu s vámi, není nutné z jakýchkoliv důvodů měnit."
Nato Friedrich odpověděl:
"Slyšíte panstvo, manstvo a města, k čemu se rytíř Werner voň Holzendorf přiznává? Beru si právo před plně obsazenou lenní lavicí přednést svoji obžalobu proti němu."
Takže se věc stala sporem a Friedrich zvolil pana Hanse voň Tor gau jako soudce očekávaného procesu. Ten si k tomu vyhledal potřebný počet se štítem zrozených přísedících, tak, jak to lenní právo vyžadovalo, a svolal je dohromady, aby s nimi obsadil lenní lavici. Friedrich přednesl svoji žalobu přesně tak, jak ji řekl předtím. Udal skutečnosti, se kterými Werner voň Holzendorf souhlasil, a potom se zeptal soudu, jestli tím Werner jako poddaný a spřízněný sluha neprolomil svou slibovanou věrnost. Jelikož se o vině nedalo pochybovat, vyřknul soud rozhodnutí, podle kterého bude Werner pozván, aby se zodpovídal, tak jak to žádalo lenní právo. Následkem toho dostal pozvání, aby se den před lenním soudem ohlásil ve Spandau, a bylo mu přitom naznačeno, že se mu stane popravu, ať tam přijede, nebo ne.
Očekávaný den nastal a už brzy před východem slunce svolával spandauský zvon obyvatele a cizince na veřejné shromaždiště.
Před zámeckým mostem stál stůl, po jeho dvou stranách po dvou lavicích v řadě, takže čtyři lavice. Na jednom konci stála poměr
ně vysoká židle s dvěma pozlacenými knoflíky. Byla připravena pro soudce. Na stole ležela bílá hůl a za židlí visel na kopí zaraženém do země erb pánů. To byly všechno potřeby tehdejšího místa soudů a také podle tehdejšího zvyku ten dlouhý stůl postavili ve směru východ západ. Takže soudce seděl na západní straně a díval se na východ.
Pomalu se sešli lidé a postavili se kolem soudního místa. Jako vlnobití hučel dav mnoha hlasů do chladného rána a neztišil se ani tehdy, když Hans voň Torgau, jako knížecí rada a soudce, s ostatními soudci vyšel ze zámku.
Při východu slunce všichni usedli na svá místa. Soudce i ostatní přítomní u stolu měli kabáty přes ramena a objevili se nepo strojení s obnaženou hlavou a bez rukavic, tak jak to žádal mrav. Tito vyvolení si sedli na lavici. Hans voň Torgau si ale sedl na židli, a podle předpisu přehodil jednu nohu přes druhou na znamení klidu, nadřazenosti a přemýšlení.
Jména soudců se nám uchovala. Byli to: mladý Hans voň , Heinrich voň Strantz, Kunz voň Hohendorf, Hans Barfuss, Czaslau voň Konradsdorf, Siegmund voň Knoblauch, Albrecht voň Bustě, Wieprecht voň Thomen, Raven voň Neukirchen, Albrecht voň Quast, Cuno voň Thómen, Witza voň Wolf a Herrmann voň Itzenplitz.
Hans voň Torgau uchopil bílou hůl a držel ji vzpřímeně v ruce. Pak se zeptal:
"Je denní čas, abych svým pánům předal lenní právo?"
"Už je jasný den," odpověděl Wieprecht voň Thómen, "a slunce svítí a máte moc od Boha a našeho pana markraběte začít veřejný lenní soud. Můžete začít."
"Je stolice k soudu dostatečně obsazena?" zeptal se Hans dále.
Kunz voň Hohendorf se zvedl a přehlédl počet na lavici sedících a potom odpověděl:
"Je dostatečně obsazena a je nás zde tolik, kolik je právě zapotřebí."
Poté uhodil Hans hůlkou do stolu:
"Tak vám nařizuji ticho a přikazuji svornost a mír. Ať každý mlčí, ať se vystříhá kousavých slov a nadávek. Nikdo ať neodchází od soudu a nikdo ať nepřichází k soudu, dokud nedostane povolení. Žádný z vás ať nenapadá druhého a neskáče do řeči, aniž by
žádal o povolení. Nikdo ať nesedá bez povolení na jiné místo. Zakazuji dvojakost a vše, co by soud pohoršilo. Zakazuji vám ruku a ústa) a vůbec zakazuji všechno, co zakázat mám, a dovoluji všechno, co bych dovolit měl. A zde tedy napoprvé, napodruhé a napotřetí lenní lavice zahájila."
Kolem dokola se rozhostilo naprosté ticho. Všichni diváci i posluchači, kteří stáli kolem dokola soudu a byla jim sdělena okolnost, pozorovali všechno s největší mlčenlivostí, protože všeobecně platil soud za něco naprosto svatého a úctyhodného. Proto také všichni soudci a přísedící mohli přijít s plnou důvěrou bez ochrany a zbraní a vykonávat svoji vážnou práci uprostřed davu národa, od kterého většinou nebyli odděleni žádnou zábranou, někdy jenom ohraničeni malinkým tenkým provázkem a občas semtam jednoduchou dřevěnou závorou. Byl to důkaz, že se příslovečná hrubost masy lidí dokázala ovládat bez uzdy tam, kde to bylo zapotřebí. Překročení pomyslné hranice bylo tvrdě trestáno. Cizinci se mohli přiblížit jenom na jistou vzdálenost, většinou nanejvýš na šedesát stop.
"Tak mně tedy řekněte," pokračoval dál Hans voň Torgau,, jestli je lavice obsazena podle lenního práva a jestli mám zde zahájit pravý lenní soud."
Přítomní odpověděli sborem:
"Lavice je podle práva starých zvyklostí obsazena, dostatečně obsazena a záleží na denní době, aby zde byl zahájen a proběhl pravý dobrý lenní soud."
"Tak nechtě přes hranici vstoupit žalobce."
Tato okolnost otevřela průchod a markrabě Friedrich se blížil se svým předmluvčím a zůstal stát naproti soudcům na otevřeném konci stolu.

Soudci a přísedící se mlčky zvedli, aby vysoce urozeného pána pozdravili. Pak se Hans obrátil na předmluvčího:
"Máte povoleno mluvit."
"Pane soudce," ujal se tento slova, "žaluji zde proti rytíři Wernerovi voň Holzendorf a ptám se, jestli přicházím k obsazené a ctihodné lavici lenního práva, a jestli dostanu právní a úplné rozhodnutí své žaloby."
) Bitky a urážky
"Přicházíte k nám se svou žalobou právně a zplnomocněné."
"Pane soudce, byl Werner voň Holzendorf na dnešní den pozván mým pánem markrabětem kvůli své vině a vyzván zodpovídat se podle lenního práva?"
Po vyslovení této otázky se zvedl Albrecht voň Quast, Cuno voň Thómen a Witza voň Wolf:
"My zde, tři muži činíme před ctěnou lavicí doznání, že jako poslové jsme předali pozvání."
„Na toto přiznání se ptám," obrátil se Hans na shromážděné, Jestli se pozvání dělo podle lenního práva?"
"Lennímu právu bylo učiněno zadost," zaznělo jednohlasně.
"Může tedy můj pán předložit svou žalobu a dát ji vyslyšet?"
"Ano."
"Pane soudce," začal nyní mluvit opět zástupce, "ptám se, jak často musím podmiňovat a žalovat?"
"Třikrát."
Žaloba byla nyní, stejně jako ji pronesl Friedrich již na sněmu, zastupitelem třikrát vyslovena a ten potom k tomu dodal:
"To všechno udělal Werner, protože je nyní mému pánovi povinován oddaností a svorností, je jeho mužem a sluhou, tím se tedy zpronevěřil podle lenního práva na věrnosti. Podle této zřejmé viny a podle lenního práva, by se měl Werner zpovídat z odpovědnosti a toto se děje podle zvyku a práva, jak je psáno."
"Na tato obvinění se ptám," odpověděl Hans, Jestli Werner voň Holzendorf na Bótzowě byl těmto jednáním osobně přítomen?"
"My všichni jsme svědkové," znělo kolem dokola.
"Takže není zapotřebí přítomnost žádného pozvaného svědka. Nyní prozkoumejte, jestli jmenovaný Werner se vůči svému pánovi zpronevěřil v otázce věrnosti."
Zasedající začali mezi sebou tichý rozhovor, jehož výsledek zněl:
"Podle lenního práva zjišťujeme, že se Werner voň Holzendorf zpronevěřil v otázce věrnosti našemu pánu, ale podle lenního práva máme povinnost vyslechnout jeho obhajobu."
"Nechme tedy obžalovaného, ať se po příchodu začne hájit."
Čekání na jeho příchod bylo samozřejmě zbytečné, protože Werner se k procesu nedostavil. Nebyl to strach, který ho zdržel, protože se nesmělo sáhnout ani na jeho osobu nebo svobodu, proto
že se zde jednalo o léno a sám velice dobře věděl, že nemohl přispět ničím k okrášlení svého činu, a tedy nemůže přednést nic, co by vneslo v této věci pro něho příznivější obrat a raději proto zůstal doma. Kdyby věděl o útěku Dietricha voň Grobsdorf, včetně ostatních okolností, zaručeně by neseděl tak klidně na Bótzowě a nečekal by na výsledek jednání.
Zatímco jistý čas čekali zbytečně na jeho objevem, přišel opět předříkávač. Opakoval svoji dřívější žádost, a k tomu ještě dodal:
"Protože si podle všeho Werner voň Holzendorf Botzow, Neu múhl a jiné statky movité a nemovité neprávem podmanil, a podle práva připadly tedy mému pánovi a staly se svobodnými, ptám se, zda má jmenované statky a zámky podle lenního práva bezprostředně odstoupit a přenechat?"
"Učiňte potom mému pánovi tak, jak je podle lenního práva zvykem," nařídil Hans shromáždění.
Tito odstoupili na stranu, na to bylo zvlášť vymezeno místo, a tam to projednali podle těchto stanovisek. Po chvíli se opět vrátili a rytíř Heinrich voň Strantz opět promluvil:
"Soudíme, že oznámené zámky a statky musí Werner našemu pánovi odstoupit a bezprostředně vrátit, ale musíme mu dát právo obhajoby, která mu v právech může pomoci."
Opět se rozhodli na něho počkat a poslíček ho musel třikrát na různých místech města vyvolávat. Mezitím uběhl den, aniž by se objevil. Když slunce začalo zapadat, nařídil Hans ticho a Friedrichův mluvčí se ptal:
"Na jaký čas a ke kterému dni má můj pán čekat na obhajobu podle lenního práva, aby své právo splnil, aby bylo vykonáno podle práva, aby nebyl Werner zkrácen na obhajobě, a jak má být Werner na tento den pozván."
Hans voň odpověděl:
"Zjišťujeme podle lenního práva čtrnáct dnů a šest dnů vyjma
spojení dnů, tedy to jsou neděle a svátky, a aby nenastala mýlka
nebo dvojí vysvětlování, má být pozvání provedeno soudcovským
dopisem a dva počestní muži vašeho pána, a vy pane soudce, má
te podle soudu a práva určit den a místo." '
"Takže určuji den na pátek po Svatých mrtvých následující a místo Berlín."
Jak už bylo řečeno, tento soud vyvolal velký rozruch daleko za markrabstvim.
"Já jsem," uzavíral svou řeč žalobce, "podle práva a nároků mého pána svou žalobu lennímu soudu předložil při východu slunce a čekal dlouho po poledni, až se slunce sklánělo. Udělal jsem podle lenního sněmu vše podle lenního práva?"
Dva z přísedících opustili lavici, aby pozorovali slunce a přinesli zprávu, že se hluboko sklání. Načež mu bylo řečeno, že se držel práva a zákona, a tak byl soud odročen.
Jak už bylo řečeno, tento soud vyvolal velký rozruch daleko za markrabstvim. Přátelé pořádku a veřejného bezpečí, kteří chápali, že země pod moudrou, přísnou a spravedlivou vládou Friedrichovou rozkvete v lepší budoucnost, měli

radost z energie, se kterou jednou uchopeným žezlem vládl a toto těžké započaté dílo plnil. Ale ti, jimž snaha o zrušení pěstního práva a znásilňování měla přinést újmu, zlostně skřípali zuby, a protože jejich moc alespoň v současné době nestačila na otevřený odpor, zatínali pěsti v kapse, konali na slova bohaté, ale neplodné dlouhé porady, stáhli se se svými rejdy z veřejnosti a čím dál tím víc se dostávali do úkrytu a tam čekali na příhodný okamžik, aby cizího vetřelce, jak s oblibou na
zývali markraběte, nechali pocítit plnou sílu svých pěstí a vyhnali ho ze země.
Chování Wernera voň Holzendorf, jeho přítele a dlouholetého druha ve zbrani Dietricha voň Quitzow, mělo naprostý souhlas odporující šlechty, ale to nestačilo. Dokonce i přátelé markraběte si museli přiznat, že jednal tak, jak se od věrného druha sluší. Všechno, co měl, vsadil na hru, aby splnil své rytířské slovo, a měl také soucit větší části obyvatel a tato účast byla o to větší, protože každý rozumný musel pochopit, že rozhodnutí do Berlína svolaného soudu, kterému nemohl za současných poměrů odporovat, mu bezpodmínečně přiřkne ztrátu všech statků a majetku.
Ale neviděli jenom nutnost, ale také spravedlnost tohoto konání. Byli plni naděje, že všem známá mírnost a přátelskost knížete tvrdost okamžiku potom podle možnosti zmírní.
Podobné myšlenky měli také dva muži, kteří v den lenního soudu jeli po silnici ze Spandau do Brandenburgu a včerejší události byly předmětem rozhovoru, vedeném Hansem voň , kterého jsme si rovněž všimli v kruhu přísedících, se svým mladším bratrem Karlem. První byl i přes své mládí počítán k nejlepším rytířům země a druhý sliboval, že se již brzy ve všem bude prvnímu podobat. Už odnepaměti měli ovi výtečný věhlas. Muži tohoto rodu stáli vždy neohroženě v popředí všech důležitých událostí. Byli bohatí na vlastnosti a pocty a neustále se snažili svou slavnou minulost okrášlit ještě slavnější budoucností. Daleko za hranicemi země zaznělo varovné zvolání o rytířskosti, slovy:
"Buď pevný a staň se jedním z ů."
Hans byl podsadité, širokoramenaté postavy a při přímém držení těla, ostrých, blyštících se očích a daleko vlevo a vpravo přes obličej táhnoucím se knírem, nabízel nádherný pohled. Karl byl štíhlejší než on. Mužný vous mu zatím rašil na rtech jen jako jemné chmýří a v jeho držení a pohybech bylo něco měkkého, což ladilo s běžnou mírností jeho řeči.
Ale kdo by ho kvůli tomu považoval za chlapce, byl by se se svým úsudkem dostal na cestu omylu a snad by měl ještě možnost svého omylu těžce a krutě litovat, protože tento mladý muž mel rychlý a odvážný úsudek. Již častěji se ukázal být odvážným bojovníkem a při takových příležitostech vždy
Podobné myšlenky měli také ti dva muži, kteří v den lenního soudu jeli po silnici...
dokazoval, že se zručnost a pružnost jeho těla snoubí s ostrým pohledem a duchapřítomností, což mělo jistě za následek, že bázeň, obavy nebo strach jsou u něho něco nemožného.
S veselou myslí cválali vedle sebe a jejich rozhovor probíhal velmi živě a rychle. Navzájem cítili skutečnou bratrskou lásku a nebylo pohnutí srdce nebo směr myšlenky, které by jeden před druhým mohl jakýmkoliv způsobem schovat. Proto také téměř nikdy nedokázali jet delší dobu mlčky vedle sebe, a tak pod slastí rozhovoru utíkala hodina za hodinou. Už měli za sebou Wustermark a Tremmen a nyní odbočili ve směru na Zachow, což vedlo do hlubokých lesů, které se rozprostíraly mezi Havelou a od Plauen až na Bóhnitz se rozprostírajícími jezery.
Bratři s jízdou příliš nepospíchali a k tomu připočtenému nutnému odpočinku pro koně ztratili již tolik času, že už se začalo silně šeřit a museli se připravit na noční bloudění. Tehdy německé nivy ještě nepodléhaly kultuře, která nyní údolí i kopce urovnává, překračuje pohoří, přemosťuje řeky a jezera, vysušuje bažiny a i tu nejschůdnější divočinu postupně přeměňuje v blahodárnou krajinu. Ale v té době lidská obydlí ležela daleko od sebe a byla li spo
jena cestami nebo silnicemi, tak se na ně nesmělo přikládat příliš přísné měřítko. Jízda v noci krajinou protkanou řekami, bažinami a rašeliništi byla jakýmsi dobrodružstvím a každého, kdo se jí nemohl vyhnout, nabádala k opatrnosti a pozornosti.
Rozhovor umlkl. Museli si dávat pozor každý sám na sebe i na okolí a v mysli se museli napnout, aby každé nebezpečí už při přiblížení rozeznali a mohli se mu ubránit. A tak to šlo mlčky kupředu. Čas se protahoval stále víc a už jezdcům docházela trpělivost, když jejich pozornost byla čímsi napružena a zabralo to jejich veškerou bdělost. Najednou se totiž kolem nich rozšířil jasný svit a současně přelétl kolem nich jezdec, jehož přiblížení si dříve nevšimli nebo žádným jiným způsobem ho nezaznamenali. Seděl na tmavém koni, jehož dlouhá hříva v letu za ním vlála jako prapor, dlouhý kabát se mu jako duchovi rozprostíral od ramen dolů a kolem něho bylo moře paprsků vycházejících z něj do okolí. Rychle jako myšlenka se objevil a rychle jako myšlenka zase zmizel odkud a kam se nedalo říci. Také oba muži neměli čas nad tím přemýšlet, protože se kůň staršího bratra tímto zjevem osvětlené černé postavy vylekal, vyrval překvapenému jezdci uzdu z ruky a letěl obrovskou rychlostí přes kameny a kořeny pryč.
Karl pochopitelně nemohl udělat nic jiného, než své zvíře popohnat k největší rychlosti, aby Hanse neztratil z očí, ale jeho snaha byla marná, protože ten mu zmizel ve tmě noci, údery kopyt jeho koně odezněly a pronásledující nebyl schopen jej dohonit. Takže zarazil běh svého koně a jel pomalejším krokem dál. Naděje, že bratra opět najde, se v žádné případě nevzdával. Ten byl sice velmi dobrým jezdcem a zaručeně udělal všechno, aby se zachránil před úrazem. Pád z koně není nikdy bezpečný, ale již dost často ho šťastně přežil, že po několikerém opakování vždy se smíchem naskočil a s klidem se opět uvelebil v sedle. Kromě toho neměl Hans žádné brnění, okolnost, která v Karlovi vzbuzovala mimořádný strach z bratrova pádu.
A jak Karl na tento pád myslel, málem se sám zřítil z koně, protože jeho kůň najednou zakopl, ale rychle se sebral, neboť šel pouze krokem. Takže se vzpřímil, ale v současném okamžiku se na mladého muže tlačilo několik temných postav. V okamžiku měl meč z pochvy venku, aby se nečekanému útoku dokázal usilovně
Najednou se totiž kolem nich rozšířil jasný svit a současně přelétl kolem nich jezdec,...
ubránit. Byl to zvláštní tichý boj. Žádný z útočníků neřekl ani slovo a také Karl poznal, že proti takovým lidem je dobrá rána tím nejlepším slovem. A tak točil svého koně v kruhu, aby jej dostal pryč od rukou, které jej chtěly uchopit za uzdu, a pak se rozpřahoval mečem s takovým důrazem, že brzy stál na místě jako vítěz.

Nyní sestoupil, aby se podíval na padlé a také se podíval na překážku, o kterou jeho kůň zakopl. Překážkou byl silný provaz, který byl natažen přes celou silnici, a protože si během večera jeho oči zvykly na temnotu, zahlédl brzy tmavý předmět, který ležel vedle silnice mezi dvěma keři. Přistoupil blíž, aby ho prohlédl a zjistil, že je to kůň jeho bratra. Ležel v tratolišti krve, která vytékala z velké rány na hrudníku, takže byl probodnut. Nyní mu tedy bylo všechno jasné: ten tajuplný strašidelný jezdec neměl žádný jiný úkol než jim splašit koně. V trysku běžící zvířata měla zakopnout o provaz a pak by se mohli s překvapenými jezdci rychle vypořádat.
Ale kdo to všechno zařídil? Osobní nepřátele bratři neměli, a pak také jejich cesta touto oblastí nebyla nikomu známa. A to, že mají v úmyslu jet do Brandenburgu, to náhodou neřekli vůbec nikomu. Takže se dalo spíš předpokládat, že se stali obětí běžného sil
...jehož přiblížení si dříve nevšimli nebo žádným jiným způsobem ho nezaznamenali.
ničního přepadení, které bylo úspěšné jen ve vztahu k Hansovi, jenž se dostal do rukou těchto lidí a byl jimi zajat. Zdálo se to jasné, protože i přes veškeré hledání po něm nebyla vidět ani stopa. Tito zlotřilci však udělali velkou chybu, že se rozdělili. Část, nebo polovina z nich měla očekávat druhého jezdce, zatímco ti první odváděli Hanse, aby jakýmkoliv způsobem v nevhodnou dobu neprozradil jejich přítomnost. Tak se tomu zdálo být a Karl právě přemýšlel, co by nejlépe udělal, aby pomohl svému bratrovi, když k jeho uchu dolehl polohlasitý vzdech, který zazněl uprostřed cesty.
Přišel k tomu místu blíž a rozeznal, když se k němu sehnul, ležícího, těžce zraněného, kterému rána jeho meče proběhla spodní částí těla. Muž byl následkem rány blízko smrti a jen s námahou ze sebe vyrazil se sténáním:
"Vodu," vydechl, "shořím!"
Zdálo se, že v okolí není žádná tekoucí voda, takže Karl ulomil několik kousků ledu z rampouchu, který ležel v nedaleké prolák line a prosícímu ho vložil do napůl rozevřených úst.
"Bůh vám odplatí," zachraptěl.
"Řekni," ptal se , "kam jste zavlekli mého bratra? Žije ještě?"
"Bratr ten druhý? Žije!"
"Je zraněn?"
"Ne hned -jsme ho - napadli nemohl - ani bojovat - svázali odvlekli do ruiny."
"Kde je ta ruina?"
"To nesmím přísaha Bůh mi odpusť vy také pane ruina vlevo - přímo - hrot - žijte - blaze..."
Pramen tmavé krve se mu vydral z úst a hlava poklesla byl mrtev. Co vlastně chtěl říci slovy: "Vlevo přímo hrot?" Každopádně: jít vlevo přímo, ale co bylo míněno tím hrotem, špicí, to zůstalo ovi záhadou. Ale dlouho se nerozmýšlel, protože jestli byla pomoc možná, musela následovat rychle a co nejdříve. Vzal svého koně za otěže, vstoupil vlevo do křoví a snažil se udržet přímý směr.
Zaprvé mu bylo pronikání ztíženo tím, že musel vzít s sebou zvíře, které nechtěl nechat napospas pustině. Podrost lesa byl čím dál neproniknutelnější, ale najednou to přestalo a ve vysokém lese byl poměrně lehký průchod. Občas zahlédl kousek nebe skrz koruny stromů, a tak mohl vytčený směr určit alespoň trošku podle postavení hvězd. Rychle kráčel kupředu, stále kupředu, otěže v jedné a lesklý meč v druhé ruce. Čas ubíhal rychle. Jeho neklid a netrpělivost byly čím dál větší a stejně rostla starost o bratra, jehož osud by mohl být velice špatný.
A tak uběhla víc než hodina. Zase se začala objevovat nízká křoviska, znamení, že se dá očekávat mýtina nebo jiné přerušení vysokého lesa. Najednou křoviska skončila a před ním byla hustá hmota, která byla tvořena ostrým rákosím, jež se pod hustým škraloupem ze sněhu a ledu zbortila. Pojednou se otevřel pohled na dalekou, hladkou plochu v paprscích měsíce, který se občas objevil a vyhlédl zpod mraků. Bylo to jezerovité rozšíření Havely, které začíná v blízkosti Ketzinu a má plošný rozsah několik čtverečních mil.
Při pohledu na jezero měl pocit zklamání, ale netrvalo to příliš dlouho, protože si brzy všiml, že v jisté vzdálenosti vpravo vybíhá jazyk země do vody, který byl viditelný, neboť stromy a křoviska se jasně odrážely od jasné plochy vody. Měl to být snad ten hrot, ta špice, o které mluvil umírající? To se muselo alespoň prozkoumat a nová naděje v něm vzplála.
Nejdřív ale bylo nutné schovat koně a zde mu přálo štěstí, protože po krátkém hledání vhodné místo našel, i když to byla jen malá, ale o to pohodlnější vesnická chalupa, která sloužila na uskladnění různých rybářských potřeb. Měla tu správnou velikost, aby přijala do svých útrob koně. Odstranil nářadí, pokud se mu to zdálo nutné, a tam postavil svého unaveného koně, který zde byl každopádně lépe zaopatřen než venku v noční zimě a vlhkosti.
Poté, co se o něj postaral, vystoupil ven, aby dál pokračoval v pátrání. Pomalu a opatrně kráčel podél břehu, využíval každou možnost úkrytu, aby nebyl viděn, ale sám, aby viděl všechno. Zatímco jeho oči ostře sledovaly okolí, zahlédl v jisté vzdálenosti od hrotu vybíhající země malinký ostrůvek, který snad kdysi dříve patřil k tomuto výběžku země a potom byl záplavami od něho oddělen. Právě při tomto prvním pohledu se mu zdálo, jako by zahlédl zablýsknutí světla, které ale hned zmizelo. Tato okolnost povzbudila jeho pozornost na nejvyšší míru, což je pochopitelné. Delší dobu pohlížel na dotyčné místo a skutečně to netrvalo dlouho, opět se tam zablesklo a zase to zmizelo. Osvobozen od všech pověr tehdejší doby, Karl ihned uznal, že tento svit pochází od lidí a rozhodl se tomu přijít co nejdříve na kloub.
Místo aby svou pozornost zamířil na vnitřek zemního výběžku, kráčel dál po pobřeží a vstoupil tak naproti ostrovu přímo na led. Odtud vycházely lidské stopy jak tam, tak nazpátek. Takže zde byli lidé a to v každém případě takoví, před kterými by bylo vhodné se stáhnout. Ale přesto se mladý muž rozhodl k odvaze, a přes tento volný prostor šel k ostrovu. Starost o bratra jej udělala hluchým k varujícímu hlasu opatrnosti, který mu říkal, že musí být zpozorován. On prostě musel najít lidi, kteří zde žili a pobývali, viděl zde známky jejich života a neváhal se dozvědět všechno.
Rychlým krokem pospíchal kupředu a v několika okamžicích dosáhl ostrova. Ostrov byl samý rákos, křoviska, jenom skromně pár stromů. Byl tak malinký, že se dal jedním pohledem obsáhnout, ale nikdo nebyl vidět. Musela zde být

schovaná nějaká chata nebo skrýš, či nějaké jiné místo, v kterém nosič světla zmizel. Nejlepší způsob, jak ho najít, by bylo sledovat jeho stopy. Ty vedly na místo, které bylo zhruba uprostřed ostrova a mizelo v hojném trní, které v létě muselo při pronikání dělat ohromné potíže.
'131
Prošel skrz a po několika krocích stál před dírou, která vedla kolmým směrem dolů do země. Poslouchal, ale nic se tam nepohnulo, dole nebylo slyšet ani hlásek. Byl snad vůbec někdo dole? Prohledal díru a zahlédl žebřík, díky kterému bylo možné sestoupit dolů. Měl se toho odvážit? Tím by se ale vydával do velkého nebezpečí. Už dávno mohl být zpozorován a během sestupu mohl být napaden a přemožen, nebo snad i zabit. Ale to jej nemohlo zdržet, aby jednou započatou prohlídku neprováděl dále. Položil nohu na nejvyšší příčku a postupoval, stále pevněji se drže rukama, dál. Cesta nevedla příliš hluboko, spíše už za chvíli dosáhly jeho nohy pevné země, kde se nalézal v naprosté tmě až na slabý svit, který sem procházel dírou z kousíčku nebe.
Malý úzký prostor, ve kterém se nacházel, byl naprosto kulatý a vyzděný lomovým kamenem. Z těchto okolností a z vlhka, které zde panovalo, se dalo usoudit, že místo dříve sloužilo jako studna a později bylo zasypáno. Na jedné straně odtamtud šla velice úzká štola příkře dolů, ze které pronikal chladně vlhký hnilobný pach. Tam někde, o tom nebylo pochyb, muselo zmizet světlo, protože při bystrém pozorování bylo vidět ještě matný náznak světla, jež se vzdalovalo a nakonec úplně zmizelo.
Měl snad Karl vstoupit do štoly? Zaručeně mu tam hrozila různá nebezpečí. Ale toto nebezpečí při lásce k bratrovi nebral v úvahu-z pochvy vytáhl svůj mečík, protože v tomto úzkém prostoru nemohl nic jiného použít. Procházel skrčen kupředu. Brzy byla podlaha v chodbě rovná, což pohyb velice usnadňovalo, a protože byl směr naprosto přímý, brzy Karl dosáhl blízkého cíle: zářící světlo mu tonulo vstříc a zahlédl kruhovité rozšíření štoly, která zde podle všech známek končila.
Vrhl pohled do prostoru a přitom se zachvěl po celém těle. Co se jeho očím nabízelo budilo silný soucit. Kolem v kruhu ležel jistý počet mužských postav na naprosto shnilém a zapáchajícím jehličí, byli spoutáni na rukou i na nohou a prostřednictvím silného koženého řemene, který byl utažen kolem jejich krku a připevněn ke stěně, jim bylo naprosto znemožněno, aby se zvedli z této blátivé podlahy. Sem nepronikalo ani světlo ani vzduch a pach, který odtud pronikal do štoly se dal sotva vydržet a byl k zalknutí.
"Zase je jeden z vás mrtvý, psi, "promluvil muž,...
Teď, v tomto okamžiku, byly veškeré předměty jasně k rozeznání, protože uprostřed místnosti stála široká podsaditá až po zuby ozbrojená postava, která měla v ruce zapálenou pochodeň a prohlížela si zde ležící.
"Zase je jeden z vás mrtvý, psi," promluvil muž, přičemž nataženému tělu na zemi uštědřil kopanec, který jej hodil až na druhou stranu, "takhle skončíte všichni. No jo, hlavně ten nejhorší společník. A kdo se s ním spojí, ten to zaplatí životem, ale stalo se vám popravu. Proč jste se nechali svést ďáblem a chtěli se stát počestnými lidmi? Nežijeme si snad v našem lesním zámku jako knížata? Je to tam trochu těsné od té doby, co se nás "černý" vzdal. Ale při loučení nám slíbil, že opět přijde a to také udělá, protože vždy slovo dodržel a jsou jisté věci, které nemůže nechat ve štychu. Proto to od vás bylo hloupé, že jste chtěli jít pryč, když zrovna potřebujeme lidi, protože "létající jezdec", který straší v lese, a o kterém si myslí potřeštění lidé, že je to nestvůra, brzy začne dělat dobré obchody. Ti ostatní by sami nepřišli na takové hloupé myšlenky, kdybys tu nebyl ty, Jobste, a proto máš také nejdéle žít a nejdříve vidět všechny ostatní poumírat, než přijdeš sám na řadu. Zde máš něco k pití a sousto chleba, aby sis o pár dnů svůj dech prodloužil.
Sklonil se nad jedním zajatcem a uvolnil mu z pout jednu ruku.
"Vezmi si, jez a pij a měj dobrou náladu. Už brzy ti nebude takto dobře, jako se mnou. Ale neměj strach, nebudeš muset ležet na medvědí kůži a starat se o sebe. Jen si vezmi, nebo to do tebe strčím jiným způsobem!"
Ale ten, na kterého mluvil, se nehnul. Několik ostatních se namáhavě pohnulo a vyráželi ze sebe srdcervoucí nářek a sténání. Muka hladu, která jim měla přinést smrt, byla příliš velká, než aby měli dost síly k jejich překonání. On ale ležel klidně a tiše na zemi a žádný pohyb, žádný zvuk neukazoval, jestli jev něm ještě život. Nechtěl si prodloužit umírání tou skromnou potravou a odporoval touze, kterou měl při pohledu na chleba.
"Ty nechceš? Tak to asi budeš muset! Ó, my jsme přece vždycky byli přátelé, a proto mě jezdec' ze všech hlídačů jako vašeho samaritána vybral. Nemůžu strpět, aby se tvůj žaludek naprosto scvrknul a proto tě teď budu krmit."
Opět mu upoutal ruku, aby se nemohl bránit, a pak vytáhl z opasku nůž. Zatímco pochodeň strčil do trhliny ve stěně, chytil celými prsty zajatce u krku, aby jej donutil k otevření úst a pak mu do nich vložil širokou střenku nože s úmyslem mu otevřít ústa. Za
jatec pevně stiskl čelisti k sobě, že bylo jasně slyšet skřípání železa, které nelítostně hlodalo v ústech chudáka.
To bylo na Karla příliš. Ze zaslechnutých slov dokázal usoudit, že spoutaní jsou zajatí lupiči, kteří měli v úmyslu se zříci zlotřilého způsobu života a měli to zaplatit smrtí hlady. Kdyby jim přinesl pomoc, mohl by si být jist jejich nekonečnou vděčností, a proto přikročil, zákeřného kata chytil za krk a svůj mečík mu vrazil silně mezi ramena až proběhl k srdci a tak se zasažený ihned zhroutil mrtev.
Ohromení tímto nenadálým činem, který jim byl naprosto nepochopitelný, zírali spoutaní kolem dokola. Viděli, jak jejich trýznitel leží ve vlastní krvi, ale nevěděli, jestli z této jeho smrti budou mít štěstí nebo neštěstí.
"Kdo jste?" zeptal se jeden z nich a přitom se marně snažil vzpřímit.
"Nemějte starosti," odvětil , "přišel jsem, abych vás osvobodil."
Jelikož pouta nebyla železná, stačilo několik řezů a byla sundána z krvavě naběhlých a strnulých končetin a muži byli schopni se alespoň natolik vzpřímit, jak jim jejich síly dovolovaly.
"Vodu! Vodu a chleba!" prosili. Karl nebyl schopen jejich žádosti vyhovět, ale slíbil jim alespoň trochu zahnat žízeň. A tak se odebral štolou do studny a nahoru a přinesl jim několik kuliček sněhu, na které se hltavě vrhli, protože těch pár kapek vody, které dříve jejich bývalý druh přinesl Jobstovi, nestačilo. Těch několik doušků zmizelo a také skýva

chleba, kterou u něho našli, okamžitě zmizela pod rukama těchto hladem trpících a jedině starost o jejich bezpečí je udržela natolik při rozumu, aby se nevyřítili ven, a své potřeby, hlad a žízeň, co nejdříve utišili.
"Počkejte ještě chvíli. Pak budete mít vše, co budete potřebovat," varoval je Karl, "váš osud tak trochu znám. Podrobněji mi to budete vyprávět později. Ale nyní mi především řekněte, jestli mohu počítat s vaší pomocí."
Vyprávěl jim, co se stalo a oni mu s radostí dali slovo, že ho v jeho činech budou co nejlépe podporovat.
"Vy jste nás zachránil před hroznou smrtí, pane," prohlásil Jobst, který měl mezi ostatními dobrovolně vedoucí postavení, "a tak vás
podpoříme ve všem, co bude zapotřebí na splnění vašich plánů. Ale přitom si vroucně přejeme, abychom nebyli za naše dřívější hříchy vzati k odpovědnosti a potrestáni. Jestli nám to slíbíte, tak jsem připraven vás zavést k vašemu bratrovi, aniž byste byl někým pozorován. Znám místo, kde se ubytovávají takoví vznešení zajatci, dokud za ně není zaplaceno výkupné, anebo dokud nemusí zemřít."
jim slíbil prominutí všeho dříve vykonaného a potom ho vyzval, aby se záchranou příliš neotálel.
"Jsem připraven s vámi vyrazit a vést vás. Mé síly jsou ještě dostatečné, abych mohl jít, ale druzí zde musí zůstat. Ti nedokážou zvládnout cestu a budou moci s námi jít teprve tehdy, až jim přineseme jídlo a pití. Podívejte se tady na ty již zemřelé, z toho si dovedete představit, jak zle nás ve vnitřnostech ničí bolest."
S hrůzou odvrátil mladý muž zrak od tohoto hrozného pohledu a kráčel před lupičem, který jej dříve nenásledoval, dokud svým spolubojovníkům svatosvatě neslíbil, že se vrátí, aby jim přinesl jídlo a pití, a pak zeje vezme ven na svobodu. K sobě si vzal zbraně mrtvého strážce a přísahal s hroznou trpkostí, každého bez milosti a soucitu zabít, kdo by si dovolil postavit se mu do cesty. Když přišli nahoru, zůstal stát a pozoroval nedaleký břeh jezera.
"Když poběžíme rychle, snad se dostaneme na druhou stranu, aniž bychom byli viděni. Lepší ale bude, když půjdeme jednotlivě, protože pak si budou myslet, že je to hlídač, který se vrací ze studny. Nechtě mě jít napřed. Budu vás čekat za támhletím křoviskem, které vidíte hned naproti."
"Ale nejdřív mi řekni své jméno než odejdeš."
"To jedno už jste slyšel, to druhé zní Schwalbe, takto se tedy jmenuji. O mně a ode mne toho ještě hodně uslyšíte, pokud mi k tomu dáte příležitost, a uvidíte mnohé, co bude k vaší spokojenosti. Ale déle už nežvaňme, protože musíme vykonat své ještě než začne svítat."
Pomalým krokem se odebíral přes led a jen chvíli poté, co se dostal na druhou stranu, jej následoval . Na udaném místě se sešli a ten poslední s živým napětím očekával, co se bude dít. Měl v úmyslu po boku jednoho jediného muže, o jehož věrnosti ještě nebyl úplně přesvědčen, vniknout doprostřed davu
zločinců, aby našel svého bratra, který byl zaručeně velice přísně střežen. Tento podnik nebyl jenom těžký, ale byl také spojen s mnohými nebezpečími. Ale přesto kráčel s radostnou myslí vpřed. Kynulo mu zajímavé dobrodružství a především mu nezáleželo na tom, osvobodit pouze jednu osobu, ale také ostatní, kterým skálopevně přislíbil svou pomoc.
"Takže, jak to uděláme?" zeptal se.
"To hned uvidíte. Já jsem totiž důvěrník ‚černého' a znám dvě cesty a pěšinky lépe než sám jezdec', kterého mužstvo musí nyní poslouchat, proto..."
"Kdo byl ‚černý' a kdo je jezdec'?" přerušil ho Karl.
"Copak vy jste ještě nikdy neslyšel o ‚černém Dietrichovi'?"
"Ó ano, tak tedy toho myslíš?"
"Toho a žádného jiného. Kdo to byl, vlastně neví žádný z nás. Přišel a odešel, aniž jsme věděli odkud a kam. Ale když přišel, vždycky to byl jakýsi dobrý tah. Měl různá místa, kde se svými společníky bydlel na Sprévě a Zotzenu a ještě dále, ale zde byl nej raději. Tady jsou také sklepení, ve kterých shromažďuje bohatství, které odebral rytířům, městům a jiným lidem, proti kterým jsme vedli skrytý boj. Dlouho tu nebyl, ale slíbil nám, že se vrátí a dal nám za velitele muže, který jezdí na koni se zapálenou lampou, kterou má pod kabátem, aby se ho obyvatelé v okolí báli.‚Černý' tady už dlouho nebyl. A tento zničil veškeré naše zákony, které dříve mezi námi vládly, a provozuje obyčejné silniční lupičství, které nám ostatním je proti vůli. Také pátral po pokladech, jejichž skrýš znám jen já sám. Protože jsem mu to nechtěl prozradit, byl proti nám zaujatý, a proto jsem se já se svými přáteli rozhodl odejít pryč. To mu někdo prozradil a on nás nechal svázat a hodit do studny, kde jsme měli umřít hladem. Ale proti ostatním jsem já měl být ušetřen, protože doufal, že mu prozradím skrýš, jen abych se ubránil smrti. Ale raději bych sám desetkrát zemřel, než abych se o této skrýši, třeba jen jedním slovem, zmínil."
"Takže zde v lese jsou jeskyně, ve kterých bydlíte?"
"Ne v jeskyních, ale ve staré ruině, která má tak špatný zvuk v okolí, že se k ní nikdo neodváží přiblížit. V dávných dobách, když zde byli ještě pohané, vpadli sem křesťané a po velkém vítězství zde začali stavět obrovský klášter, ze kterého mělo být celé okolí
a celá země obrácena na víru. Ale ti byli opět zahnáni a stavba, která ještě nebyla ani z poloviny hotova, zůstala ležet tak, jak byla a postupně se rozpadávala v ruiny. V nich žijí duchové zabitých, tak se mezi lidem říká a každý se jich straní. Proto jsme ve svých činech nikdy nebyli rušeni, protože jsme je neprovozovali nikde v blízkosti, alespoň dokud zde byl ‚černý' a než na jeho místo nastoupil Jezdec'. Ten nešetří své sousedy a tak již brzy přijde čas, kdy zjistí naše útočiště, objeví ho a pak se na nás pomstí za činy a konání, které tu bylo provozováno."
"A kde je ta ruina?"
"Začíná hned tady blízko. Faráři, kteří určili místo, na němž má stát klášter, si vybrali to nejkrásnější místečko v celém okolí. Totiž zde na tomto výběžku země, kde se mohou věnovat uzavřenosti, službě Bohu a kochat se při tom všemi krásami jeho přírody. A zde je také spojení země s vodou a tak se dá dojet i do ostatního světa. Několik kroků od nás začíná zeď, která tvoří doslova čtverec, kam mniši bez zvláštního povolení nesměli vkročit. Pak přijdou ty rozpadlé

budovy, refektář, shromažďovací sál, kostel, řada cel, které společně uzavírají dvůr, jenž je ještě obklopen obloukovitou chodbou."
"A ve všech těchto prostorách jste zaujali postavení?"
"Ne, to by byla naprostá neopatrnost. Můžete hledat všude, jak chcete a ani byste po nás nezahlédl tu nejmenší stopu. Ty ruiny totiž nabízejí ještě podzemní prostory. To jsou sklepy a různá skle pení, tolik a tak dobře schovaných, že by se dlouho muselo hledat, aby byl náš pobyt objeven. Hlavně, když jsme si dali velkou námahu a hodně jsme stavěli, abychom nebyli jistí jenom sami, ale abychom tady také mohli pohodlně žít a bydlet. Na různých místech zdi jsou postaveny stráže, jejichž ostrým smyslům neunikne žádný cizinec a je to zvláštní náhoda, že jste jimi už nebyl objeven. Možná jim váš bratr dal tak zabrat, že i stráže byly k jeho přemožení přivolány, ale protože vše dobře znám a vím, jak na to, dostaneme se tam neviděni a neslyšeni. Nejdříve dovolte, abych těm svým společníkům přinesl alespoň trochu jídla, aby byli schopni nás následovat, až budeme opouštět toto místo."
"Tvá žádost se mi příliš nelíbí. Starost o bratra mě tak trápí, že by mně bylo zatěžko čekat, až se vrátíte. A když vás chytí při vy
konávání vašeho plánu, pak nebudu mít vaši pomoc, ale přivedete sám sebe i ty vaše do většího neštěstí, než byli předtím."
"Ehm, nemějte strach. I kdyby mě zahlédli a všichni mě hledali, stejně by se jim nepodařilo mne chytit. Jen jedinkrát mě mohli překvapit, a to proto, že jsem netušil, že jsme prozrazeni. Ale nyní, když znám své postavení, nemějte o mě žádný strach. K tomu já sám potřebuji trochu osvěžení, a pak vám budu sloužit lépe než nyní, kdy jsem k smrti unaven tím mnohým a nedobrovolným půstem."
"Tak běžte! Budu zde na vás čekat."
"Pojďte se mnou přes zeď. Tam vám ukážu místečko, kde můžete pohodlně setrvat, než se vrátím."
S těmito slovy kráčel opatrně kupředu. Karl ho následoval. Bylo to přesně, jak řekl: už po několika krocích přišli na vysokou širokou zeď, která byla na několika místech tak zvětralá a dokonce zřícená, že bylo jednoduché za použití několika trhlin přes ni přelézt a když tak učinili a přišli na druhou stranu, vrhl Jobst pozorný pohled na celé zbořeniště, v jehož jednom rohu bylo vidět kostelní stěny. Když tam došel, uchopil velký kvádr, který se opíral o druhé, a snažil se ho ze všech sil posunout na stranu.
"Pomozte mi, pane. Jsem příliš slabý, abych tu tíhu zvládl. Vaše skrýš leží za tímto kamenem."
Karl přidal ruku k dílu. Kvádr se otočil a bylo vidět malý tmavý prostor právě tak velký, aby se do něj mohl schovat.
"Zde musíte dovnitř. Čekejte na mě, já se brzy vrátím."
tuto výzvu vyslechl jen nerad. V úzkém otvoru nebylo vůbec možné, aby se bránil. Spíš byl vydán napospas náhodě, anebo i promyšlené zradě. Jobst si všiml jeho nerozhodnosti a prosil:
"Mějte ke mně důvěru, pane. Nic zlého se vám nestane, ale budete zde dobře schován před veškerým nebezpečím, které vás venku může potkat."
Důraz hlasu a vyslovených slov ho nakonec přesvědčily, aby se skrčil za kamenem. Ten se za ním uzavřel, a pak slyšel tiché vzdalující se kroky svého nového spojence.
Jenom chvíli vydržel v nepohodlné pozici, ke které byl donucen, ale pak sahal kolem sebe, aby našel místo, kde by se mohl
opřít. Přitom se všiml, že díra dozadu neměla žádné ukončení, ale pokračovala dál. Celé zbořeniště nebylo z celistvé hmoty, ale bylo duté. Plížil se dál a brzy cítil, že prostor nad ním je vyšší a že mu je nyní dokonce umožněno, aby úplně vstal. Hmat ho přesvědčil, že se nalézá u dveří, které byly v kostelní stěně, ale které byly zakryty kameny. Současně si všiml, že podlaha není rovná, ale že vede po schodech dolů. Kráčel po nich; končily ve čtvercovém pokoji, který byl na třech ostatních stranách zakončen pevnou stěnou.
Kdepak se nalézal? Při naprosté tmě, která kolem něho vládla, nebylo vůbec možné současné místo jeho pobytu obsáhnout očima. Vládl zde tísnivý, vlhký, zatuchlý vzduch. Klepal tiše, aby se v žádném případě neprozradil. Poklepával na všechny stěny a při tónu, které vydávaly zjistil, že na naproti ležící stěně jsou dvě místa slabší než jinde. Další prohlídka těchto míst ho přesvědčila, že zde byly dříve otvory pro dveře a okno, které nyní byly zazděny. Podle toho se nalézal pravděpodobně v sakristii, na místě pobytu faráře během té části bohoslužby, kdy musel být před shromážděným publikem neviditelný. Zazděné otvory byly velice tenké a nyní se choval naprosto tiše, protože každý sebemenší hluk mohl být slyšen osobami, které se za těmito otvory nacházely.
A tak uběhla značně dlouhá doba a už začínal být netrpělivý nad nepřítomností Jobsta, když jeho pozornost náhle upoutaly dva hlasy, které zaslechl za udanou stěnou. Byl to mužský a ženský hlas.
"Je to můj syn, kterého jste konečně přivedl?" ptal se ženský hlas.
"Ještě ne, ale brzy ho uvidíš."
"Ne, ne, stále ne a navěky ne. Tři tisíce let již čekám na shledání se svým dítětem, které jste mi ukradl, včetně otce. Černý muž mi stále sliboval, že je opět brzy obejmu, a protože už nepřichází, slibujete mi to místo něho vy. Vaše sliby nedojdou naplnění. Mé vlasy jsou šedivé, prastarý je můj obličej, oči ztmavly a srdce je nemocné. Mám čekat ještě dalších tisíc let, než přijdou? Chtěla bych zemřít, ale já neumírám, chtěla bych plakat, ale už nemám žádné slzy. Chtěla bych zuřit a mlátit kolem sebe jako dříve, ale už k tomu nemám sílu a myslet už také nemohu. Pálí mě v hla
vě a ohnivá kola se mi točí mozkem. Dejte mi mého muže, mé sladké děti a já vám prominu veškerou bolest, kterou jste mi způsobili."
"Ještě chvíli čekejte, pak přijdou a vyzvednou si vás."
"Čekat a stále znova čekat. Já už jsem čekala, dokud jsem nezapomněla všechna jména svých nejbližších a milovaných. Také jak se jmenují děti už ani nevím. Alespoň mi řekněte, byli to chlapci nebo dívky? Je to tak smutné být od nich odloučena. Už ani nevím, co ode mne ten černý muž chtěl, ale často mi říkal, že jsem hezká a že je opět uvidím. Jen

kdybych se na něho tak zle nedívala. Nyní jsem škaredá a on nepřichází. Ráda bych mu ukázala přátelštější obličej, aby splnil mé přání, ale on nepřichází. Chtěla jsem před ním klečet, líbat mu nohy, tak, jak jsem to často dělávala, a prosit ho, ale on nepřichází. A nepřichází oni ani on, a nepřichází ani smrt. Není to smutné? Vezměte přeee své dlouhé meče, které nosíte po boku a vražte mi je do hrudi. Srdce mě bolí a uklidní se, když mě dobře trefíte. Proč pokyvujete hlavami? Jděte, vy mě chcete jen mučit stejně jako ostatní. Ale já vám přece zemřu, a pak ne ne, neutíkejte ode mě, já už nejsem hezká a nesmíte na mne sáhnout. Vaše oči žhnou jak ohně a vaše ruce pálí jako drápy ďábla. Vy jste se zrodili v pekle. Běžte! Jděte! Jdi, jdi, ty ďáble, který chceš ovládnout moji duši a zničit mé tělo."
Mluvila se stále rostoucím rozrušením a poslední slova zněla skřípavě až rezavě, jako slova blázna. Muž nato odpověděl tichým, důrazným, uklidňujícím hlasem, ale ona ze sebe vyrážela vzdychavé výkřiky s nesmírným napětím, když se chtěla vymanit z objetí rukou podstatně silnější osoby.
"Nech mě, nech mě! Dej svoji ruku ode mne, násilníku. Tvůj dech je horký a tvůj obličej zhrůzněný. Nechci tě vidět! Nemohu tě vystát! Patřím jen jednomu a ten je silný a mocný. Vidíš, jak kolem sebe bije a jak všichni padají pod jeho mocnými ranami? Mám hrozný strach o své děti. Křičím a volám, ale nikdo nepřichází, aby mi pomohl porazit hrozného jezdce z koně. Ale poslouchej, nešustí tam něco v listí? Přichází řada dalších, silou se na ně vrhají, ale první padá a druhý se nechá zezadu vylákat. Smysly mě opouštějí a nyní se probouzím a děti jsou pryč. On je pryč
a já, já jsem zajatá. Ale on znovu přijde a oba další také a pak, pak jdi, říkám ti, jdi, nebo tě zabiji. Cha, to je tvá dýka. Já jsem ti ji vytrhla a ponořím ji do tvé jedovaté krve. Pryč, pryč hade, jinak ji zarazím!"
Podle rozhodného a veselého tónu se dalo usoudit, se se mu vytrhla a že před ním stála s tasenou zbraní. Uvnitř a to vřelo. Jeho svaly se svíraly, aby jí skočil nápomoc, ale mezi nimi stála zeď. Krev mu vřela zlostí a vzrušením a hnala se prudce skrze žíly. Pěsti se zaťaly a nohy se třásly na pevném kamení, jako by je chtěl dupotem rozemlít. Tam - co to bylo? Při svých pohybech stoupl na nějaký předmět, který hned prozkoumal. Sklonil se, aby ho ohmatal rukama a zjistil, že je to silná železná tyč, která byla svými oběma konci pevně vpuštěna do nejnižších kamenů stěny a tvořila tak široké držadlo, s jehož pomocí - - nepřemýšlel dál, ale chytil tuto tyč, pevně se zapřel koleny proti podlaze a zatáhl. Kámen se uvolnil. Uvolnil se ze zdi a nechal se bez jakéhokoliv hluku zatáhnout dovnitř. V podlaze byly dva řemeny, ve kterých bylo zabaleno každopádně několik koleček, na kterých spočívala deska. Vzniklý otvor byl tak velký, že dokonce i silný muž se mohl protáhnout a ústil na druhé straně pod kamennou lavicí, jejíž široké sedátko otvor naprosto skrývalo. Toto zařízení muselo být jedním z tajemství, o kterých se Schwalbe zmínil, že jen on a ‚černý' je zná. Bez dalšího přemýšlení a jen z touhy přiskočit na pomoc ohrožené ženě, se protáhl skrz a viděl, že je mezi vysokými stěnami podlouhlého, do čtverce situovaného prostoru, kterému chyběl strop. Jednalo se zaručeně o loď kostela ležící v rozvalinách.
Nesvítilo žádné světlo, ale jas hvězd dal rozeznat dvě postavy, které v nepřátelském postoji stály proti sobě. Muž byl vysoký a štíhlý a zdálo se, že je na pochybách, zda se má přiblížit k ženě, která zde stála se zdviženými pažemi a očekávala svého útočníka. Ona byla vysoká, plně stavěná, rozpuštěné vlasy se jí valily přes tělo dolů a její tvary ukazovaly takovou krásu, kterou ani dlouhé zajetí nemohlo zničit.
"Jen se opovaž udělat krok. Už jsem více než tisíc let bojovala proti tvé odporné lásce. Ale já jsem tě šetřila, protože jsem se slitovala nad tvou odporností, ale nyní je moje trpělivost u konce. Čeká tě smrt, jestli mě nenecháš na pokoji!"
"Myslíte?" zeptal se. Rychlým pohybem ruky jí zadržel ozbrojenou paži a vytrhl jí dýku, "teď už vás zase mám a nyní uvidíme, kdo má slitování, jestli vy nebo já."
Držel ji v objetí a mačkal ji pevně a silně k sobě. Ona se bránila proti tomuto násilnému objetí, ale její síla nestačila k tomu, aby se osvobodila.
"Vidíš, má holubičko, že musíš poslouchat, když chci? Pojď, ještě jsi krásná a pozor! Co to je?" přerušil se.
Uchopily ho dvě ruce a silným tlakem mu svázaly paže k tělu tak, že pustil ženu, aby se obrátil proti neočekávanému útočníkovi. Ten ale tento okamžik očekával. Zvedl jej a mrštil jím takovou silou k zemi, že jeho tělo ve všech končetinách zapraskalo. Přece jenom mu ale pád nijak neuškodil, protože ještě než jej mohl chytit, vyskočil a obemkl paži kolem něho. Dýka mu vypadla. Musel neznámého držet tak, aby nemohl použít zbraň, aby se nemohl bránit. Zatímco to dělal, vyrazil ostrý, pronikavý hvizd. Znamení každopádně patřilo jeho společníkům a poznal, že se nachází v největším nebezpečí a možná, že je ztracen, pokud se mu nepodaří protivníka ihned zneškodnit. Konečně se mu podařilo uvolnit ruce z jeho objetí a v příštím okamžiku vytáhl svůj mečík a vrazil ho do hrudníku lupiče. Ten ze sebe vyrazil chraptivý řev, křečovitě rozhodil ruce do vzduchu a klesl k zemi.
"Pojďte, pojďte honem," šeptal Karl ženě, "skloňte se, prosím, a pokuste se projít tímto otvorem. Tato úzká cesta vede ke svobodě."
"Ke svobodě?" ptala se pochybovačně,, já neznám svobodu. Nevím co je a také nevím, co tím myslíte?"
"Rychle, rychle!" nutil ji ke spěchu, Jinak přijdou a jsme oba ztraceni!"
"Oni? Kdo? Já už jsem dávno ztracena a vy jste také ztracen. Já odtud nepůjdu, dokud nepřijdou ti, které mám ráda. Já už jsem je očekávala snad milion let, ale nyní jsou na cestě. Zde v srdci se mi zabydlel hlas, který to říká, a tak nesmím s vámi jít, protože pak by mne zde nenašli."
"Ano, máte pravdu. Už jsou na cestě," odpověděl přistupuje na její utkvělou myšlenku, aby ji popohnal ke spěchu, "já vás mám
...vpříštím okamžiku vytáhl svůj mečík a vrazil ho do hrudníku lupiče.
k nim přivést. Pojďte, jinak si budou myslet, že jste na ně zapomněla a že už je nechcete znát."
"Dovést k nim? A proč nepřicházejí sami?"
"Protože by vás nepustili, kdyby si vás vyžádali. Musíme tajně uniknout, protože když by nás zpozorovali, dali by nám pouta."
"To je zlé! Já už jsem také ležela v poutech, mnoho, velice mnoho let. Pojďte, utečeme. Chci ke svým dětem a k němu, k

němu. Ó, pojďte, pojďte!"
Nyní se tedy dobrovolně sklonila, aby prolezla otvorem, který jí Karl ukazoval. Ale už bylo na útěk příliš pozdě, alespoň pro něho, protože se najednou v tmavé místnosti rozsvítilo. Hvizd zabitého byl slyšen a jeho kumpáni nyní přispěchali, aby zjistili důvod tohoto signálu. Dostali se na místo právě v okamžiku, kdy žena zmizela. Viděli mrtvolu ležet v krvi a s hlasitým řevem vzteku se vrhli na a, který je přivítal s obnaženým mečem.
Zpočátku jich bylo málo, ale křik a rámus přivolal ještě další. Mladý muž byl obklíčen a musel poznat, že ani síly Herkula by mu nestačily osvobodit se od svých protivníků. Nezbývalo pro něho nic než smrt a prodat svůj život tak draze, jak bylo možné. A tak se bil s hrdinnou odvahou, dokud nebyl svými nepřáteli tak těsně obstoupen, že již nevládl zbraní. Pak jej uchopili a s několika krvácejícími ranami hodili na zem a spoutali tím nejhorším způsobem na rukou i nohou.
"Tááák," zvolal jeden z nich, "toho máme zabezpečeného. A nyní se podívejme, jak se dostal do kostela."
Zajatý byl zasypán otázkami, kterým dodávali na důraznosti různými kopanci a údery pěstí, ale on jim odpovídal naprostým mlčením a nenechal se žádnou prosbou pohnout, aby promluvil jediné slovo. Rozzlobeni nad jeho mlčenlivostí a nad smrtí svého velitele jej chytili a táhli pryč.
"Přineste jej k rytíři, kterého jsme odsoudili k smrti," prohlásil ten předtím mluvící, který, jak se zdálo, převzal velení namísto mrtvého, "i on nás stál hodně krve a oba ve stejnou dobu dostanou svoji odměnu. Ale před tím se ještě dozvíme, jak se tomuto podařilo projít zdmi a co tady vlastně chtěl. Ó, my máme přece báječné prostředky, abychom i němého donutili k mluvení." - V kostele bylo najednou prázdno a tma. Odcházející si nevšimli, že dvě ostré oči pod lavicí už dlouho vykukovaly ven a dívaly se, co se tam děje. Nyní se hlava vytáhla zpod lavice a následovalo tělo. Brzy nato už stál Jobst Schwalbe v této opuštěné místnosti.
"Tak tomu je," zamumlal, "když se člověk domnívá, že mládí je opatrné. Jak našel tento otvor? Nyní ho zaručeně přinesou k jeho bratrovi a já se musím postarat, jak jej vysvobodím. Byl to docela dobrý mladý pán a mlátil kolem sebe jako starý lev. Byla by škoda, kdyby měl zahynout jako všichni, kteří se dostanou do těchto modlitebných děr."
Sklonil se a šeptal dozadu:
"Buďte zticha, paní hraběnko, dokud se nevrátím. Já vás pak odvedu k vašim dětem."
"Vždy jsem ji litoval," pokračoval dál v samomluvě, "a i když nevím kdo je, kam patří, tak ji přece jenom vezmu s sebou, pokud
se mi lest podaří. Ale co se stalo před tím i s ním, to mi nemůže nyní vysvětlit, ale myslím, že se to ještě dozvím. Tak, teď už budou na druhé straně a můžu je následovat."
Potom se opět pozorným poslouchánímpřesvědčil, že je nepozorován, a tiše se blížil k východu.

KAPITOLA OSMÁ - Růže na Giintersbergu

Kdo opustí Stargard, aby se dostal do Reetzu, přijde poté co prošel Hansfelde, Suckow a Zachan do kostelní vesnice Giintersberg, která byla vlastnictvím Simona voň Gůntersberg. Ten se proslavil mnohými a tvrdohlavými šarvátkami s příslušníky rodu voň Wedel.
Rodina voň Wedel byla daleko rozvětvená, slavná rodina, jejíž moc byla tak velká, že jednou sedmnáct jejích členů bylo vzato do služeb německého řádu na patnáct let a přivlastnili si sto opan cířovaných rytířů a sluhů. K tomu ještě sto střelců chráněných pancíři, železnými přilbicemi, palcáty a chrániči rukou a těmto bojovným lidem bylo přiděleno na čtyři sta koní.
Když německý rytířský řád 15. července 1410 prohrál velkou bitvu u Tannenbergu, považoval polský král Vladislav Jagellonský tuto zemičku Schievelbein za své dobyté území a přenechal ho v srpnu stejného roku vévodovi Bogislavovi z Pommern, který je převzal do svého vlastnictví. Toto ale mělo za následek, že voň Wedelové byli vyhnáni, opustili zemi, která tedy připadla Po mořanským (voň Pommern). Odtáhli na své statky mimo hranice Schievelbeinu a hlavně se usídlili na Falkenburgu, kteréžto město ještě dnes existuje v okrese Dramburg a je v pruském vládním regionu Kóstlin. Přes mír uzavřený v Thornu v roce 1411 dostal tento řád své statky opět zpátky. Vztahy Wedelů s řádem zůstaly napjaté a lesmistr ze Schievelbeinu se mocně snažil, aby je přinutil k návratu, ale ti se zdráhali a slíbili to pouze pod podmínkou, že bude zvolen nový hofmistr, kterého by si mohli vážit, aby věděli, na koho se mohou obrátit. S obavami žádal pan lesmistr komtura
a státního zmocněnce z Elbingu, protože hned, jakmile bude zvolený nový hofmistr, bude se muset psát všem voň Wedelům z Fal kenburgu, Altwedelům, Neuwedelům a tak dále a srdečně je vyzývat k poslušnosti. Je vidět, jak hodně záleželo řádu na tom, být s touto rodinou v dobrém vztahu. Mezitím zůstali Wedelové tam, kde byli a nepodařilo seje vůči řádu přátelštěji naladit. Pouze Eras mus voň Wedel, který vlastnil polovinu města Reetz a tam taktéž bydlel, se považoval za vazala řádu, a proto byl od svých příbuzných mnohokrát napadán. Druhá polovina města patřila Janečkovi voň Stegelitz. Tak to vypráví stará kronika kraje, do kterého nás události našeho historického příběhu zavádí
Bylo to jednoho světlého studeného zimního rána, když jeden rytíř opustil Altwedel a vesele klusal po cestě do Guntersbergu. Jednalo se o mladého muže, který před nedávném sotva překročil dvacet let a jehož tváře se leskly zdravě růžově a celým jeho vzezřením zářila přitažlivá čerstvost, která je vhodná pro silné roky mládí a pro znalce lidí je jedním z charakteristických rysů při pozorování charakterů. Byl bez jakéhokoliv doprovodu a nevypadal na to, že by doprovod potřeboval, aby mohl obstát v případném střetnutí. Spíš se jeho jasné a otevřené oči dívaly pátravě kolem, jako by si přály příležitost, aby mohly svou rytířskou odvahu podrobit zkoušce.
Tam, kde se cesta nalevo přibližuje k městu Ihna, leží napravo několik malých podlouhlých jezer, která v příznivější roční době slouží jako hnízdiště všemu možnému ptactvu a jsou porostlá hustým rákosím. Tato jezera jsou, nebo spíš byla, v tehdejších dobách ohraničena nebezpečnými slatinami a močály, které teprve ve značné vzdálenosti od vody měly tu pevnost, jež umožňovala, aby se tam rozprostíral hustý silný les. Ve vysokém rákosí a mo křinatých travinách

se schovával velký počet zajíců a jiného lovného zvířectva a leckterá tučná pečínka byla z tohoto neplodného místa vyzvednuta, protože jinak by nebyla k ničemu. Dále se cesta vinula přes temný borovicový les a svým jednotvárným charakterem nechala poutníka pociťovat opuštěnost krajiny. Kdo už slyšel o majiteli tohoto lesa, o rytíři Šimonovi voň Giintersberg, vždycky tam vstupoval pouze s pocitem nejistoty, i když sám o sobě nepatřil k urozenému cechu lupičů a přepadávačů poutníků. Byl
to velice přísný a divoký člověk, který se stal vyhlášeným dík své hrubosti a bezohledností povahy. Byl rád, když na svém území, lidi které potkal, ostře napadal a potom se těšil z jejich strachu a úzkosti. Přitom si však museli od tohoto neurvalce nechat všechno líbit, pokud nechtěli zažít něco horšího. Seděl na svých statcích jako kníže a neznal žádný jiný zákon než svou vůli a kdo se proti ní postavil, anebo třeba jen naznačil své pochybnosti o platnosti těchto zákonů vůle, mohl být rád, když odešel s poměrně zdravou kůží a několika hrubými ranami.
Stejně jak lidé měli strach před starým lupičem, stejnou silou milovali jeho krásnou dcerušku Brunhildu, která vládla jako anděl na Guntersbergu a všude kamkoliv její malá nožka vkročila, rozšiřovala požehnání. Měla nádhernou, přátelskou a srdečnou povahu a byla zbožňována otcem, který se kvůli ní zřekl leckteré nepravosti, anebo ji napravil, protože nemohl obstát před pohledem jejích očí a krásným zvukem jejího hlasu. I když byla vzorem pravé ženskosti, přece jen měla pevný, dokonce silný charakter. Čeho se jednou ujala, to také dovedla s jistotou do konce a existovaly dokonce i případy, kdy s otcem vstoupila do otevřeného boje a leckterého bázlivce, který jím byl ohrožován, vzala pod svou milostivou ochranu. Jednou z jejích nejoblíbenějších her byl lov, kterému s mladistvou vášní věnovala své volné hodiny. I když pak litovala zabitého zvířete, které bez života před ní leželo, stejně jí dodávalo největší rozkoš odvážnou jízdou se honit za divokou zvěří.
Jezdec dosáhl prvního menšího jezera, nechal svůj pohled přes něj přecházet a zahlédl na břehu jistý počet stěn, které se používají na chytání divokých kachen. Protože byl také přítelem lovu, přilákalo ho zařízení k prohlídce. Zavedl koně až k vysokému rákosí, seskočil, uvázal jej k díře tím, že uzdu obtočil kolem pevné dřevité trávy a pak přistupoval ke stěnám, aby zjistil druh a způsob zhotovení a prohlédl si to.
Tímto stále ještě zaměstnán, již zdálky slyšel přibližující se koně, jejichž kopyta bubnovala na pevně zmrzlé zemi. V těch dobách byla za každého času nutná veliká opatrnost, a proto vstoupil za jednu z těch stěn, aby počkal, až jezdci přejedou.
Byla to skupina několika osob. Vpředu jeli dva sokolníci. Byli opatřeni sokolnickou taškou na velkém červeném koženém střás
něném bandalíru a měli na rukou silné jelenicové rukavice, na kterých vždy seděl lovecký sokol. Za nimi byla nesena klec s rezervními sokoly, a pak na bílém koni následovala ženská postava. Průvod uzavírali na silných kobylách dva sluhové, kterým připadal úkol sbírat kořist.
Nejdřív byl zrak mladého muže přitahován ptáky. Docela klidně seděli na pěstích svých nositelů, s barvami zářícím peřím a hlavami zahalenými v kožených čepičkách s barevnými třásněmi, které byly svázány do tvaru hvozdíku.
"Samé divoké úlovky," pravil se znaleckým výrazem, "tři bojoví sokoli a jeden břichatý sokol. Žel, není ani jeden z nich urozeného původu. Majitel asi příliš nedbá na šlechtěné kusy. Komu tak asi mohou patřit?"
Při této otázce teprve zamířil svůj zrak na dívku a překvapením vystoupil stranou několik kroků ze svého úkrytu.
"Jaké je to nádherné stvoření, jak tam sedí, jak jede a jaký má krásný urozený obličej. Ó, kdybych věděl, kdo je. Já bych ji sledoval, abych to zjistil."
Ale nebylo to nutné. Následována několika čeledíny přibíhala smečka odpoutaných honících psů od boku přes blata, před sebou honíc dva zajíce, kteří se vydali cestou přes zrcadlově hladkou zmrzlou hladinu jezera. Ihned skupina zastavila a dva přední sokoli byli zbaveni čepiček a vyhozeni do větru. Nejdříve stoupali do výše, udělali několik okruhů, přičemž pozorně sledovali pod sebou ležící oblast, a hned jak spatřili živá zvířata, následovali je rychlým letem. Nyní byli také vypuštěni rezervní sokoli, kteří letěli stejným směrem. Tři ptáci stále doráželi na zajíce, mlátili je svými letkami a pokoušeli se je uchopit. Ale tato dobře krmená zvířata byla pro ně příliš silná a mocná. Vždy se vrhli na záda a kopali po svých opeřených nepřátelích, nebo se skrčili a hned, jakmile útočník nad nimi přeletěl, vystřelili rychlým úprkem pryč, takže bylo pro ptáky těžké se ubránit životu nebezpečným ránám na tvrdém ledě.
"Dalo se to předpokládat při tomto druhu útočných sokolů," prohlásil neviděný pozorovatel sám pro sebe, "na zajíce se nejvíce hodí vyšlechtění sokoli nebo supovitá zvířata, pro mě za mě to mohou být i cizí modráci. Ale ti stojí moc peněz a kdo nerad sahá do
pokladnice, marně se bude těšit na zaječí pečínku. Ale, co to? Ti neopatrní si troufli přímo na led a já si nemyslím, zeje dost silný, aby unesl jezdce."
A skutečně tomu tak bylo. Oba sokolníci, zatímco ostatní zůstali zpět, následovali své sokoly na jezero. Ti poslední již vzdali marný lov a hledali dálavu, aniž by dali na opakovaně se ozývající "hyjo hyjo". Oba muži sáhli do tašek a vytáhli několik masových kousků svázaných s peřím a jen jeden z nich se na tuto lákavou návnadu vrátil zpět. Ten druhý jim později zmizel z očí.
"Velice špatný, nezkušený lov, za který bych se musel stydět. Ale jaká je to neopatrnost? Ten muž zůstává stát na velikém ledě, aby svého neposlušného opeřence chytil. Vždyť se prolomí!"
Sotva byla tato slova vyřčena, to nejobávanější se také stalo. Tenká pokrývka držela jenom díky rychlosti pospíchajících. Ale nyní, když zátěž zůstala klidně stát na místě, zbortila se za hlasitého praskotu. Naštěstí to místo neleželo daleko od břehu druhé strany. Jezdec hnal svého až po sedlo zmáčeného koně silnými ranami a údery, a ten se propracoval skutečně s námahou všech svých sil šťastně až na druhý břeh. Tam zastavil, od ostrého ledu zraněn, chvěje se na všech končetinách a teprve po delší době bylo možné jej donutit k další jízdě.
Dívka při prolomení ledu pod jejím sluhou ze sebe vyrazila hlasitý výkřik leknutí a nyní mu spěchala vstříc, aby se přesvědčila o jeho stavu. Viděla, že neměl žádné tělesné zranění, ale tato událost, jak se zdálo, jí vzala veškerou chuť k

lovu a vydala rozkaz vrátit se.
Mladík za ní bezmyšlenkovitě hleděl.
"Ujíždí! Ještě jsem v životě neviděl takovéto stvoření podobné andělovi," uvažoval, ,jako by byla jednou z těch dobrotivých vil, o kterých mi má stará kojná vyprávěla v dětství. Jako by ta víla sestoupila sem dolů, aby zajala mé srdce do sladké nekonečné touhy. Jaký mám strach v duši. Jen kdyby její pohled alespoň jedinkrát na mně spočinul. Jenom jedinkrát? Ne! Mnohotisíckrát a stále. Aleje pryč. Možná, že jela do Gúntersbergu a možná je dcerou našeho dědičného nepřítele, který myslí na nenávist a zlo, kdykoliv pomyslí na někoho z voň Wedelů. Je li z rodu Gúntersbergu, budu v ní muset vidět pouze nepřítelkyni. Je nepřítelkyně,
která mi přeje zlo? Co jsem jí udělal? Já bych jí přál mnoho milého a dobrého. Je můj celý život. Cítil bych se šťasten, kdyby to jednou z mých rukou chtěla přijmout. Ano, musím ji vidět znova a musím vědět, kde je a ke komu patří. Pak budu přemýšlet, jak je možné se k ní přiblížit, aniž by mě nepřítel poznal."
A kráčel na místo, kde zanechal svého koně, a vytáhl jej z rákosí. Sedl na něj a jel dál po cestě, po které dosud mířil směrem, kterým také jela krásná lovkyně.
Ta mezitím sledovala cestu až k bránám Guntersbergu, která už na ni čekala otevřená, protože zpozorovali její příjezd. Právě když seskakovala, vyšel ze stáje rytíř, který, hned jak ji zahlédl, k ní pospíchal s radostným výrazem hustě zarostlého obličeje.
"Pozdrav Pán Bůh, krásná panno," volal už zdaleka, "právě jsem přijel a ke své lítosti jsem slyšel, že se nalézáte na lovu. Proto je pro mne váš brzký příjezd radostnou událostí a doprovodím vás k vašemu otci, abychom si mohli na hodinku odpočinout a já mohl projednat s vámi záležitost, která mě již brzy ráno za vámi přivedla."
To byla tak dlouhá a dobře sestavená řeč, jakou snad pan Jane cke voň Stegelitz už po dlouhá léta nevyslovil. Byl to jinak starý mlčenlivý chlapík, který uměl s mečem lépe zacházet než s vlastním jazykem, stejně jako to uměl lépe s plným korbelem vína než s pobožným domácím klekátkem. A přitom také mluvil o věci, kterou chtěl přednést a přitom nepoužíval své obvyklé jadrné výrazy, které jinak velice promíchával do normální řeči. Tak tedy ta záležitost musela být velice významná, a proto nebylo divu, že slečna Brunhilda si pospíšila, aby se co nejdříve dostala k otci, i když jinak rozhovory těchto dvou odvážných chlapíků nepovažovala za příliš přitažlivé.
Starý Simon již oba příchozí očekával v otevřených dveřích.
"Tak si mohu myslet," prohlásil žertovně, "že kuchyň a sklepy na Guntersbergu nemohou být špatné, protože znalec jako vy, pane Janecke, se již zrána nalézá zde. Ale to mě v žádném případě nemrzí a já vám jako vždy dodám všeho dostatek či nadbytek."
"Vy se mýlíte, pane Simoně," odpověděl voň Stegelitz, "pokud si myslíte, že mému brzkému příchodu je na vině vaše víno a pe čeně. Spíš jsem si pospíšil, protože jsem myslel, že ráno se lépe
hodí k důležitým rozhovorům, alespoň lépe než večer, neboť vždy v poledne duchové láhve nám přinášejí různé blázniviny, které nás nenechají v klidu, dokud se pořádně nevyspíme."
"Důležité rozhovory? No, to jsou hloupé řeči, ale přitom se chováte tak slavnostně, jako pobožný páter Albinus, když pije vodu. Vstupte a vemte si hlt a zahřejte se, protože si myslím, že zima vaší hlavě po cestě uškodila."
"Co se toho týká, tak se mýlíte, bratrance, protože nikdy má hlava neměla tak chytrý nápad, jako je ten, o kterém vás nyní hodlám informovat."
"Tak si vezměte své obvyklé křeslo a vyprávějte. Mezitím nám Brunhilda může připravit něco k zakousnutí."
"Kvůli mně ne. Spíš si myslím, že bude lepší, když zůstane zde. Já jsem kvůli tomu pannu s sebou hned přivedl, protože má slova neplatí jenom vám, ale také jí."
"Co u všech čertů, bratrance? Snad nechcete se mnou projednávat svatbu?"
"Poslouchejte a raději nechtě lidi nejdříve naprosto vypovídat, než jim seberete řeč od úst. Nechal jsem si udělat takovou řeč od pátera Albinuse, která by vám vzala naprosto dech a dalo mi to hodně práce, než jsem se to naučil nazpaměť a nyní, když chci začít, abych vám svou dobře připravenou řeč deklamoval, stále mi skáčete do řeči s otázkami, jestli já si přej u pannu Brunhildu za manželku. Z toho by se člověk zbláznil. A jestli nechcete být otcem mé ženy a k tomu ještě můj společník a ctěný příbuzný, tak vás budu muset naučit, abyste držel ústa, když si jiný žádá mluvit. Jestli bych chtěl svatbu? Ovšemže. A také nevidím, proč bych neměl mít toto přání. Přece jsem chlap, který má všude úctu a může se nechat vidět. A kdyby se mladé ženě třebas něco nelíbilo, tak to mohu dát stranou, protože láska a přátelství ze mě přece mohou udělat člověka."
Brunhilda se začervenala, odvrátila a přistoupila k oknu, aby skryla své rozpaky a bezradnost. Pan Janecke voň Stegelitz, jak také dokazovaly jeho šedé vlasy, již dávno nebyl v letech, kdy se člověk oddává lásce, rovněž byl docela hrubý a nevymáchaný medvěd, který asi příliš nerozuměl tomu, jak se jedná s jemnou ženuškou, ale vždy byl otcův věrný druh, který si zasloužil ohledy.
" Příliš pozdě? " zvolal Janecke,...
I když jeho návrh nebyl v žádném případě vítán, stejně se jím cítil poctěn. Byl to důkaz toho, že kromě lásky a náklonnosti vzbuzuje také velkou úctu. Jistá nejistota o způsobu, jak se má získávat žena, jí dovolila odpověď přenechat otci, který, jak věděla, měl s ní úplně jiné úmysly a tak nyní se nebude v žádném případě rozhodovat, aby se protivil jejímu přání. V tomto smyslu se také ujal slova, přičemž řekl:
"Nechtě to být, bratrance, totiž to, že jsem vás připravil o tak krásnou řeč. Tím se nestala vlastně žádná škoda, protože by přišla příliš pozdě a tak jsem rád a je mi to milé, že zůstala nevyřčená."
"Příliš pozdě?" zvolal Janecke, přičemž s jiskřícíma očima přistoupil o krok vpřed, "doufám, že tím nechcete říci, že budu musel odejít s košem? To by do vás a vaší nafoukané panny musel na místě uhodit svatý hrom. Přišel jsem v počestném a dobrém úmyslu, a když mě tímto způsobem odmítáte, tak vás včetně celého vašeho Guntersbergu rozsekám na kaši."

Nezvyklá slušnost tohoto počestného šavlovače najednou zmizela a uvolnila místo jeho zlobné nátuře. Simon jej znal a vůbec
se nenechal jeho hrubými slovy vyvést z míry, ale odpověděl docela klidným hlasem:
"Kdybyste nebyl mým přítelem a společníkem ve zbrani, za vaše hrubosti bych vám musel odpovědět mečem. Jelikož jsem si však jist vaší věrností a počestností, tak mám stále naději, že se uklidníte hned jak vám řeknu, proč vaše řeč přišla pozdě."
"Jen mi s tím zůstaňte daleko od těla. Ať je to, co je to, stejně je to důvod k mému strohému odmítnutí, což mně hodláte říci. Možná, že se zde našel nějaký uhlazený a načepejřený mladík, který dokázal vaší dceři poplést hlavičku. A tak musí pochopitelně starý ošklivý Stegelitz ustoupit a nechat se od nějakého takového lotra vyšťouchnout. Ale dám vám dobrou radu, aby se nedostal nikdy příliš blízko ke mně, nebo mu zvalchuju tu jeho liščí kůži, že bude tak silná jako okolní stěny Stargardu nebo Reetzu."
"Tak to se vám asi jen tak lehce nepodaří, protože mladý We del na Reetzu se umí bránit a jeho otec, starý Erasmus, vždycky byl a dnes ještě je vaším přítelem, i když se kvůli tomu všichni jeho spojenci z Falkenburgu, Friedlandu, Tutzu a Draheimu postavili proti němu."
"Wedel můj kumpán na Reetzu? Ten že má dostat Brunhildu? Ten potměšilý chlapík, který se ani nenamáhal mi o tom říci slovíčko? Tomu tu lásku tak osladím, že otevře pusu od severovýchodu až po jihozápad."
"No, asi mu toho nebudete smět moc udělat, bratrance, protože je naprosto nevinen a ještě o našem plánu neví to nejmenší a nic se nedozvěděl."
"Našem plánu? Takže je to tedy plán? A kde je tedy ten, kdo si ho s vámi vymyslel?"
"Sám Erasmus. Až budete znát důvody, kvůli kterým já svou dceru nabízím jemu jako švagrovou, tak už se dále zlobit nebudete. Brunhilda sama až do této hodiny o tom nic nevěděla a celá věc měla být skryta na pozdější dobu. Ale protože jste ji vzal s sebou, ať se tedy dozví mou vůli. Wedelové se všemi svými příznivci vymýšlejí proti mně lest, která brzy přejde k otevřenému nepřátelství. I k vám jsou naprosto nepřátelští, a proto mně chytrost nařídila, abych získal z jejich středu jednoho přítele, který mi pomůže proti jejich radám a činům. Jsem nemálo hrdý na tento trik, který hraju, protože bude velkou trhlinou v jejich řadách, ale takovýto společník mně bude více sloužit než jiný, který nepatří k jejich rodu."
"Takže jste si Erasma získali pro vás a pro mě, bratrance? No to je mistrovské dílo, na které jsem pomýšlel už dlouhou dobu a nenašel řešení. Tak ať si třebas pro mě za mě Brunhilda jde touto cestou. Dělám si z toho švandu, protože z ženské ruky nepřichází nikdy mír ani požehnání. Ať mě Bůh chrání před nějakou ženou, jen pokud starý Erasmus na jejím místě se se mnou spřátelí."
"Dobrá, tak jsme jednotní a náš spor ať se mezi námi uklidní. Kromě jiného se tito mladí lidé ještě nikdy neviděli a navíc We del, který byl doposud na dvoře saského kurfiřta, se za krátký čas dostaví a ať se podívá na svou nevěstinku, hned jak se věc mezi Bořkovými a voň Wedely vítězně ukončí. Nyní práce, pak ocenění. Teď se ale podívejme, jestli v kuchyni a ve sklepě se pro nás něco malého najde."
Brunhilda, stojící mezitím u okna všechno mlčky vyslechla, pochopila tento pokyn a vzdálila se. Neměla ani rušení o plánu svého otce, a i když nebyl zrovna podle jejích představ, raději neřek la o tom ani slovo, protože dobře věděla, že se nyní otec nenechá od ní obměkčit a že jen později s ním možná bude řeč. Oba válečníci ale seděli vedle sebe a vzpomínali na dřívější dobrodružství a hovořili o nepřátelství, které je možná do budoucna čeká. Tím proběhlo odpoledne a už se stmívalo, přicházel večer, když jim byl ohlášen obchodník, který zde chtěl se svým zbožím přenocovat a přitom si přál snad uzavřít s nimi nějaký obchod.
Ten muž jim byl vítán, protože i když pan Simon potřeboval své peníze jinde, než aby je utrácel za lovecké ptáky, pak obchodníci se sokoly byli většinou zcestovalí lidé, kteří toho hodně znali a hodně také viděli. Většinou přicházeli z Norska a Švédska nebo dokonce z Islandu, a dokázali mimořádně dobře vyprávět, a tak byli všude velice vítanými a vyhledávanými hosty. Proto nenechal Simon muže vejít do místnosti pro sloužící, ale vykázal mu zvláštní pokoj, kde se mohl zotavit a ulehnout k odpočinku.
Po chvíli vstoupil se svou klecí do sálu. Byla čtverhranná a zaopatřená nožičkami, ke kterým byla zvířata připoutána. Kdo by se byl díval dnešního rána na mladého rytíře, který pozoroval plno
"Přicházím z dalekých zemí, pánové a rytíři, a prodal jsem hodně svých vzácných a dobře vycvičených ptáků. "
zajíců za kachní stěnou, byl by se divil nad obrovskou podobností mezi ním a tímto obchodníkem s ptáky. Nyní udělal hezkou a nanejvýš uctivou poklonu před pány, postavil klec před ně a potom začal:
"Přicházím z dalekých zemí, pánové a rytíři, a prodal jsem hodně svých vzácných a dobře vycvičených ptáků. A pak jsem došel do Güntersbergu, protože jsem zaslechl, že pan Simon pěstuje velké i nízké lovecké ptáky a snad některého z mých posledních so
kolu si koupí a přivlastní. Nezůstali mi ti nejhorší, neboť vězte, vzácní lidé, že dobrý a prozíravý obchodník se nejdřív snaží prodat to méně hodnotné zboží, aby nakonec neměl nouzi a se zbytkem se dlouho, marně a namáhavě nepotuloval."
"Jestli jsou tví ptáci tak dobří jako tvá řeč," odpověděl ten z Gun tersbergu, "pak možná brzy najdeš pro ně kupce. A co se mě týká, u mě najdeš potřebné pohostinství i útulek, ale ke kupování už dlouhou dobu nemám tu pravou chuť. Nejsem žádným znalcem v umění lovu se sokoly a nikdy jsem s těmito ptáky neměl nic víc než špatné zkušenosti a zlobu. I když se má dcera tomuto lovu vášnivě věnuje, chybí mi muž, který by byl vhodný je vycvičit. Pokud jej nenajdu, byla by škoda těch ptáků, které bych nyní koupil..."
"Pak mi dovolte jeden návrh, pane rytíři. Ve vzdálené zemi, Islandu, jsem sundal z vysokých skal hodně ptáků z jejich hnízd. Měl jsem dobré úspěchy při lovu v Norsku. Potom jsem jel do sokolnického města Maastrichtu, kde se provádí krocení a cvičení nádherných a úspěšných sokolů, a jak víte, později v Holsteinu, Bremenschenu a nakonec v

Meiningenu, což jsou samá známá a věhlasná sokolnická místa, tam jsem se svému povolání věnoval a toužil jsem po nějakém odlehlém místě, kde bych mohl zůstat, abych to, co jsem se naučil, mohl také zúročit, zkrátka živit se tím. Kdybyste to se mnou zkusil a nechal mě na Guntersbergu, nepočítal bych vám žádnou cenu za tyto poslední ptáky a vy byste byl se mnou natolik spokojen při všem, v čem vám může prospět sokolník a válečník."
"To jsou slova, která se mi líbí. Musím si často vybojovat kdejaký spor a potřebuji vždy takové lidi, na jejichž paži se mohu spolehnout. Ale umíš stejně dobře zacházet se zbraněmi jako s těmito jankovitými opeřenci?"
"Na to vám nemohu odpovědět jinak, než že jsem připraven podstoupit jakoukoliv zkoušku."
"To je hrdé slovo, které budu následovat. Já rád poznám své lidi dobře a dám strážmistrovi příkaz, aby tě ve všech zbraních přísně vyzkoušel."
"S takovýmto příkazem toho moc nedocílíte, protože mistr sokolník se nikdy nenechává zkoušet nějakým strážmistrem. Já bych
toho člověka musel první ranou skolit. Nelíbilo by se vám, pane rytíři, kdybyste se mi postavil s mečem a s kopím?"
"Při všech svatých, kteří jsou v kalendáři," vyrazil ze sebe Ja necke voň Stegelitz, který byl doposud klidný, "jsi ty ale odvážný chlapík, který vlastně neví, co dělá a co říká. Ty si skutečně myslíš, že rytíř se svou silou se bude bít jen tak ze žertu s nějakým knechtem? Ale téměř bych měl chuť ti ucpat tu tvou velkou hubu, kterou umíš dobře otvírat, jako nikdo jiný. Dovolíte mi tento špás, bratrance Simone?"
"Vůbec mi nepřichází na mysl, abych vašemu odvážnému konání bránil. I když to neodpovídá našim zvykům, ale v takovémto případě se mi to líbí. Celý dvůr dám do pohotovosti a do té doby nám můžeš ukázat své ptáky."
Přistoupil k velkému obloukovitému oknu a zvolal dolů potřebné rozkazy, pak se otočil a přistoupil ke kleci.
"Co je to za ptáky?"
"Zde jsou dva sokoli z Hekly. Zlí, ale věrní druzi v lovu, kteří si troufnou dokonce i na srnce a nikdy neuletí. Tito dva další jsou dávači z Ernejských ostrovů. Ti jsou zvlášť dobří na různé ptáky jako volavky, a také na zajíce. Nikdy se nestane, že by nesplnili svou povinnost. Nyní jsou tady tři modronožky, které pochází ze země Tatarů a dostaly se do mých rukou přes uherskou zemi. Ty napadají vše živé, na co stačí jejich síly k udávení. A tady vidíte ještě jednoho putovníka, nebo li tažného a dva stromové sokoly. Ti jsou výteční pro nízký let. Dohromady má tato klec deset kusů, tak to většinou bývá. S těmito ptáky si jsem jist, že mně žádná zvěř neuteče a ať jsou tedy vaši, jestliže mě chcete nechat pod svou ochranou."
"To se může lehce stát, pokud složíš zkoušku, ke které jsi sám vyzval. Odnes ty ptáky do dvora sokolů, postarej se, ať jim nic nechybí a my zatím sejdeme dolů a budeme tě tam očekávat."
Nosič klece se obrátil k odchodu. V jeho jasných rysech obličeje byla vidět spokojenost a podnikavý úsměv, který mu hrál kolem rtů; dával rušit, že před zkouškou nemá žádnou obavu, ani z ní necítí strach.
"Tak už se mi napůl můj plán povedl," mumlal pro sebe, "to ostatní se dá snad také přestát. Ze starého Stegelitze nemusím mít vů
beč žádný strach. V nadávkách má být silný, ale při boji slabý. A i když sám pan Simon sáhne ke zbrani, nezaleknu se. Ach, kdyby ti dva rytíři věděli! Kdyby ti dva rytíři věděli, kdo je ten cizí sokolník ti kdyby tušili, že syn jejich smrtelného nepřítele si dovolil vstoupit do jejich zdí, aby hledal největší poklad, který je uschován v Guntersbergu. Musím být opatrný, protože by mě mohl někdo poznat a prozradit. Pak by pro mě zbyla kobka a vězení a částka, za kterou bych směl opět vidět své příbuzné, by zaručeně nebyla malá a nevýznamná."
Když došel dolů, zeptal se čeledína na sokolnický dvůr a byl odkázán do oploceného rohu, kde se lovečtí ptáci nacházeli pod střechou.
Mezitím několik čeledínů přivedlo pár koní na místo před hlavní budovou a přinesli zbraně potřebné k boji. Simon voň Gůn tersberg a Janecke voň Stegelitz přicházeli dolů širokými schody a za chvíli se dostavil i sokolník, jehož otevřené oči odvážně kroužily kolem kruhu kolemstojících čeledínů, kteří na zprávu, co se bude dít, přispěchali sem, aby se podívali na vzácné divadlo, kde rytíř bude bojovat s obyčejným válečným knechtem a nechtěli si to nechat ujít. Největší úsilí zhlédnout boj vynakládal strážmistr Eliáš Sieben haut. Slyšel, že ten cizinec se zdráhal s ním bojovat a vyléval si zlostnými výroky nad touto urážkou svůj vztek.
"Co asi bude? Co jsem to slyšel?" zvolal, "má to být sokolník, jak jsem slyšel? A nechce se mnou bojovat, jak jsem slyšel? Tak tedy poctivému člověku museli vjet všichni ďáblové i s příbuznými do kalhot, jak jsem slyšel. Ten si hned asi pomyslel, jaké přivítání by u mě našel. Jinak tedy nechápu, proč ten dotyčný, který ho zmlátí, nemám být zrovna já. Jak slyším, podívejte, tady už se nasazuje pancíř, přilbice a rukavice a dokonce i chrániče rukou a nohou. Ten muž smí bojovat v panském obleku a s rytířskými zbraněmi, což je neslýchané od toho dne, kdy mě má paní matka poprvé viděla. Podívejte, nyní nasedají, jak slyším. Vítr a slunce jsou jak mají být a nyní začne tanec."
Ostatní čeledíni by ani nemuseli přihlížet, neboť strážmistr Eliáš Siebenhaut měl tu zvláštnost, že nemohl mlčet. Zvláštnost, která se nachází i u jiných, ale není vždy v takové míře vyvinuta, aby ná
...pěnil vzteky a nyní na něho dorážel mečem takovým způsobem, jako by boj byl na život a na smrt.
sledkem jeho hlasitého popisu děje až do všech nejmenších podrobností vystihovala situaci.
"Nyní se proti sobě rozjela nebesa a ďábel. Jak krásně ten chlapík na tom koni sedí. Trochu dál doprava kopí, pane Janecke. Trochu víc doprava doprava tak, to jsem si mohl myslet. Teď leží v písku a vystrkuje všechny čtyři naproti nebesům, jak slyším. To byl mistrovský úder, který bych ani já sám lépe nedokázal. Nyní opět vstává a nechává si dát druhé kopí. Dobrý, udělej to lépe, starej. Není to žádná legrace pro rytíře nechat se obyčejným knechtem před očima všech shodit z koně. Nyní to začíná znovu. Níž, níž kopí, Stegelitzi, jinak vjede do vzduchu, jak slyším. Trochu naklonit tělo, takhle se přeci člověk nechá sfouknout z koně. No neříkal jsem to? Zase leží v písku. To je ale ostuda. Jo, co tady pomůže veškeré nadávání a zaříkávání. Tím se to nespraví. Dejte ty kobyly zase do stáje. Tááák, a vezměte si do ruky meč. Uvidíme, jestli s ním také umí zacházet, jak slyším."

Janecke voň Stegelitz se opět zvedl. Viděl, že si utrhl přede všemi ohromnou ostudu, ale než by vinu přisoudil sám sobě, vrhl veš
kerou vinu na svého protivníka, pěnil vzteky a nyní na něho dorážel mečem takovým způsobem, jako by boj byl na život a na smrt.
"Jen klid, jen klid, starej," vedl svůj monolog Eliáš Siebenhaut dále, "jinak to s mečem nebude lepší než s kopím. Rád by mu vypráskal krupón, aleje na to příliš rozzuřený. Ale podívejme se naproti tomu na obchodníka s ptáky. Ten tam stojí jak jedle a odráží veškeré rány tak chladnokrevně, jako lední medvěd. Dělá, jako kdyby sám uhodit neuměl. A já se vsadím, že pěkně Steglitze vyklepe, pokud jednou začne, jak slyším. Tak, vidíte to? Slyšíte to? Jaké jsou to rány. Vyhnal jej ze svého místa a nyní jej honí kolem dokola. Tam támhle letí meč vzduchem. To bylo mistrovské dílo, takové bych sotva já sám uměl lépe udělat. Ten chlap nechtěl bojovat se mnou. Hm. Ale toho si raději ponecháme, protože takové lidi můžeme potřebovat. Podívejte, pan Jenecke se odbelhá vá odtud a náš rytíř klepe našemu bodrému šavlovači na rameno. Tak to se mnou ještě nikdy nikdo neudělal, i když bych si takovéto poklepání na rameno občas setsakramentsky zasloužil, jak slyším - nyní vám chci říct jedno. Všichni vy muži - dávejte si na toho chlapíka pozor, pokud bude s vámi. S každým novým tropíte všelijaké žertování, které tento asi nedokáže unést. Mějte ho v úctě, protože vypadá přesně tak, jako kdyby si dokázal sám zajistit klid, pokud jej nenecháte na pokoji. Boj je u konce a můžete zase jít ke džbánu, jinak to slabé pivo opět zkysne, jak slyším."
Pan Simon voň Guntersberg byl se zkouškou, kterou nový poddaný složil, docela spokojen, i když mu na druhé straně vůbec nebylo lhostejné, že se válečník vůči rytířstvu tak dobře a silně držel. V duchu byl rád, že nepřišel na nápad, aby sám sáhl po zbrani, protože by se mu v tom případě vedlo zřejmě úplně stejně, jako jeho druhovi ve zbrani, který kvůli své zbrklosti nyní obdržel nemalé ponížení.
"Své řemeslo znáš," řekl, "a můžeš zůstat na Gůntersbergu, jak dlouho se ti zlíbí. Ale nyní také řekni, jaké je tvé jméno?"
"Já se nazývám Henning Friedländer a budu vám poctivě k službám ve všem, co hodláte udělat."
"To přinese dobré ovoce, ale asi budeš chtít být zbaven vojenské služby na poli. Má dceruška Brunhilda tě bude sama hodně po

třebovat pro lov. Budeš také určen k její ochraně, jí vždy k dispozici. Může se brzy stát, že budu muset od ní odejít a tak ji chci svěřit do tvých rukou, aby ses o ni staral a opatroval ji ve všech nebezpečenstvích. Nyní jdi k ní a řekni jí, že jsem tě pro ni přijal do svých služeb."
Henning Friedländer poděkoval novému pánovi za dobré smýšlení a odebral se tam na tu stranu, kde se nacházely pokoje Brun hildy. Služebná slečny mu otevřela a najednou stál před ní, přesně před tou, o které si přál, aby na něm spočinuly její oči.
Stojíc u okna pozorovala boj a s tlukoucím srdcem hleděla na krásného a neznámého hrdinu, který dokázal ve hře tak lehce porazit svého protivníka, jakým uměleckým způsobem mu dokázal vyrazit zbraň z ruky. Kdo vlastně byl? Obyčejný sluha, který musel být rád, že našel službu? Její nitro se proti tomu bouřilo, ale jinak to asi být nemohlo. A nyní před ní stál vzpřímený, tak hrdý přes veškerou pokoru k paní, jejíž příkazy měl splnit. Nějak se jí nechtělo dařit, aby použila zcela běžného tykání a její hlas zněl takovým nejistým tónem, který posluchače začal vázat sladkými pouty.
"Jak mi řekla služebná, byl jste poslán mým otcem. Jakou zvěst mi přinášíte?"
"Poselství, které je mi nejmilejší a nejdražší, jaké jsem kdy vyřizoval, i když nevím, jestli s ním budete spokojená. Byl jsem vzat panem Simonem do služeb, abych vám při všem věrně stál po boku. Odpusťte mi, panno, že jsem tuto službu přijal, aniž bych nejdříve slyšel váš názor."
"Vy jste ani jinak nemohl a vůle otce je pro mne vždy dobrá a správná, ale nevím, odkud přicházíte a jak zní vaše jméno?"
"Přicházím zdaleka. Z daleké cizí země a naposledy jsem byl v oblastech, které se nazývají Sýrie a Palestina. Mé jméno je Henning Friedländer. Tam, v zaslíbené zemi, a u Turků a Saracénů jsem se učil lovu s ptáky a naučil jsem se tam ještě mnohé, co se zde při těchto lovech nezná a neví. Ptáky, které jsem vzal s sebou, jsou tamějším způsobem vycvičení a myslím si, že nám připraví nejeden hezký lov."
"V to doufám. Dnes ráno jsem byla se svým sokolem venku, ale neměla jsem žádnou kořist a jeden z ptáků mi dokonce ulétl. Ny

ní vaše slova ve mně vyvolávají nenadálé vzrušení, abych nové ope rence poznala co nejdříve. Chtěla bych se zeptat, jestli i pres dost únavnou cestu jste ochoten se mnou podniknout loveckou vyjížďku."
"Nejsem unaven a poslechnu váš rozkaz velice rád. Jen mi dejte vědět, až budete připravená na veselou vyjížďku, já budu stále připraven."
Nedlouho poté byla otevřena vrata a docela úctyhodná společnost vyjížděla ven. Pan Simon voň Gůntersberg chtěl vidět umění tohoto sokolníka na vlastní oči, a proto se rozhodl být lovu přítomen. Janecke voň Stegelitz se k němu po dobrém či po zlém připojil a ke zvláštní obsluze obou rytířů vylezl na koně také strážmistr Eliáš Siebenhaut. Úplně vpředu jeli pánové, kteří vzali Brun hildu do svého středu. Za nimi následoval Henning Friedländer, po jehož boku se usadil Siebenhaut. I přes nynější momentální odsunutí na druhé místo, byl novému sokolníkovi od prvního okamžiku dobře nakloněn a nyní se pokoušel s ním dokonce uzavřít přátelství. K nim se připojil sluha s klecí, protože Friedländer úplně proti zdejším zvykům neměl žádného ptáka na pěsti a konec výpravy tvořili čeledínové na koních, kteří měli s sebou potřebné nářadí.
"Znáte tu novinku, pane bratře?" zeptal se Simon svého přítele, "novinka, která vás zaručeně překvapí."
"Mně není nic nového známo, co by bylo k podivení. Až na to, že jsem dnes ráno střelil ohromného kozla s tím vaším

novým sokolníkem, že jsem mohl doslova vyletět z kůže. Že jsem osel, to už jsem tušil častěji, ale že jsem takový sloní osel, to jsem si uvědomil teprve dnes. Moc si přeju, abych měl někoho, kdo by mé hloupé hlavě uštědřil tucet facek, takové správné, akorát od srdce. Já jsem šije více než zasloužil."
"Jestli vám to dělá takové velké a hrozné starosti, nemusíte se víc zlobit. Jen pojďte trochu blíž k mému boku a zastavte vaši herku a můžete mít, co si přejete."
"Chcete se mi snad vysmívat? To by pro vás nemuselo být dobré; protože i když jsem nebyl schopen si to vyřídit s Friedländ rem, jelikož má stará dna mě pekelně bolela ve všech kloubech a to už je zlé samo o sobě, nezabrání mi to, abych vás kdykoliv
nevymlátil ze sedla. Nejdřív koš, pak dvakrát hozený do písku, dokonce mi byl vyražen meč z ruky jako desetiletému chlapci, který stále ještě houpacím koněm přejíždí podlahu. To je zlý. Ale dělejte, ať se dozvím tu vaši novinku, možná že mi to přinese utěšující myšlenky."
"Vy přece znáte voň Quitzowy, kteří byli tak dlouho mistry ve svých Markách."
"Jestli je znám? Skutečně. To musí být s tím oslovstvím u mě velice zlé, jinak byste si mi nedovolil dát takovouto urážlivou otázku. Vy si snad myslíte, že jsem stará jeptiška, která se více stará o svůj odchod z tohoto světa, než o to, co se ve světě a mezi muži děje? Kdo nezná Quitzowy, ten buď celou dobu zaspal, nebo vyrůstal někde pod sukní. Co je zase s nimi?"
"Nechtěli uznat vůli markraběte a proto se s ním dostali do krutého a krvavého sváru."
"To mi ani nemusíte vysvětlovat, protože už to vím, dříve než jste si to pomyslel."
"Dnes holt máte špatný den. Ale protože už jsem si na to u vás zvykl, tak tyto hrubosti k lidem přehlédnu. Markrabě nyní přijel před hrady a jeden po druhém dobyl a vzal do svého majetku. Dokonce i Plauen a Friesack, ty dva nádherné a obrovské zámky padly, a pan Johann voň Quitzow se nalézá v bídném zajetí, zatímco jeho bratr Dietrich opovrhován a štván bloudí po zemi, pronásledován lidmi markraběte a stíhán jako divoká zvěř neví strachy, kam má složit hlavu."
"To je pravda, co mi zde vyprávíte? Já této mimořádné události nemohu uvěřit. Vždyť oba Quitzowové sami byli dost mocní a měli příbuzenstvo, jaké nemá i leckterý knížecí rod. Jak může nad mini dosáhnout markrabě z Norimberka tak obrovského vítězství?"
"Ale není lež, co vám říkám, i když také mně bylo zatěžko této zvěsti věřit."
"A kde jste to zaslechl?"
"Ten nový sokolník mi o tom vyprávěl. Přijel z jihu přes Marky a sám se na to dění díval. Dokonce věří, že Dietrich vyrazil cestou do Štětina, protože naše hrabata jej měla vždy ráda a byla jeho spojenci a byla mu vždy nakloněna."
"Jestli je tato zvěst skutečně pravdivá, pak také už nepochybuji o tom, že přijede do Pomořanska. A tak, bratrance, musíme se co nejvíce snažit přitáhnout jej na naši stranu. Je to ohromný válečný hrdina a sám má větší cenu než obrovská spousta zdejšího lidu. Ti z Wedelů se k němu hned přidají, aby jej získali. A kdo jej dostane, ten už zpoloviny vyhrál vítězství ještě dřív, než boj vůbec započne."
"V této věci, bratrance, vám nebudu odporovat, protože je pravda, co jste právě vyslovil. Já se také nebudu zdráhat slíbit mu pomoc, ale nejdříve musíme počkat, dokud nevyrazí do Štětina. Skoro bych si přál, aby se to stalo brzy. Bořkové a voň Wedelové jsou stále nesnesitelnější a hned jak k tomu budu mít možnost, rozpustím naše přátelství. Ale řekněte, co to támhle přijíždí za jezdce? Mé oči už nejsou tak ostré jako dříve a do dálky už mi vypovídají službu. Můžete je snad poznat podle barev?"
"Myslím," odpověděla Brunhilda namísto tázaného, který se také marně namáhal tyto lidi rozpoznat, "že jsou to muži pana Hen ninga voň Kremzow. Často jsem potkávala jeho lidi během různých lovů, kdy jsem se s nimi setkala."
"Kremzow je spolčen s Wedely. Chtějí do Gúntersbergu, uvidíme, co si od nás přejí."
Simon dal svému koni ostruhy a klusal oběma jezdcům naproti. Když jej poznali, zarazili se a počkali, až byl v jejich blízkosti.
"Kdo jste a kam chcete?" zeptal se jich.
"My jsme ve službách odvážného rytíře Henninga voň Kremzow," odpověděl jeden z nich, přičemž vytáhl zapečetěný pergamen, "a chceme k panu Šimonovi voň Guntersberg, kterému máme dát toto písemné sdělení."
"To jsem já sám, dejte to sem!"
Přijal ho a díval se na to ze všech stran, než rozlomil pečeť.
"Mé jméno na tom stojí, to dokážu přečíst. Ale jak to bude vypadat, až se dostanu dovnitř, na to jsem zvědav."
Otevřel psaní a rozložil ho.
"Vždyť je zde napsaná celá litanie, je tady tolik můřích nožiček k rozlouskání. To já nedokážu. Umíte to snad vy, bratrance?"
"Jestli se mě ještě jednou zeptáte, tak vám dám takový pohlavek svým dobrým mečem, že budete na věčnosti stále myslet na
vaše písmena. Vezměte přece tu škrábanici s sebou domů, páter to už zaručeně přečte."
"Ale já bych chtěl vědět hned, co v něm stojí, abych mohl těmto mužům odpovědět." Vtom přijel blíž sokolník se svým koněm. "Dovolíte, pane rytíři, abych vám to písmo rozluštil?" "Jsi snad také znalý takovýchto učených věcí?" "Jeden pobožný a chytrý poustevník mě v tom vyučoval." "Tak to vem a podívej se, jak daleko se dostaneš." Friedländer uchopil psaní a předčítal jeho obsah:
"Rytířům a pánům Šimonovi voň Guntersberg, Erasmovi voň We del a Janeckeovi voň Stegelitz. Zaznamenáno a napsáno pro ně a všechny jejich přátele.
Poté, co jsme zaslechli, že pánové, maní a lidé řádu německých rytířů se proti nám postavili a chtějí nás navštívit válkou a bídou, zatímco my jsme vůči nim nic zlého nebo nerytířského nepodnikli, se dozvídáme, že pánové Simon, Erasmus a Janecke z rodu Gúntersbergu, Wedelů a Stegelitzů, se přihlásili k řádu, aby přispěli proti našim statkům a majetkům

oproti našim tělům a životům. A tak jsme usoudili, že by nás tím velice poškodili.
A tak to tedy žádá povinnost a čest, abychom se proti tomuto neřádstvu silně bránili, protože nejsme ochotni čekat, až nás přepadnou, což by byla z naší strany velká hloupost. Proto vám tímto dáváme na vědomí, že od této hodiny k vám budeme nepřátelští a veškeré vaše kroky se střetnou s našimi plnou ostrostí meče a nyní vám vypovídáme veškerou lásku a přátelství do doby, dokud nezmoudříte.
Sepsáno v Kremzowu a podepsán plnou silou a s plným vědomím
Henning voň Wedel Friedrich voň Wedel Heinrich voň Bork Henning voň Kremzow
Dáno tak na vědomí všem ostatním příslušníkům voň Wedel, Bork, Kremzow a mnoha ostatním ze země Stolpe. "
Ještě čtoucí úplně neskončil, když vtom zvedl Janecke paži a udeřil jednoho z poslů zaťatou pěstí do obličeje.
"Zde máš naši odpověď. Odnes ji na Kremzow a nezapomeň ji přesně vyřídit a nyní dělejte, ať zmizíte, jinak mi trne v pažích!"
Uchopil meč, ale oni byli dost chytří, aby nečekali na další, otočili koně a jeli pryč rychleji než přijeli.
I přes toto neočekávané a nemilé přerušení se pokračovalo v loveckém tažení, protože se nedalo očekávat, že by rozepře tak rychle vzplanula, jinak by se museli hned vrátit a očekávat další. Ka valkáda vyrazila v dřívějším směru a dala se do pohybu. Opět rytíři v čele, přičemž rozmlouvali o případných přípravách. Mezi tím, co se čeleď a knechti radovali, že se zapojí do jakékoliv veselé bitky, přijížděl strážmistr Eliáš Siebenhaut a když se nemohl dívat na všechno mlčky a když nyní vznikla výhodná příležitost, začal velice uctivým tónem:
"Tak ty umíš dokonce číst, jak vidím?" zeptal se do hlubokých myšlenek zahloubaného sokolníka. Bohužel, žádná odpověď nenásledovala.
"A naučil ses to od pobožného poustevníka, jak jsem slyšel."
Stejné ticho, opět žádná odpověď.
"Jsi velice šikovný bojovník a dokonce učenější, než ten tlustej biskup ze Štětina."
Marná snaha. Friedländer byl až příliš zahloubán ve svých myšlenkách, než aby se zapojil do obyčejného žvanění se strážmistrem.
"Když nechceš odpovídat, nech to být. Ale řekl bych, že na taková uctivá slova, jako jsem řekl já, může být také odpovězeno. Jestli jsi tak hrdý na svou učenost, abys se mnou nemluvil, nemám nic proti tomu. Ale možná by bylo lepší, kdybychom se stali dobrými přáteli."
Toto pokárání přineslo užitek. Friedländer si přejel rukou přes čelo a prohlásil:
"Nebylo to míněno nějak zle, Eliáši, ale musím hodně přemýšlet a nejdřív s tím musím být hotov."
"Tak, tak tedy vezmu svou řeč zpět. Zde máš mou ruku. Je mi tak, jako kdybych tě mohl mít rád a budeme si vždy dobrými kamarády. To je nyní podstatně důležitější než ostatní věci, protože
musíme nyní držet spolu proti Wedelům a jejich chásce. Co se mě týče, já se jich nebojím, protože umíme dobře zacházet s mečem a mezi nimi je pouze jeden, z kterého já bych mohl mít strach, a to je starý Henning voň Wedel z Friedlandu."
"Ty ho znáš?"
"Často jsem ho viděl. Ten má ďábla v těle a nebojí se, aby úplně sám se brodil celým nepřátelským houfem. On se často přimknul k německému řádu a vždy si odnesl vítězství. Pouze nedávno jej potkalo neštěstí a byl zajat, jak jsem slyšel. Samozřejmě, že to tam bylo velice zlé, než jej dostali, a také si ho dlouho nemohli ponechat. Museli jej proti slibu výkupného opět propustit. Kdyby to neudělali, stejně by jim jednoho krásného dne unikl a od něho by nezískali žádné ohledy, ale jenom zlobu."
"O tom jsem také slyšel. Takže je zase ve Friedlandu?"
"Ano. Dnes ale v Kremzowě, jak jste sám před chvílí předčítal. Vždyť on také toto psaní podepsal, jak jsem slyšel. Je to velice chytrý a podnikavý patron. Nejdřív slíbil výkupné a nyní hrozí rozepří. Takže si vezme nejdříve u těch, kterým to nakonec zaplatí. Není to chytrý nápad, jak slyším?"
"To přiznávám," odpověděl sokolník se zvláštním úsměvem.
"Zvláštní je ale také to, že jsi se dostal do Giintersbergu a ne do Altenwedelu, kam tě vedla cesta. I tvé jméno by se spíš hodilo těm Wedelům. Oni totiž mají dva Henningy, mladého a starého, a ty se také tak jmenuješ. Tito dva Henningové bydlí ve Friedlandu a tvé jméno je Friedländer, tedy Friedlanďák. Není to zvláštní, jak se domnívám?"
"Náhoda je zvláštní tvor a do Altenwedelu jsem nedojel, protože jsem slyšel, že už tam mají dost výtečných sokolů. Znáš mladého Henninga?"
"Ne. Zde v oblasti se vůbec moc neukazoval. Ale co se o něm vypráví, to je jenom chvályhodné a hezké co je? Už začne lov?"
"Moji ptáci začínají být nějak neklidní. Ti přes kapuci cítí, že se nalézáme v lovné oblasti. Odteď buď po mém boku," zavolal na svého čeledína, který nesl klec.
Brunhilda zastavila svého koně a otočila se.
"Buďte připraveni," zvolala na sokolníka, "začíná oblast, ve které lovíme."
"Chcete si vzít jednoho z těch ptáků k sobě, panno?" zeptal se sokolník.
"Dejte mi ho, já to zkusím."
Uvolnil hubeného modráka z klece a posadil jej na malou, ale silnou rukavicí potaženou ruku.
"Nepusťte ho dříve, než vám dám znamení."
Vydal se s nosičem klece dopředu a díval se svýma jasnýma očima pátravě po okolí. Najednou sáhl, aniž by někdo z přítomných zahlédl nějaké zvíře, do klece a vytáhl jednoho silného Islanďa na, sundal mu čepec z hlavy a vrhl jej prudkým pohybem proti větru do vzduchu.
Pták stoupal do výše, udělal veliký okruh, který se spirálovitě stále více zužoval. Byl to zajíc, který vyrazil skrz

bažinatou trávu. Strach z dravce, který se nad ním vznášel, mu nedovoloval zahlédnout loveckou společnost, takže běžel přímo k ní a právě se chystal přeskočit silnici, když se sokol vrhl dolů a chytil jej svými pařáty a několika ranami zobáku do hlavy zajíce zabil.
"Řekněte, panno," zeptal se Friedlander, "má dostat toho zajíce pták, nebo právo sokolníka?"
"Ten si jej zasloužil, ale nemohu se dívat na to hrozné trhání. Dejte mu jeho vlastní právo."
Zvolal na sokola jedním krátkým "hylo", povolal si jej k sobě a místo úlovku mu dal kus masa, který měl jeden z přítomných čeledínů připravené v k tomu určené krabici. Tato odměna za podařený lov se nazývala "sokolí právo".
Poté, co byl zajíc zvednut, pokračovali znovu v pohybu a každý se pilně ohlížel, jestli uvidí další zvíře. Žádnému se nedařilo, ale nyní se sokolník obrátil k Brunhildě a zvolal:
"Nyní vyhoďte svého ptáka, teď bude lov vzácnější."
"Ale vždyť já žádné zvíře nevidím."
"Jen jej hoďte. Ta malá temná skvrna, právě tam nad námi, je červený milan, také zvaný vidlicový luňák. Výtečný letec, kterého váš modrák musí sundat."
Hodila svého modráka poté, co mu sundala kápi. Krásný útlý opeřenec stoupal v obrovských kruzích šnekovitě do výše. Milan rozeznal nebezpečného nepřítele a aniž by se zvedal nebo klesal, vystřelil přímým letem pryč a vypadalo to, jakoby mu měl unik
nout, protože když se oba nalézali ve stejné výši, byl dravec už tak daleko od svého pronásledovatele, že nebyl k rozeznání. Ale ten druhý stoupal stále výš a pak bez pohybu visel nahoře ve vzduchu. Ale nyní musel svého nepřítele poznat, protože vyrazil takovou rychlostí ve stejném směru, kterým se tento odebral, že brzy z něho také nebylo nic vidět.
"Oni nám uniknou," zvolala krásná lovkyně, "a asi oba dva. Musíme rychle za nimi."
"Jen zůstaňte tady. Modrák bude lovit tak dlouho, dokud jej budeme moci vidět."
Skutečně se toto slovo mělo také hned splnit, protože se na obloze objevil bod, za kterým následoval další trochu stranou a trochu nad ním. Kdykoliv chtěl první sletět dolů, položil se ten druhý jemu do cesty a nutil tak svého nepřítele blížit se k společnosti. Byl to vidlicový luňák, hnán a honěn modrákem. Když se ti dva nalézali zhruba nad loveckou výpravou, vyrazil modrák trochu do výše a pak se pustil takovou silou na svého uprchlíka, že jej chytil spáry a letěl s ním téměř až k zemi. V nepatrné výši to s ním skončil a hned se vrátil na nastavenou ruku panny. Za to dostal zasloužené "sokolí právo".
Po těchto dvou šťastných výsledcích byla nálada lovců trochu živější, oblast byla bohatá na zvěř a tak se stalo, že udělali hon jako nikdy předtím. Dokonce zapomněli na cesty i na pěšiny, a nakonec se nalézali najedná lesní mýtině, kterou žádný neznal. Ztratili se a možná, že i do cizí oblasti. To byla velice nepříjemná věc, protože půda a statek, na kterém se nacházeli, mohly lehce patřit jednomu z těch mužů, kteří napsali odmítavý dopis, a kdyby byli chyceni se všemi svými loveckými zařízeními, jež měli s sebou, mohli očekávat něco horšího než pokárání.
"Nad tím se nerozčilujte," prohlásil pan Janecke voň Stegelitz, "my svůj lov zarazíme a vrátíme se s klidem do Güntersbergu. Támhle vlevo je slunce, takže se musíme vydat vpravo a brzy se dostaneme do okolí, kde nám už cesta bude známá. Kdybychom potkali něco podezřelého, jsme dost schopní chlapi, abychom svou kůži ubránili."
"Ano, kdybychom byli vybaveni k vážnému boji, ale ne k lehké lovecké vyjížďce, jak slyším," bručel strážmistr Eliáš Sieben
haut do vousů, "jestli se docela nemýlím, tak se zde nalézáme na sukowském nebo dokonce kremzowském území, protože jsme odjeli příliš na sever, jak slyším. Já se nikoho nebojím, ale stejně bych byl rád, kdybychom už seděli v Güntersbergu u dobrého piva. Sáhněte do otěží, lidičky, ať se odtud dostaneme rychle pryč. Vidíte, že oba rytíři už jeli napřed. Zdá se, že i oni mimořádně pospíchají, jak slyším."
Se svými čeledíny pospíchal za pány, kteří opět vzali Brunhil du do svého středu. Sokolník následoval poslední a docela sám. A tak jeli, aniž by si uvědomili, že se nacházejí mezi říčkou Ihna a stargard zachanerskou silnicí a právě přejížděli kus otevřeného pole, když z protějšího lesa chtěl vyrazit houf jezdců, ale při pohledu na loveckou společnost se hned stáhli zpět za stromy. O několik vteřin později se vzdálili na příkaz velitele. Část z nich se dala druhou stranou, aby těmto nicnetušícím mohli vpadnout do zad. Tito také právě přejížděli pole a byli připraveni se vrátit na lesní cestu, když zahlédli jednoho jezdce, který jim právě z této cesty jel vstříc. Oba rytíři se zarazili, když viděli velice známého člověka a Eliáš Siebenhaut mumlal stejně překvapeně:
"Proboha, to je přece pan Friedrich voň Wedel, jak slyším, který nám dnes poslal nepřátelský dopis," pak k tomu ještě polohlasně dodal: "Vyčistěte si ostří, lidičky, nyní je válka a my toho muže zajmeme, protože nám tak šťastně přichází do cesty."
Ale zdálo se, jako by se toho vůbec neobával, protože s úplným klidem celého světa zastavil svého koně a volal jim vstříc:
"Bůh vás pozdravuj, ctihodní pánové z Güntersbergu a Stege litzu. Kdybych neslyšel na vlastní uši, jak jste za naše psaní zaplatili našemu poslovi pěstí, věřil bych, že se vám naše výpověď nedostala do rukou, a proto jsem naprosto překvapen, že v takovýchto podmínkách jste na statcích a pozemcích mého přítele a spojence, vzácného voň Kremzowa a že na jeho pozemcích provádíte lov a berete mu zvěř, která patří jen jemu samému. Proto vás musím požádat, abyste s námi jeli do Kremzowa, kde si zodpovíte své jednání."
"Do Kremzowa, rytíři? Asi nejste pořádně při smyslech," odpověděl Janecke voň Stegelitz, "vy jste se asi jenom přeřekl a myslel jste, že s námi chcete jet do Güntersbergu, abyste se zúčastnil
hostiny, kterou vystrojíme ze zvěře, jíž máme zde ve svých brašnách."
"Myslíte? Už dlouhou dobu k nám nepřijela tak hezká slečna na Kremzow. A proto chci mému starému Henningovi udělat radost a přivést mu ji."

"Jen se opovažte na ni sáhnout," zvolal nyní Simon voň Gůn tersberg, přičemž obnažil svůj meč a jel proti Friedrichovi voň Wedel.
On byl ale chytrá hlava; chtěl mít své nepřátele uprostřed pole, aby je mohl lépe obklíčit a tak dělal, jako by chtěl před Simonem utéci. Ten jej následoval s Janečkem a s čeledínem, ale sotva byli o několik koňských délek dál, vyrazili kolem dokola ze křoví Friedrichovi jezdci a tyto neopatrné muže vzali do svého středu. Ihned se rozpoutal boj, který by byl ukončen zajetím obou rytířů, kdyby jim na pomoc nepřišel zvláštní počin.
Sokolník zůstal tak trochu pozadu a proto před útokem nebyl spatřen. Hned jak viděl přijíždět jezdce, zachmuřila se jeho tvář a jeho čelo se stáhlo do zlostných vrásek.
"Toto je nešťastná věc, která by mě mohla prozradit," řekl sám pro sebe, přičemž očima hledal Brunhildu. Ta seděla na okraji lesa na koni a nevěděla, jestli má utéci nebo zůstat. "Té nic nehrozí a má si ponechat i otce."
Při posledních slovech vytáhl meč, řítil se k bojujícím a zarazil svého koně mezi Friedrichem voň Wedel a Simonem voň Gůn tersberg, jejichž meče se vesele křižovaly. Několika silnými, ale opatrnými ranami, podrazil Friedricha, vytáhl jej z houfu, který tvořili ostatní, a pak mu rychle šeptal:
"Ještě mě znáte, příbuzný?"
"Při všech svatých! To jsi ty, Henningu?"
"Jen mlaťte, stále mlaťte, jako bychom byli nepřátelé."
"A pročpak? Co děláte u starého Güntersberga?"
"To vám vysvětlím později. Ještě nic neříkejte otci, že jsem se vrátil. Já jsem byl nejdřív na Altenwedelu a strýc ví, proč jsem teď u Simonu. Dnes nesmíte nikoho zajmout, svolte pouze ke slibu výkupného."
"Jestli to tak chceš, ať se stane. Zaručeně budeš mít dobré a počestné úmysly."
"U Všemohoucího, to tedy jsou!"
"No dobrá, tak už mě nech."
Tento krátký trhaný rozhovor byl veden během zdánlivě mohutného boje. Když se oba opět otočili k ostatním, právě slézal Simon z koně. Už se nemohl přesile bránit a hodlal veliteli předat svůj meč, ale tento odmítl pokynem ruky toto uznat.
"Bili jste se poctivě, rytíři, a proto si máte své meče ponechat. Dobře vidím, že jste sem nepřišli s nepřátelským úmyslem a proto vám nechci vzít svobodu, i když to mně i mým bude na škodu, když vás odtud nechám normálně odejít. Jedinou odplatu, kterou chci za veškeré rány, které jste uštědřili mým knechtům, a já vám ji ukládám, bude, že mi do dne svatého Jana zaplatíte padesát kop českých grošů. Když mi to slíbíte, můžete s těmi vašimi odejít, kam chcete."
"To tedy rád slíbím," zvolal Simon voň Giintersberg překvapen nad tak lacinými podmínkami, které byly naprosto jiné než očekával, "ale řekněte. Odkud to pochází, že dáváte své vítězství za tak nízkou cenu?"
"To se máte dozvědět. Tento muž, který je vaším sokolníkem, jak vidím z jeho oblečení, se se mnou kdysi setkal v cizí zemi a vykonal pro mě velkou službu, kterou jsem mu ještě zůstal dlužen a vy z toho máte také tak vyjít."
"A jaká to byla služba?"
"Nechtě si to od něho samotného vyprávět, ale ctěte ho, protože už v životě nedostanete jiného takového, který se tak vyzná v rytířských uměních a mohl by se s ním měřit. A jemu samotnému vděčíte za to, že jste z našeho dnešního setkání tak lacino vyšli - ale to se týká jen vás a vašich," dodal k tomu, přičemž se velice zachmuřeně díval na Janeckeho voň Stegelitz, "vy, pane Janecke, vy jste našeho posla urazil a zostudil tím, že jste ho udeřil pěstí do tváře a nařídil jste mu tuto odpověď, tedy tuto ránu pěstí, aby nám donesl. To je těžká a pro nás velice krutá urážka a také konání, které se nehodí pro rytíře, ale pouze pro sprostého čeledína, který takovýchto způsobů užívá. Ale chci vás ze všech svých sil šetřit kvůli tomu muži, v jehož blízkosti se nacházíte. Vy mi slíbíte do stejného dne svatého Jana Křtitele dvě stě kop českých grošů bez námitek vyplatit. Pak můžete pro mě za mě jet vesele od
tud pryč. Budete li se ale zdráhat splnit tento slib, vezmu vás s sebou a moji spojenci ať potom rozhodnou, za jakou cenu budete propuštěn."
To každopádně znělo ostřeji než dříve, ale musel být rád, že dostal podmínky k okamžitému propuštění, protože by jeho zatčením a zatčení Simona automaticky před vážnějším začátkem celý jejich spor skončil, protože tím, že by vzali velitele do zajetí, byl by to ten nejhorší počin, kterého by se museli obávat. Služba, kterou sokolník panu Friedrichovi vykonal, musela být velice významná a důležitá, když jemu kvůli udělal takové oběti, že se zřekl chycení svých největších nepřátel. Janecke na podmínky přistoupil a slíbil čestné a včasné zaplacení výkupného. Pak se vítěz otočil k Brunhildě, která se odvážila během posledního jednání přistoupit blíž.
"Rád bych vás, krásná panno, vzal s sebou na Kremzow, do jehož temných komnat by vaše přítomnost přinesla světlo a radost. Váš sokolník mě ale prosil, vás a vaše blízké neodvádět od domova a já jsem jeho přání splnil, protože jsem jemu, stejně jako nyní vy, dlužen velký dík. Nezapomeňte na tento dík, krásná dámo a s klidem se svěřte jeho ochraně. Budete velice dobře zaopatřena."
S uctivým pozdravem se uklonil, pokynul svým knechtům a jel pryč. Skupina lovců stála ještě chvíli na místě. Nad tím, co se nyní stalo, si museli dát myšlenky dohromady a uklidnit se. Otázky a odpovědi se tlačily ze všech stran a to byl Henning Friedländer, který měl odpovídat. Ale ten odmítl zvědavce s těmito slovy:
"Nechtě to být, pánové, později se to dozvíte, protože zde není místo na delší vyprávění. Ještě nejsme na pozemcích Güntersber gů a musíme se především snažit dostat se do bezpečí."
Pravda, která byla v tomto odmítnutí, té se nedalo protivit, proto jí také uposlechli a jeli pryč. Cesta vedla mnoha zátočinami lesem a konečně vyústila nad silnicí, kde už se nemuseli bát, že by se ztratili. Právě měli v úmyslu opustit les, když kolem zatáčky silnice přijížděli dva jezdci, jejichž klenoty na pancíři a přilbici a na štítě zářily v zapadajícím slunci. Jeden z nich byl široké, vysoké a velitelské postavy, pravý syn Enacha, pro kterého každý díl pancíře musel být zvlášť vytepán. Ten druhý byl silnější, podsaditý, zavalité postavy, která nebyla o nic méně vhodná, být respekto

vána. Byli zahloubáni v živém rozhovoru a Güntersbergů si nevšimli.
"Podívejte se, to je přece Henning voň Wedel z Friedlandu," prohlásil Stegelitz. "Nyní můžeme své výkupné vydělat stejným způsobem, jak jsme ho ztratili. Kdo může být ten druhý, nevíte, bratrance?"
"Neznám jej, ale zdá se, že není na žerty."
"Ne, žertům nerozumí, pane rytíři," prohlásil strážmistr Eliáš Siebenhaut, "je to totiž Heinrich voň Bork na Labase, kterému jsem před vámi několik let sloužil, jak sám vím. Je to přísný, neohebný host, který chytí vola za rohy a odhodí jej na stranu jako starou, životem unavenou kozí dojnici. Ti si zaručeně vyjeli jen tak ven a vracejí se domů na Kremzow, pokud za tím není něco jiného a horšího, jak soudím. Protože v plné zbroji se jezdí pouze tehdy, když má před sebou člověk veselý tanec."
"Henning a Bork?" zvolal Stegelitz, "to by se nám hodilo. Když je zajmeme, pak jsme celou válečnou výpravu vyhráli. Na to je nás, lidičky, dost, abychom je porazili."
"Pane rytíři," prosil nyní sokolník, „je li to skutečně pan Henning z Friedlandu, tak nás není ani polovina, abychom jej trochu unavili. Neuvádějte se do nového nebezpečí, ale nechtě rytíře jet s klidem kolem, jinak toho budete krutě litovat!"
"Co to říkáš? Jak můžeš ty, jako knecht, mi dávat poučení? Jestli ještě jednou otevřeš svou hubu, srazím tě. Když se mnou nikdo nepůjde, tak se mu postavím sám."
Oči Friedlándra vrhly blesk na mluvícího, který by si toho jistě všiml, kdyby nebyl tak rozzlobený.
"Jestli mě srazíte k zemi, pane Janecke, to by se ukázalo. Já vám říkám, že dvacet mužů jako vy, by u mě neobstálo a Henning sám si to rozdá s třiceti. Jestli chcete, zkuste to, ale podruhé se na mě už nesmíte spolehnout. Já nejsem pro otevřený boj, ale pouze ke službám naší panny a jí nemohu sloužit lépe, než že vás varuji, protože přivedete vzácnou pannu do nebezpečí, ze kterého ji už nebudete moci vysvobodit."
Simon voň Guntersberg poznal pravdu v těchto slovech, ale v žádném případě nemohl uznat, že jeho čeledín tímto způsobem mluví s jeho přítelem a bratrem ve zbrani.
"Budeš mlčet," nařídil, "a začneš mluvit teprve tehdy, když tě vyzvu." Obrátil se k Janečka voň Stegelitz a dodal:
"Skutečně se mi to zdá být mnohem lepší, když je necháme bez poskvrny táhnout kolem. My máme pouze obyčejné oblečení, ale oni mají bojové oděvy a přitom se ještě musíme obávat, že Friedrich voň Wedel nebo někdo jiný je poblíž a hezky nám osolí polévku."
"Dělejte, co chcete, bratrance, ale říkám vám, že můžeme hodně získat, než abychom se mohli odvážit takovouto skvělou příležitost nechat si jen tak ujít. Můžete se poohlédnout s klidem po nějakém jiném společníkovi. Když mohu jakýkoliv spor jedním úderem ukončit, už vás více nepovedu, když mi v tomto konání budete bránit."
"Ale moje dcera!?"
"No, bylo nám dost jasně řečeno, zeje pod výtečnou ochranou. Tak ji nechtě u něho, u vašeho knechta, který se zdráhá za vás vytáhnout meč. Ale nyní se rozhodněte, už jsou dost blízko."
"No dobrá, tak ať se stane, já se toho s vámi odvážím. Dejte to lovecké nářadí pryč a vezměte si do rukou meče tobě ale," obrátil se k Friedlándrovi, "předávám pannu. Postarej se, aby byla v každém případě v bezpečí."
"I já bych byl rád, kdyby mě tobě předal," řekl Eliáš tiše k sokolníkovi, "škrábance a boule nebudou k spočítání, ke kterým zde tak lacino přijdeme, jak slyším. My jsme je varovali a já, pokud to bude možné, udělám to své, ale pak no uvidíme, jak slyším."
Jmenovaný neodpověděl. Snažil se lovecké nářadí rychle schovat v křovinách a potom se stranou od ostatních usadil na okraji lesa, kde se s bledým obličejem díval mezi těsně vedle sebe rostoucí stromy.
Oba rytíři byli puštěni kolem a pak jim rychle vpadli do zad. Při prvním útoku, který vykonala kopyta koní, se obrátili.
"To jsou Güntersbergovi," zvolal Henning voň Wedel, , jak se sem dostali? Jen je hlaď jemně a něžně, bratře Henningu, jinak se rozsypou jako střepiny. Jen klidně, lehce."
Přitom se vzpřímila jeho hrdá herkulovská postava, vysoko v sedle zaťal obrněnou pěst a uhodil jí strážmistra, který na něj tlačil ze strany, zatímco Simon se snažil přijít z druhé strany. Toho uho
Tito byli vzati do středu a zbaveni zbraní.
dil na hlavu tak, že klesl z koně. Knechti jej následovali, ještě než dokázali pomyslet na útěk. Teprve potom sáhl po meči, přičemž rány přicházející od Simona voň Guntersberga přijímal lhostejně. A nyní zvolal:
"Takto se to dělá s čeledíny. Rytíř má být ale obsloužen rytířsky!"
Hned prvním úderem mu rozsekal šavli na kusy, pak jej chytil za oblek, strhl jej levicí k sobě, že visel pouze jednou nohou ve třmenu a zvedl zbraň ke smrtelnému úderu.
"Milost, nebo ne?" zeptal se krátce a velitelsky.
"Milost," prosil poražený.
"Tak ať je vám dána oproti vhodné odměně."
"Také už hotov?" zvolal ve stejném okamžiku smíchy Heinrich voň Bork, přičemž ukazoval na Janečka voň Stegelitz, který seskočil z koně a opíral se o něho celý zakrvácený.
"Při takovýchto sporech je málo radosti a nářku příliš moc. Jedna jediná rána mečem nám přinese jednoho zajatého rytíře a srazí tři knechty k zemi. A támhle za námi ještě přijíždí Kremzow s jeho jízdou. Ti nyní mohou otočit, protože máme li pány, nemusíme nic dělat vesnicím."
Skutečně se blížila skupina jezdců, v jejichž čele byl Henning voň Kremzow. Právě měli v úmyslu zahájit tažení na Gůnters berg, a nemálo se divili, že dva nejpřednější ze svých protivníků zde našli tak najednou nečekaně zajaté. Tito byli vzati do středu a zbaveni zbraní.
"Nalézali jste se na lovu, jak vidím z vašeho vybavení. Kde máte nářadí a ty, kteří ho musí hlídat?" zeptal se Henning voň We del, ale nedostal žádnou odpověď a po delším nucení zvolal Simon voň Güntersberg zlobně:

"Hledejte si sami, já vám nebudu dělat ohaře!"
"Dobrá, snad byli pánové na lovu a možná, že s sebou vedli i ‚rů ži z Guntersbergu', jak je vaše dcera často nazývána. Neznám ji a už dávno jsem ji chtěl vidět."
Neklid, který se dal rozeznat při těchto slovech v obličeji Simona, potvrdil jeho tušení a proto dal příkaz, aby oblast byla ihned prohledána. Sám že přitom také pomůže.
"Víte, pane Simoně, že jsme byli dříve dobří přátelé, dokud vám ten voň Stegelitz nezamotal hlavu. Tehdy si vaše dcera často hrála s mým chlapcem a já jsem ji sám choval na klíně. Chlapec šel do ciziny, ale brzy se zase vrátí, a pak by bylo dobré, kdyby svou kamarádku opět našel. Já mu ji jdu vyhledat."
Tato ostře pronesená slova, zdánlivě obnášejíc přátelství, naplnila otce krutými obavami. Musel následovat knechty, kteří jej odváděli a jediná naděje, která mu zůstala, byla, že se jeho dcera nachází pod ochranou sokolníka, kterému svěřil své dítě. Tichou zlostí pomýšlel na neopatrnost, se kterou varování tohoto muže odmítl a podřídil se vůli přítele voň Stegelitze. I když mu byla předtím dána dobrá lekce od Friedricha voň Wedel. On snad by se mohl dostat do lepších vztahů a vykroutit se z nynějšího postavení. Ale bude li Brunhilda zajata, byla by výměna těžší a spojena s většími oběťmi. Proto se zapřísáhl vždy Friedlándra velmi ctít, pokud se mu podaří, aby doprovodil dívku šťastně do Guntersbergu.

KAPITOLA DEVÁTÁ - Mezi Vitálskými bratry

Na severu germánských zemí se snoubí Atlantský oceán skrze Severní moře a východní moře, tedy Baltské, s nízkými břehy, které se pomalounku sklání do vln, aby se koupaly v takzvaných "milionových kapkách", jak nazývá toto moře jedna skandinávská hrdinná báj.
Rozsáhlá vodní trasa severovýchodu patří téměř uzavřenému a ohraničenému vnitřnímu moři Baltu, který je obklopen celkem neúrodnou, studenou, málo obývanou a pomalu se zalidňující zemí. Tam měnící se větry a krátké kudrnaté vlnky odnepaměti nebyly vhodné, aby se zde konaly daleké lodní cesty s křehkými plavidly. K tomu se musí připočítat, že dlouhé zálivy Baltského moře jsou často až v dubnu osvobozeny od ledových mas zimy a pobřeží má málo přírodních podmínek k vytvoření přístavů. Také dlouhé kusy pobřeží jsou uzavřeny zvláštními dunami a spojení vnitrozemí s mořem je mělkostí řek stejně nebezpečné jako zasypávání pískem ústí větších řek.
Severní moře nebo jak se správně nazývá německé moře, vykazuje tytéž charakteristické znaky vnitrozemního moře jako Baltské moře. Nejkratší cesta z Německa na otevřený oceán vede úzkou úžinou Calais, která může být velice lehce uzavřena cizími námořními mocnostmi, stejně jako může ohrozit svými velice nebezpečnými proudy. I zde dlouhé kusy pobřeží tohoto nejživějšího ze všech moří, trpí nedostatkem přirozených přístavů pro bezpečnost plavby a bezvětrných chránících zálivů. Na to jsou tyto břehy stále omývány bouřlivými přílivy, které stále tvoří obrovské změny a devastaci. Tento příliv přichází ze severozápadu, vrá
ží daleko do země, do vnitrozemí a dokázal za tisíciletí obrovské kusy země svými vodními drápy odtrhnout. Ale tam žijící národ Frísů a Sášů, dokázal těmto elementům vzdorovat, pobřeží chránit drahými přehradami a valy a dokázal v boji s mořem mu vždy novou půdu odebrat; byli to jejich příslušníci, kteří dokázali od prastarých dob s nikdy neutuchající odvahou vyjet ven na zrádné vlny.
Ano. Byly doby, ve kterých Německo na těchto severských vodách a daleko za nimi dokázalo získat své místo ve světových dějinách. To bylo v době lesku německé Hansy. Tento původně v Hamburku a Lubecku uzavřený obchodní svaz obsahoval postupně přes osmdesát měst, měl několik zahraničních kolonií a vyznačoval se zvláštními, téměř klášterními zařízeními. Tehdy chybělo pro Severní moře ještě spojení se světem přes oceány. Provoz byl většinou na hranici mezi mořskými zálivy a vnitrozemní mi povodími. Na severním a východním moři bydlící mimoně mecké národy nevyvinuly ještě svou vysokou spořádanou sílu na moři, kterou v pozdějších dobách dokázalo mít podstatný předstih před Němci, a tak se Hansa stala celkem nepovolaně bohatou námořní mocností, která chytrostí, odvahou a houževnatou vytrvalostí užívala všech předností, aby stále sílila a rozšiřovala se. Objevení a obchodní oživení vzdálených zemí a národů, rozvíjející se křesťanství, výchova loďstva a obchodu s Velkou Británií, krocení nezkrotných Normanů, potlačení dánské vlády, rozhodnutí o obsazení švédského trůnu, osvobození moře od lupičů, které dělalo tyto vody nejisté, dále rozvíjející se kolonizace kolem Baltského moře a zajištění svobodné ochrany proti znásilňování venkovních nepřátel, to všechno bylo dílem silného a důrazného obchodu. Celá armáda velmi dobře ozbrojených žoldnéřů stála v jejich dobře placených službách, aby karavany chránili před odvážnými lupičskými rytíři. Jejich vyslanci a zplnomocněnci stáli na vysoké příčce u všech knížat a dvorů, jejich peníze vykonávaly divy. Jejich protekce platila více než přátelství krále a jejich lodě proplouvaly oceánem do všech směrů, ve kterých to bylo možné, aby zvětšily svoji moc a úctu jiných a tím rozšířily své bohatství.
Stejně jako na zemi, bylo i na moři mnoho lidí, kteří sklízeli to, co nezaseli a rádi sáhli po tom, co jim nepatřilo. Dobře osazené a dobře stavěné plavidlo na otevřeném moři vytvářelo svým způ
sobem malý suverénní stát, který se nepodrobil žádné cizí moci. Měl své vlastní zákony a nařízení a jen tehdy se dal do cizích služeb, když z toho měl výhody. Tento druh lidí vedl svobodný nevázaný, čilý a dobrodružný život a nebylo tedy divu, že právě tyto neklidné a podnikavé charaktery vyhledávaly paluby pirátů a téměř denně tito lidé vykonávali činy, které by se řadily mezi hrdinské, kdyby sloužily lepšímu účelu.
Byla to zvláštní společnost, která nebyla sama do sebe uzavřená, ale byla závislá a v mnoha případech a jednotlivými díly svázána, která vykonávala tuto činnost na "svobodném moři" a vytvářela takovou moc, že dokonce knížata toužila po jejich přízni. Říkali si Vitálští bratři a mezi ně nás nyní zavede naše vyprávění.
Když se jede z Hamburku po Labi dolů, dostane se člověk na ostrov Neuwerk, který leží v ústí řeky a je vlastně opuštěnou ba žinnou plochou.

Byl to takový nepříjemný večer, kdy člověk raději seděl u rozpálených kamen než venku. Studený severozápadní vítr hvízdal přes ostrůvek ležící v naprosté tmě a bubnoval velkými těžkými dešťovými kapkami proti uzavřeným okenicím chudobné boudy, která stála několik stovek kroků od kraje. Vtom se otevřely dveře a jasný úzký proužek světla proskočil do tmavé noci a osvětlil malou mužskou postavu, která si kryla oběma ruka oči proti nečasu a snažila se proniknout skrze tmu.
"Zavři dveře, Heinrichu," zazněl za ním hluboký ženský hlas, "prší dovnitř a vítr mi vyfouká veškerý oheň komínem a také je půlnoc a tento čas není přítelem žádného člověka. Včera to v pas tevecké zátoce zase tak zvláštně bouchalo a to stojí vždy lidský život. Starý Willrich mi právě dnes vyprávěl, že se zase ukazuje černá loď na řece a to znamená opět prolévání krve jako tehdy na podzim, když byla vidět třikrát za sebou, a pak hned nato připlavalo tolik mrtvol. Vytáhli je, ale nikdy se nemohli dozvědět, odkud pocházejí."
"A to je docela dobré, protože by sis nad každou jinou mrtvolou vymyslela další strašidelnou historku, kterou bych musel desetkrát denně poslouchat."
"Strašidelnou historku? Ty si snad myslíš, že jsem pověrčivá? Ještě ne tak jako ta Rieke Hanneckenová, ne, ani tak ne, a říkám
ti, že stejně jsou mezi zemí a nebem věci, které člověk nechápe a to, co odejde ze země a nesmí jít do nebe, kde to má člověk najít, než ve vzduchu a na vodě. Rieke Hanneckenová mi předtím řekla, že "
"Buď zticha s tou svou Rieke Hanneckenovou," nařídil malý, přičemž opět zavřel dveře a sedl si zpět k ohni, "nechci o té ženské nic slyšet."
"To dobře vím. Ty už nechceš nic slyšet o nikom, ani o mně. Celé dny jsi pryč a když přijdeš zvečera někdy domů, zůstává tvé lože prázdné a jdeš za větru a nečasu podél břehu na procházku. Doteďka jsem to trpěla a v tichosti jsem si nad tím lámala hlavu, co stále máš co hledat tam venku."
"Jen to nech být. Stejně ti to nepomůže."
"Ták. Já jako žena tě mám denně pouštět pryč, aniž bych směla přemýšlet o tom, kam jdeš? A mé přemítání nic nepomůže? Považuješ se skutečně za tak chytrého, že bych se nesměla dozvědět co děláš a na čem ti záleží1? Jsou to myšlenky na lásku. Ano, myšlenky na lásku, za kterými jdeš. To mi říkala Rjeke Hanneckenová. Muž, který se svou ženou nemluví a proti její vůli odchází, nebo se beze spánku obrací na loži a není s ním ani řeč, ten je zamilovaný. Tak to říkala. A také nedávno u ní byla jedna, které musela Latwerge ze Salbey udělat husí nožku a husí krk, a to je takový nápoj, který i nejvěrnějšího manžela zblázní, když je ve správnou dobu a správnou rychlostí uvařen. Vzpomeň si, kdy jsi něco takového pil."
Malý mrzák se díval na dlouhou, kostnatou a oknírovanou ženu opovržlivým pohledem.
"A ty skutečně věříš, že by se rozumná žena mohla do mě zamilovat?"
"Ano, v to věřím. Tomu velice věřím, protože já tě mám taky ráda."
"Na tom mi nikdy moc nezáleželo."
"To vím. Ale já jsem tě chtěla mít, protože Rieke Hanneckenová řekla, že už je načase, abych si někoho vzala. A tak jsem zašla za tvou matkou a ta ti napravila hlavu, a pak jsme se dali dohromady."
"Ano, ta Rieke Hanneckenová je vinna mnohému neštěstí."
"To říkáš ty, protože ji nemáš rád, ale já vím, co dokáže. Když jsem měla dvanácterou dnu a měla ten devátý druh a bolestí jsem nemohla ani okamžik spát, tak mi ve třech dnech pomohla. Dna se samozřejmě brzy zase vrátila, ale to byl zase jiný druh, totiž ten jedenáctý. A když jsem byla stižena srdeční slabostí, čekala u mě tak dlouho, než to přešlo a pak se s tím rvala celou hodinu, až ode mne ta bolest musela úplně odejít. Rieke Hanneckenová věří v mnoho věcí, kterým já nevěřím. Ale teprve dneska ráno mi říkala "
"Že jsi stará koza, která neumí nic než mečet samé hloupé věci," vpadl jí do řeči, přičemž se zvedl, znova otevřel dveře a i přes prudký déšť znovu opustil chajdu.
Kráčel ke břehu, kde se v jednom místě voda zařezávala do ostrova a tvořila malou zátoku, jehož okraj byl obrostlý hustými křovisky. Tomu se zde říkalo pastevní zátoka, o které žena mluvila.
Obraceje se proti větru, bouři, napínal smysly, jestli neuslyší snad nezvyklý hluk, ale hučení větru překonalo každý jiný zvuk, takže by i vesla v nesmírné blízkosti byl sotva slyšel a tak tu stál dlouhou dobu a najednou se lekl: silná pěst ho uchopila za paži.
"Jsi to ty, Heinrichu, neboje to nepovolaný slídil, kterému musím jeho zvědavost vyhnat z těla?"
"K čertu, proklatě, pusť mě, Danieli, vždyť mi rozmačkáš tenké kosti napadrť."
"Dobrá, tak jsem přece jenom správně viděl v této pekelné noci. Proč jsi na mě nezavolal?"
"Docela jednoduše; protože jsem tě ani neviděl, ani neslyšel. Starý ‚větrník' se dnes krásně vyřádil. Moje chata se kymácí ve všech spárech a má bojácná domácí paní vidí strašidla ve všech barvách."
"Neměj jí to za zlé, vždyť je to zde docela strašidelné, na tom kousku země, kde jsi náš noční král. Pokud zde lidé budou věřit na strašidla, můžeme vykonávat tu tvoji činnost nerušené. Je všechno zabezpečeno?"
"Ano. Přinášíš zboží?"
"Ne. Tentokrát ne. Naložil jsem něco mnohem lepšího, co mi bylo z Hamburku posláno."
"Něco lepšího než zboží1? Hmm."
"Ty si myslíš, že neexistuje nic lepšího, než dobrý a laciný druh od jistého zboží?"
"Já jsem si to vždy tak myslel. Co máš?"
"Jednoho flanďáka."
"Co, jednoho flanďáka? Fuj tajbl."
"Jenom pomalu, pomalu. Zdá se mi to docela zvláštní druh kněžoura."
"Jak to?"

"No, tak se podívej ven na vodu. Chtěl bys v této hodině, v takové tmě, při tomto větru a přes obrovské plovoucí kry v mém zpuchřelém člunu zkusit vyjet?"
Muž se vzdálil a brzy se vrátil v doprovodu druhého.
"To bych si nejdřív musel pořádně rozmyslet."
"Tak to vidíš. A tento pobožný muž za svého dosavadního života ještě svou nohu nevložil do člunu a dokonce pochází daleko z vnitrozemí. A přece mě hodně přemlouval, abych ho sem přivezl, protože jeho věc pospíchá."
"Každopádně nepatři k těm, kteří pouze zpívají a modlí se, postí se a mrskají samým strachem, že se jim stane něco zlého, jen když přičichnou k vodě. Odkud vlastně pochází? Ve všem je velice tajuplný, ale tolik jsem vyrozuměl, že přichází z Marky a jmenuje se páter Eusebius. Přinesl mi s sebou tajné znamení, to dostal v Hamburku a já mu tedy musím být k službám."
"A co tady chce?"
"Chce na Vikinga."
"Na Vikinga! Zdá se mi, že ten chlap má odvahu. Co tam asi bude dělat?"
"O tom neřekl ani slovo. Já ti jej předám a ostatní je tvá věc."
"Tak jej přiveď."
Muž se vzdálil a brzy se vrátil v doprovodu druhého.
"My jsme spolu hotovi," řekl mu, "odteď se musíte s vašimi přáními obrátit na tohoto zde."
Páter Eusebius chtěl ještě něco odpovědět, ale Daniel po svém posledním slově zmizel ve tmě noci. Heinrich jej chytil za kutnu a táhl za sebou.
"Pojďte," vyzval jej, "dnes to není venku zrovna dobré."
Předešlý rozhovor nebyl mluven normálně, ale křičen, protože jakýkoliv normální hovor by ve větru naprosto zanikl. Proto také Heinrich pouze v krátkých slovech vydal doporučení, co je nutné, aby jej mohl tmou následovat, a pak přecházel přes bažinatou půdu až doprostřed malé, sítinou porostlé plochy, kde se sehnul, aby zvedl padací dveře, které byly zemí a rostlinstvem tak zakryté, že by je člověk i za světlého dne těžko a marně hledal a nerozeznal by je od okolí.
Vedl pátera několik schodů dolů, které byly udělány z drnů, zapálil tam světlo, jehož malý pochmurný plamínek dával pouze nepatrný jas kolem sebe a pak jej opustil se slovy:
"Tak, nyní jste chráněn před nečasem. Nyní čekejte, za chvíli opět přijdu, abych vás vedl dál."
Páter se nacházel v primitivně vyhrabané mokré díře, k jejíž podlaze vedly právě schody z dmu a také drny byla vypolštářovaná lavice z hlíny. Každopádně byla tato jáma používána za účelem schovat na krátkou dobu osoby nebo zboží a dostat je pryč nebo do bezpečí od špehujících očí. Vlhká bažinatá půda na ostrůvku ležícím na Labi v žádném případě nebyla vhodná k vytvoření příjemného pobytu, k tomu se musí přičíst nejistota jeho postavení, a to všechno dohromady přispělo, že současný okamžik byl co nejvíce nepříjemný. Rád by s tím malým hrbatým člověkem zapředl rozhovor, aby z něho alespoň dostal, jaký je to druh člověka, kterému se zde takto svěřil. Ale ten díru co nejrychleji opustil a kráčel zamyšleně ke své chajdě.
"Flanďák, který chce k Rolfovi Vendaskioldovi na Vikinga," mumlal pro sebe během chůze, "to je taková zvláštní věc, která se mi ještě nestala a to už jsem toho hodně zažil a dozvěděl se. To bude zaručeně velice pobožná mše, kterou spolu ti dva budou číst a běda tomu, který k tomu bude muset sepnout ruce. A přichází z Marky? To má být hrozně vzdálená země, kde si vzájemně, jen tak z legrace, podřezávají hrdla. Možná, že je to osobní kněžour tamějšího knížete nebo císaře, který chce Vendaskiolda, aby se svý
mi lidmi udělal pořádek a nastolil klid v zemi. Ta oblast musí ležet kolem Afriky, protože Viking nemůže kupředu na žádné řece, protože je příliš velký a musí mít kolem sebe otevřené moře a hlubokou vodu. Byl bych rád, kdybych mohl jet také. I když mohu a dokážu svůj krk používat jinak, než abych si jej v Markách nechal podříznout. Tam prý také bydlí ten zlý Dietrich, o kterém se zde dětem vyprávějí lecjaké hrůznosti, když nechtějí dát pokoj. Ne, to raději zůstanu na svém ostrově a u své polovičky, než abych se snad nechal někde rozčtvrtit, což by u tak málo masa, co mám já, bylo zbytečné."
S touto závěrečnou myšlenkou vstoupil do chajdy. Žena se nudila a přivítala jej nadávkami.
"Tak toho nemůžeš nechat, aby ses venku poflakoval? Jsi mokrý až na kůži a až se zase usušíš u ohně, opět půjdeš ven, abys znova zmokl. Já už jsem prodělala všech možných dvanáct druhů dny, pouze ještě ne pátou, a přece se držím jako kuře. Ty ale žiješ jako divoké zvíře a ani neznáš ještě první nebo druhý druh této nemoci. Já se budu muset jednou zeptat Rieke Hanneckenů, jak je to možné. Možná, že bychom se mohli o tu dnu my dva rozdělit. Ty šest druhů a já šest, pak bych méně vytrpěla a ty bys raději zůstával u mě doma. Jo jo, musím se jí jednou zeptat, jestli umí dnu rozdělit."
"Ale byl bych rád, kdyby to dokázala, pak bych já tu svou polovinu přenechal jí, aby z toho jejího hokusu pokusu také něco měla."
"Hokus pokus? Takto mluví pouze nerozum. Když jsi měl nohy plné trnů, musela jsem jí tehdy přinést tvé ponožky, aby ty trny vypletla, pak ti to udělalo dobře, že ano?"
"Zajisté mi ty trny dělaly dále dobře, protože z těch ponožek si udělala podprsenku, která pomáhá proti zlým výparům a jedovatým parám, když to pochází od muže, jehož žena mu ještě neřek la ani jediné zlé slovo."
"Proto to také musí pomáhat, protože tak klidnou a mírumilovnou ženu, jako jsem já, nikde jinde nenajdeš. Rieke Hanneckeno vá mi to právě předevčírem řekla, že tomu skutečně tak je."
"Já bych zase chtěl, aby to jednou řekla mně. Pak bych jí udělal jedovaté výpary i bez podprsenky."
"Ty ji prostě nemůžeš vystát a proto Ježíši, Marie a Svatý otče Josefe! Co to bylo?" přerušila sama sebe uprostřed řeči, "všichni dobří duchové ať chválí Pána Boha. Všichni dobří duchové ať chválí "

"Buď zticha s tím tvým kecáním," zvolal zlostně, "satan ti zaručeně nic neudělá, protože je li venku, raději desetkrát sežere mě."
Něco udeřilo proti dveřím a Heinrich se zvedl, aby se podíval po původu tohoto jevu. Jeho žena mu chvějíc se zastoupila cestu.
"Heinrichu, co chceš dělat? Dnes je vzduch plný zlých duchů a když vítr jednoho takového hodí na dveře, tak chceš jít ven? Ale to by tě mohl uchopit a odlétnout s tebou! Zůstaň tady, já tě vroucně prosím. Pomysli na svou ubohou ženu a raději se až zítra ráno podívej, co to bylo."
"Mně by se to celkem hodilo, kdyby mě vzal s sebou. Pak se nechám později já také hodit na dveře a přijdu si pro tebe. Pusť mě!"
Uvolnil se z jejího sevření a otevřel dveře. Vítr vyhnal oheň vysoko do komína a strhnul všechno, co nebylo přitlučené a přibité, ze stěn dolů. Žena utekla s hlasitým křikem do rohu, Heinrich ale uzavřel vchod a kráčel stejně jako předtím do pastevní zátoky. Tam stálo několik tmavých postav, z nichž jedna mu šla vstříc.
"Máš ještě místo?" zeptal se muž, přičemž své duté dlaně přiložil k ústům.
"Dostatek," odpověděl Heinrich stejným způsobem.
"Tak začneme vykládat," nařídil první ostatním.
I přes vítr, který jakýkoliv volný pohyb ztěžoval, nastal čilý ruch. Pytle, balíky a různé zboží byly nošeny doprostřed ostrova. Přitom nepadlo ani slovo, nebyl udělán ani posunek, žádné gesto, žádné znamení. Ti muži museli dobře znát své obchody, stejně jako znali zdejší místopis. Když opět stáli spolu na břehu, ptal se ten, který se zdál být velitelem:
"Máš něco pro nás?"
Heinrich přikývl a pokynul mu, zatímco ostatním nakázal, aby čekali. Po několika krocích stáli před padacími dveřmi. Otevřeli je a oba sestoupili dolů. Zde dole byl rozhovor méně těžký, cizinec si prohlížel pátera, který se zvedl, velice pozorně a pak se zeptal:
"Kdo jste?"
"Neznám vás a žádám o znamení," odpověděl tázaný.
"Jste opatrný, důstojný pane. Zde to je," a vytáhl dlouhý, široký útočný nůž z pochvy. Na horní části jeho ostří byla vyryta loď, pod kterou stálo slovo Viking, "a kde máte ten váš?"
Páter mu vstříc držel skobu, která měla stejné znamení. Ten muž mu ji odebral.
"Všechno v pořádku. Už víc nepotřebujeme. Nyní řekněte, co si žádáte."
...vytáhl dlouhý, široký útočný nůž z pochvy.
"Musím hned mluvit s Rol fem Vendaskioldem."
"Skutečně musíte?"
"Ano. Na zemi je tolik hříchu a zkaženosti, že bojovník Pána musí dát svoji nohu na vlny moře, aby mohl konat záchranné činy."
Přes obličej muže přelétl nedefinovatelný úsměv.
"To už jsme dávno věděli, důstojný otče, proto jsme šli pryč od hříchů a věnovali jsme se na vodě blaženosti Boží. Připraví nám to mnoho radostí, když vás uvidíme ve svém středu, protože už odedávna bylo naším toužebným přáním osvěžit se pohledem na předobraz Svaté poutě a odměnu za naši námahu a potíže hledat v říši Boží."
"Jste na dobré cestě, můj synu, milost shora vás osvítí a spálí všechny zlé tvory, kteří k vám obracejí jedovatý osten. Ale mé konání vám nebude na dlouhou dobu vzorem, protože se musím zase brzy od vás odloučit. Poté, co vykonám svůj pobožný čin u Rol fa."
"Je mi líto. K tomu vám musím říci, že je to obrovská odvaha vstoupit na Vikinga a mluvit s pánem. Je to přísný a zachmuřený muž a nevidí rád, když k němu přicházejí cizinci. Poselství musí být důležité, když má šetřit posla a mnohý z nich se už nikdy ne
vrátil tam, odkud přišel, protože museli být potrestáni za odvahu, obtěžovat jej nepotřebnými věcmi."
"Slovo kněze není nikdy nepotřebné. Má větší cenu než zlato a vyváží drahokamy a perly. Jen mě s klidem k němu doveďte. On mě vyslechne, z mých slov se bude radovat a vám daruji dětskou poslušnost."
"Tak pojďte, přitáhněte si pořádně kutnu, nebo budete větrem odvanut."
Opustili jámu, kterou Heinrich uzavřel, a kráčeli do pastevní zátoky. Tam hrbáč provedl krátké rozloučení s oběma muži a kráčel ke svému domku.
"Takovéto chlapy jinde na celém moři nenajdeš, aby v takovéto noci s těžce naloženou loďkou podnikli cestu. To si mohou dovolit pouze Vikingové. Od jiných návštěv by se to nedalo očekávat. Zítra večer přijedou Hamburští, aby vyzvedli zboží, takže to bude zase namáhavá noc a několik strašidelných kousků pro mou ženu co vlastně ten flanďák může chtít? Ten podvodník se dělá tak pobožným a něžným jako holoubě. Ale nechal bych se na místě propíchnout, jestli nemá v merku nějakou zlou věc. Tento druh lidí člověk odhadne a nejlépe je snad zná Rolf, protože toho popadne nepopsatelný vztek, kdykoliv vidí kutnu. Možná, že jej také vyhnali na moře, protože bezbožnost v zemi byla příliš velká a do nebe volající a nyní má možná radost při pohledu na kněžský šat, stejně jako se raduje žralok, když mu tučné sousto plave rovnou do tlamy. Zde jsou dveře. Dnes už příliš strašidelných věcí nebude, pokud si chlapi neudělají ještě jeden žert s mou nejoddanější."
S těmito myšlenkami vstoupil. Žena se stále ještě krčila strachy v rohu, kam utekla. Při pohledu na manžela se zvedla.
"Už jsem myslela, že tě roztrhali a rozházeli do větru. Byl jsi tak dlouho pryč a já bych zaručeně zemřela, kdybych tu musela zůstat celou noc sama. Rieke Hanneckenová mi nedávno říkala, že tě nemám pouštět ven, když venku řádí a straší. Viděl jsi něco?"
"Ano, hráli si jako komáři ve vzduchu a dívali se na mě očima, které byly velké jako kola od vozu. Měli dračí ocasy a orlí drápy a na zádech hřeben, z něhož sršelo."

"Ježíš, Maria a Svatý otec Josef! A nic ti neudělali?"
"Ne. Ten jeden přilétl těsně ke mně. Vycenil na mě zuby, které byly stejně dlouhé a žluté jako ty tvoje a křenil se na mě: ‚Já bych tě sežral, ale ty už máš svého draka, s kterým musíš ve dne v noci bojovat. Takže jdi v míru a raduj se s ním navěky'."
"To jsou ale hrozná slova. Takže ty už máš draka? Kde?"
"Hmm," naznačil s pokrčením ramen.
"Ty to ještě nevíš? Tak to se budu muset ve dne zeptat Rieke Hanneckenové. Ta si s drakem zcela jistě poradí a osvobodí tě od něho."
"Srozuměno, jen jí řekni, ať s ním skočí do vody a drží jej tak dlouho pod hladinou, až bude mít dost. Tímto způsobem mi nejlépe pomůže a pak už se na ni nebudu zlobit a nebudu na ni nadávat."
"No tak to jí teda vyřídím a ona to udělá. Už jen kvůli mně. Rieke Hanneckenová je docela dobrá a chytrá ženská, i když nevěřím všemu, v co věří ona. Ale nedávno mi říkala, že kobolt, který na každé lodi vpředu pod špicí koná své rejdy, byl kdysi jeden velký obr, který před časem pomóóóc, nebesa! Co je to zase za pekelný rámus? Zhasni oheň, Heinrichu, a modli se. Všichni dobří duchové chválí - -"
"Buď zticha. To je ten černý lodník, který v noci řádí na řece. Lehni si na bok a buď úplně zticha."
Na vodě se zvedl hrozný rámus. Tóny, které dokonce překřičely řádění větrů, byly doslova nepopsatelné a mezi to všechno zaznělo narikavé volání o pomoc, které by dokonce i nepříliš stra chuplné lidi naplnilo hrůzou. Poté, co tento lomoz chvíli trval, skončil s jasným mnohohlasým výkřikem, který byl povětřím několikrát rozerván a takto přeběhl přes ostrov.
Dlouho zůstali oba manželé tiše, dokud už nemohla žena více snést mlčení.
"Mohu teď zase mluvit?"
"Ano, ale ne o Rieke Hanneckenové."
"A proč ne o ní?"
"Protože s duchy není v nejlepším vztahu. Když černý lodník slyší její jméno, nastaví příď proti našemu ostrovu a projede prostředkem našeho domku."
"Svatá Maria, to by byla hrůza. Co byl tento hrozný tvor za doby života?"
"Byl to dobrý a schopný námořník, který ale měl zlou ženu. On přišel do nebes a ona do pekla. A nyní každou noc jezdí ve své loďce dolů k pekelné bráně, aby se pokochal grimasami, které ona dělá v moři plamenů. Když jej po cestě potká ženský tvor, nebo když pouze slyší vyslovit ženské jméno, vyjede na ni, vezme ji s sebou a hodí do sirné lázně. Proto je teď stále méně žen a stále více mužů. A nechce skončit dřív než všechny ženy budou na zemi vymýceny."
"Bože, stůj při nás! To budu muset říci Rieke Hanneckenové, aby si dala pozor. Před několika dny mi řekla, že "
"Nechtěla bys raději o Rieke Hanneckenové mlčet? Vždyť jsem ti řekl, že přivedeš na celý ostrov neštěstí a nás všechny zničíš, když nyní o ní budeš mluvit."
"Svatá panno a Svatý otče Josefe, na to jsem úplně zapomněla. Myslím, že bude lepší, když budeme úplně mlčet a uchystáme se k spánku, protože když s někým mluvím, hned mně napadne Rieke Hanneckenová a "
"Tiše! Už jsem ti řekl, abys mlčela, jinak jsme ztraceni."
"Heinrichu, to se stalo skutečně bez mé viny. Pojď, lehni si. Svatý Michal, který zapíchl draka, ať při nás stojí a ochraňuje nás před všemi ranami Belzebuba. Dobrou noc."
"Dobrou noc."
Před nadcházejícím ránem se zdálo, že vítr ztrácí svou sílu, aby umožnil klidnější a méně nebezpečnou cestu. Člun, který během noci přistál u Neuwerku, byl stavěn podle vzoru nynějších kutrů, měl na dopředu nachýleném stožáru třírohou plachtu a na každé bočnici měl osm vesel, která byla přiváděna do pohybu šestnácti silnými pažemi, jejichž silou toto plavidlo celkem uspokojivě drželo směr proti větru. Kormidlo bylo obsluhováno dvěma muži a na přídi seděl lodník, který pátera vyzvedl z jámy. Ten však nyní nebyl vidět. Ležel v podpalubí a odpočíval po veškeré námaze.
Už dávno břehy řeky z obou stran ustoupily, vlny byly širší, vyšší a mocnější. Malé kry ledu, které přinášelo Labe, se roztáhly do šíře, takže odjezdu už nic nebránilo. Ze všeho ledu zbyla jenom bělošedá kašovitá hmota, která se zvedala a klesala s vlnami.
"Kormidlo nechtě dvě čárky na pravoboku," komandoval nyní poddůstojník na přídi, a pak kráčel mezi veslaři dozadu. Kormidelnici překvapeně splnili nečekaný rozkaz, přičemž jejich oči s ostrým pohledem obhlížely před nimi ležící horizont.
"Něco na obzoru, poddůstojníku?" zeptal se jeden.
"Loď," odpověděl tázaný, přičemž zvedl paži, aby jim ukázal směr. Daleko venku, na nejzazším kraji zorného pole, byl temný bod, který se pouze pomalu a téměř neznatelně pohyboval.
"Je ještě daleko před námi. Dělejte, ať se k němu přiblížíme. Pořádně se opřete do řemení, muži," zvolal na veslaře, "rád bych viděl, co je to za chlapíka."
Současně dal člověku u stěžně pokyn, ten chytil lano, rozevřela se plachta a loď letěla s významně zvýšenou rychlostí dál. Nikdo neřekl ani slovo. Čtvrthodina po čtvrthodině utekla. Konečně se obrátil poddůstojník opět na kormidelníky:
"Je to Dán, kterého přivanul větřík od Fríských ostrovů. Je to špatná plachetnice, ale možná, že má něco v těle. Podívejte se, zpozoroval nás a hezky si to žene na nás hmm," udělal namyšleně, zatímco se díval kolem dokola po obzoru, "rád bych věděl, kolik je na palubě osob. Byl by to proklatě krásný žert, kdyby malá loď . No, dostat se od něho můžeme vlastně kdykoliv a včas. Nyní uděláme pokus. Nechtě veslování a lehněte si na lavice, jeden muž u kormidla stačí."
Vesla byla zatažena, polovina lavic zamaskována a najednou měla loďka jen polovinu dřívější posádky.
"Vezměte si sekery a nože do rukou a útočte. Tak, milí hoši, ostatní půjdou do podpalubí."

Bylo vidět, že poddůstojník chtěl Dána o počtu posádky oklamat. Byla to lest, která za jistých okolností mohla přinést zisk. Mezitím už se mu tak přiblížili, že si o něm mohli udělat lepší představu a lidé v loďce čekali s napětím na rozkaz svého nadřízeného, kterého znali jako muže, který dostál všem svým povinnostem.
"Ano, je to Dán," řekl konečně, "a dokonce Holfstein, který pro dánského krále Erika ze všech sil loudí a krade. Kdo ví, jaké neslýchané zboží schovává ve svých prostorách. Téměř by mu člověk rád ulehčil nebo dokonce počítám tak třicet mužů a nás je bez jednoho, který musí zůstat u kormidla devatenáct. Ta věc by
Lano bylo hozeno. Poddůstojník ho chytil a upevnil.
mohla vyjít, pokud budeme mít štěstí. Nejlepší bude, když ho necháme přiblížit se. Má li rozum, pojedeme kolem. Ale půjde li nám po krku, ať vidí, co se stane."
Loďka plula nezměněným kurzem a brzy se dostala do blízkosti Dána. Byla to malá goeletta s velkou zadní a přední nástavbou. Byla těžkobřichatá a měla nepříliš dobré plachtoví tehdejší doby. Na ráhnech viselo několik lidí, kteří se pilně zabývali odstraňováním škod, které během noci utrpěli. Zvědavé hlavy se dívaly přes vysoké pažení a na budce stál muž, který vedl komando a zíral ostrým zrakem na loďku. Když se dostal do vzdálenosti volání, přiložil ruce k ústům a zvolal:
"Člun ahoj, nechtě stáhnout plachty!"
"Stáhnout," velel poddůstojník jasným hlasem a tišeji k tomu dodal: "Máš mít svoji vůli, starej, jen to vyslov."
"Obrať se na stejný kurs," zaznělo z Dána dolů.
"Otoč," zvolal poddůstojník ke svým lidem a přistoupil ke kor midelníkovi a tiše dodal:
"Dej to sem. Chci to jednou sám zkusit."
"Kursem odkud?"
"Z Hamburku."
"Kam?"
"Na Helgoland."
"Co máte naloženo?"
"Proviant pro ostrovany," a tišeji dodal: "Ten můžeme koupit. Máme sotva dvě šíře dlaně ponoru a přece se ptá, jestli máme náklad."
"Proviant? Ten potřebuju nutněji než tam naproti. Já ho od vás odkoupím. Vezměte lano a připevněte se."
"To nejde, pane, ten proviant už je zaplacený. Nemohu nechat ty lidi hladovět."
"Já ty mé taky ne. Já vám ty věci ještě jednou zaplatím."
"Čím?"
"To uvidíte. Nechtě toho kecání a vezměte lano."
"Dobrá, tak ho hoďte."
Lano bylo hozeno. Poddůstojník ho chytil a upevnil.
"Ták a teď má buď on nás, nebo my jeho. Uvidíme, čím bude platit. Ó, to už víme, ale my mu samozřejmě nezůstaneme nic dluž ni," bručet.
Dán spustil pár plachet a přitočil, což byl manévr, který za tehdejších podmínek byl mnohem těžší než nyní a byl by naprosto nemožný, pokud by se vítr trochu neztišil. Loďka ležela v závětr né straně lodě. Stačil jeden úder veslem, aby byly těsně vedle sebe. Mužstvo, které svého poddůstojníka dobře pochopilo, čekalo jen na jeho rozkaz, aby místo vesel vzali do rukou sekery.
"Poddůstojník nahoru!"
"Hned, pane, ale spusťte dolů schůdky. Jsem příliš nemocen na to, abych šplhal."
Skutečně, proti veškerému očekávání byly spuštěny lodní schůdky, takže vylezení na vysokou palubu nedělalo žádné těžkosti.
"Na to muži! Mlaťte je, ale šetřte jejich životy," zvolal poddůstojník a stál všem ostatním napřed v dalším okamžiku na horní palubě.
Několika rychlými skoky přiběhl k velícímu důstojníkovi, kterého uhodil sekerou do hrudníku tak, že spadl na zem.
"No, takže nyní můžeme mluvit o ceně, starý. Zatím ležíš dobře."
Několika mohutnými rozmachy se ubránil nepřátelům, kteří přiběhli, aby chránili svého pána, a pak se vřítil doprostřed divokého chumlu, který tvořili bojující. Dánové nebyli na útok připraveni a proto také nebyli ozbrojeni. Tato okolnost přišla útočícím natolik vhod, že v krátké době byl nepřítel poražen.
Mrtví nebyli. Spíš byla většina těch na palubě kolem ležících pouze sekerami omráčena a zneschopněna boje. První starost vítězů byla, co mají poražení v dolním prostoru. Pak byla loď vzata do vleku a goeletta nyní pospíchala svým novým kursem ve směru na Helgoland.
Poddůstojník stál na palubě, kde předtím stál Dán a vesele si mnul ruce.
"To byl kousek, který nedokáže napodobit jen tak někdo a jsem zvědav, co na to řekne kapitán. Moc toho pochopitelně nebude. Možná, že ani jedno slovo. Ale znám jeho způsoby, mluví pouze tehdy, když rozdává buď štěstí nebo zkázu. Co leží mezi těmito dvěma věcmi, to je pro něho příliš běžné, než aby nad tím ztratil slovo. Ta stará bedna je hluboko. Musí být tedy těžce naložená a já se ani nemohu podívat, jaký druh věcí to je, které jsme tak lacino dostali do ruky, protože plachtěním a hlídáním zajatců jsme příliš zaměstnáni."
Procházel se s veselou myslí po palubě a zašel na záď a díval se dolů na člun, kde nyní u kormidla nebyl nikdo vidět.
"Pomalu si myslím, že kněžour to celé dobrodružství zaspal. Buď má ten muž velice dobré svědomí, anebo vůbec žádné, jinak by už dávno otevřel své oči. Možná, že je to naposledy, kdy tak klidně spí, protože pokud má ve vínku nějakou lotrovinu, nebo bude li obtěžovat kapitána nedůležitými věcmi, nechtěl bych vězet v jeho kůži."
Opět vstoupil na záď, vrhl pohled přes obzor a pak pospíšil ke kormidelníkovi.

"Vidíš něco?" zeptal se jej.
"Kde?"
"Tam."
Muž si zastínil oči rukou a díval se udaným směrem.
"No?"
"Jestli se nemýlím, tak je to Viking."
"Jasně, že je to on. Kapitán už při tom nečase měl o nás strach a tak se držel směrem k Labi, aby nám v případě nouze byl nablízku."
"Ten bude ale kulit oči."
"Také si myslím! Uvidíme, jestli rozumí žertu."
Ten světlý bod, na který oba zírali, se viditelně zvětšoval a připlouval stále blíž. Již byly jasně rozeznány tři špičky stěžňů a nakonec vystoupila celá takeláž a konečně bylo vidět i celý trup lodi v jeho obrovské velikosti podle tehdejšího stavitelského vzoru a vystupoval z vln jako tvrz.
"Roztáhněte plachty," zvolal poddůstojník a poznamenal muži u kormidla: "Trochu to vem na závětrnou stranu, aby si myslel, že chceme zmizet."
Vítr se opřel do nově vytažených plachet a loď se rozjela se zvýšenou rychlostí do odbočujícího směru. Doslova ihned vylétlo plné plachtoví na Vikingu a taktéž odbočil od dosud drženého kursu, aby v oblouku projel dráhu galeony.
"Vidíš? On nás chce chytit. Nyní ukaž vlajku vytáhni ten dánský cár do výše."
Tento příkaz byl ihned proveden a vyvolal na Vikingu všeobecné překvapení. Celý námořní svět věděl, že Holštýnsko se s Hansou, hlavně tedy s Hamburkem, spolčilo proti Dánům a z těchto států byli také získáváni Vitálští bratři, jejímž nejznámějším plavidlem byl právě Viking. A zde se odvažovala ubohá dánská goeletta vůči němu vytáhnout vlajku, místo aby se klidně vzdala? To neznamená nic jiného, než být blázen.
"Podívej, jak se diví. Nyní lodník zavolá kapitána, aby se zeptal, jestli nás nemá navrtat rovnou ke dnu."
"Jestli mě oči nemýlí, tak visí támhle mezi kosatkami. Přece znáš to místo, ze kterého vždy obhlíží."
"Ano. Nohy má na příčkách, levou rukou se drží lana a zaťatou pravici má vbok. To je jeho postoj. Ale my nesmíme ten náš žert přehnat, jinak se mu čelo složí do vrásek a když ty jsou vidět, znamená to vždycky něco, co mělo zůstat nevykonáno. Tuto noc jsme si hráli kvůli Heinrichovi na strašidla, ale postarali jsme se, aby chom taková strašidla sami neviděli. Přilož kormidlo k jeho zádi. Poslouchejte, mužstvo, sundejte vlajku a skasejte čnělkové plachty."
Ihned, jak byl tento příkaz proveden, plavila se goeletta pomalejší rychlostí přímo na Vikinga. Ten, jakmile poznal změnu v chování domnělého Dána, také sundal nadbytečné plachty a očekával celkové přiblížení cizího plavidla. Rolf Vendaskiold nyní sestoupil od kosatek a lodník k němu přikročil se slovy.
"Co si myslíte, kapitáne, o tom Dánovi? Bude to něco pro nás, anebo ho necháme po ostrém rozhovoru odjet?"
"Lodníku!"
Pouze jedno jediné slovo řekl velitel, ale obsahovalo celou trestnou řeč a z tónu, v jakém to zaznělo, bylo slyšet nepředstíráno překvapení:
"Viníte mě z nějaké chyby, kapitáne?"
"Vy nevidíte ten člun, který vleče goeletta?"
"To vidím dobře."
"A toho muže v dlouhém kabátci, který stojí u kormidla?"
"I toho vidím."
"No?"
Lodník namáhal své oči o trochu víc a pak zvolal červenaje se studem:
"Promiňte, kapitáne, tak špatný kurs mé myšlenky ještě neměly. Vždyť je to boatsman Clas, který vede loď a vzadu visí jeho veslová bedna."
"Konečně. Ten zase udělal nějaký trik a přivádí nám dvoustěž ník jako dárek, který dokázal zajmout s tou hračkou, které říká člun. Já jdu opět do kajuty. Dejte tu věc do pořádku a řekněte Clasovi, že odedneška je vrchním poddůstojníkem."
S tímto byla pro něho celá věc vyřízena. Kráčel dolů po schodech do kajuty a vrátil se opět do malé místnůstky, ze které se vládlo celému svobodnému knížectví Viking.
Oči jeho poddaných jej následovaly, dokud byl vidět poslední cíp jeho oděvu, jak mizí v průlezu, s vroucí láskou. Skálopevnou důvěrou a stydlivou bázní rozdělenými pocity viseli na tomto vzácném veliteli, který měl nespočetnou bandu těch nejhrubších a nejdobrodružnějších kumpánů vést k lepšímu smýšlení a vody severu svým obávaným a přece jenom hodně hledaným jménem naplnit. Jeho celkové vzezření ukazovalo muže, který je zrozen k velení a který je schopen i těch nejtěžších úkolů dobrodružného a nebezpečného života. Žádný hlas nezněl jako ten jeho, žádné oči se nedívaly jako jeho a když pružným, ale přesto silným, jistým krokem kráčel přes palubu, všichni cítili a rozuměli řeči, která byla vyjadřována jeho pohybem. A stejně jako jeho vzezření, bylo utvořeno i jeho nitro. Nikdy nevzal zpět rozkaz, nikdy neudělal očividnou chybu. Jeho trestající slovo vždy padlo jako drtící pěst na chybujícího a jedním malinkým, krátkým pokynem dokázal často tu nejhlučnější vřavu změnit na naprosté ticho. Proto byla také chvála z jeho úst drahocenným darem, po němž všichni toužili. A kdo to jednou slyšel, tomu zněla ta měkká spásná slova navždy v uších. Byl to úplný zázrak, že na jeho lodi vládl pořádek, poslušnost, odvaha a obětování, které veliteli dokázala cokoliv možného a propůjčoval Vikingovi moc, kterou uznávala i nejslavnější hanzovní města a pro své plány se snažili různí jednotlivci získat jeho přízeň.
Stůl, u kterého si sedl, byl zastlán mapami a plány a kolem dokola na stěnách bylo vidět množství knih a pergamenů, v těch dobách poměrně vzácných, a už vůbec neobvyklých vidět je na lodi, která neměla jiný účel než bojový. Tam, kde

seděl, byly mapy odstraněny a na volném prostranství stála malá černá, z ebenového dřeva zhotovená bedýnka, která byla naplněna sama o sobě nicotnými, ale pro majitele přece jenom cennými předměty. Jinak by se jim nedostalo tak dobré ochrany.
Zdálo se, že přiblížením goeletty není rušen při pohledu na tyto předměty a opět sáhl k malé, jemné, slonovinové desce, kterou předtím v rychlosti odložil. Obsahovala obraz dívky v největší kráse pučícího mládí.
"Walda," zaznělo tiše z jeho rtů, zatímco mu z očí zářilo světlé sluneční světlo, "tebe jsem miloval, jak žádné mužské srdce ještě nemilovalo. Já a bratr, jeho láska pocházela z nejhlubšího svatého života. Kdepak asi je? Do krve jsem jej rozzlobil a jeho prosby o smíření jsem odmrštil marně, marně, protože žádný z nás dvou, naděje, které jsme měli, nedotáhl ke splnění. Štěstí nás obou se na této lásce roztříštilo a bylo pohřbeno. To mé ve vlnách oceánů, to jeho v daleké divoké zemi, kam jsem jej vyvrhl. Ó, jak nenávidím od té doby tyto chladné, toporné Angličany. Přišel, viděl spanilost, čistotu, nádheru, a vzal nám ji. Podvedl nás o všechno, co jsme měli a vlastnili. Pomluvil nás u knížete a radoval se, když jsme museli jít pryč z domu našich otců, který chránil naše mládí a měl se tyčit ke stáří nad námi. Ano, já je nenávidím. Nenávidím je každou částečkou svého srdce. Každou vteřinou mého života, každou kapkou krve, s každým výdechem plic, s každou svou trudnou myšlenkou. Rolf Vendaskiold je jediným mezi bratry, který nevraždí, který po boji nechá vládnout milost, ale běda tomu plavidlu, které jej potká pod nenáviděnou vlajkou ostrovanů. Pak se jeho přístavem stane dno moře a jeho muži jsou ztraceni, odsouzeni od prvního až do posledního."
Vrhl se zpět do polštářů, které mu sloužily jako sedadlo a díval se zamyšleně před sebe, dávaje prostor myšlenkám, které se v jeho nitru dmuly. Nebyla to žádná dobrá hodina pro toho, který by měl přijít do jeho blízkosti a přece zaslechl blížící se kroky dolů krátkými schody a dveře se otevřely. Byl to lodník, který vstou pil.
Probouzeje se ze svého zamyšlení, díval se na něho kapitán tázavě.
"Promiňte, pane, že vás ruším. Clas přivedl z Neuwerku jednoho muže, který si s vámi přeje mluvit."
"Kdo je to?"
"Je to duchovní."
"Pověste jej na ráhno. Tato pobožná cháska ještě nikomu nebyla prospěšná."
"On tvrdí, že má pro vás důležité poselství."
"Pověste ho, říkám. Pak ať donese své poselství komu chce!"
"On má znamení."
"Znamení? Kdo se odvážil svěřit znamení flanďákovi?"
"Přichází z Hamburku."
"Z Hamburku? Pak musí být to poselství důležité. Senátor je věrný a opatrný. Ten škudlí s našimi znameními, pošli jej dolů."
Lodník se vzdálil a po krátkém čase vstoupil páter Eusebius do kajuty. Eusebius znal věhlas tohoto muže, před kterým stál a na nějaké přátelské přivítání ani nebyl připraven. Ale když viděl na
sebe zírat tyto velké, plné, uchvacující oči, mrazilo jej na páteři a předem připravená řeč mu zůstala trčet v krku.
"No?" zeptal se Rolf krátce a přísně, zatímco si hrál s nožem, který visel u jeho opasku.
"Dovolte, velectěný pane, že já, sluha svaté církve, vám přeji milost "
"Zkraťto, jinak tě nechám pověsit!" zaznělo tónem, při kterém se páter zachvěl. Kdyby nestál těsně u dveří, leknutím by určitě couvl. Strachy už nevěděl ani slovo, co chtěl říci a mlčky sáhl pod svou kutnu, odkud vytáhl psaní zapečetěné voskem. Kapitán po něm hmátl, otevřel a pozorně přečetl. Pak ho zase složil a dal do mísy s řeřavým dřevěným uhlím, které sloužilo k oteplení místnosti. V několika okamžicích shořel.
Do té doby zíraly oči Vendaskiolda do plamenů. Nyní se opět podíval na posla s poměrně pochybovačným výrazem.
"Vaše jméno?"
"Eusebius."
"Odkud jste?"
"Dovolte, abych o těchto věcech mlčel, protože "
Kapitán udělal netrpělivý pohyb, který mluvčího ihned umlčel.
"Já se ptám a vy musíte odpovídat. Jestli se vám ale líbí mlčení, pak už nikdy nedostanete příležitost, abyste mluvil. Takže odkud jste?"
"Z Garlosenu."
"Takže jste kaplan rytířů, kteří žádají část kořisti?"
"Tří z nich."
"Oni vás ke mně poslali?"
"Ne. Jen mi dali povolení, abych jednal podle vlastního uvážení."
"Co udělal váš markrabě?"
"Nic."
"A Angličan?"
"Nic."
"A kdo vám tu věc prozradil?"
"To nevím. Dozvěděl jsem se to teprve od rytířů."
"Se svým poselstvím jste nyní skončil, ale ještě mi musíte říci, jak se jmenuje Angličan, jakou loď používá a kdy přijede."
"Dovolte, ctěný pane, nemohu vám to říci do té doby, dokud nepřijmete naše podmínky."
"Podmínky? Vy mně? Vy si myslíte, že Rolf Vendaskiold je mužem, který se stýká s těmi vašimi zákeřnými rytíři? A vy mně chcete klást podmínky?"

"Jde o velké částky a mé tajemství je velmi drahocenné. Když budu mlčet, pak vám ty poklady uniknou."
"Ty vůbec nebudeš mlčet! Podívej se na ten písek v tomto skle. Až uteče, musím slyšet, co chci vědět, jinak tě nechám pověsit."
Ve skleněných přesýpacích hodinách už bylo tak málo písku, že nanejvýš za dvě minuty musela uběhnout časová lhůta a kapitán již držel provaz, aby přivolal vykonavatele své vůle. Páter proklínal okamžik, který jej přivedl na Vikinga. Pokud chtěl zachránit život, musel dát všanc své nádherné tajemství, aniž by pro sebe a své rytíře obdržel jakýkoliv zisk. Váhal až do posledního okamžiku, pak mu ale strach otevřel ústa, když viděl, že neodvolatelně vyřčený rozsudek byl jasně čitelný v kapitánově obličeji.
"Čas vypršel. Tedy?"
"Ten Angličan je hrabě Warwick, který chtěl přijet hned jak zmizí led z vody. Jméno lodi neznám."
"Dobrá. Tvůj život visel na vlásku. Teď už tě dostatečně znám, svou odměnu dostaneš."
Zatáhl za provaz a brzy stál jeden z jeho lidí mezi dveřmi.
"Tento muž je zatčen. Pošli jej dolů k lodníkovi."
Páter Eusebius chtěl začít s naříkáním, když jej muž chytil za kadeře a zmizel s ním. Když vstoupil lodník, zeptal se Rolf:
"Jak jste daleko s goelettou?"
"Posádka už přešla a náklad byl z větší části prohlédnut."
"V čem spočívá?"
"Není to žádné obchodní zboží. Dán dojel do Holštýnska a tam drancoval. Co se mu zdálo dobré, to si vzal s sebou."
"Prohledejte to plavidlo dobře a odhadněte jeho cenu, včetně nákladu. Je to špatná plachetnice a není pro nás k upotřebení. Ale myji potom prodáme se vším, co obsahuje."
"A co posádka?"
"Uvidíme později. Poslyšte, co vám ještě řeknu. Jistý hrabě Warwick jede z Anglie do Hamburku. Musím toho člověka mít. Tak
že my pojedeme proti kursu do Kanálu a nenecháme si uniknout žádnou loď, která připlouvá z Anglie. Ostatní národy jenom prohledáme, ale Angličany necháme skočit přes ostří. Tak, nahlaste mi výsledek, až budete s goelettou hotovi."
Lodník šel. Kapitán znovu padl do hlubokého zamyšlení. Minulé časy kolem něho procházely se všemi světlými i tmavými postavami, osobami, činy, na které už dávno zapomněl. Najednou vystupovaly jasně z jeho paměti do popředí a dávno zazněné hlasy byly slyšet z hloubi jeho srdce. Takovéto hodiny vzpomínek jsou svaté momenty v lidském životě. Učí o bezmoci člověka a o ne odvratitelnosti Božího jednání. Člověk se takovýmto náladám poddá a ty přinášejí své blaho, měkce uklidňujíc rozrušené nálady a ladí člověka k mírnému odpuštění.
"Kapitáne!"
Vzhlédl. Ani si nevšiml návratu lodníka.
"Co přinášíte?"
"Na goelettě byl nalezen jeden zajatec. Jistý pan voň Donaborg, kterého Dánové z nějakého důvodu s sebou odtáhli. Rád by s vámi mluvil."
"Voň Donaborg? Je to ten hrabě nebo pouze urozený stejného jména?"
"Nemohu sloužit, je starý a trpící. To poslední možná následkem spáchané křivdy."
"Uveďte ho ke mně."
"Už stojí přede dveřmi."
"Tak ho nechtě vstoupit."
Lodník otevřel a sám se vzdaluje, nechal vstoupit ohlášeného. Rolf zůstal klidně sedět a jeho oči pátravě klouzaly, jako by hledaly nějaký záchytný bod na bledých rysech vstoupivšího.
"Vy jste?" zeptal se svým krátkým způsobem.
"Mé jméno je Donaborg,"
"Úplné?"
"Hrabě Gert voň Donaborg."
"A jak jste se vlastně dostal do Holštýnska, kde nemáte svůj domov?"
Tázaný rychle vzhlédl.
"Vy mě znáte?"
Ten pohlédl na obrázek a překvapeně vyskočil.
"Sedněte si, pane. Jméno Donaborg má v mých uších velmi dobrý zvuk."
"Řekněte, odkud tento dobrý zvuk přichází?"
"To hned uvidíte."
Sáhl do bedýnky z ebenového dřeva a vytáhl podobnou slonovinovou desku, o které se předtím mluvilo a podal ji hraběti. Ten pohlédl na obrázek a překvapeně vyskočil.
"Pane, jak se dostala tato podobizna na Vikinga a do vašich rukou? To je obrázek mého nejlepšího a nejvěrnějšího přítele. Ó, řekněte, komu jste to odebral. Pátral jsem po synech tohoto muže až do dnešního dne a nikdy jsem o nich nic neslyšel."
"Ti ztroskotali a zmizeli beze stopy, bez návratu. Nesmíte se po nich ptát, protože by vám nikdo nedal odpověď. Nesmíte po nich pátrat, protože vaše snaha by byla marná. Jejich mládí zemřelo. Jejich štěstí je pohřbeno, jejich čest zničena a jméno zapomenuto."
"Zapomenuto? I kdyby je všichni zapomněli, u mne je dobře schováno. Rod Moltků "
"Zadržte! Už podruhé toto slovo nevyslovujte, už ho nechci nikdy slyšet!"
"Takže toto jméno nenávidíte? To vás někdo z těch, kteří ho nesli, tak těžce urazil a rozzlobil, že ho nemůžete beze

vzteku vyslechnout?"
"Ne, ó ne, ale byl jsem to já, který se na něm prohřešil a obral ho o všechno, co mu bylo cenné a drahé. Znáte také tento obraz?"
Podal mu ženský portrét.
"Walda voň Lówenholm milovaná oběma bratry. Pane, vy mne překvapujete. Byl bych rád, kdybyste vyprávěl, jak jste se dostal k těmto obrázkům."
"Teď ne. Možná se to dozvíte později. Nyní mi raději vyprávějte o sobě a jak jste se dostal na goelettu."
"Byl jsem poslán ze Švédska do Rendsburgu k vévodovi Heinrichovi voň Holstein, kterému dánský král Erik chce vzít léno jeho otce a má také trochu co dělat v Sud Ditmarschen, kde jsem při nočním přepadení Dánů byl poznán a zajat. Chtěli mne dovést k Erikovi, kde bych jako nepřítel říše zajisté našel smrt."
"Toho chraň Bůh. Bylo vaše dílo v Rendsburgu již vykonáno?"
"Ne. Vévoda mě bude těžce postrádat, protože mimo Hansu se musí spoléhat na pomoc Švédů."
"Jaké jste měl vězení na plavidle?"
"Ležel jsem v díře u předního stěžně, sotva dost velké, aby tam mohl sedět desetiletý kluk. Má strava během tří dnů byla voda a jediné jednání se mnou bylo, když jsem žádal o lepší vězení, tak do mě kopali, až jsem zase s kopanci spadl nazpátek do díry."
Čelo Rolfa se zvrásnilo.
"Co dělali pánové na zemi během přepadení?"
"Všechno spálili a poplenili podle nálady a také nešetřili lidské životy. Když mě táhli svázaného přes jednu hořící osadu, viděl jsem tam ležet několik mrtvol."
Kapitán nic nepoznamenal k tomu sdělení, ale pohled jeho očí nevěstil nic dobrého.
"Co jste si myslel, když vás přinesli na palubu Vikingcf!" zeptal se po krátké chvíli.
"Já jsem se lekl," odpověděl váhavě.
Nyní se Rolf usmíval.
"To vám věřím. Kdo má důvod, ten ať se přede mnou chvěje. Spravedlnost je těžká vlastnost a kdo ji vykonává, musí častěji trestat než odměňovat. Vy máte být příkladem obojího, pojďte se mnou nahoru, hrabě."
Zvedl se, aby se odebral s Dónabergem na palubu. Když přišli nahoru, pokynul lodníkovi:
"Přiveďte Dány!"
Průlez, který vedl dolů do místnosti, jež sloužila k úschově zajatců, byl otevřen v dlouhé řadě před prostředním stěžněm. Mužstvo Vikingu, které nemělo momentálně službu, se tlačilo blíž, aby slyšelo, jak kapitán nad nimi rozhodne. Jeho oči se zavrtaly do obličeje každého z nich a pak se zničujícím výrazem zůstaly hledět na jejich velitele.
"Ty zemřeš!"
Řekl pouze tato dvě slova. Prohlídka byla vykonána a rozhodnutí padlo.
"Pane," zvolal ten muž prosebně, "co jsem vám vlastně udělal, že "
"Ticho! Vy jste prolili krev mírumilovných lidí a jejich obydlí zničili ohněm. Oni vám také nic neudělali, pryč s ním!"
Uchopili jej a i přes jeho námahu byl odnesen dopředu.
"Kteří z vás se provinili vraždou?"
Hluboké mlčení následovalo po této výhružné otázce.
"Dobrá, takže jste to byli všichni. Pryč s nimi na ráhna!"
Tento rozkaz ihned uvolnil jazyky a brzy byli nalezeni zločinci. Ti byli odvedeni.
"Pane, šetřte lidské životy. Vždyť ti lidé jenom " chtěl hrabě prosebně namítnout, ale kapitán jej odmítavým pohybem ruky přinutil k mlčení.
"Já jsem k vám mluvil o spravedlnosti. Lodníku, jak jste daleko s goelettou?"
"Ještě ne úplně hotovi."
"Tak nechtě práci být. Vrchní poddůstojník Clas!"
"Pane!"
"Ty půjdeš s tímto mužem na goelettu a povedeš ji do Meldor fu v Sud Ditmarschen. Tam ji dáš s celým nákladem tomuto muži, hraběti voň Dónaborgovi, který s tebou půjde jako vlastník toho
to plavidla a pak se hned se svým plavidlem obrátíš na Helgoland, kde budeš očekávat můj návrat."
"Já, vlastník goeletty? A co s ní mám v Meldorfu dělat?" ptal se hrabě.
"Snad budete od té dobroty, abyste se postaral, že oloupení dostanou svůj majetek zpět. Já bojuji za Holštýnsko a příslušníkům této země nezadržím, co jim patří. V Meldorfu to plavidlo prodáte a výnos použijete jako odškodnění těm, kterým se nedá již nic vrátit."
"Ano," zvolal Dónaborg radostně, "to udělám rád a ochotně. Vaše spravedlnost je přísná po všech stránkách a já si jen přeji, abyste účinkoval v jiném okruhu života a abych mohl být stále ve vaší blízkosti."
Přes obličej kapitána přelétl smutný, hořký úsměv, ale neodpověděl.
Když se po delší době odebral hrabě na goelettu, doprovázel jej až k lodním schůdkům.
"Měl jsem vám předtím říci, jak jsem se k těmto obrázkům dostal. Vy jste znal Olafa Moltkeho a jeho dva syny jste houpal na svých kolenou. Mějte dík za všechnu vaši lásku, kterou jste pro nás měl a za věrnost a péči, s kterou jste nás vzal pod ochranu, když jsme všechno ztratili. Jeden z těch chlapců jsem byl já. Dej Bůh, aby ten druhý nebyl ztracen."
Člun odrazil. Rolf se za ním díval, v koutku jeho oka se to zalesklo. Ten silný a pevný, větrem ošlehaný muž plakal. Pak zlostně setřásl horké slzy ze svých očí.
"Kupředu, jen stále kupředu! Zpět nevede žádná dobrá cesta. Haló, lodníku, přidej všechny plachty. Bude lov na ostrovany a to je vždy veselá plavba."

KAPITOLA DESÁTÁ - Druhý čin

Město Angermúnde, dříve většinou zvané Neuangermúnde nebo Ketzerangermúnde, na rozdíl od Tangermúnde, které se také nazývalo Alt Angermúnde, leželo na jihozápadním břehu jezera Monde a bylo běžným způsobem opevněno. Skrz hradby obepínající město vedly čtyři brány, z nichž jedna vedla k jezeru. Ve městě se nalézal augustiniánský mnišský klášter, jehož kostel tam stojí ještě dnes, kostel Svaté Marie s vysokou věží a kostel svaté Gert rudy s nemocnicí. Na městské zdi vedoucí k jezeru byl položen pevný zámek, na kterém velel pomořanský kapitán Johann voň Brie sen.
K Neustadt Eberswalde vedla často navštěvovaná silnice do Angermunde, která cestujícím poskytovala běžné pohodlí. Proto bylo zvláštní, pokud někdo použil špatnou lesní stezku, která vedla přes Werbellin Golzow a Ziethen. A přece zde jely dva páry jezdců, kteří použili tyto osamělé oblasti, aby se dostali z brandenbur ské do pomořanské oblasti.
K ránu vyjížděl muž z Werbellinu, jehož zachmuřená tvář musela být nápadná každému, kdo ho potkal a jeho zevnějšek byl podle toho také shodný, takže bránil nechtěnému sblížení. Oblečení měl jako obyčejný knecht, ale jeho postoj a způsob pohybů neladil s jeho ošuntělými a na mnoha místech spravovanými šaty. Vedle něho klusal malý hubený kůň, kterého vedl za uzdu, na kterém seděl mladík, jehož rysy tváře svědčily o hlubokém smutku srdce. Měl na sobě dříve hezké pancéřové oblečení, které ale nyní vypadalo velice poškozeně a zíral unaveným pohledem přímo na krk koně. Poukazoval na neúčast, která v letech jeho mládí jinak ne
bývá zvykem. Konečně zvedl svou krásnou hlavu o trochu výše a díval se skrytě ze strany na svého průvodce.
"Pane Dietrichu," zaznělo váhavě z jeho úst.
Ten druhý se k němu otočil a díval se mu tázavě do tváře.
"Bude už brzy konec naší cesty?"
"Proč?"
"Jsem tím nezvyklým touláním unaven."
Žádná odpověď nenásledovala. Dietrich voň Quitzow, kterého jsme v jednom z nich poznali, byl natolik zaměstnán svými myšlenkami a plány, že ani nedbal na nářky mladého muže.
"Proč mi neodpovídáte?" ptal se tento po chvíli s jistou malomyslností, "nejsem zvyklý, že má slova nejsou vyslyšena a že jsou ignorována."
Opovržlivý boční pohled přejel přes mluvícího.
"A já nejsem zvyklý na bezúčelné žvanění. Co vlastně chcete?"
"Proč mi nedáte najíst a napít a na noc pořádné ubytování? Vždyť jsem vám dal své slovo, že vás neprozradím, ale spíše že vás budu dobrovolně doprovázet, kam mě povedete. Vy myslíte, že bych to nedodržel?"
Opět proběhla dlouhá chvíle, pak krátce zaznělo:
"Počkejte ještě do zítřka. Pak veškeré námahy bude konec. Pan Johann voň Briesen nám dá vše, co budeme potřebovat ke svému pohodlí."
"Johann voň Briesen? To je ten kapitán v Angermunde. Takže mě chcete odvést do Pomořanska?"
Místo očekávané odpovědi slyšel opět nové mlčení. Smutně sehnul hlavu a zahloubal se opět do svých smutných myšlenek.
Ve stejnou dobu opouštěli jiní dva jezdci Ziethen. Také zde byl jeden starý a druhý mladý. Ale jejich tváře vyjadřovaly úplně jiné pocity a živý rozhovor, který mezi sebou vedli, dokazoval dobrou pohodu, kterou vůči sobě měli.
"Nyní bude cíl naší cesty brzy dosažen," řekl ten starší, "a já se budu muset s vámi brzy rozloučit. Ještě několik dní musíte u mne v Angermunde zůstat, e."
"Promiňte, kníže, že vás musím odmítnout. Můj otec vás bude s bolestí očekávat a vy už zase máte dosti sil, takže už nebudete potřebovat moji pomoc."
"To je pravda. Samotné toto doprovázení je mi milé a velice drahé, proto bych se vás nejraději zřekl co možná nejpozději."
"Já vám děkuji, ale myslím, že se navždy nerozloučíme, nýbrž že mne štěstí opět potká a zase vás uvidím. Nechť jsou vaše snahy u vévodů z Pomořanska okrášleny úspěchem. Jsem nezkušený mladík, který o umění vládnutí ještě příliš neslyšel, ale stejně si vždycky myslím, že Pomořanům a Meklenburčanům se nikdy nepodaří udržet jejich nepřátelský postoj vůči našemu panu markraběti. Spíše se mi zdá, že on má sil a chytrosti dost, aby dobrotou nebo přísným zásahem údery svých nepřátel zhatil."
"To je tedy pravdivé slovo. Jájsem svému bratranci knížeti Baltazarovi Johannovi a Wilhemovi voň Wenden vždy takto radil, ale nechtěli mě vyslyšet. A tak jsem šel k markraběti, abych s ním o této věci hovořil. Nevzal jsem si s sebou žádné služebnictvo, abych zůstal nepoznán a svůj úmysl držel v tajnosti. Ale byl jsem na zpáteční cestě přepaden a odvlečen na Garlosen, kde jsem měl zaplatit výkupné. Také tam chtěli vědět, kdo jsem, ale když jsem se bránil toto říci, hodili mě do kobky, z které jste mne osvobodil. Jelikož jsem zůstal déle, než jsem si předsevzal, ve Warenu, tak jsem si přidal ještě několik dnů, abych promluvil s knížetem z Pomo
řanska, protože kdyby ten se dal pohnout, aby vyslyšel moudré názory a nepřátelství s Markami ukončil, pak by se také moji bratranci mohli pohnout nebo cítit se donuceni vykonat totéž. Vězení však zeslabilo mé síly, že jsem tuto cestu sám vykonat nemohl, a proto mi bylo milé, že pan Bismarck se rozhodl zříci se svého dosavadního doprovodu."
Nyní se obrátili směrem na Herzsprung a dostali se tak na Ebers walder Heerstrasse, na které bylo tolik poutníků, že rozhovor ustal a jejich oči měly dost příležitostí dívat se kolem. Když došli do Angermúnde, vzdali se možnosti jít do ubytovny a jeli přímo k zámku, kde chtěl kníže vyhledat kapitána Johanna voň Briesen.

Našel v něm velice rozumného muže, který souhlasil s jeho názory a k jeho cestě mu přál hodně úspěchů. Mezitím šel napříč ulicí a uličkami města, aby ho co nejlépe poznal. Jeho myšlenky se zároveň zabývaly budoucností a dávaly mu vidět věci, které jeho přirozenému ostrozraku nemohly zůstat skryté.
"Přijde doba," pomyslel si, "kdy rozhodnutí mezi Brandenbur skem a Pomořanskem bude nesmíme důležité a kolem Angermúnde se bude odehrávat boj a krev poteče proudem. Já mám rád krutý
Vedle něho klusal malý hubený kůň, kterého vedl za uzdu,...
...na kterém seděl mladík, jehož rysy tváře svědčily o hlubokém smutku srdce.
boj, který je otevřený a hledá čestného protivníka, ale lest má také své dobré a plnoprávné opodstatnění. Hlavně když lidé a jejich statky se přitom ochrání. Pak musí být chytrost upřednostněna před lesklým mečem. Musím se na opevnění pozorně podívat. Možná, že v pozdější době to bude výhoda."
Zatímco se tak potuloval a bedlivě pozoroval veškeré stavby, přišel do uličky, která byla ucpána mimořádným počtem lidí, kteří se shromáždili před jedním domem. Přede dveřmi tohoto domu ležela hromada předmětů, které se většinou najdou v běžné měšťanské domácnosti. Na jednom starém stole seděl radní úředník a vedle něho stál biřic, který měl shromážděným lidem ukazovat předměty z domácnosti a vůbec vedl slovo. Byla to dražba, která právě měla začít. V tom přistoupila malá tenká pohyblivá postava ze dveří, vrhla pohled na dav a vyskočila na židli.
"Poslouchejte, lidičky," zvolal tento muž, ve kterém poznáváme berlínského krejčího Zademacka, starého známého z příběhu Kníže a zeman. "Nechtě si jednou něco říci!"
"On zde nemá co povídat," rozkřikl se úředník, "ať sestoupí ze židle. My jeho řeči nebudeme poslouchat!"
"Ta židlička je stále ještě moje a já se na ni mohu postavit, než přijde na řadu," odpověděl krejčí, "a mluvení mi nemůže nikdo zakázat, pokud neřeknu slovíčko, kterým bych otce města a paničky z rady urazil."
"Ale on zdržuje dražbu a to nesmíme dovolit!"
"To nebude tak zlé, protože v krátké minutce jsem hotov. Takže poslouchejte, lidičky: My, co jsme z cechu krejčovského, ševcovského a kožedělného, jak každý ví jsme povinováni lidi zkrášlovat a nespravedlnosti jejich těla zakrýt. Proto by bylo záhodno a chvályhodné, kdyby muži a ženy, kterým jsme posloužili dobrem, nám také prokázali vděčnost. Ale zde se zavedla práce na úvěr a my z cechu musíme pracovat, aniž bychom za to dostali pořádný peníz."
"Slyšte, slyšte. Ten krejčírek nám chce nadávat!" zaznělo mezi posluchači.
"Ne, to nechci. Ale já jsem opustil svůj milovaný Berlín, vzal ženu a děti a přišel do Angermúnde, protože zde nebyl žádný muž, který by dokázal zhotovit pořádný oblek. A nyní, když jsem vás
všechny oblékl a s veškerou pílí udělal mnohý steh, abyste se se ctí a radostí mohli ukázat mezi lidmi, nyní nemohu dostat to, co mi patří za moji práci a paničko ve z rady mně nyní chtějí vzít mé věci, protože nemohu platit úroky a poplatky za kvartál. No a nakonec mě chtějí s hanbou a ostudou opět poslat do Berlína, kam přijdu jako žebrák, zatímco moji dlužníci se mi vysmějí. Proto jsem chtěl
"Nebude už brzy hotov?" přerušil ho úředník. "Jeho kázáním se nic nezmění, ale spíše se přivede do nebezpečí, že bude zavřen do díry. Sestoupí ze židle. My nemůžeme déle čekat a musíme svůj krásný úřad vykonat."
"Dejte mi ještě jediný okamžik. Ještě jsem neskončil s řečí a lidičky musí přeci vědět, co chci říci."
"Ať jim to řekne později. Kupředu! Seskočí ze židle nebo budu muset nechat mluvit právo."
Krejčí musel tuto hrozbu, nejpřísnějším hlasem vyřčenou, následovat a se smutným pohledem se díval na věci, které mu nyní chtěli odebrat.
Začala dražba a biřic jako první sáhl po truhle, která se vyznačovala starožitností, zaručeně starý dědičný kus.
Zademack ho zadržel.
"Nechtě tu truhlu až nakonec," prosil, "pochází od mých předků a je mi hrozně vzácná a milá."
"Nech nás na pokoji se svou starou truhlou. Jeho předkové přece vevnitř nejsou."
Tu k nim přistoupil . Cítil s tímto chudým mužem a mimoto dostal nápad.
"Jaká je částka, kterou jste zde zabavili?" ptal se úředníka.
"Je to skoro padesát pražských grošů," odpověděl tázaný, a měřil ho zvědavým pohledem.
vytáhl kožený váček zpoza svého opasku a otevřel ho.
"Zde vezměte ty peníze a nechtě mu jeho věci."
"Vy chcete zaplatit jeho dluh?"
"Jak vidíte."
"Ale to není ještě dost. Vysoká rada chce mít nahrazeny výdaje s tímto zákrokem, když už se ho musí vzdát."
"Tak mi nahlaste náklady."
Úředník mu sdělil částku a ji zaplatil. Krejčí byl navýsost spokojen a šťasten, že našel takového dobrodince a zahrnul ho obrovskými slovy díků.
"Jak vám mohu vaši dobrotu kdy splatit, pane," zvolal, "vy mne tímto zbavíte hrozné nouze a starostí, protože kdyby mi majetek sebrali, pak bychom neměli nic a nevěděli bychom, kam složit hlavu. No?" vyjel na úředníka, k němu se otáčeje, "vypadněte odsud! Máte zaplaceno a už zde nemáte co hledat! Nebo snad chcete čekat, až vám ze své stolice budu kázat dál ne, urozený pane, vy prosím se nechystejte k odchodu, ale buďte té milosti a jděte do mého chudého bytu, aby má žena včetně dětí vám mohla sama poděkovat."
váhal přistoupit na tuto prosbu, ale Zademack ho nepustil, dokud ho nenásledoval do domu. Byla to úzká tmavá budova, z jehož chodby vedly jedny schody nahoru. Když tam došli, všiml si, že se dům opírá o městskou zeď, kterou svým zadním štítem o velký kus převyšuje.
Ve světnici, jejíž dveře krejčí otevřel, seděla plačící žena uprostřed několika dětí, které se něžně vinuly k smutné matce.
"Neplač," chlácholil ji Zademack, "nic nám nevezmou, vůbec nic, protože tento urozený pán zde vše zaplatil, co jsme byli dlužní"

Žena se zvedla a usušila si vlhké oči.
"Je to pravda, co tady říkáš? Naše dluhy jsou zaplaceny a my si své věci ponecháme?"
"Vše si ponecháme a vůbec nic nám nemohou vzít. Za to vděčíme tomuto dobrotivému muži. Pojďte, děti podejte mu ruku."
Nyní začal mezi dlaněmi chudé rodiny zápas o poděkování, kterému se dobrodinec nemohl vyhnout.
"Kdybych vám tak mohl vaši dobrotu alespoň trochu splatit," zvolal Zademack, "v Berlíně jsem zažil dosti nouze a starostí, a vždy jsem si myslel, že se nám zde povede lépe. Ale mýlil jsem se, protože zde jsem se dostal ještě do hlubší nouze. Ó, Berlíne, kdybych tam byl ještě zůstal. Stále jsem byl nespokojený a chtěl jsem, abychom se měli lépe. U Pomořanských to mělo jít dobře a šel jsem k nim. Ale já miluji Marku, svou domovinu, kterou jsem tak hanebně opustil. Nepřeji si nic víc, než abych se se ctí mohl vrátit."
"Možná, že to všechno bude možné. Nezapomeňte na mě a až opět přijdu do Angermíinde, vyhledám vás."
"Ano, pane, to také udělám. Vždy budu na vás myslet. A při jdete li a budete žádat nějakou službu, nikdy ji neodmítnu. Naopak, budu se radovat. Nezapomeňte na mě, až vaše cesta vás zavede do Angermůnde. Vy jste Branderburčan a mám rád vše, co přichází z našich Mark."
šel. Byl přesvědčen, že vykonal dobrý skutek, a že získal npvého přítele, jehož pomoc mu bude jednou prospěšná.
Když se vrátil do zámku, přicházel kníže s kapitánem, který opakoval své přání, aby u něho zůstal déle. Ale zůstalo u předsevzetí déle v Angermíinde nepobývat, proto se rozloučil se svým dosavadním průvodcem a stejného dne odjel pryč.
Cesta, kterou se dal, ho vedla přes Ziethen, Golzow a Werbel lin zpět. Do Ziethenu se dostal ještě před večerem, a protože ho jeho mladistvá povaha nenechala v klidu, rozhodl se ještě pro dnešek jet dál a ubytovat se v noclehárně, kterou mu popsali, a tam čekat na další ráno.
Sám a sám jel svou cestou, viděl, jak se kolem něho stále více stmívá a do jeho duše se dostavila ona sentimentálnost pro obrazy vzpomínek, která v hodině setmění lidi navštěvuje. Kolem bylo tak ticho a klidno, žádný poutník nebyl vidět a ptáci lesů, kteří sedí a až do přicházející noci hlasitě a vesele štěbetají, táhli na jih, aby se vyhnuli tvrdosti a krutosti severské zimy. Žádný zvuk ho nerušil, žádný pozdrav ho nevytrhl z myšlenek, které ho zavedly do minulých dob a zabývaly se hlavně ději, které se staly v posledních dnech.
Na Garlosenu vykonal svůj první rytířský čin. Jeho dějištěm nebylo otevřené bitevní pole, nýbrž skrytost podzemních chodeb a kobek a možná, že k tomuto skutku potřeboval více odvahy a rozhodnosti, než k otevřenému boji za denního světla. Cenou mu bylo ihned to, že našel přátelství knížecího zajatce, jehož kobku otevřel. Tento vysoce postavený muž svůj stav vůči Boldewinům tvrdošíjně zamlčoval a oznámil ho teprve osvoboditelům, když došlo k loučení. Příliš uchvácen zničujícími vlivy zajetí, bál se vykonávat další cestu, která byla spojena s různými nebezpečími, úplně sám, a proto ho dokázal přemluvit, aby jej mohl doprovázet.
Rozchod s ostatními pro něho vůbec nebyl tak lehký, jak by se mohlo zdát. Pan Bismarck ho nechal pouze nerad odejít a židé byli mladému muži tak vděční, že při jeho odchodu vypukly kruté nářky. Především Itzigova dcera přijala jeho odchod s obrovským smutkem.
Bylo to večer před dohodnutým rozloučením, kdy se s ním setkala sama. Dívka přišla tiše a klidně k němu a uchopila ho za ruku. Dlouho takto stáli vedle sebe, aniž by řekli slovo, až jim to hluboké mlčení nahánělo strach.
"Chcete se s námi rozejít?" ptala se váhavě. "Ano, tak to bylo ujednáno."
"A vy se ani neptáte na to, jestli někomu tento rozchod ublíží?"
"Ublíží? A komu by můj odchod měl připravit bolest? Já jsem jen cizinec v cizí zemi."
"Cizinec? Ó ne pane, vy jste nás vysvobodil z obrovské nouze a z velkých potíží. Takže vás milujeme a chtěli bychom vám děkovat po celý život. Ne, cizincem nejste, ale chudák nízká dcera Izraele si nesmí troufnout, aby její srdce volně a nezávazně bilo dál."
"Proč ne?" zeptal se, skláněje se k ní.
Měkký teplý stisk její malé dlaně, znění jejího sladkého hlasu a obsah jejích váhavě vyslovených slov v něm vyvolávaly zvláštní pocity. Byly to tytéž neznámé city, které v něm bouřily při východu z podzemní chodby. Jeho srdce pro něho bylo příliš velké a také současně příliš úzké pro pocity, které v něm bouřily. A nej raději by toto nádherné laskavé stvoření objal a vroucně přitiskl na hruď. Ona otevřela své velké tmavé oči, zvedla je k němu a její teplý dech ho pohladil po tváři.
"Doposud tlouklo mé srdce pouze pro otce a matku," odpověděla, "smí také tlouci pro jiné?"
"A kdo jsou ti jiní?" ptal se oním jemným tónem, který tak vábně působí na city.
"Je jen jeden a toho nesmím jmenovat."
"Proč ne?"
"Protože by se potom na mne zlobil."
"Na tebe? Jsem snad já tím jedním?"
Zůstala mu však dlužná odpověď, ale její ruka vedla tu jeho na srdce. Cítil dmutí plného měkkého prsu, slyšel tenký toužebný dech a objal ji.
"Mluv," prosil, a tiskl ji na sebe.
"Co vám mám říci?"
"Že mne miluješ."
"A smím to říci?"
"Ano, to jistě smíš, ty milé, vznešené stvoření," šeptal. Jejich rty se spojily k prvnímu horkému polibku a dlouho, velice dlouho trvalo, než se vrátili ke společnosti ostatních.
Jejich rty se spojily k prvnímu horkému polibku...

Na tyto nádherné okamžiky právě myslel, ale nebyl v něm pocit štěstí a blaha, které tenkrát zažíval, ale zdálo se mu, jako by ten večer nejednal správně a nechoval se tak, aby si to nemusel později vyčítat. Byl sám se sebou nespokojen, i když bytostně cítil, že obraz krásné dívky stále vězí nezměněn v jeho srdci. Mezitím padla naprostá noc a velice uvítal, když zpozoroval světlo, které se zdálky vynořilo. Vycházelo z okna domu, kde se hodlal ubytovat. Když k němu dojel, předal svého koně čeledínovi, který mu šel vstříc a odebral se do hostinské světnice. Byla prázdná, mimo staré hostinské tam nebyl žádný host. Byla začouzená a dusná, takže tam příliš dlouho nepobyl, ale odebral se do komory, která mu byla na noc přidělena.
Dlouho neležel, když zaslechl dusot kopyt koní, kteří zastavili před domem. Nově příchozí vstoupili do domu a po chvíli vyšli nahoru do své světnice. Byla to místnost, která byla hned vedle ova pokoje. Musely to být dvě osoby, jedna starší a druhá mladší, jak rozpoznal z jejich hlasů.
"Vy jste říkal, že naše putování bude mít svůj konec zítra?"
"Prozatím."
"Tak tedy později půjdeme dál?"
"To se rozhodne zítra."
"A když vám nyní řeknu, že už s vámi dál nepůjdu?"
"Tak to nic nezmění. Vy jste mi dal své slovo, princi, že mě budete následovat bez odporu tam, kam vás povedu."
"Nevěděl jsem, že vaše cesta bude tak daleká. Spíše jsem si myslel, že mě ubytujete v nějakém pevném zámku a tam budete s mým otcem vyjednávat o výkupném."
"To se každopádně také stane, ale zdá se mi, že v cizině jste lépe schován než na hradě, který by váš otec nechal vypálit, aby vás osvobodil. Nyní snad pochopíte, proč je má cesta s vámi tak daleká."
"Dobrá. Až do této chvíle jsem s vámi šel bez odporu, protože jsem se zavázal svým slovem. Ale jestli mne budete dál nutit, své slovo vezmu zpět."
"V tom vám nikdo nebrání, ale tím přivodíte přísnější opatření oproti tomu, které jsem vůči vám do této chvíle uplatňoval. Stejně se dostaneme již zítra do Angermünde, kde s kapitánem Jo hannem voň Briesen o vás budu mluvit. Doufám, že u něho budete mít dobré přijetí a že tam zůstanete, dokud markrabě nesplní mé podmínky."
"To je vaše věc."
"Ale vy jste vzal své slovo zpět?"
"Udělal jsem to? Nebo jsem snad mluvil spíše pro případ, že byste mne chtěl vést dál? No, ale když už se tak jednou stalo, ať to tak zůstane."
"Je to na vás. Takže já zamknu dveře a budu vás přísně střežit. Promluvíte li třeba jen slovo vůči někomu třetímu, tak vás udeřím vaším vlastním mečem, který jsem si ponechal na památku naší první jízdy. Je dobrý a v mé ruce žádného muže nemine. Nyní si vyhledejte lože, vyrazíme hodně brzy."
Ti dva mluvící v žádném případě netušili, že v jejich bezprostřední blízkosti se nalézá někdo, kdo slyšel jasně každé jejich slovo. Hluboké ticho po několika minutách ukázalo, že šli spát. Det lew sledoval jejich hovor s rostoucí zvědavostí a napětím. Z toho vyslechl, že mladší z obou mužů je zajatec staršího. Nazýval ho princem a také mluvil o markraběti, kterému bude klást podmín
ky výměny. Bylo možné, že by se dostal markraběcí princ do rukou nepřítele a byl jím unesen? To by byl mimořádný případ, který by na politiku knížete měl neblahý vliv. A kdo byl ten muž, který si dovolil provést tak odvážný čin a vykonal ho? Obyčejný muž? Běžný charakter to být nemohl. A zaručeně to nebylo jenom těžké, nýbrž také nebezpečné, snažit se přivést záchranu. A přece jenom dostal nápad a držel se ho a přemýšlel o způsobu, jak ho vykonat, protože sám i kdyby se mýlil v osobě zajatce, bylo to jeho rytířskou i lidskou povinností ze všech sil mu pomoci.
Ležel klidně na svém loži a vyvaroval se udělat nejmenší hluk a prozradit tak svou přítomnost. V domě se už nic nehýbalo. Také naproti ve vedlejší místnosti bylo hrobové ticho a po delší době zaslechl hluboké, daleko slyšitelné dýchání spícího. Obě místnosti byly rozděleny jen tenkou prkennou stěnou, která umožňovala, že zvuky doléhaly až k jeho uchu.
Kdo z těch dvou byl spící? Snad ten zajatec, protože ten druhý byl zaručeně příliš opatrný, než aby se vzdal nutné bdělosti. By la li místnost zamčená, pak bylo nemožné do ní vstoupit zvenčí; a v případě možnosti, jak mohl člověk rozlišit jednoho od druhého? Bohužel hostinský nemohl být zapleten do této záležitosti, protože při tehdejších poměrech se tento druh lidí co nejméně a nerad míchal do záležitostí těch, kteří u něho bydleli a zastavovali se. Také bylo naprosto nejisté, jestli také hostinský se na této věci nepodílel a v tom případě by to bylo čiré bláznovství, jeho požádat o radu. Nejlepší se zdálo počkat do rána, kdy to bylo zaručeně lehčí, a osobně zakročit. Ale do té doby se mohlo ledacos stát, co by zákrok úplně zhatilo.
Proto se tiše a neslyšně, jak bylo možné, zvedl, otevřel dveře a vstoupil na chodbu. Stál před činem, každé zaváhání se protivilo jeho dobrodružnému ohnivému duchu, při kterém dlouhé a nejisté čekání bylo nesnesitelné. Nejdřív se plížil k vedlejším dveřím, aby prozkoumal jejich zámek. Byl to ten starý druh závorových zámků s pevně trčícím klíčem, který mohl být otevírán z obou stran, ale pouze zvenčí bezpečně uzamčen. Takže vstup sám o sobě nedělal žádné těžkosti a dalo se předpokládat, že mu zevnitř byla nastražena překážka.
Nyní se odebral dolů na chodbu, odkud bylo velice lehké se dostat na malý dvůr a ke koním. Hmataje po stájové stěně, nalezl malou dutinu nedaleko vchodu a tam našel ocílku, kámen a troud. Rozsvítil, aby se zde mohl mezi stojícími zvířaty lépe orientovat. Bylo jich tu mnoho, ale rozeznal koně těch dvou cestujících podle sedel, která z nich nebyla sejmuta. Z toho se dalo usoudit, že cestování začne dříve, než je běžné. Jeho kůň byl odstrojen, ale sedlo bylo v blízkosti. Osedlal své zvíře, aby byl pro všechny případy připraven. Vedle vchodových dveří domu vedla široká brána ven na silnici. Otevřel ji a jenom přivřel oboje veřeje. Takto připraven odebral se do svého pokoje, aby se ozbrojil.
Poté, co svou platbu položil na stůl, odešel se svým mečíkem v ruce k dílu. Podařilo se mu bez sebemenšího hluku

odemknout dveře. Ale daly se pouze trochu otevřít, bylo sotva možné vzniklou škvírou se protáhnout. Jeden z těch dvou spáčů si ustlal tak blízko dveří, aby měl druhého zajištěného. Okno mělo pouze nepatrnou velikost a bylo naprosto nemožné, aby tímto otvorem člověk opustil dům.
Ten, co ležel u dveří, spal. Přesně opak ova mínění, byl to on, jenž vydával ony hluboké hlasité vzdechy a otvírání dveří jím nebylo zpozorováno. Spoléhaje se na svůj hmat, opatrně jej mladý muž překročil a přistoupil k druhému lůžku. Jeho uživatel se zdál být vzhůru, ale přibližování někoho třetího nezpozoroval, tak opatrně bylo provedeno. Vtom vedle něho tiše zaznělo:
"Spíte?"
Uběhla chvíle, než následovala odpověď. Tázaný byl každopádně příliš překvapen, než aby se orientoval v nové situaci. Konečně zašeptal stejně tiše:
"Je tady někdo?"
"Ano. Chcete být svobodný?"
"Kdo jste?"
"Přítel všech utiskovaných. Byl jsem ve vedlejší místnosti a zaslechl váš rozhovor. Jste snad markraběcí syn?"
"Já jsem Johann, syn markraběte."
"To jsem tušil. Kdo je ten druhý?"
"To je Dietrich voň Quitzow, který mě přemohl a odvedl s sebou."
"Tedy Dietrich voň Quitzow? Princi, toho chytíme!" "Ne, necháme ho být," odpověděl Johann a opatrně se zvedl,, já jsem každopádně vzal své slovo zpět, ale ve vztahu na jeho bezpečnost to musí platit dál. Tělesně mi neudělal žádnou újmu a já budu velice spokojen, když se mi podaří, abych mu utekl."
"Udělám, co chcete. Leží přede dveřmi, které jsou trochu otevřené. Jděte napřed a překročte ho. Počkám, až budete venku."
"Ne! Vy běžte první. Nemohu připustit, abych vás vydal takovému nebezpečí." "Běžte, princi, já se ho nebojím."
Poslední slova nedovolila jakékoliv námitky. Johann se plížil ke dveřím a šťastně překročil spícího. To se však nepovedlo úplně bez doteku. Dietrich se probudil a cítil z chladného vzduchu, že dveře jsou otevřené a chytil a za nohu právě v okamžiku, když ten jej chtěl překročit.
"Zadrži" zvolal, "takto jsme se nedomluvili!" Myslel, že chytil prince. Ale co nejdříve musel rozeznat omyl, protože ve stejném okamžiku cítil dvě kolena na hrudi a dvě ruce, které mu obemkly krk, jejichž síla byla mnohem větší než Jo hannova. Tento útok a vůbec celý tento děj jej zastihl naprosto nepřipraveného. Než se mohl rozhodnout k obraně, pod tlakem, který na něm vězel a olupoval jej o dech, ztratil vědomí.
"Bůh mi odpusť," šeptal , "myslím, že jsem jej uškrtil a to by byla skutečně ostudná smrt pro tak mocného bojovníka, jakým byl. Pojďte, princi."
Zamkl dveře a vedl jej do stáje. Vyvedl ven koně a projeli otevřenou branou ven do noci.
Ve věci zdravotního stavu Dietricha voň Quitzow se každopádně mýlil, protože neutrpěl škodu na životě, ale tlak jej pouze omráčil. Uplynula celkem dlouhá doba, než bezděčným pohybem dal na vědomí, že je v něm ještě život. Pomalu se mu vracelo vědomí, v paměti se mu promítaly proběhlé dny a hodiny z minulosti a když si vzpomněl na poslední okamžiky, vyskočil a pospíchal k Johannovu lůžku. Když lože našel prázdné, vyřítil se ke dveřím.
"Takže utekl! Takže to nebyl vůbec žádný klam! Rychle do stáje!"
Získal zpět veškerou svou sílu. Utečenec musel být pronásledován a musel ho dohonit, a pak bylo především nutné podívat se, jestli k útěku použil koně. Ale ten zmizel.
"Má to zvíře! Ted' už mi neuteče!"
Ulehčené se nadechl. Pěšky by utečenci bylo podstatně jednodušší uniknout než na koni, hlavně když beze všech těžkostí mohl určit, kterým směrem se vydal. Pochopitelně, že použil lepší z těch dvou zvířat. A protože druhá klisna byla slabá, než aby Dietrichovu obrovitou postavu nesla rychlou jízdou, vytáhl ze stáje bez rozmyslu pořádného tažného valacha, který tam také stál. Vyšvihl se na něj, aniž by se namáhal dát mu sedlo a uzdu. Pak vyrazil branou ven a tryskem cestou zpět, kterou předešlého večera s princem přijel.
Příliš mnoho myšlenek mu vířilo během jízdy v hlavě. Nebylo by lepší uprchlíka nechat být a pouze myslet na vlastní bezpečnost? Jaké výhody by vlastně měl a jaké potíže by mu mohly vzniknout tím, že měl syna svého nepřítele ve své moci? Nebyly tyto výhody spojeny s námahou a nevýhodami, kterými se to vlastně vyváží? Už dříve měl rozvážit výhody škody a najednou začal klidněji přemýšlet a na rozumnější názor už bylo příliš pozdě. Protože samotným osvobozením prince se nic nesmaže, ale naopak zmizí všechny trumfy, s jejichž účinkem Dietrich počítal a spoléhal na ně. Zajmutí Johanna bylo dílo okamžiku. Byl to čin v nouzi. Když se to vyvinulo nesmyslným způsobem v násilný únos, pak nemohl jednou započaté dílo vzdát, ale musel ho úplně dokončit. Neblahá byla okolnost, že toto ukončení bylo narušeno v posledním okamžiku Johannovým útěkem. Ale také proto musel ze sebe vydat všechno, aby jej dohonil a opět se jej zmocnil. Zda se to ale také podaří? Dřívější štěstí se od něj odvrátilo. Nepřátelské síly se postavily proti jeho činům a konání, a když přemýšlel o dění v posledních dnech, ztrácel víru v sebe sama a ve svou zručnost. Ale ne, je li štěstí náladové, musí být uchopeno pevnou rukou a drženo. Pouze zbabělcům a neodvážným může utéci.
Zaryl koni paty do slabin, až hlasitě zasténal a velkými skoky se hnal dál.
Při této rychlosti se dostal rychle kupředu. Cestu nechával za sebou a dalo se předpokládat, že se každým krokem k uprchlíkům
blíží a při každém ohybu cesty hleděl v očekávání dopředu, jestli je neuvidí.
Konečně se před ním vynořil jezdec, ale ten mu jel vstříc, takže to nemohl být Johann. Byla to široká silná postava, která seděla na velké herce se skloněnou hlavou. Krátký kus před Dietri chem zůstal cizinec stát.
"Bůh vás pozdravuj," zvolal a díval se na Quitzowa pátravým pohledem, "odkud jedete tak brzy po ránu?"

"Z domova," odpověděl tento krátce, "nepotkal jste cestou chlapce, který letěl na rychlém ryzákovi?"
Při zaznění jeho hlasu se tázaný zarazil a jeho oči ostřeji pohlédly na Dietricha.
"Myslíte jen jednospřežníka, nebo jich s ním bylo více?"
"Je sám a jezdí si jako mladý pán."
"To poslední by mohlo souhlasit, ale to první ne. Potkal jsem jednoho mladíka na pěkném ryzákovi, ale beze zbraní. Měl na sobě kabátec se šosy a černý baret s červenými rohy."
"To je on! Toho hledám! Takže nebyl sám?"
"Ne. Jel po jeho boku ještě jeden, na kterého byla radost pohledět."
"Že by rytíř?"
"Mladík v oděvu cestujícího urozeného knapa."
"Měl dobrého koně?"
"To bych řekl, a přitom se koukal tak odvážně, jako by právě přemohl skupinu ďáblů."
"A jsou daleko odtud?"
"Ani ne. Když pojedete ostrým klusem, brzy je uvidíte."
"Já vám děkuji, žijte blaze."
"Sbohem. Ale dávejte si pozor na toho mladíka, pokud byste k němu chtěl být nepřátelský," a s lišáckým pohledem k tomu dodal, "ten by si to snad dokonce rozdal i se silným Dietrichem."
Dietrich opět vyrazil na svém koni současně s posledními slovy, ale rychle se otočil a zavrtal oči do smějícího se obličeje druhého muže.
"Co víte o Dietrichovi?"
"Já vím o něm mnohé. Byl jsem u něho na Plauen, Friesacku a také bych uměl vyprávět o Kremmer Damme."
Dietrich překvapeně přihnal svého koně blíže.
"Kterého rytíře muž jste vlastně byl?"
"Kterého rytíře muž?" zeptal se druhý opovržlivým tónem, "to jsem byl stejně tak málo, jako jste to byl kdykoliv vy."
"Já? Co o mně víte?"
"Víc než vy o Clausovi voň Kóppen, jak se zdá, na kterého jste úplně zapomněl."
"Claus voň Kóppen?" zvolal Dietrich, "skutečně jste to vy! Jak vás ten oděv změnil. Řekněte rychle, rytíři, co děláte v tomto převleku zde na zemské hranici?"
"Přicházím z Marky, kam jsem musel dorazit s nějakým poselstvím."
"Od koho?"
"Od vévodů Casimira a Otty voň Pommern a Wratislaffa voň Wolgast."
"A komu?"
"Panu Dietrichovi voň Quitzow. Ale já jsem na něj už v zemi nenatrefil a vracím se domů s nevyřízenou věcí. Nemohl byste mi snad říci, kde bych se mohl zbavit tohoto úkolu?"
"Udělejte to hned. Nemám čas na dlouhé vykecávání."
"Hned?" zaznělo s úmyslně přehnaným překvapením,, je snad pan Dietrich někde poblíž na místě?"
"Nedělejte žádné babské žerty. Vy jste mě velice dobře poznal. Co mi přinášíte za zprávu?"
"Takže jsem se nemýlil. Bylo to pro mne nebezpečné jít k vám do země. Proto mě vidíte v tomto oblečení. Vždycky jsem měl velké štěstí a přináším tedy opět oproti svému očekávání své poselství správnému muži."
Při posledních slovech zatáhl za nit v nabíraných rukávcích svého kabátu a vytáhl mezi podšívkou a látkou složený kus pergamenu, který předal Dietrichovi.
"No Čtěte, ať vás to písmo potěší."
Dietrich rozložil psaní a četl. Pak ho roztrhal na kusy a papírky rozhodil do větru.
"Vaši pánové špatně dodrželi slovo," řekl kysele, "ale budu následovat jejich poslání a přijmu nabízené svobodné místo. Chcete mě doprovázet?"
"No čtěte, ať vás to písmo potěší. "
"Pokud dovolíte, pojedeme spolu do Štětina. Čtyři pěsti jsou vždycky lepší než dvě, v těchto zlých dobách."
"Pak mě ale nejdříve musíte doprovázet trochu nazpátek. Mám s těmi dvěma, které jste potkal, povinnost malého slova."
"A jaké je to slovo?"
"Ne ústy, ale tady tím," a přitom uhodil na meč Johanna, který mu visel po boku.
"Kdo jsou ti lidé? Smí se člověk přidat k řeči, pokud ta řeč je poctivá?"
"Věřte, že Dietrich voň Quitzow nikdy žádnou nečestnou řeč nepovede," zvolal jmenovaný pobouřeně, "ten jeden je docela vzácná divoká, která mi utekla, a pánové v Pomořansku by mi vyřkli velký dík, kdybych jim ho přivedl. Toho druhého neznám a také nevím, jak a jakým způsobem k němu přišel."
"Jakou divokou máte na mysli?"
Dietrich mu pošeptal jméno uprchlíka a Claus voň Kóppen polekaně couvl.
"Je to možné, co říkáte? To by byl úlovek, jehož cena by se nedala spočítat. Co se dělo předtím?"
Tázaný mu vyprávěl několika krátkými slovy co se stalo a pak se ptal sahaje po uzdě:
"Chcete na mne čekat, nebo se se mnou vrátíte k vzácnému lovu?"
"Jdu s vámi. Ten druhý na něho narazil zaručeně jen náhodou. A bude zajisté tak chytrý, aby se do naší věci nemíchal a udělá li to, tak jej strhneme dolů."
Claus voň Kóppen byl rytíř, jehož jméno bylo známé v celém Pomořansku a také dále mělo dobrý zvuk. Vévody byl uznáván a když šlo o nějakou těžkou záležitost, pak byla zaručeně předána do jeho rukou. Jeho mysl byla zaměřena na

dobrodružství. Ostří jeho meče nikdy nezklamalo a protože mávání zbraní kolem sebe dělal raději než nějaké přemýšlení a dumání, otočil nyní také své zvíře a držel se po boku Dietricha, který už jel napřed.
"Takže nám nemohou uniknout, pokud to správně začneme."
"A jak to máme jinak zařídit," odpověděl Dietrich, "než že za nimi pojedeme, dohoníme je a opět se zmocníme prince? O toho druhého se vůbec nemusíme starat."
"Dovolíte, pane Dietrichu, že přemýšlím jinak? Až nás uvidí a poznají vás, pak se budou snažit utéci, protože jejich koně jsou lepší než ta naše zvířata, pak by se nám ovšem nepovedlo je dohonit. Spíše si myslím, že bude lepší, když pojedu napřed a přitom si sednu na vašeho koně. Pak se zaručeně stane, že mě hned tak nepoznají. Potom se s nimi dáni do řeči a zdržím je tak dlouho, dokud nepřijdete."
"Vaše rada je dobrá, takže pojďme a vyměňme si koně."
Jak se smluvili, tak udělali a pak odjel Kóppen klusem v dobré náladě napřed. Dietrich jej následoval. Zpráva, že Johann není sám, jej překvapila, ale nemohl si to vysvětlit jinak, než že jeho setkání bylo čistě náhodné a protože se současně nalézali na pomořan ském území, dalo se předpokládat, že princ své jméno a svůj stav průvodci neoznámil. I když právě v tomto okamžiku mezi Pomo řanskem a Brandenburskem nebyl otevřený válečný stav, byl vztah těchto dvou napjatý a neopatrná otevřenost mohla mít nejhorší následky.
Mezitím Johann a pokračovali ve své cestě. I přes rychlý rozhovor, do kterého byli zabráni, se často dívali nazpátek, protože se z tohoto směru necítili příliš bezpeční, i když věřil, že rytíře Dietricha uškrtil. A tak si také nyní všimli, že za nimi
jede jezdec, který popoháněl svého koně a stále více se k nim blížil.
"Kdo to asi může být?" ptal se Johann, "stále se ještě nacházíme na této straně hranice a proto musíme být opatrní."
"Kdyby tam nebyl jiný kůň," zněla odpověď, "věřil bych, zeje to ten samý, který se s námi před chvílí setkal. Nemějte starosti, princi, muselo by jich být podstatně více, abych před nimi měl strach. Jednotlivce se můžeme bát asi tolik jako veverky, která skáče tam před tím stromem."
"To si můžete dovolit říci vy, protože jste ozbrojen. Já ale ne nesu nic, čím bych se mohl bránit. Proto mě nepovažujte za zbabělce, když mám své starosti."
"V tom mohu pomoci. Zde vezměte si můj meč. Opásejte se jím. Je to dobrá zbraň, která vás nikdy nezklame, pokud ji umíte pevně držet."
"Ale bude zase chybět vám a ve vašich rukou by zaručeně splnila lépe své služby než v mých. Vezměte si meč a dejte mi nůž." "Jen si to železo klidně ponechte," odpověděl , který dobře věděl, že knížecí mladík se umí lépe bránit mečem, než krátkým nožem, "i když jsem vás ještě neviděl šermovat, ale panují zvěsti a dokonce sláva prohlašovaná o vaší odhodlanosti a já budu vědět, že se můj meč dostal do správné ruky."
"Co se týká mé odvahy," odpověděl zachmuřeně Johann, "měl byste spravedlivý důvod o tom pochybovat. Jen si pomyslete, že Dietrich mne vytáhl ze středu válčících lidí a odtáhl mne s sebou. Pak jste přišel vy a osvobodil mě. To je znamení, které se na věčné časy přimkne k mému jménu."
"Neberte si to tak zle. Dietrichovi snad leckterý ještě nedo rostl a vy jste byl vázán svým slovem, že jej budete bez odporu následovat, a kromě toho také věřím v moudrost vašeho pana otce, takže se o této zlé věci co nejméně donese k uším ostatních ale už je zde ten muž! Hmm, podívejte, že jsem měl pravdu. Je to on, kterého jsme viděli předtím, ale vyměnil si koně. To mně připadá zvláštní. Zaručeně má něco za lubem, jestli vůči nám nebo jiným, to brzy zjistíme."
Zastavil svého koně a čekal na přijíždějícího.
"Proč mi překážíte v cestě?" zeptal se tento a zastavil koně.
"My vám v cestě vůbec nepřekážíme. Je tu dost místa pro vás, abyste odjel. Jen se podivujeme vašemu umění udělat z ryzáka hně dáka."
"Chcete se snad toto umění ode mne naučit? K tomu by nebylo třeba příliš mnoho času, abych vás to naučil."
"Buď vám dík za vaši dobrou vůli, ale my máme na starosti jiné věci. Takže zde je místo, pokud chcete jet kolem."
"Jen se starejte o vaši vlastní cestu. Já si tu svou najdu sám a pojedu, jak se mi zlíbí."
"Ať je podle vašeho přání," odpověděl jedouce dál. Jo hann se držel jako předtím po jeho boku a Kóppen následoval těsně za nimi.
Projeli tak část cesty mlčky, když za nimi bylo slyšet nové dusání kopyt. Johann se otočil a zvolal, když poznal blížícího se:
"Vždyť je to Dietrich! Teď to znamená bojovat!"
"Ano, teď to znamená bojovat," odpověděl Kóppen, přičemž sáhl po meči.
Ale bylo už příliš pozdě. zpozoroval situaci, otočil svého koně a rychle se přitlačil na koně Pomořana. Ještě než se tento vzpamatoval, vyrval mu meč z pochvy a smál se:
"Ano, a proto si na krátkou chvíli půjčím váš meč. Jen v klidu počkejte, až ho nebudu potřebovat."
Tímto způsobem získanou zbraní se otočil k Dietrichovi, který pochopil, že nemá co dělat s obyčejným protivníkem.
"S vámi nemám co dělat," zvolal, Jděte na stranu."
"Později, snad později, pane Dietrichu. Ale každopádně ne dříve, než zjistím, jak řeže vaše ostří."
"Dobrá, tak to můžeš pocítit," zaznělo a ve stejném okamžiku zasvištěla zbraň vzduchem. odrazil ránu mečem a nyní se rozvinul boj, jaký Dietrich voň Quitzow stěží někdy vybojovával, i když za ním ležel bohatý život, plný nebezpečí a dobrodružství. Jeho protivník seděl na koni chladně a klidně jako ze železa litá socha a každý, i ten nejmenší pohyb, vykonával s takovou jistotou a silou, že se zdálo naprosto nemožné se na něho jakýmkoliv způsobem dostat. I přes mistrovské umění a obrovskou tělesnou sílu Dietricha, byly veškeré jeho pokusy marné. Zpozoroval, že stojí proti člověku, který i přes své mládí je mu roven, což na
...nyní se rozvinul boj,...

prosto roznítilo jeho vztek a oloupilo jej o jeho vnitřní klid. Takže jeho rány byly rychlejší a silnější, ale méně opatrné a stále více se dostával do nebezpečí, že ukáže nebo odhalí osudnou slabinu.
"Buďte opatrný, pane Dietrichu," zvolal na něho , "vztek je nebezpečným štítem."
"Buď klidný, hňupe, nebo ti zacpu tvou drzou držku," odpověděl rytíř, přičemž se rozmáchl k hroznému úderu. Ale v tom koně na sebe narazili a pěst nepřítele mu zajela tak silnou ranou pod zvednutou paži, že v dalším okamžiku již ležel pod svým protivníkem na zemi a nevěděl, jak se to stalo a ani si neuvědomoval, co by bylo možné udělat.
"Hňupe? Vy snad nevidíte, že ten hňup šetří váš život jenom proto, aby vás dostal do svých rukou živého? Rozlučte se se svobodou, pane Dietrichu voň Quitzow. Nyní jste můj!"
"Myslíš?" hekal pokořený námahou, aby se uvolnil, "nech mě jít, nebo tě rozdrtím."
Jako drak pod smrtelným uchopením obra stejně tak kroutil svými mocnými končetinami proti neúnavnému obětí paží, které
jej držely v zajetí. Natahoval se, kopal, vzpouzel se, dokonce se snažil veškerou silou vyskočit, ale stejně se točil a kroutil na zemi jako červ. Z této polohy, jak se zdálo, se neměl možnost zvednout. Meče ležely mezi zápasícími, protože je nyní už nemohli použít. Pouze čistou neozbrojenou sílu svalů dávali zde na odiv.
Mezitím se vrhl Claus voň Kóppen na prince Johanna, ale našel v něm také silnějšího protivníka, než očekával. Pochopitelně, že knížecí mladík, kterému bylo sotva patnáct let, neměl ještě vyzrálou mužnou sílu, ale nejlepší učitelé jej už odmalička učívali v používání zbraní a naučili jej zručnosti, která vyvážila mužnou sílu, takže v dvorních kruzích v něm viděli již hodně slibného hrdinu. K tomu se ještě dostavilo roztrpčení nad prožitým a nesplaceným účtem za prožité a vytrpěné ponižování, jež by jeho jménu mohlo jenom uškodit. A tak se nyní snažil všechno rytířskou odvahou vyrovnat. Také jedna okolnost mu byla ku prospěchu, že vyrval svému protivníkovi meč, takže alespoň jemu byl ve vztahu co do zbraní nadřazen. A tak následkem toho se mu nejen podařilo jej od sebe udržet na jistou vzdálenost a odrážet jeho útoky, ale nakonec šel sám do útoku a převlečenému rytíři bylo čím dál těžší bránit vlastní kůži. Ti dva se honili nahoru a dolů silnicí, každý měl oči jen pro svého protivníka a proto si nevšimli, že ze směru od Brandenburgu přicházela skupina jezdců a při pohledu na bojující v dáli zastavili své koně.
"Duel na silnici!" zvolal ten nejpřednější z nich, který seděl na velkém strakáči, "kdo by mohli být ti muži?"
"Jsou čtyři, pane Nymande," odpověděl ten druhý," podívejte se na ty dva tam na zemi. To jsou dva docela ohromní chlapíci, kteří se do sebe zakousli na život a na smrt a nebylo by moc dobré dostat se mezi jejich pěsti. A ti ostatní? Ti mají - proboha -" přerušil sám sebe. "To je princ, který se tak statečně bije s tím mužem. Bůh zaplať, že jsme jej konečně přece jenom našli."
"Princ?" zvolali všichni v kruhu, "ano, je to on. Jedeme!"
"Zadržte!" nařídil velitel, Ještě si nás nevšimli, ale jakmile nás uvidí, začnou utíkat a my je přece musíme zajmout! Protože jeden z těch, co je tam dole na zemi, je zaručeně Quitzow, sestupme z koní," otočil se na několik svých průvodců, "a běžte pěšky křovím, abyste jim zatarasili cestu. My počkáme, až je obklíčíte."
Toto nařízení bylo co nejrychleji vykonáno. Lidé se rozdělili. Jedni sestoupili, přivázali koně ke stromům a pospíchali napříč křo vinami. Ostatní se ještě chvíli drželi v úkrytu a pak vyrazili tryskem, když si mysleli, že nadešel ten správný okamžik, a jeli směrem k bojišti.
Jako vítr vletěl ten na strakáči na Koppena a přetáhl jeho rameno mečem tak prudce, že postižený vyrazil dlouhý výkřik bolesti.
"Pan Nymand voň Lóben," co nejradostněji a překvapeně zvolal Johann, "buďte vítán při tomto tanci. Ale vy mi berete z rukou čest vítězství."
"Promiňte, mladý pane, ale musím zase napravit to, co mou nepozorností bylo způsobeno - strhněte jej z té hřívy a pořádně ho svažte," nařídil obraceje se na své lidi, kteří se vrhli na Pomo řana. Pak se obrátil na druhou stranu a vrhl obdivuplný pohled na a, který svého protivníka stále pevně držel na zemi. Rychle seskočil z koně, Johann také a společně pospíchali k těm dvěma ze stran.
"Teď jej pusťte," zvolal princ, "už jej máme v bezpečí a nemůže nám utéci."
váhal a starostlivým pohledem se rozhlédl kolem dokola. Když ale zahlédl, že Kóppen je spoutaný a že kolem stojí dostatečný počet mužů, sundal ruce z Dietricha a zvedl se.
"Buďte vítán, pane Dietrichu voň Quitzow," vysmíval se Nymand voň Lóben, "my jsme sledovali vaši stopu, aniž bychom se vraceli nejdříve domů. Vstaňte. Vaše posezení je příliš nízké pro tak hrdého rytíře, jako jste vy."
Tento výsměch měl hned zaplatit. Sotva se cítil Dietrich od sevřených kleští osvobozen, vystřelil do výše a vrhl se, ještě dříve, než jej mohl někdo uchopit, na mluvícího.
"Pro mne nízký, ale pro vás asi ne," zaskřípal a vrazil mu obě pěsti do hrudníku, že ten se těžce svalil nazad, "teď se o to pokuste!"
Strakáč stál v blízkosti a Dietrich vyskočil jediným skokem do sedla.
"Jen jej pusťte. Toho máme tak ve své moci, že už nám nemůže utéci," vysmíval se.

KAPITOLA JEDENÁCTÁ - Lev v kleci

Zvíře se vzepjalo pod tlakem jeho stehen a vystřelilo ve stejném okamžiku pryč, právě když sahal po jeho uzdě, aby jej zadržel. Ale bylo pozdě. Proto rychle sebral svůj meč ze země, vyskočil na svého koně a ujížděl tryskem za uprchlíkem, ještě než ostatní, kteří mezitím všichni sesedli, se stačili poohlédnout po svých koních.
V nynějším vládním okrese Magdeburg leží jihovýchodně od Genthinu a jihozápadně od Brandenburgu, zhruba stejně vzdálené od obou měst malé městečko Ziesar, jehož zámek byl kdysi znám jako nejpevnější v celé zemi a v době, o které vyprávíme, patřil biskupovi brandenburskému Johannovi voň Waldow.

Dříve seděl na brandenburské biskupské stolici pan Henning voň Bredow a i přes jeho pobožný úřad vedl a vybojoval mnohé pořádné bitky. Ale v posledních časech jeho života mu vyrostl protivník, kterému se nemohl ubránit a jenž mu dělal mnohem větší potíže, než ti, kteří s ním všichni byli ve sporu předtím. Byl to pan Caspar Gans) voň Putlitz - nejvěrnější a nejobávanější přítel Quitzowů, který se díky lásce k nim znepřátelil s biskupem, aby takto nepřímo uškodil markraběti Friedrichovi voň Brandenburg. Tento spor přinesl duchovnímu pánu tak velkou zlost, že v posledních dnech svého života na všechno zanevřel. Zemřel zlostí a smutkem.
Přirozeně, že markraběti záleželo hodně na tom, aby křeslo zemřelého obsadil mužem, na jehož věrnost a poslušnost se mohl kdykoliv spolehnout. A proto se snažil, aby volba kapituly byla řízená správným směrem a skutečně to dokázal svým vlivem dovést tak daleko, že Johann voň Waldow bratr stejnojmenného probošta v Berlíně byl navržen a papežem také potvrzen. Rodina tohoto muže byla jednou z nejstarších a nejuznávanějších v zemi a Friedrich vyzkoušel její oddanost již mnohokrát.
) Gans husa
Od okamžiku, ve kterém tento muž duchovní vládu biskupství převzal, byli Quitzowé opuštěni svým dosavadním štěstím a také pan Caspar Gans voň Putlitz se dostal do potíží, které dokonce končily jeho zajetím. To se stalo následovně:
I když husy nepožívají velké cti a slávy, byl přece jenom Gans voň Putlitz takový odjakživa. Takovým slavným a obávaným ptákem, o jehož přátelství se různé strany co možná nejvíce ucházely. Hlavně pan Caspar dokázal zařídit, že získal úctu a hrdost, že dokonce císař jej měl v patrnosti a také markrabě se snažil získat jeho přátelství. Ale on měl, dá se říci, dubový charakter, který neměl rád dvorní etikety a zvyky a také svému starému dlouholetému spojenci nechtěl vypovědět věrnost. Proto držel s nimi proti pánům země a také proto vpadl brandenburskému biskupovi na jeho území. Nejdříve vyplenil vesnici Ketzin, která stála na nynějším místečku Ketzin na Havele a úplně ji spálil na prach. Potom vedl své hordy do blízké vesnice, nedaleko vsi Knoblauch, kde se jeho vojáci spokojili rabováním, hlavně ale vyvedli veškerý dobytek ze stájí. Zde obdržel pan Caspar zprávu, že proti němu nastupují bis kupsko brandenburská vojska, překračující Tremmen, což znamenalo, že musí začít pomýšlet na zajištění obrany.
Východně od vesnice Knoblauch leží osamoceně a volně poměrně vysoký kopec, který dovoluje daleký výhled přes vyšší i nižší povodí Havely. Tento kopec tu měl kdysi hlídací věž, ale nyní byl na kopci Belvedere letohrádek s krásnou vyhlídkou). Název byl zvolen plným právem, protože vyhlídka nabízí více vzruchu, než si mohou cizinci představit. Tato hlídka byla osazena několika hlídači, kteří byli placeni brandenburskou chrámovou kapitulou a stále se museli dobře dívat, aby žádný nepřítel zemi nepřekvapil. Oni zahlédli přiblížení "husy" z Putlitz a šli pryč, aby tento vpád nepřátelských hord oznámili na správných místech. Pan Caspar vystoupil na vyhlídku; když se dostal na návrší, aby se rozhlédl po okolí a navrhl svůj válečný plán, zamyslel se. On nevěděl, ano, on ani netušil, že byl oklamán stejně jako markrabě Friedrich voň Magdeburg. Při všech svých válečných opatřeních
) Belvedere (bella krásná, vedere vidět)
dával chytrost do služeb odvahy a právě proto se mohl pyšnit šťastnými výsledky, tak byl také biskup Johann voň Waldow mužem, který velmi dobře poznal, že hrubá síla svalů sama nepostačí statečného nepřítele porazit na hlavu. Lest často více zmůže než meč a obrovské dělo. Proto předal vedení svých šiků muži, který se proslavil stejně svou zručností ve vedení zbraní, jako také moudrostí a chytrostí a dokázal využít i ty nejmenší výhody a dokázal si vymyslet ty nejlepší pomocné prostředky, které by jiného nenapadly. Byl to klášterní kapitán Hans voň Róder.
Tento muž si uvědomil dvojí postavení věcí. Totiž, že se svými šiky, které byly sestaveny z polních pěšáků, nemůže soupeřit s hrubou a na válku zvyklou armádou Putlitzů a že hlavně biskupovi na tom záleží, aby dostal nepřátelského vůdce do svých rukou. Pokud by se to povedlo, byl by spor víceméně ukončen. Ze zajetí pana Caspara by měl výhody, které by měly každopádně vliv na celé jednání. Proto poslal chytrého posla, jenž se nechal úmyslně zajmout a zdánlivě s donucením vypověděl, že Hans voň Róder se svými klášterními pány přichází od Tremmenu.
Caspar Gans voň Putlitz uvěřil falešné výpovědi a následkem toho považoval za vhodné stáhnout se do směru, z kterého se blížil nepřítel. Nechal si shromáždit svoji skupinu a vedl ji na Karp zow. U těchto lidí, stejně jako u kozáků, všemožné co pleněním dostali do rukou, bylo pod nebo na sedlech koní. Nalézali se ve špatném postavení, nemohouce se volně a neomezeně oddávat boji. Když došli do Karpzowa, vyslal na výšinu několik jezdců, kteří jej měli ihned informovat, pokud by si všimli přiblížení bran denburských vojáků. On sám táhl dál k východu přes les a tak se dostal do vesnice Dalgow nedaleko Spandau.
Zde odsedlali, protože lidé stejně jako koně byli unavení a navíc trýzněni mrazem. Cítil se bezpečně, protože stráže u Karpzowa mohly vidět alespoň do jisté vzdálenosti a protože jeho muži měli dobré koně, zaručeně by byli před nepřátelským vojskem o dvě míle napřed a po ohlášení měli dost času se ozbrojit a připravit.
Gans voň Putlitz sestoupil u nejlepšího domu vesnice a jeho lidé se ubytovali v ostatních domcích. Pochopitelně za odškodné, protože Dalgow nebyl biskupský a proto se s ním nesmělo jednat nepřátelsky.
Zatímco si postavené stráže namáhaly oči, aby objevily Bran denburské, a Putlitz seděl u oběda a nechal si báječně chutnat, plížil se Hans voň Róder z úplně jiné strany, totiž od Spandau. Po cestě jej potkal jeden rolník, který jej neobeznámil pouze s postavením Putlitzových mužů, ale dokonce mu sdělil, ve kterém domě se nachází pan Gans. Opatrně využívaje každý úkryt blížil se k vesnici a zmocnil se jí ještě než si kdo stačil všimnout jeho přiblížení. Rychle a bez odporu předjel před dům, který mu byl označen a nechal srazit před ním stojící stráž. Nyní přiběhli knechti Cas para, aby svému pánovi přišli na pomoc, ale byli pěší a jezdci byli rychle sraženi k zemi.
Když pán Gans voň Putlitz najednou slyšel hluk a ruch boje, přiskočil co nejrychleji k oknu, aby se podíval na jeho původ. Ale malé, kulatě lité sklo znetvořilo obraz a mimo to byly tak zamrzlé tabulky, že nemohl nic rozeznat. Proto se přiřítil ke dveřím. Ale ty byly rázně otevřeny a Hans voň Roder s několika ozbrojenci stál před ním, položil mu meč na krk a vyzval jej, aby se vzdal. Putlitz mu odrazil meč na stranu a pokusil se prodrat ven, ale přicházelo stále více

nepřátel, kteří se na něho vrhli a strhli jej k zemi. Byl zajat a jeho knechti utekli a snažili se dostat do své vlasti.
"Nechcete dokončit oběd, pane Caspare?" řekl Hans voň Róder, "to vám můžeme ještě dovolit. Lituji, že jsem vás musel vyrušit, ale nyní vás prosím, abyste si trochu pospíšil, protože musíme vyrazit."
"Děkuji vám za laskavost, ale mé jídlo je ukončeno," zněla odpověď, "zaručeně mi dáte rytířské vězení a propustíte mě na slib a čestné slovo."
"Lituji, že mi nepřísluší vám v tomto povolit. Nyní vás musím vzít ke svému pánovi, brandenburskému biskupovi do Ziesaru, ten pak o vás rozhodne. Je li vám libo, nasedneme!"
Přivedli koně a průvod se dal do pohybu.
Pocity, které mezitím ovládaly duši rytíře Caspara, nebyly hezké. Všechny jeho odvážné plány byly zhaceny, protože s takovým neštěstím, že bude zajat, vůbec nepočítal. Vztek a pomstychtivá zloba mu vřely v srdci, ale byly bezmocné, protože mel svázané ruce. Zaťal zuby a namáhal se, aby nechlapské svědectví své zloby potlačil. Ale stále ještě doufal, že jeho lidé udělají pokus jej vy
svobodit, ale i když byla cesta dlouhá, na které se tento průvod nacházel, ani jeden z nich se neobjevil.
Nevybrali si nejkratší cestu přes Brandenburg, což mělo svůj dobrý důvod. Rytíř Wichart voň Rochow, který byl věrným spojencem Quitzowů a zetě pana Caspara, dostal od města "právo otevření" a to pro služby, které městu vykonal jeho otec. Silou tohoto práva mohl uložit válečné vojsko do města a tím bylo donuceno vždy stát na jeho straně. Wichart si nezapomněl zajistit smýšlení Brandenburských tím, že tam ubytoval nepříliš malý a nedůležitý počet svých vojenských knechtů. Protože byl stejně markraběti jako biskupovi nepřátelsky nakloněn, zdálo se být lepší nedůvěřovat příliš Brandenburským. To byl také důvod, proč biskup nyní nebydlel ve městě, ale stáhl se na svůj zámek v Ziesaru a také Friedrich voň Zollern se vyhýbal již delší dobu Brandenburgu. Tato okolnost také donutila Hanse voň Roder se svými zajatci jít oklikou, protože nikdo nemohl zajistit, že Richardovi lidé se nepokusí osvobodit nejvroucnější přátele tchána jejich pána z rukou vítězů. Proto raději vyrazil cestou přes Tremmen, Bagow, Górz, Marzahn a Pritzerbe, kde přespal a druhého rána přejel Havelu a pak táhl přes Knoblauch, Bensdorf, Woltersdorf, Gross Wusterwitz a Rogásen. A tak se konečně dostal do Ziesaru.
Radost biskupa nad úlovkem tohoto nejobávanějšího z jeho nepřátel pochopitelně nebyla malá. Chvála klášterního kapitána kvůli chytrosti a taktice byla velká. Nechal si předvést Caspara Gan se voň Putlitz.
"Je mi líto, pane Caspare," prohlásil, "že se vidíme tímto způsobem. Já jsem byl vždy nakloněn k míru a odpuštění, ale vy jste to jinak nechtěl."
"Šetřte slova," odpověděl Putlitz krátce a hrubě, "žádný člověk neuvěří, zeje vám líto mého zajetí. Poctivý člověk vždy říká pravdu a vám můj příchod sem nedělá nic než radost."
"Pokud se budete chovat takto kousavě, pak mi pochopitelně musí být milé takového nezkrotného protivníka mít ve své moci. Pro mne jste zde lépe uschován než na Putlitzu, Lenzenu nebo Wolfs hagenu, u těch vašich."
"To vám rád věřím, ale doufám, že zde nebudu dlouho zdržován. Určete výkupné a oni vám ho pošlou."
"O tom nemůže být žádná řeč, protože nejste jenom můj, ale jste také zajatcem markraběte."
"Markraběte? Jak to myslíte? Jsem snad jeho nepřítel? Jsem s ním ve válečném stavu? Zajal jste mne vy, anebo to byl snad on?"
"Veřejně pochopitelně nejste jeho nepřítel, ale jestli tajně, to vám řekne vaše vlastní svědomí. Možná, že později i sám markrabě."
Úzký prostor beze světla, sotva tak vysoký, aby v něm mohl člověk stát,...
"Kdo může číst v mém srdci? Nebo snad smí a může někdo být veřejně potrestán za to, co dělá v tajnosti?"
"Kdo ví? Ale zatím se o tomto jednat nebude. Markrabě je
nejvyšším správcem Marky a vy jste proti němu samému připravoval jisté tajné, zemi zničující plány. Nedostane li se vám kvůli tomu veřejného potrestání, tak se zatím považujte za tajného zajatce pana markraběte."
"Já proti tomu protestuji "
"Proč?" vpadl mu biskup do řeči, "proč se právě nemá dovolit
proti vám tajně jednat, když vy jste si vůči němu dovolil totéž?"
"Já protestuji, a to říkám znovu, proti jakémukoliv jednání. Mé
myšlenky jsou jasné. Co jsem si myslel, do toho vám nic není a co
jsem udělal, bylo veřejné a pouze mířeno proti vašim lidem. Vy
nyní můžete, když jsem se tak nešťastně dostal do vašich rukou,
žádat výkupné a než to bude složeno, držet mě v rytířském věze
ní, ale dále nemáte žádná práva."
"Sám cítíte, pane Caspare, že vám nepřísluší zde kázat o předpisech, ať je vám to milé nebo nemilé. Budete si muset stejně zvyknout na těsné vězení a uděláte dobře, když o tom nebudete vůbec mluvit. Všechno ostatní se vyřídí později."
"V těsném vězení?" hřímal Caspar, přičemž zaťal pěsti a jeho postava se plně vzpřímila, "kdo mi chce bránit? I přes tato pouta a těsné vězení vám dám pár za ucho."
Měřil si biskupa a všechny přítomné opovržlivě zlostným pohledem, trhl hrdou hlavu dozadu a pak se klidně otočil.
"Vy nosíte tonzuru a co ví nějaký flanďák o rytířských povinnostech a ohledech? Veďte mne dolů a já řeknu totéž, co jste mi řekli předtím; to ostatní se uvidí později."
Tento vznešený hrdina se v tomto okamžiku podobal lvu, který se obrací pln opovržení na šakala, jenž si myslí, že jej má zajatého ve svém táboře. Johann voň Waldow neodpověděl, pouze pokynul strážmistrovi, který zajatce přivedl dovnitř, aby k němu přišel a zašeptal mu několik slov. Ten přistoupil ke Casparovi a naznačil mu, ať jej následuje.
Potom se skupinou dalších čeledínů kráčeli oba dolů úzkými schody a po krátké chvíli stáli před malými nízkými dveřmi,

které strážmistr otevřel. Úzký prostor beze světla, sotva tak vysoký, aby v něm mohl člověk stát, byl před Pu litzem. Neztratil ani slovo, ale vstoupil dovnitř. Dveře byly zabouchnuty, klíč nemile zachrastil v zámku. Zaskřípěly závory a kroky mužů postupně z dálky dozněly a pak bylo všude ticho Když chce člověk jít z Lehmen do Ziesaru, tak musí jít přes Mi chelsdorf a Golzow na říčku Plane. Když člověk přestoupí přes most, vedoucí přes říčku, vstoupí severně od Ragosen do výběžků pohoří, které se táhne severním směrem segmentovitě od Bel zig až po vesnici Wollin, a které je silně zalesněno. V údolích a úžla binách, které se mezi kopci táhly, měl jezevec svou noru, divoké kočky šplhaly že stromu na strom a vlk se stáhl před lidským pronásledováním do neproniknutelných křovisek. Liščí stopy se křižovaly ve sněhu, ano, občas bylo okolí vzrušeno zprávou, zeje přivedl do blízkosti obydlí hlad. Vedle divokých zvířat tam konaly své rejdy zločinné a nepřátelské živly. Mnoho sporů a rozepří, které vládly mezi pány, rytíři a městy a rozdělovaly je, umožnilo těmto lidem postavit se mimo zákon. Přicházeli a odcházeli podle libosti, dělali, co nikdy nechtěli, sloužili jednou tomu a podruhé onomu a využívali předností, které jim nabízely nepořádné vztahy a poměry oněch časů. Proto každý, kdo chtěl jít od Golzowa přes Ragosen, Wollin a Glienicke do Ziesaru, vždy se zabezpečil potřebnými zbraněmi a hledal možnost touto cestou projet v dobré a bezpečné společnosti.
Proto se také hostinský "Golzower Kruges" (U Golzowa džbánu) nemálo podivil, když jednoho dne u něho zastavili dva cestující, kteří mu řekli, že ještě dnes, a to dokonce bez jakéhokoliv doprovodu, chtějí dosáhnout Ziesaru, kde hodlají navštívit příbuzné. Byl to starý šedovousý chlapík a mladé, sotva dětským letům odrostlé děvče, jež při zprávě o nebezpečí cesty vesele sprásklo ruce a přitom zvolalo:
"Martene, dělej, ať se nakrmí koně. To bude veselé, až strýčkovi budu vyprávět, jaké hrozné dobrodružství jsme po cestě zažili."
Márten Stelzer vytáhl husté obočí zamyšleně do výšky, škrabal se zadumaně za ušima a pak řekl:
"S dovolením, nejmilostivější panno, ale já nemám náladu hnát se za dobrodružstvím. Vy jste takové rychlé ptáče a už jste mě několikrát dostala do docela nebezpečných situací. Když nás ti lotři přepadnou, nebo když budeme dokonce sežráni vlky, pak si to budete muset u strýce a paní matky sama zodpovědět. Já jsem se musel podřídit vaší vůli, a proto si myju ruce v své nevinnosti."
"Martene, nebuď tak nevrlý," prosila lichotivě, přičemž mu malou rukou přejela přes ježaté vousy, ‚jen pomysli, jaké oči bude dělat strýček, když jeho ‚divoká voda', jak mě vždy nazýval, mu vlítne znenadání a nečekaně do domu. Dej pozor! Ten spráskne leknutím ruce nad hlavou a bude svolávat celý zástup svatých za svědky, že jsem ta nejbláznivější vosa, která mu kdy bzučela kolem uší."
"Ano, tak trochu bláznivá tedy jste, má nejmilostivější panno, ale za vosu bych vás nepovažoval, protože vosy zůstávají přes zimu doma a hezky čekají, až přijde léto, než vylétnou ze svých hnízd. Ale vy jste neklidná ve dne v noci a také v zimě, jako na jaře. A starý Márten Stelzer musí i přes své ztrouchnivělé končetiny s vámi poskakovat a nakonec z toho nic nemá, než že si musí sníst polévku, do které jste mu pěkně nadrobila. Co asi řekne vaše přísná paní matka, až si všimne, že jsme se sebrali a utekli pryč. Nechci ty litanie slyšet, a proto jsem rád, že jsme tak rychle zmizeli."
"No vidíš," smála se malá, "nejdřív mi nadáváš a pak jsi rád, co jsem udělala. Raději se vždy drž podle mé vůle a budeš mít sám ze sebe čistou radost."
"To má něco do sebe, to s tou čistou radostí, má milá a ctěná slečno. Kdo by asi chtěl být veselý a jásat, když slyší, že jej sežerou vlci a že mu divoké kočky naskákají do obličeje. Raději zůstaňme zde, než se sejde pár lidí, kterým se můžeme svěřit."
"Ale Martene, ty se mi nemůžeš svěřit? Ty si snad myslíš, že ti ublížím, když u sebe nemáš žádnou jinou ochranu?"
Starý čeledín nasadil nanejvýš zoufalý obličej. Ta dívka byla příliš vtipná, než aby nějakým rozhovorem nebo rozepří se ctí vyšel vítězně.
"Ano, ano, má ctěná slečno. S vámi není dobré se přít a skutečně bych udělal asi lépe, kdybych jednal, aniž bych se příliš vyptával. Takže budete se mnou zde čekat, až se sejde větší společnost."
"Jestli zde chceš zůstat trčet, máš k tomu povolení. Ale já, i bez tvé pomoci, vyšplhám na svého starého dobrého šimla a pojedu na Ziesar. Tak se starej, jak chceš, abys za mnou přišel se zdravou kůží."
"Tak tady do máme. Nyní dokonce chcete jet naprosto sama a já mám zde vysedávat a chytat lelky. Podívám se na koně, má vzácná milá slečno, a pak ve jménu Božím pojedeme."
Šel ven a dívka přistoupila k oknu. Najednou se v rohu místnosti vztyčila mladistvá postava, která tam zatím mlčky seděla a nyní s krátkým pozdravem prošla dveřmi. Tohoto mladíka si zatím nijak nevšimla, ale nyní, když kráčel po silnici a šel směrem na Wollin, nemohla jinak, než jej sledovat očima jak daleko to bylo možné.
Měl sotva šestnáct let, ale v jeho svalnaté mužné postavě bylo něco, co se pro ni stalo přitažlivým a důvěryhodným. Trucovitě krásná hlava spočívala na silném krku a obratné končetiny ukazovaly stavbu těla, na kterém nebylo možné nalézt chybu. Na sobě měl oblečení cestujícího studenta, na levici mu visel ozdobný meč a přes rameno měl zavěšenou hezky vyšívanou šerpu, na níž visela loutna. "Kdo to může být?" pomyslela si, ‚je tady taková tma, že jsem ho jasně nemohla vidět a byla jsem velice neslušná vůči němu. Jak vidím, vykonává stejnou cestu jako my a mohl jít s námi. Nyní jde sám a vlci nebo lotři jej napadnou ještě než ho dohoníme, abychom mu přišli na pomoc."
Zarazila se v myšlenkovém pochodu a vesele se zasmála, když ji napadlo, jaké bezdůvodné sebevědomí vykazoval ten krásný cizinec. Každopádně asi její pomoc potřebovat nebude. To spíš ona jeho, a i když jej viděla jen při přecházení kolem, nepřipadal jí jako někdo, kdo se na cizí pomoc spoléhá víc než na svou vlastní sílu. Vtom přijížděl jezdec z obráceného směru pomalu silnicí a zastavil před domem. Sestoupil a kráčel k Mártenovi Stelzerovi, pozoruje při tom jeho koně.
"Není špatný," chválil a přitom něžně hladil šimla, "to nejsou žádné tažné herky. Komu patří?"
Márten zabručel odpověď do vousů, z čehož ten druhý nevyrozuměl ani slovo.
"Už jste toho dnes hodně projel?"

Druhé zabručení zaznělo půl jako ano a půl jako ne.
"No a kam se pojede?"
Nyní dostal poctivý Márten kašel, který mu docela zabránil, aby muži odpověděl.
Tazatel se nad tím příliš nerozčiloval. Vrhl ještě jeden skrytý pohled na starého a pak vstoupil do místnosti. Zde si všiml mladé dívky.
"Pozdrav Pán Bůh, panno."
Ona mu s díkem odpověděla.
"To už máte hezky dlouhou cestu za sebou."
Ona s úsměvem pokývala kudrnatou hlavou.
"Ne příliš dlouhou. Dá se to celkem dobře vydržet."
"Chcete do kopců, anebo odtamtud přijíždíte?"
"Chceme do Ziesaru."
"Do Ziesaru? To je dlouhá cesta a máte před sebou nebezpečné putování. Vy se nebojíte?"
"A před kým bych se měla bát?" zeptala se a její otevřené oči na něm pozorně spočinuly, "divokých zvířat se nebojím, protože je jasný den, kdy si netroufnou ven a můj čeledín, i když je starý, je věrný a odvážný člověk. A lidé, no, ti mi nemohou nic udělat, protože jsem jim neudělala nic zlého."
"Tomu rád uvěřím, ale na to se přece neptáte. Nemyslím, že to bylo od vás příliš opatrné, pustit se tak sama do oblasti, kde ještě před krátkou dobou zuřila válka. Silnice ještě nejsou tak bezpeč
ne jako dříve, když zde pobýval Wichart voň Rochow, kterému markrabě sebral jeho zámky Potsdam, Rekahn a Golzow a udělala byste lépe, kdybyste se opět obrátila a vyhledala větší společnost."
Jeho oči na ní spočinuly plné netajené zvědavosti.
"Obrátit?" zeptala se, "ne, to neudělám a na čekání nemám náladu. Mně nikdo nic neudělá. Stačí říci, kdo jsem a každý se bude obávat něco mi udělat."
"Ták? A kdo vlastně jste?"
Dětinská naivita nezkušené a tvrdohlavé dívky mu ulehčila pátrání, než by bylo možné venku při opatrném vyzvídání.
"Ó, mé jméno příliš moc neznamená, ale brandenburský biskup, pan Johann voň Waldow, je můj strýc. Je bratrem mé matky. Odešla jsem z domova, abych jej navštívila v Ziesaru a kdo by mně v tom chtěl bránit, toho zaručeně zastihne jeho paže. On je velice mocný člověk v této zemi a jeho jméno je nejlepší ochranou, kterou si mohu přát."
Rozzáření jeho očí při těch slovech nebylo nijak spásné, a i kdyby si toho všimla, stejně byla příliš důvěřivá, než aby si to správně vysvětlila. Také pohled vzájemného pochopení, který vyměnil s hostinským, jí unikl, takže v průběhu dalšího rozhovoru mu položila otázku, jestli by nebylo vhodné odtud již držet spolu, když už mají před sebou stejnou cestu.
"Pravda. Naše cesta je stejná," odpověděl, "ale mé obchody mě nutí k takové rychlosti, že by pro vás bylo těžké a namáhavé se mnou držet krok."
Zvedl se, zaplatil nápoj, který vypil a jel pryč. Nyní opět vstoupil Stelzer a zatímco zase zahájil přerušený rozhovor se svou paní, zaobíral se hostinský venku koňmi a pak se vrátil s uspokojivým úsměvem zpět ke svým hostům. Mezitím kráčel cestující žák zamyšleně svou cestou pěšky dál. Myslel právě stejně na dívku, tak jako ona myslela na něho. Kdo vlastně byla? Zaručeně to byl rozmazlený miláček, kterému rodičovská láska splnila i to největší přání a kterému by bylo zatěžko se něčeho vzdát, co se jemu zdálo žádostivé. A přece, jak mile a pěkně zazněla její slova i přes tu tvrdohlavost. Jak přátelská a srdečná byla vůči starému knapovi. Jak krásně jí slušel úsměv a jak tón jejího hlasu byl svým zvlášt
ním způsobem vtíravý. Každopádně patřila k těm obdivuhodným tvorům, kterým se přeje štěstí a zdar. Přes to všechno se nyní na _ lézala ve velkém nebezpečí, protože co se vypravovalo o nejistotě této cesty, nebyla žádná lež, ale holá pravda.
Dívala se na něho skutečně vážným pohledem. Cestující student byl pro ni každopádně příliš málo vznešený a proto si také netroufl nabídnout jí svůj doprovod, i když šel pěšky a ona byla na koni. A tak chtěl být alespoň bez jejího vědomí a bez její vůle, připraven k její ochraně a držet otevřené oči na cestě, aby ji mohl varovat, kdyby zaznamenal vůči ní nebezpečí.
Za sebou zaslechl dusot kopyt. Otočil se a blížící se byl ten samý jezdec, který v hostinci mluvil s dívkou. Když zahlédl studenta, poklesly mu rty opovržlivě dolů.
"Školený lenoch a bratr z Nemanic. Takový druh lidí člověk nechá táhnout, kam se jim zachce, pokud se nemíchají jiným lidem do jejich záležitostí."
Chtěl projet kolem bez pozdravu i slova, ale při rychlém pohledu na jeho obličej bezděky zpomalil koně.
"Odkud cestou a kam?" zeptal se a díval se ostřeji do jeho obličeje.
"Přesně jako vy. Odtamtud tam," zazněla odpověď, přičemž mluvící hodil ruku dozadu a pak dopředu.
"Abych se to dozvěděl, na to se ani ptát nemusím. Dejte raději slušnější odpověď, protože otázky a odpovědi dávají dohromady dobrý rozhovor."
"To je mi vhod. Přicházím z Golzowa a chci do Wollinu. Ale co se vaší dobroty týče, já ji nepotřebuji, žijte blaze!"
Jezdec výzvy neuposlechl. Kde už viděl tyto svítící temné oči a koho zahlédl takto odmítavě potřásat loknami? Nemohl si vzpomenout.
"Vy to berete čertovsky zkrátka! Co když vám rozvážu jazyk?"
"Ha ha," a jakkoliv byl tento smích krátký, řekl přesně to, co následující slova:
"Zmizte odtud. Nemám náladu žertovat!"
To zaznělo tak rezavě, že muž bezděky sáhl na otěže a už v další jízdě se ještě zeptal:

"Nepotkali jsme se už jednou?"
"Ó ano, právě teď."
Ten, který byl tímto ostrým způsobem odmítnut, měl na jazyku ještě ostřejší odpověď. Ale v postoji studenta bylo něco, co mu nedovolilo to vyřknout. Jezdec ujížděl dál.
"Kde jsem už tohoto muže viděl?" ptal se také mladík sám sebe, "á, už vím!" zaznělo po krátkém zamyšlení: "Je to jeden z pobočníků rytíře Wicharta voň Rochow, který s ním byl často u nás na Lenzenu a Wolfshagenu. Nyní je mi také jasné, kdo jsou ti lidé, kteří zde provozují svou volnou živnost:
Jsou to knechti pana Wicharta, který nyní sedí v Potsdamu na čestné slovo. Oni ztratili svého pána a nechtějí být ve službách markraběte. Proto považují za nejlepší žít ze cla jiných lidí, než se časy změní. Od nich se nemám čeho bát. Spíš mi budou k službám, až jim řeknu své jméno. Ale pak bych také byl vydán zradě a proto se musím co nejdéle udržet v tajnosti."
Zatímco pokračoval v cestě tak trochu osvobozen od okamžitých starostí, častěji obrátil své oči dozadu, aby se podíval, jestli očekávaní nejsou vidět. Konečně je zahlédl a předsevzal si v každém případě se k nim přidat, aniž by na sobě nechal znát, že si přeje být v její blízkosti.
Proto nyní kráčel dlouhými kroky kupředu, aby se nenechal tak brzy od nich dohnat a také se vyvaroval toho, po nich se otáčet. A tak uběhla čtvrthodina za druhou a když poznal, že už dávno by jej měli předjet, zůstal stát, aby se přesvědčil a důvodu jejich zdržení. Ale už je neviděl. S obavami o ně čekal delší dobu, a pak se rozhodl vrátit se, když je konečně zahlédl ve větší vzdálenosti.
Jeli nyní velice pomalu, aniž by mohl rozeznat důvod tohoto jednání. Nyní také on zkrotil svoji rychlost a za chvíli zaslechl dusot koní, kteří byli již těsně za ním. Zůstal stát, obrátil se k nim zpět a sáhl si při pozdravu na baret.
"Vám to jde lépe pěšky, než nám na zvířatech," zavolala na něho dívka, ještě než on se mohl ujmout slova, "pokud půjdete jen trochu pomaleji, rádi bychom se těšili z vaší společnosti."
"Jestli si to žádáte, pak mi toto přání bude vítáno."
Márten Stelzer dal přátelským přikývnutím hlavy na srozuměnou, že vůle slečny je také jeho vůlí a vyzval ho, aby nemohlo být pochyb o tom, co říká:
"Ano, můj milostivý mladý pane. Posaďte se po našem boku. Ve třech je společnost jistě větší než ve dvou. A pokud nebudete příliš natahovat nohy, můžeme zůstat spolu."
"Co se stalo s vašimi zvířaty?" zeptal se ho mladík, který si všiml, že oba koně poněkud kulhají, "před výčepem jsem na nich nepoznal, že by měli nějakou nemoc."
"Ale oni nás," odpověděla dívka, "také až tam docela v pořádku a vesele nesli, ale před chvílí začali kulhat, i když nevidím, jaký by to mohlo mít důvod. Vede vaše cesta ještě daleko?"
"Svobodný student nemá žádný cíl. Jemu patří všechny cesty i silnice a lehne si ke spánku tam, kde dostane přátelské pohoštění. Ale myslím, že se dostanu ještě před večerem do Ziesaru."
"Svobodný student nemá žádný cil.'
"To je také naše přání. Mám touhu vidět biskupa, mého strýce, který tam žije na svém zámku. Pokud vám to ovšem nevadí, zůstaneme spolu."
"Mně je to nejenom libo, ale také vítáno," odpověděl, zatímco mu přátelské překvapení přejelo přes obličej, "takže ten velectěný pobožný pán je váš strýc? Je docela přísný a odvážný muž, který dovede vést svůj meč stejně dobře jako svoji berlu. Slyšel jsem, že se mu dokonce podařilo dostat do své moci Caspara Ganse voň Putlitz. Ten je přece jedním z nejmocnějších a nejsilnějších mužů v zemi."
"Ano, můj milý, věrný mladíku. To se mu skutečně podařilo. A Bohu buď dík a chvála za to. Je to skutečně velké požehnání pro Marky, že takovéto ruce převzaly žezlo a že rozumí, jak takto škodlivou havěť vymýtit."
"Takže vy nazýváte Ganse voň Putlitz havětí?" zeptal se student, zatímco mu přes obličej přejel nedefinovatelný úsměv.
"Samozřejmě, Quitzowovi, Putlitzovi, Rochowi, Holzendorfo vi, Maltitzovi a celá ta čeládka, která k nim patří, to je skutečná havěť, která se musí až do poslední blechy vymýtit. To je mé mínění, můj vzácný mladíku."
"Co vám udělali?"
"Mně? Vůbec nic, ale nemám ráda jejich jména... A jaké je vaše jméno?" zeptala se dívka.
"Joachim. A vaše?"
"Marie. Byla jsem pojmenována po Svaté matce Boží, abych se stala jemnou pobožnou dívkou a snad to i pomohlo. Je to pravda, Mártene?"
Tázaný stáhl obličej do nejrozpačitějšího výrazu, jaký mohl udělat a odpověděl:
"Ano, má ctěná milá slečno. V těchto věcech je má hlava úplně zblázněná. Často jste tak pobožná a jemná, že bych vás už nyní počítal k těm svatým a často často často "
"No?" smála se vesele, "a co je zase to - často?"
"Často jste přesně jako -jako "
"Jako divoká voda," vpadla mu do řeči, "které se musí člověk opatrně vyhnout, ale nechtě to být, Mártene, nebylo to míněno nikdy zle. Ale co je vám?" obrátila se k Joachimovi, který zůstal několik kroků zpět a pečlivě pozoroval chůzi koní.
"Jak bylo řečeno, ti koně šli nejdříve naprosto v pořádku?"
"Ano."
"A teprve po návštěvě výčepu začali kulhat?"
"Tak je to."
"A oba dva najednou?"

"Oba dva."
"To se mi nezdá být náhoda. Už jste se dívali, proč tomu tak je?"
"Samozřejmě jsem se díval, můj milý mladíku, ale nezpozoroval jsem ani to nejmenší."
"Už jste slyšeli o tom cizím národu, který k nám přišel z Egypta nebo Indie a tropí tady různé věci?"
"Vy myslíte cikány?"
"Ano. A víte, jak oni to udělají, aby začal kůň kulhat?"
"Ne."
"Zapíchnou mu jehlu do nohy. Zastavte, ať se na to mohu podívat."
Výzvy bylo uposlechnuto. Joachim zvedl nohu šimla a za chvíli ji pustil.
"Tady máte tu jehlu. No, budu se dívat dál."
Brzy také u druhého zvířete objevil jehlu. Marten stejně jako Marie se velice divili ostrovtipu mladíka, ale ten jejich chválu zakončil otázkou:
"Kdo to udělal a jaký to mělo smysl?"
To první by se dalo zodpovědět pouze s obtížemi, ale to druhé se dalo lehce domyslet.
"Co si myslíte?" zeptala se dívka najednou s obavami, "proč nechali takto mučit ty chudáky zvířata?"
"To se docela brzy dozvíte, ale nejdříve mi řekněte, jestli jste mluvili v hostinci o tom, kdo jste?"
"Ano, to jsem udělala."
"A komu?"
"Byl to muž, kterého jste také viděl. Přišel po vás do výčepu a krátce nato vás následoval."
"Tak je to přesně tak, jak jsem si myslel. Zajisté ovšem víte, že Golzow patřil rytíři Wichartovi voň Rochow, který se vzdal vévodovi Rudolphovi voň Sachsen a musel s ním jet do vězení do Potsdamu. A potom ti lidé, kteří nechtěli sloužit jinému pánu, se vydali do lesů, aby příznivcům markraběte a vašeho strýce dělali škodu. A tak jim bylo navýsost vítáno, že neteř tak velectěného pána, téměř úplně sama a bez nějaké ochrany vbíhá do jejich rukou, a aby vám znemožnili útěk, tak vám poranili koně. Ten muž, kterému jste se svěřili, zdálo se, že velice pospíchá zaručeně ke svým, aby je svolal a nyní číhá na jistém dobrém místě, aby vás zastavil."
"Vy skutečně věříte, že tomu tak je?"
"Já to považuji za docela jisté."
"Tak co nejrychleji otočme, má nejmilostivější slečno," zvolal Marten Stelzer s obavami, "počítám s tím, že jich několik srazím a že zde tento mladý pán také jednu nebo dvě rány rozdá. Ale je li jich příliš moc, pak by nám mohla uhodit poslední hodina,
a když pak člověk leží mrtev a zapíchnut na zemi, pak je s radostí konec."
"Co na to říkáte vy?" zeptala se mladíka.
"Myslím, že nějaké obrácení by málo pomohlo, protože by vás dohonili, anebo byste se dostali do jiných špatných rukou. Jeďte pomalu dál, ať si myslí, že se jejich lest povedla a když na vás vyrazí, použijte ostruhy a dělejte, ať jim zmizíte z očí."
"A co bude s vámi?"
"O mne nemusíte mít žádný strach. Já už vím, jak se s nimi bavit."
"S prominutím, můj milý mladíku, ale ještě dlouho se nevyrovnáte starému Martenovi Stelzerovi. Vy jste milá mladá krev a já nikdy nepřipustím, abyste se kvůli nám vydal do nebezpečí. Kdyby vás zabili, tak už vám nikdo nepomůže. A proto... podívejme! Tady už je máme! Jen uhoďte, můj vzácný panáčku a pak skočte za mě na koně."
Cestující student už ale tato slova neslyšel, protože jakmile z boku vyrazili útočníci, vytáhl svůj meč z pochvy a vrhl se jim vstříc.
"Rychle pryč!" volal na dívku, „já vám uvolním cestu."
Ale zdálo se, jako by byla i se zvířetem na místě svázaná a jako by jeho zvolání naprosto přeslechla. Neviděla muže, kteří se k ní tlačili, ale dívala se na něho, jak statečně odrážel protivníky a jak proti nim mával svým mečem, jako by byl starý, hodně zkušený válečník, který se málo stará o to, má li před sebou o tucet méně nebo více nepřátel. Také Marten Stelzer tasil a ukázal, že mu nechybí odvaha a zručnost, aby svou mladou paní hájil. Takto silný odpor nebyl očekáván a ještě k tomu se musí říci, že to byl malý počet knechtů bez pána, kteří navíc neměli žádné koně. Pouze jeden z nich seděl na koni, ten, který přinesl zprávu o blížících se poutnících. Jeho kůň byl prvním úderem Joachima tak zraněn, že i s jezdcem uháněl pryč a ostatní se cítili pod zlostnými ranami Mártena a zručným máváním cestujícího studenta příliš ohrožení. Takže brzy si vzali příklad ze zajíce a zmizeli mezi křovinami.
Marten Stelzer si očistil ostří meče o skvrnitou srst svého ryzá ka a obrátil se překvapeně k Joachimovi:
"Poslyšte, můj ctěný mladý panáčku. Vy vedete meč tak, že leckterý rytíř by před vámi musel mít respekt. Já jsem se dost ve své
tě potuloval, ale potkal jsem málokoho, jenž by uměl toto vzácné umění zbraní využívat způsobem jako vy. Musel jste chodit do velice známé školy, když tak mladá krev umí tak mistrovsky zacházet s mečem."
Také Marie chtěla říci slova plná chvály, ale její poznání se změnilo ve strach a obavu, když zahlédla, jak mladík krvácí.
"Proboha, vždyť jste raněn! Ukažte, jestli to není nebezpečné."
"Nenechte se tímto malým šrámem vyvést z míry. Je to řez na paži, který šel sotva skrz kůži. To mi nepřipraví příliš mnoho bolesti a nebude mi to vadit."
"Takoví jste vy, mladí lidé, můj ctěný panáčku. Stále bez zloby a starosti. Ale jak často se může z takové malé trhlinky vytvořit rána, při níž pak jde o život. Pojďte, nechtě se ošetřit."
"Ukažte," zvolala Marie, "musíme zastavit krvácení a obvázat to hadříkem."
"Nechtě to zatím být, ať máme toto místo za sebou, kde to pro nás není příliš dobré. Kdo zaručí, že nebudeme opět

přepadeni a to podstatně větším počtem zákeřníků? Už to nebude daleko do Wol linu, kde se pak mohu poddat vaší péči bez nebezpečí a škody.
Obvázal si nabídnutým šátkem paži a kráčel tak rychle kupředu, aniž by dbal na to, že mu Márten Stelzer nabídl svého koně. Ve Wollinu se pak nechal dobře obvázat a pak se vydali cestou do Glienicke Ziesaru, kam došli, když už přicházel večer. Nyní začal spor mezi ním a Marií, která nechtěla připustit, aby se podíval po nějaké ubytovně.
"Ne, to nesmíte," volala důrazně, "vy jste pro nás vykonal důležitou službu a můj strýc vás rád uvítá a poděkuje vám za mou osobu."
"Ví váš strýc, že dnes přijdete, abyste jej navštívili?"
"Ne," odpověděla se smíchem, ‚já jsem jeho divoká voda. A vy víte, že ta teče a pospíchá směrem, kam se jí zlíbí. Dnes jsem jela se svým starým Mártenem, abychom se nadýchali trochu čerstvého vzduchu. Pak jsem dostala touhu jet do Ziesaru, a i když se Márten hrozně moc snažil mě od tohoto nebezpečného a neopatrného dění odvrátit, stejně musel se mnou."
"Takže vaše paní matka vůbec nevěděla, kam jste to vyjeli?" zeptal se rozmrzelým hlasem.
"O, ta už je zvyklá a nechá mě být, přesto jsem poslala jednoho svého knechta, aby jí vyřídil, kam jedu. Jen kdybych byla chlapcem, připnula bych si k boku meč, posadila se na koně a vyjela bych do širého světa. Všechny draky bych pobila a všechny obry bych porazila. Loupeživým rytířům bych vypálila všechny hrady" a veškeré špatné a nepotřebné druhy bych vymýtila. Mimo strýce budu také mluvit s kapitánem Hansem voň Róder a řeknu mu, ať už jednou provždy s tímto nesmyslem a zlými tvory konečně udělají konec."
"To udělejte a já bych vám přál hodně štěstí ve vašich činech, ale musíte se vyvarovat toho, abyste nezranila nevinné a nesáhla na svatá a dobrá práva. Nyní ale žijte blaze. Pozdravujte ode mne pobožného a přísného pana biskupa a řekněte mu, že mi připravil velké štěstí být několik hodin vaším služebníkem."
"To můžete být i déle anebo navždy," odpověděla, zatímco její oči na něm spočinuly laskavě a s dětskou radostí, "proto také nemusíte tak rychle odcházet, ale můžete mě doprovodit na zámek, kam můžete přinést strýci svůj pozdrav osobně. Je to velice přísný pán, to je pravda. Ale dokáže být také velice něžný a milý, když rozdává lásku a milost."
"Rád bych s vámi k němu šel, ale já jsem chudý obyčejný student, který není hoden tak vysokých pánů, a protože neví, že přijedete, nebylo by ode mne slušné, kdybych jej svou přítomností rušil."
"Vy byste ho nerušil, ale dobrá, přijímám vaše důvody a nebudu vás svádět dělat něco, co nepovažujete za slušné. Ale jednu prosbu mi musíte splnit. Chcete?"
"Řekněte jakou. Jestli to bude možné, tak to rád udělám."
"Nechoďte nikam jinam, než do ubytovny ‚U chrabrého rytíře', která je na tržnici. Až budu strýci o vás vyprávět, bude vás chtít poznat a pak budu vědět, kde vás mohu najít."
"Toto přání vám samozřejmě neodmítnu a nemůže se mi přihodit nic lepšího a nic milejšího, než když mi bude dopřáno vás opět vidět."
Podala mu malou něžnou ruku z koně dolů a on se odvážil ji přitáhnout ke svým rtům a bylo mu tak zvláštně a nádherně na duši, když cítil její něžný stisk a všiml si její růže, která se přelila
přes její milý obličejíček. Také Márten Stelzer mu podal s důvěrným stiskem ruku.
"Jsem pouhý knecht, můj milý vzácný panáčku," prohlásil, "a vy jste velice vzdělaný a také odvážný mladík, který to přivede k velkým poctám. Ale také mně musíte dovolit, abych vám řekl Sbohem, protože jste nás zachránil z velkého nebezpečí. Mým starým ztrouchnivělým kostem by už nebylo možné postavit se těmto lupičům sám. Zaručeně by mě zabili a slečnu zajali, odvedli by ji a unesli pryč. Proto bych chtěl a byl bych rád, kdybych vám mohl být někdy k službám. Nechoďte pryč. Já vás vyhledám ve vaší ubytovně, abych vám řekl, jak ctihodný pán přijal naše dobrodružství."
Nyní se rozdělili. Zatímco Marie s Mártenem zvolili cestu k zámku, kráčel Joachim do ubytovny, která mu byla popsána. Ubytovně přísluší spíše říkat hotel. Byl to ten nejlepší a nejnavštěvovanější, který tehdy v Ziesaru byl. Proto při jeho vstupu byly stoly plně obsazeny, takže se mu jedině s pomocí výčepního podařilo v rohu najít ještě místečko, kde si mohl sednout a od cesty si odpočinout.
Většina přítomných patřila k válečnému lidu kláštera, při pivu byli dobrosrdeční a vyprávěli si navzájem o činech, které vykonali. Byl mezi nimi jeden, který měl hlavní slovo a právě vyprávěl o tažení kapitána kláštera, na kterém se dostal Caspar Gans voň Putlitz do rukou biskupa. Ohromně přeháněl a mluvil o Putlitzo vi a jeho lidech jako o zbabělcích, kteří nejsou hodní poctivého úderu mečem.
Student byl potichu, seděl klidně v rohu, ale pohledy, kterými semtam měřil mluvícího naznačovaly, že jeho řeč mu není příjemná a vítaná. Tento si dobře všiml opovržlivého pohledu, který na něm spočinul, když opět vytruboval chválu. To mu nakonec začalo být tak nepříjemné, že se zvedl a přistoupil k mladíkovi.
"Proč se na mě koukáš tak divně, maličkej?" ptal se daleko znějícím hlasem,, jestli si snad myslíš, že můžeš pochybovat o mých slovech, tak vystup a já ti ukážu pravdu."
"Co je mi do vašich slov. Seberte se a běžte na své místo zpět a nechtě mne v klidu. Ale nejdříve si zapamatujte, že mně nejste roven a že mě musíte trochu lépe oslovovat."
" Proč se na mé koukáš tak divně, maličkej? "
"Že ti nejsem roven? Hrome, já jsem správce vězení na zámku Ziesar, který dokázal leckterého zločince přinutit k pokoře. A kdo vlastně jsi? Nanejvýš tak vypuzený studentík, který si žádá ve své nadřazenosti pořádný výprask. Můžeš ho mít, když si to přeješ."
"Poslouchejte," zvolal Joachim na výčepního, "vezměte toho chlapa ode mne pryč, pokud chcete mít v domě klid."
"Podívejte, musí ostatní volat o pomoc, protože nemá odvahu se sám bránit. S lidmi ze Ziesaru není dobré jíst ovoce a stejně se mu povede jako těm od Putlitzů, kteří strachy a hrůzou zapomněli sáhnout po meči, když jsme narukovali. Ten

Caspar se chvěl po celém těle, když ho náš kapitán z kláštera, pan Hans voň Róder chytil za límec."
"To tedy lžete, protože Caspar Gans voň Putlitz již stál před většími muži než je váš kapitán kláštera a srazil je dolů. Zaručeně byste mluvil jinak, kdyby se zde nacházelo několik Putlitzových mužů a poslouchali by ty vaše řečičky."
"Co? Ty chceš říct, že lžu? Mně, Matthiasovi Schabegastovi ze Ziesaru? A dokonce si dovoluješ na klášterního pana kapitána
Hanse voň Róder? To se ti nyní a navždy vymstí! Ven s tím chlápkem, který se přimlouvá za Putlitze a našeho veleváženého pána uráží!"
Strhl stůl na stranu a chtěl Jo achima chytit.
"Zůstaňte dál ode mne," varoval jej tento, ‚já jsem nevyhledával žádný spor s vámi, a chci si v míru ponechat své místo. Ale kvůli tomu si nesmíte myslet, že se vás bojím."
...zřítil se jak dlouhý tak široký přes stůl,...
"Své místo máš mít, ale ne tady. Pojď ven!"
Zvedl paže, aby ho uchopil, ale než se k tomu dostal, letěl nazpátek a zřítil se jak dlouhý tak široký přes stůl, který strhl k zemi i s těmi lidmi, kteří seděli kolem něho. S nadávkami opět vyskočil, aby opakoval svůj útok, ale tu jej srazila silná paže a zadržela ho.
"Zadrž, bratře Matthiasi! Co do tebe vjelo za ďábla, že se tady s rozkoší válíš na zemi?"
Už měl na jazyku velice tvrdou odpověď, když však poznal tazatele, spolkl ji. Byl to Márten Stelzer, který právě vstoupil a v této nepříjemné situaci ho překvapil.
"Mártene, ty stará vojenská trumpeto! Odkud zase přicházíš do Ziesaru? To jsi sem přivedl mladou slečnu?"
"Ano. Ale řekni, co jsi to tady ztratil, že se tak pilně hrabeš na podlaze?"
"Ztratil?" zeptal se Matthias, přičemž jeho obličej opět nabral zlostný výraz jako předtím, "nic jsem neztratil, ale při trestání tohoto chlapíka jsem tak trochu uklouzl. Počkej okamžik, než mu ukážu díru."
"Zadrž, Matthiasi, tomuto odvážnému panáčkovi neuděláš nic zlého. To bys pak mohl mít z toho velkou škodu!"
"Škodu? Co mi může udělat, když nepřítele našeho velectěného pána tak trochu od srdce zmaluju do modra?"
"On není žádný nepřítel, ale spíš přítel pana biskupa. On mně a naší slečince stál v nouzi po boku a nyní jsem poslán, abych mu řekl, že má ihned dorazit na zámek, kde ho pánové očekávají, aby mu vzdali poctu a dík."
"Mártene Stelzere, kdybys to nebyl ty, kdo mi to říká, nevěřil bych ti ani slovo, protože on mluvil o panu kapitánovi z kláštera velice nehodně a přimlouval se za Putlitze. Ale protože jsi to ty, nic se mu nestane a ty ho můžeš bez potíží odvést na zámek."
Joachim se při těchto slovech tvářil klidně a následoval knapa, který právě přišel včas, aby zabránil sporu, který by možná pro něho měl neblahé následky.
"Musíte být pěkně při síle, můj velectěný panáčku," říkal tento po cestě, "že jste dostal správce vězení tak krásně k zemi. Je to celkem pevný patron, který se jen tak před každým nemusí třást."
"Dostal jenom zaslouženou odměnu a může být rád, že vaším příchodem se nepřátelství udělal konec."
Když došli na hrad, byl zaveden do sálu, kde u dlouhého dubového stolu seděla společnost mužů, jejichž "martovské") vzezření dalo usuzovat na válečné řemeslo. Na odlehlém konci měl místo pan Johann voň Waldow biskup. Když se oči přítomných obrátily k příchozímu, zvedl se a pokynul mu, aby přistoupil blíže.
"Buďte mi vítán, mladý muži," pozdravil jej s přátelskou tváří, "slyšel jsem o vás a o vaší odvaze hodně milého. Chtěl jsem vás vidět, abych vám mohl vyslovit svůj dík za statečnost, s jakou jste bojoval za moji neteř. Sedněte si sem, po mém boku a zúčastněte se jídla, které je pro nás připraveno."
Joachim poslechl s uctivou poklonou tento příkaz a skromným hlasem odpověděl na otázku svého blízkého souseda.
"Vy jste student. Jakým vědám jste věnoval pozornost? Snad samotné teologii?"
"Ne, velectěný pane. Je to spíš tajura et actiones, kterým bych chtěl propůjčit svůj meč a svůj hlas."
"To je neméně chvályhodné, i když zbožnost se musí pečlivě a pilně pěstovat. Ale v těchto těžkých zlých časech člověk nesmí
) Mars bůh války
nechat sejít z očí právo a spravedlnost. Že také umíte k tomuto účelu používat meč, to jste dnes k mé radosti dokázal. Na kterém místě jste vykonával studium?"
"Naposledy jsem byl v Berlíně a chtěl bych jít jen trochu dál, abych se dostatečně rozhlédl po zemi, než se vrátím zpět do školní lavice."
"I s tím musím souhlasit, protože kdo má dobře a správně chápat knihy, ten se musí nejdříve pilně poohlédnout v životě. Ale kvůli tomu nemusíte hned tak odtud utíkat, protože právě zde se můžete dozvědět mnohé, co pro vás bude prospěšné."
"Toto slovo je mi velice vítanou milostí, neboť přináší splnění jednoho mého přání, které jsem měl, když jsem vkročil do Zie saru."
"No dobrá. Tak zatím budete bydlet u nás, jak se vám dlouho zlíbí a buďte ujištěn, že ve všem, co vám bude zapotřebí, vám mohu sloužit. Zaručeně nám řeknete vaše jméno."
"Zní Joachim Wolf voň Hagen. Není tak slavné nebo známé, jako jména těch všech, kteří s vámi, Milosti, zde sedí u stolu. Ale doufám, že se mi podaří dodat mu úctu."
"To vám rád věřím, pokud vždy budete jednat tak, jako jste jednal dnes. Ale nyní se osvěžte pitím a jídlem, které stojí před vámi. Pak můžete pozdravit svou společnici, která se zde nachází, protože taková divoká povodeň by mým usedlým plánům naplnila srdce neklidem."
Tímto bylo pozdravení ukončeno a rozhovor se stal všeobecným a občas se podle potřeby obracel k důležitějším věcem. Joachim se choval klidně, jak se to sluší na skromného muže jeho věku vůči zkušeným a vysoce postaveným

lidem. A když tabule skončila, odebral se do své komnaty, která mu byla určena jako jeho. Ještě ani nepomyslel udělat si pohodlí, když bylo lehce zaťukáno na dveře jeho pokoje a škvírou se dívala malá hlavička.
"Už jste konečně tady, můj statečný rytíři?" ptala se Marie, "už jsem na vás dlouho čekala a hrozně se divila, co vás tak dlouho zdržuje při jídle."
"Promiňte, že mně nebylo umožněno odejít dříve. Nebylo by to podle dobrého mravu, kdybych se chtěl vzdálit, aniž jsem k tomu předtím dostal svolení."
"Ano. To máte pravdu, protože na žádostivost obyčejné mladé dívky nemusí tak hrdý pán, jako jste vy, příliš dbát," odpověděla, zatímco zcela vkročila dovnitř. "Proč vás vlastně nechal strýček přivést? Kvůli sobě, anebo kvůli mně?"
Joachim nedokázal potlačit úsměv nad zvláštností této otázky.
"Zapomněl, anebo nepovažoval za nutné mi to říci. Nechtěla byste mne o tom poučit?"
"Ano, to chci. Abych nadále nemusela pociťovat nudu, zatímco vy si u stolu krátíte čas. Já jsem řekla strýci, že v těchto zlých dobách potřebuji rytíře, na jehož věrnost a odvahu se mohu spolehnout. Poté se smíchem prohlásil, že si mám vybrat jednoho z jeho mužů, a protože jsem žádného nemohla najít, který by mi vyhovoval, tak poslal pro vás. Nyní máte být u mě a ne u ostatních. Máte chodit se mnou a jezdit na vyjížďky a mně s pílí a horlivostí sloužit, abyste získal moji spokojenost."
"Takže jako rytíř jsem vás hoden a vítán?"
"To bych řekla. Vždyť už jste to dokázal, že se mohu svěřit vaší ochraně."
"Pak vám tedy chci být věrným ochráncem a s nejlepšími svými silami vám být k službám. Zde na to můžu dát svou ruku, a to dodržím."
Podal jí ruku, do které položila svou.
"Vy jste první rytíř, který se chce řídit podle mých barev. Nedovolte, abych této volby litovala. A nyní máte hned ukázat, jestli mě ve všem budete ctít a budete poslušný: já mám ve zvyku, jakmile jsem na Ziesaru, jít se podívat na zajatce. Správce věznice, Matthias Schabegast, je velice tvrdý muž, který ještě k tomu má v lásce sklenici a ve své opilosti svým svěřencům navíc ztíží jejich už beztak těžký úděl a dělá jej krutější a nesnesitelnější. Proto jsem vždy připravena jejich postavení ulehčit a můj strýc biskup mi v tom neklade žádné překážky, ale rád mi přenechává tuto radost a dovolí mi přinést těmto lidem v tomto smutném bytí radostnou hodinu. Dnes jsem ještě neměla čas jít dolů, ale teď už déle nebudu meškat a vy máte jít se mnou, abyste mi pomohl rozdávat útěchu a účastenství."
Přes obličej Joachima přelétl radostný úsměv. Byl snad důvod jenom to, že dívka měla tak něžné a soucitné srdce, nebo tam by
lo ještě něco jiného, že jeho oči na ní spočinuly tak mile a vděčně?
"Díky vám za dobrotu, ve které mě považujete být s to, vám také v těchto věcech sloužit. Aleje vám skutečně umožněno vězení otevřít, když má správce klíče ve svém opatrování?"
"O, to mi nedělá žádné starosti. Ten nyní nebude doma a klíče nám musí vydat jeho žena. Pojďte a následujte mě. I vy jste dobrý a vaše konání vám připraví velkou radost."
Kráčela napřed. Brzy se dostali oba mladí lidé do kuchyně zámku, kde Marie zabalila do koše ledacos pro své chráněnce a tento koš pak nasunula Joachimovi na paži.
"Tak, ten máte nést vy," smála se vesele, "i když tato služba bude jistě málo podle chuti statečného rytíře. Nyní si vyzvedneme klíče."
Kráčeli zámeckým dvorem do té části hradu, která sloužila zajatcům k jejich pobytu. Když přišli do obydlí správce, ten se právě vrátil domů. S bručením se ptal na požadavek těch dvou.
"Dejte mi klíče a lampu," prosila Marie, "chci navštívit vaše svěřence."
"To není nutné," odpověděl, přičemž jeho skelný pohled klouzal po dívce. Byl opilý a v tomto stavu nepomyslel na ohledy, které měl mít k neteři svého pána. "Ti lidé byli předáni pouze mně samotnému. Oni mají všechno, co jim smí být dáno a nepotřebují nic z toho, co máte zde s sebou v košíku."
"To říkáte vy," odpověděla Marie,, jestli je to pravda, o tom se nyní právě hodlám přesvědčit. Takže dejte mi ty klíče."
"Patří k mému úřadu a nesmí se dostat do žádných cizích rukou."
"Já jsem cizí? Nenechte mě déle čekat, nebo vás nechám vyzpovídat svým strýcem."
"Konečně - vám bych je neodmítal, ale nejste sama. Tento člověk nemá žádné povolení navštívit vězně."
"On je má, protože já jsem mu to povolení dala. Chcete ještě váhat?"
Nakonec přece jenom sáhl po svazku klíčů, který se nacházel uzamčený ve skříni.
"Tak vás také budu doprovázet."
"Ne, ty zůstaneš tady. Opilí nepatří do naší blízkosti!"
Chtěl se bránit. To už mu ale klíče odebrala, uchopila lucernu, která byla zatím jeho ženou rozsvícena a potom opouštěla, následována Joachimem, světnici. Správce považoval za výhodnější nechat je jít vytáhl ale ze skříně druhý svazek klíčů a smál se:
, Ať mají svoji vůli. Dostanou se pouze k zajatým knechtům a ostatním lidem. Ale ti důležitější trčí tam dole pod věží a tam si na ně posvítím sám."
" Ó, to mi nedělá žádné starostí. "
Rozsvítil si druhou lucernu a potácivě s ní kráčel dolů po schodech.
"Já že jsem opilý?" mumlal,
"co vědí ženský o opilosti? Jsem střízlivý jako kosterní špaček. Pouze hlava mně trochu bolí po té ráně, s kterou jsem v ubytovně hotelu spadl na zem. A tím je vinen ten kluk, který se na mne tak nepřátelsky díval, on Gans voň Putlitz, protože kdyby ten nebyl zajat, nemluvil bych o něm a nebyl bych sražen k zemi. Kdybych mohl těm dvěma tak trochu přitáhnout uzdu. No, Putlitze - toho já mám a já mu dám na srozuměnou, co znamená, když si správce cel, Matt hiase

Schabegasta, někdo znepřátelí."
Během této samomluvy se dostal k úzkým schodům, které vedly k celám, kde se nacházeli zajatci, kterým chtěl dát biskup jejich zajetí ve vší přísnosti vychutnat. I přes svůj pochybný stav se dostal šťastně dolů a přikročil ke dveřím, za kterými se nalézal rytíř voň Putlitz. Ten slyšel jeho příchod, ale sotva to zaznamenal. Správce využil té příležitosti k jeho mučení, ale rytíř byl příliš hrdý, aby svou zlobu vyřkl slovy, anebo to jakýmkoliv jiným způsobem nechal na sobě znát. Spíš se držel naprosto mlčky a přenechal muži radost pást se na jeho mukách. Tento mu vždycky skrom
nou část jídla a pití posunoval skrz klapku na dveřích, ale nyní proti všem zvyklostem zavrzaly železné závory a zaskřípal klíč v zámku. Místo malé klapky byl otevřen celý vchod. Klíčník se chtěl dneska pořádně na zajatcích vyřádit, a proto musel ukázat celou svou velikost a nadřazenou důležitost. Proto se postavil rozkročen před vchod a zeptal se:
"Chcete snad chléb a vodu?"
Nedostal žádnou odpověď.
"Ptám se, jestli chcete chléb a vodu, pane rytíři Caspare Gansi voň Putlitz, Lenzen a Wolfshagen."
Vyřkl celé jméno a jmenoval také tři markrabětem dobyté zámky, aby zajatce o to jistěji ranil a vysmíval se mu. Ale opět nedostal žádnou odpověď.
"Dobrá. Kdo nemluví, také nic nedostane a shánějte si své žrádlo kde "
Putlitz sotva vnímal, že dveře byly naplno otevřeny a že správce byl přítomen sám. A najednou mu problesklo hlavou rychlé rozhodnutí, rozhodnutí utéci. Toto bylo více než odvážné, spíš bláznivé. Možná, že naprosto marné, protože se zdálo nemožné utéci ze zámku, i kdyby se mu podařilo dostat se z kobky. Ale ztratit nic nemohl a tak se bleskurychle zvedl a ještě než Matthias uhodl jeho úmysl, vyskočil ze svého lůžka, chytil jej za hrudník, vytrhl mu lucernu a pak s ním praštil takovou silou na protější stenu, že se okamžitě zhroutil. Nyní vytáhl klíč ze zámku a kráčel pomalu a opatrně nahoru po schodech.
Nahoře našel vchod otevřený. Prošel jím a zamkl za sebou. Nyní se nacházel v dlouhé chodbě, která byla naprosto neosvětlená. Tichými kroky pospíchal podél ní, připraven každého, kdo by se mu postavil, srazit k zemi. Uprostřed chodby zaznamenal široké kamenné schody, které zaručeně vedly k hlavnímu vchodu do budovy a také do zámeckého dvora. Opatrně se rozhlédl a zjistil, že se nemýlí, protože on sám byl při příchodu po těchto schodech veden.
Už byl připraven zhasnout lampu a sestoupit, když zaslechl několik hlasů, které se blížily zdola. Nesměl se nechat vidět a přikročil k nejbližším dveřím, otevřel je a nacházel se v malé místnosti, z které vedly boční dveře. Byla prázdná.
Hluboce se nadechl,
vstoupil a dveře za sebou zavřel. Opatrně se rozhlížel a hledal nějakou zbraň, ale nenašel nic, co by mu jako zbraň mohlo sloužit. Zatímco mu toto zjištění přineslo malé zklamání, zaslechl kroky, které už předtím zaznamenal, jak pospíchají kolem jeho skrýše. Takže ještě nebyl zpozorován a mohl se konečně svobodně a pořádně nadechnout.
Nyní bylo zapotřebí dostat se dál. Přiblížil se k druhým dveřím, otevřel je co nejméně hlučně, jak jen to bylo možné, a podíval se úzkou škvírou. I tato místnost byla prázdná a z ní se člověk mohl dostat dál. Ale když vstoupil, slyšel mluvení několika hlasů, které k němu přicházelo z vedlejší místnosti. Tušil, že je to sál a právě se rozhlížel po vhodném úkrytu, když za sebou zaslechl zavření dveří. Po několika vteřinách se otevřely ty, kterými právě sám vstoupil. Před ním stál kapitán kláštera Hans voň Róder a v ruce držel louč.
Překvapením téměř ztuhlý stál příchozí strnule u vchodu a díval se na Putlitze široce otevřenýma očima. Ten jej okamžitě chytil za krk a zašeptal mu:
"Mlčte, nebo vás to bude stát život!"
Ale vtom se již polekaný vzpamatoval, vytrhl se a udeřil rytíře loučí do obličeje.
"Ke mně!" zvolal, že to dunivě znělo skrz veškeré dveře, "ke mně, lidé! Jeto "
Následující slova nebyla slyšet, protože mu Casparovy ruce stáhly hrdlo. Ten byl úderem pár okamžiků oslepen a musel se spokojit tím, aby zabránil kapitánovi v dalším volání o pomoc. Když ale opět otevřel oči, viděl místnost v jasném světle, které pronikalo ze sálu. Zaslechli volání a jeden z přítomných čeledínů přispěchal, aby se podíval po jeho původu. Když poznal Putlitze, uskočil polekaně zpět a zvolal:
"Proboha, sem, pánové! Gans voň Putlitz nám chce utéci!"
Tato slova vyvolala mezi přítomnými velký rozruch. Každý se řítil co nejrychleji do místa nebezpečí a tak jeden překážel druhému, aby se dostal dopředu. Putlitz ale nebyl mužem, který se hned tak nechá chytit. Cestou zpět mu nekynulo žádné dobro a kupředu to bylo možné jenom jedním způsobem. Prostě získat výhodu. Stáhl ruce od polomrtvého kapitána kláštera a v příštím okamži
ku už stál uprostřed sálu v klubku lidí, kteří jej chtěli zachytit. Ohromnými ranami a strkáním si skrz ně razil cestu, velikým skokem se pak přehoupl přes široký stůl, pravicí uchopil biskupa na hrudi a rval ho k oknu, které otevřel svou levou rukou, a už s ním stál u římsy, drže duchovního pána, který při útoku nebyl schopen jakékoliv obrany. Svíral jej nad nesmírnou hloubkou, která k němu černě a zároveň výhružně zdola zívala.
Ostatní s hrůzou viděli, co se děje. Budova na této straně totiž zastupovala obranný val, protože byla na skále, která stoupala téměř kolmo z údolí, a kdyby rytíř biskupa nemohl déle udržet, nebo nechtěl, pak by byl tento ztracen. Musel by se dole roztříštit.
"Zůstaňte dál ode mě," zahřměl Caspar voň Putlitz, Jinak ho nechám padnout!"
Následkem této výhružky si nedovolil nikdo z přítomných přikročit o krok blíže. Johann voň Waldow se oběma rukama přimkl k paži, na jejíž síle závisel jeho život. Vznášel se mezi nebem a zemí a i nejmenší slabost Caspara by jej přivedla ke zkáze, ale přesto všechno to byl duchapřítomný muž silné vůle, který i v takové situaci neztrácel svůj rozum.
"Tento žert nežeňte příliš daleko, rytíři," zvolal, "ten vám vůbec k dobru nepřispěje!"
"Dejte mi svobodu a já vám daruji život," zněla odpověď.
Biskupovi se nyní podařilo jednou nohou dostat na římsu okna a nebezpečí se tím podstatně zmenšilo.

"Svobodu? Nikdy z donucení! Hoďte mě třeba dolů, jestli můžete."
"Vy si myslíte, že bych to nedokázal?"
Jedno jediné trhnutí paží a biskup opět svoji výhodu ztratil.
"No? Svobodu nebo nic!"
"Nic!"
"Pak jste ztracen!"
"A vy se mnou! Ze Ziesaru už nikdy neuniknete!"
"Tak zemřeme oba!"
A stále drže pravicí biskupa, levicí sáhl po pažích, které se k němu přimykaly stále více, vyzvedl duchovního pána vysoko nahoru a chtěl se s ním vrhnout do hloubky. Zda to byla jeho skutečná
Budova na této straně totiž zastupovala obranný val, protože byla na skále,...
...která stoupala téměř kolmo z údolí a kdyby rytíř biskupa nemohl déle udržet, nebo nechtěl, pak by byl tento ztracen. vůle, anebo zda měl pouze úmysl hrozbu hnát co nejdále, k vykonání svého úmyslu se nedostal. Sálem zazněl hlas:
"Pane Caspare, co chcete dělat?"
Při zvuku těchto slov se rychle otočil a díval se s obličejem plným napětí do místnosti. Od lidí, kteří se nyní nalézali v sále si zatím nikdo nedovolil promluvit ani slovo z obavy, aby postavení biskupa nějakým vměšováním neohrozili. Mluvící se prodral mezi ostatními a přistoupil do blízkosti okna.
"Znáte ještě Joachima Wolfa voň Hagen, pane rytíři?"
Jako ledová sprcha to proběhlo přes celý Casparův obličej, ale hned se opět vzpamatoval.
"Nikdy jsem na vás nezapomněl. Jak jste se sem dostal a co ode mne chcete?"
"Prosím vás, pusťte milostivého pana biskupa. Já vás o to prosím!"
Byl to nepopsatelný výraz, kterým se dívaly oči pana Caspara na mluvícího. Pak hrdě hodil hlavou nazpět, přitáhl si biskupa a skočil zpět do sálu.
"Co by se žádnému jinému nepodařilo, to se povedlo vám. Zde máte toho pána."
Pustil biskupa a přistoupil k Joachimovi. Levicí jej chytil za ruku a pravou položil na jeho mladistvé čelo. Díval se mu hluboce a vroucně do očí. Vlhký lesk se mu objevil v očích, ale brzy překonal dojetí a přistoupil ke kapitánovi kláštera.
"Tak mě zde zase máte. Odveďte mě dolů do kobky."
Knechti ho uchopili, ale vtom zazněl hlas biskupa:
"Zadržte, pusťte ho a vzdalte se odtud!"
Všichni uposlechli jeho zvolání. Jen Marie, která přišla s Joa chimem, Hans voň Roder a přítomní rytíři zůstali.
"Přistupte blíže, pane Caspare Gans voň Putlitzi. Musím vám něco říci."
Putlitz výzvy uposlechl. Waldowovy oči přebíhaly z něho na Joachima. Bylo vidět, že porovnává rysy obličeje obou mužů.
"Nikdy z donucení, což jsem vám předtím řekl, a vy byste mi musel to slovo potvrdit smrtí, kdyby tento člověk, který se jmenuje Wolf voň Hagen, nepřišel. Ale co jste nedokázal vynutit na brandenburském biskupovi i tou nejhorší hrozbou, to vám nyní dá
vá ze své svobodné milosti. Jste hrdina, jakého zde v blízkosti druhého nemáme. A vy už byste se nemusel vracet dolů do kobky, kde jste dosud byl. Dejte mi slovo, že odtud neutečete a pak můžete v tomto zámku chodit volně jako svobodný člověk a mít velice mírný žalář, dokud z mé vůle odtud neodejdete."
Tato neobyčejná nabídka přišla rytíři tak neočekávaně, že se svým slibem zaváhal.
"Neodmítejte, pane Caspare," zvolala Marie, zatímco uchopila jeho ruku a položila ji do ruky biskupa, "strýček to myslí docela dobře a jemu můžete důvěřovat."
"Milostivý pane," ozval se konečně, "ano, zde je tedy má ruka. Vy jste nade mnou zvítězil a to vítězství je větší, než si stále ještě myslíte. Budoucnost vás o tom poučí."
"Pak ať vládne Bůh. A nyní pozdravte svého syna," prohlásil Johann voň Waldow s úsměvem, "který si jméno Wolf voň Hagen přece jenom vypůjčil od vašeho zámku Wolfshagen."
"Jeho syn?" řekl Hans voň Róder překvapeně. Marie pozorně naslouchala a také ostatní dali výkřiky najevo, že by to nikdy neočekávali.
"Ano, jeho syn, který se vplížil do mého domu, aby osvobodil otce, jak nyní poznávám."
"Osvobodil? Se lstí nebo násilím osvobodit? Ne!" zvolal Joa chim, "chtěl jsem otce pouze tajně navštívit a přinést mu trochu útěchy v neštěstí, do kterého se dostal. Nejsem voň Quitzow, Vaše Milosti. A ctím hraběte voň Zollern, i když už musel našim ublížit. To mi tedy můžete věřit."
Vymanil se z objetí Caspara a požádal:
"Mému otci je nyní dobře a miluje právo. Dejte mu to v dobrém na vědomí a pak v něm budete mít velice silného spojence."

KAPITOLA DVANÁCTÁ - Synové muže mimo zákon

Nahoře v sále seděli jako obyčejně oba Boldewinové a Thomas voň dem Kruge, včetně pana Clause voň Quitzow a popíjeli. Takže Kuno, starý sklepmistr, neviděl svému běhání konce. Starému Boldewinovi opět ležela dna v končetinách, takže jeho obličej byl stále rozmrzelejší. Claus seděl na široké židli s opěradly a své tlusté ruce měl zkřížené na tučném pupku a dával si šlofíčka, z kterého se v pravidelných intervalech probíral, aby s žíznivým "hrr, hm" sáhl po korbeli, jehož obsah potom vylil do široce otevřených úst. Ti dva další se dívali na sebe a pili a pili a dívali se na sebe a marně si namáhali mozky vzpomínáním na hrozná dobrodružství, aby je pak vyprávěli podle starých zvyků jako vlastní

prožitá dobrodružství.
V místnosti bylo živěji, protože ti tři nejurozenější mezi přítomnými nemilovali příliš mlčení ani nudu a stále se starali o to, aby rozhovor měl správný říz.
"Jo. Tak teď sedí nahoře, zvedají nohy a bafají z dýmek," prohlásil Caspar Liebenow, "to jsou ti zlí duchové, kteří žijí ve sklepních rozích a zajedou do vína, když není sud dobře zašpuntován. Kdo jde na Štědrý večer dolů a přesně od dvanácti hodin do jedné hodiny vypije sedmkrát sedm pomořanských mázů červeného, ten je pak vidí a může slyšet ledacos, z čeho mu vstávají vlasy hrůzou nahoru."
"Poslyš, bratře Caspare, to s těmi duchy se mi zdá velice správné. Ale co když je ten sud správně zašpuntován a ty strašidýlka stejně přijdou? Poslyš, co si myslím: mám pocit, že rytíři mají díru v žaludku, kudy víno proteče až dolů do nohou, potom by rá
do rychle ven, ale dole není žádná výpusť a tak se prokousává kůží, aby si do ní udělalo díru."
"Bratře Schwalbe, to s tou dírou, to s tebou souhlasím. Co na to říkáš ty, bratře Steckelbeine?"
"To o té díře je pravda a to o těch neviditelných je pravda také. Takže! Jednou mi jeden vyprávěl, že každý člověk má devadesát devět duší a když přijde ten stý duch, takzvaný duch lékárnický, pak člověk musí zemřít."
"Hrom a peklo, Bůh mě trestej, jestli klejů! To je ale po čertech hrozná duchařská historka. Ale to bych raději měl těch devadesát devět, než toho jednoho lékárnického ducha. Je to pravda, bratře Schwalbe?"
"Jen se nenech tak lehce zmýlit. Já jsem docela přesně zjistil, že člověk má jenom dva duchy. Totiž ducha masa a ducha kostí. A tak je to také u zvířat. Ten duch masa člověka dělá tlustým. Ale kdo je posedlý duchem kostí, ten zůstane hubený a může vypít a sníst kolik chce."
"Tak tedy?" zvolal Baltazar překvapeně, "pak tedy ducha kostí mám stejně já, jako můj Gregorimanorosewitsch."
"Ano. A pan Claus a jeho šiml, ti jsou posedlí duchem masa. Ale bratře Schwalbe, nedají se tito dva duchové nějak navzájem vyměnit? Tak například pokud chce pan Baltazar ztloustnout a rytíř Claus zhubnout?"
"Ó ano. To je možné pouze v den svatého Ambrosia o půlnoci."
"Tak tedy?" pokračoval dál Baltazar, "na kdy připadá tento den?"
"Jestli se nemýlím, tak je to dnes."
"A co se musí udělat?"
"To je tajemství, které se každému neříká, protože kdyby to někdo prozradil a druhý by toho zneužil špatným způsobem, pak ten zrádce by byl tlustý jako tři hradní věže, anebo tak hubený jako oslí žebro."
"Ach tak. A ty si myslíš, že nemám schopnost to udělat správně?"
"A ty to chceš udělat?"
Tato přímá otázka přivedla našeho Baltazara do nemalých rozpaků. Dal by za to všechno, kdyby svůj obvod alespoň o něco zvět
šil a proto používal všechny možné prostředky, aby svou kůži trochu roztáhl. Ale všechny jeho snahy byly zatím bez účinku. Pověra tehdejších dob přivedla lidi k tomu, že věřili v úplný opak. Pak tedy nebylo divu, že hubený knap tlustého rytíře se tak bez bázně ujal veselého nápadu "bratra Schwalbeho", aniž by to chtěl nechat na sobě nějak výrazně znát.
"Ani mě nenapadá. Jsem rostlý přesně tak, že se mnou každý může být spokojen. Tak tedy, není ta věc trochu nebezpečná?"
"Ne, nebezpečná není. Kdo je hubený, ten si musí od nejtlustšího člověka, kterého najde, ukrást trochu ošacení a s ním jít na křížovou cestu. Dále musí s sebou vzít poměrně velký džbán napůl plný oleje na pálení a napůl vínem. To oblečení si musí vzít na sebe, ještě než vyrazí. A po cestě nesmí nikoho zdravit a také se nikde ohlédnout. Když se dostane na křížovou cestu, musí začít o půlnoci pít a pak se postavit na hlavu. A tak musí střídavě pít a stát na hlavě, dokud neskončí hodina duchů. A pak jde s klidem domů. Po několika týdnech už má tuku na sobě tak na tři prsty kolem žeber a v jednom roce je naprosto urostlý. Olej totiž bude zárodkem tuku a víno je tajná hnací síla pro růst. Tím stáním na hlavě vypadne duch kostí z nohou, skrz celé tělo až dolů k ústům, kde ho pak musí pořádně vypuvnout P ten duch utíká pryč a vlítne do toho, od koho sis vzal oblečení."
"Tak tedy? Pak by se ale pomohlo oběma. Toto kouzelnictví není těžké se naučit. A není přitom něco bezbožného, anebo nepřicházejí zlí tvorové, před kterými se člověk musí bát a mít starosti?"
"Ne! Ti v den svatého Ambrosia mají tolik práce, že se tím tlus ťochem ani nemohou zabývat. A ty hubené vůbec ďábel nebo čert ani nechce."
"A na duchu člověk nemá žádnou škodu?"
"Co si myslíš, Baltazare? S normální duší člověka ten duch kostí nemá nic společného. A potom nastává velké blaho, když člověk začne tloustnout."
"Ano, bratře Steckelbeine. To je samozřejmé, že tě čert ani nechce, když vidí tolik metráků špeku na tobě a tvým Hoseloseblo sewitschovi. Ale poslouchejte, hradní stráž troubí na roh. Kdopak to asi teď přijíždí na Garlosen?"
Knechti a čeledíni se zvedli, aby se podívali, kdo přijíždí. Byl to muž v rytířském odění, ale beze zbroje. Žádal mluvit s pány voň dem Kruge a byl odveden nahoru. Předtím ale nařídil lidem, aby nechali koně osedlaného.
S potížemi se zvedl starý Boldewin voň Kruge při jeho příchodu z křesla a ptal se jej na jeho jméno a jaké má přání.
"Mé jméno vám bude jistě známé, pánové. Zní Wieprecht voň Thumen."
"Dobré jméno, ale s jeho pánem nechceme mít příliš co do činění. Jaký důvod vás sem vede?"
"Mám vyřídit poselství pánům voň dem Kruge a musím je pak přivést také na Stavenow panu Clausovi voň Quitzow."
"Clausovi voň Quitzow? Hrr, hm, to jsem já sám. Takže si můžete ušetřit cestu. Od koho poselství pochází?"
"Od našeho velkého pana markraběte Friedricha voň Zollern."
"Hrr hm, od něho? Tak od toho nečekejte příliš moc chytrého. Tak to poselství řekněte."

"Je zde sepsáno, tak abyste si přání milostivého pána mohli přečíst a lépe zapamatovat."
"Ó, s tím zapamatováním nemáme žádné potíže, jen kdyby to tak šlo s tím čtením," prohlásil Thomas voň dem Kruge, "my nemáme s markrabětem co dělat a kvůli němu teď do školy nezačneme chodit. Přečtěte nám tu věc."
"To já rád udělám. Ale nejdřív se podívejte zde na pečeť, abyste věděli, že poselství k vám došlo neporušené."
"Hrr hm, jen ten cákanec vosku s klidem utrhněte. To, co píše markrabě, to přece nemusí zůstat tajné."
Wieprecht voň Thumen uvolnil pečeť, rozložil psaní a začal číst:
Rytířům a pánům Claus voň Quitzow na Stavenowě a Sandau, Thomasovi voň dem Kruge a oběma Boldewinům voň dem Kruge. Jsou pozváni k jednání naším milým a věrným pánem Wieprech tem voň Thumen.
Poté, co k naší obrovské lítosti jsme slyšeli a zaznamenali, že zde jmenovaní páni vůči našim rytířům, manům a občanům nedobře činili, občany poškodili a ne jen po jejich statcích a vlastnictvích toužili, ale dokonce prahli po životě našich lidí, bylo nám to ne
milé a pojali jsme o takovýchto činech zlé mínění. Přísně jsme se rozhodli z naší strany veškeré ohledy a shovívavost zrušit a spíše prahnout po tom, tomuto příkladu, který je dáván nepřátelským jednáním, vzepřít se s celou vážností a svými silami docílit toho, aby naši poddaní v klidu a míru mohli přecházet hranice našich zemí po jejich silnici.
Proto vyzýváme pány voň dem Kruge, stejně jako rytíře Clause voň Quitzow, zříci se všech svých činů a nepřátelských jednání vůči našincům, abychom se nadále nesetkali s újmou a nebezpečími a abychom podle toho nebyli donuceni vyžádat si pomoc u pánů a knížat, v jejichž lénu stojíte.
Řečeno a zapsáno v Tangermtinde, v měsíci první rovnodennosti.
Friedrich voň Zollern, markrabě
Čtení bylo ukončeno. Následovalo krátké mlčení. Pak začal Claus voň Quitzow:
"Hrr hm, skutečně něco takového napsal markrabě?"
"Snad o tom pochybujete?"
"Ne, hrr hm. Tak mu řekněte, že nás skoro ohromil, když jsme viděli, jak se statečně potýká s uměním psaní. My rytíři v Markách a v Priegnitzi jsme měli více různých činností, než abychom si prsty pokaňkali inkoustem a proto psaní nemáme příliš v lásce."
"Správně řečeno, pane Clausi," zvolal mladý Boldewin, "co se má co míchat markrabě do našich záležitostí. Jestli se mu to nelíbí, že mu oškubeme jeho Židy, tak ať si je přiváže ke stolu. My k jeho lénu nepatříme a tak si může své dopisy s klidem nechat pro sebe."
"To je také mé mínění," dodal k tomu Thomas voň dem Kruge, , jak se můžete propůjčit takovému poselství, když musíte vědět, že váš pán nemá žádné právo nás s takovýmito záležitostmi otravovat."
"Co dělám, to je jen má vlastní věc a ne vaše, pánové. Jste připraveni k nějaké odpovědi, nebo mám jít bez ní?"
"Hrr hm, jak si vůbec můžete myslet, že se budeme zaobírat někým, po kom nám nic není? Jestli chcete, řekněte panu voň Zollern, že mu nemáme co říci, protože ani on nám nemá co říkat."
"Správně řečeno, bratře Clausi," souhlasil s ním starý Boldewin, který během jednání na svou dnu naprosto zapomněl, "a nyní si k nám sedněte, pane Wieprechte voň Thumen a dejte si hlt z našeho sudu, který je náš nejlepší, protože nás nic nestál."
"Já vám děkuji, pane Boldewine, i já bych vás rád pozval na oplátku k dobrému pití. Ale sám nemám ve zvyku pít víno, které člověk najde s mečem v ruce na ulici. Mé poselství je skončeno. Žijte blaze."
"Přece nepojedete odtud v tak pozdní hodinu. Je noc a ta cesta se nedá nazývat nejlepší."
"Jen nemějte o mě starosti. Kdo přichází v pozdní hodině do Gar losenu, ten se zaručeně postará, aby zde nemusel zůstat. Já už mám otevřené dveře k dobrému přenocování."
"Hrr hm, jestli nás snad chcete svými slovy urazit, pak se vám
o dobré a jisté ubytování postaráme. Kdo k nám přijde, ten musí
být velice slušný, jinak jeho odchod bude těžší než jeho příchod."
Wieprecht voň Thumen byl dost chytrý a opatrný, aby mlčel.
Vzdálil se a chvíli poté opustil zámek.
Přirozeně, že toto dějství přineslo novou látku k živému rozhovoru, který by trval dlouho, hluboko do noci, kdyby rytíři nebyli donuceni, dříve než bylo zvykem, vyhledat postele. Zítra jsou totiž narozeniny starého pana Clause a ty podle starého zvyku, který vládl na Stavenowě, měly být slavnostní. Proto se také nevracel, ale raději přenocoval na Garlosenu, aby mohl brzy ráno vyrazit a vzít své hosty hned s sebou.
Ležel ve svém pokoji a následkem vypitého vína brzy usnul. Pak se tiše otevřely dveře a někdo se potichu plížil k jeho loži. Byl slyšet šramot, který je vždy k zaslechnutí při svlékání nebo oblékání šatstva a pak se tajemný host vzdálil neslyšnými kroky. Byl to dlouhý Baltazar, který nechtěl promeškat hodinu duchů dne svatého Ambrosia, aniž by využil Schwalbem udaný recept.
"Tak tedy," myslel si, přičemž svou nekonečnou postavu táhl přes tichý zámecký dvůr, "kdyby tak rytíř věděl, že vězím v jeho kazajce. No, ten se neprobudí. Já sám jsem vyprázdnil hezký počet džbánů, ale on podstatně více. A kdyby se na chvíli probudil a sáhl po svém oblečení, tak tam leží mé staré kalhoty a také ostatní, a tak mu nepřijde ani na mysl, aby pojal podezření. Olej jsem
si vzal a ve sklepě jsem byl pro víno. Takže mám vše pohromadě. Snad tomu tloustnutí nebude na škodu, že jsem tam dole měl ústa trochu déle přitisknutá na čep."
Došel k malým výpadovým vrátkám a sehnul se, aby zvedl džbán, který si sem už předem postavil. Pak otevřel, vystoupil ven a aniž by zamkl, zavřel za sebou vrátka.
"Tak tedy a může se jít. To víno mě udělalo trochu potácivým a jsem zvědav, jak se bude má stará hlava divit, když začnu stát stráž vzhůru nohama. Takovýto trik jsem v celém životě nedělal, ale jestlipak to také pan Claus ucítí, když mu

ten duch projde hrdlem dolů do těla? Jsem zvědav, jestli ten duch u něho najde dost místa, protože u mě narostl do délky, takže za rok už budu dorostlý, ale pak budu pro mého Gregorimanorosewitsche příliš těžký. Budu se muset ohlédnout po nějaké jiné kobyle, anebo ho příštího dne Ambrosia na nějaké křížové cestě postavím na hlavu, protože u zvířat to prý jde stejnou cestou, jak říkal Schwalbe."
A tak šplhal přes prázdný příkop a potácivým krokem kráčel nahoru na svah směrem k lesu.
Nyní přistoupili ze strany dva muži, z nichž jeden uzamkl vrátka.
"Tak co tomu říkáš? Ty jsi vůbec nechtěl věřit, že půjde, a nyní vidíš, že jsem měl v každém případě pravdu."
"Hrom a vražda, Bůh mě trestej, jestli klejů. Ale bratře Schwalbe, ty ses ale vošklivej chlap. Skoro chci, abys měl skutečně ducha kostí a aby ti zajel do těla."
"Ale vždyť to není nic jiného než žert a kdo je hloupý, ten musí od svého učitele dostat výprask."
"No tak v tom ti dávám docela zapravdu. Ale musíš si taky uvědomit, co víno s olejem udělá za vražedný divadlo. V takovém chlapovi, který stojí na hlavě, myslím, že mu ten pár nohou docela vyjde z kůže a když přitom ještě pustí ducha, pak jsi z něho zaručeně toho ducha kostí pořádně vyhnal."
"No, tak zlý to snad nebude, protože on sám i jeho Ewiglan genbeinewitsch, se prostě nedaj zabít. Víš snad, co měl na sobě?"
"Že by to bylo nějaké oblečení, o tom bych pochyboval. Vězel v tom, no to se nedá ani popsat, jak. Skutečně bych rád věděl, kde ty věci sebral."
"To byly přece věci pana Clause. Ale teď pojď, abychom si mohli konečně lehnout."
"No, ale jak se dostane Baltazar zase do hradu? Ty jsi zamykal." "To je jeho věc. Jen si o něj nedělej žádné starosti!"
Oba muži zmizeli ve vchodu v zámecké budově Bylo ráno. Znamení k probuzení už bylo dáno a každý šel po své práci. Také rytíři se zvedli z peřin a sešli se k rannímu doušku v sále. Pouze jeden chyběl, totiž pan Claus voň Quitzow. Ostatní na něho dlouho čekali a každý si skládal slova, aby mu mohli co nejsilněji poblahopřát. Ale když se ani po delším čekání neobjevil, vyrazil Thomas voň dem Kruge, aby se podíval, jaký důvod mělo toto nezvyklé zdržení. Nalezl dveře k pokoji Clause nezamčené a zaklepal. "Hrr hm, kdo to tam venku tluče?" tázal se kdosi zevnitř. "To jsem já. Přijdete brzy?"
"To jste vy, pane Thomasi? Hrr hm, vstupte dovnitř." Thomas následoval jeho přání a našel svého tlustého druha ve zbrani v největších rozpacích sedět na posteli. Jeho rozcuchané vlasy mu rámovaly zlostí zrudlý obličej a malá očka, která sotva zírala z tlustých tváří se neklidně dívala zpod hustého obočí.
"Vy jste ještě nevstal z postele?" zeptal se Thomas, "stalo se vám něco zlého, anebo snad má včerejší pití tak trochu velké následky?"
"Jak si to můžete vůbec myslet," vypěnil Claus, "už jste mě někdy viděl opilého?"
"Nikdy, můj vzácný rytíři. Ale protože stále ještě odpočíváte, zatímco my ostatní už jsme se dávno zvedli, protože jízda do Sta venowa musí začít brzy, tak jsem si myslel, že vás potkalo něco lidského."
"Něco lidského? Hrr hm, jo, to se mi také stalo. Něco velice lidského. Neviděli jste snad mého čeledína Baltazara?"
"Ještě mi nepřišel na oči. Proč se po něm ptáte? Mám vám ho sem poslat?"
"Hrr hm, ano, ale co nejdříve. Podívejte se tady na ty cáry." "To jsou přece Baltazarovy šaty. Jak se dostaly k vašemu loži?" "To je právě to, co bych docela rád věděl, protože mezi tím ty mé naprosto zmizely. Jak můžu strčit nohy do těchto špinavých hu
sích střev?" zvolal rozčileně, přičemž Baltazarovy kožené kalhoty držel příteli před obličejem, "hned mi toho chlapa přiveďte sem, pokud mi chcete udělat laskavost."
"Rád to pro vás učiním," ujistil jej Thomas a spěchal pryč. Bohužel Baltazar nebyl nikde k nalezení a také nikdo nevěděl nic bližšího o jeho zmizení. Tato neúčast jinak věrného a pozorného sluhy vyvolala nemalý rozruch. Hledali jej ve všech rozích a koncích a dokonce i sami rytíři byli neklidní a zúčastnili se hledání, což trvalo velice dlouho a bylo marné. Až konečně jeden z čeledínů vystoupil na obrannou zeď, aby se podíval dolů přes ni do příkopu.
"Támhle přichází," zvolal a všichni přítomní pospíchali nahoru na zeď. Nemohli totiž pochopit, jak se hledaný dostal mimo hrad.
Při pohledu na něj vyprskli všichni daleko slyšitelným smíchem. Nabízel totiž v oblečení svého pána, které mu bylo skutečně příliš krátké a třikrát tak široké pro jeho hubenou postavu, velice komický pohled, než aby se někomu mohlo podařit zůstat vážným. Výpadová vrátka našel uzamčená a nyní byl donucen svůj slavný příchod zviditelnit hlavní branou.
Most byl spuštěn dolů a brána otevřena. Všichni se tlačili blíže s otázkami. Každý chtěl nejdříve vědět důvod jeho zvláštního vzhledu. Ale v tom zazněl hlas seshora, který přehlušil veškeré volání i otázky. Pan Claus zaslechl lomoz, zvedl se a přistoupil k oknu. Poznávaje svého vlastního sluhu ve svých vlastních šatech, zaťal pěst a volal dolů:
"Nahoru s tebou, chlape, hrr hm, abych ti mohl vzít míru na límeček!"
S voskovým obličejem a zkroušenou postavou odešel bojácný sluha nahoru k svému pánovi.
"Hrom a vražda, Bůh mě trestej, jestli klejů. Ale toho chudáka je mi líto, bratře Schwalbe. Zaručeně se mu tam venku udělalo zle z toho oleje, že ani nemohl běžet domů."
"Jo, kdo vyhání duchy, ten musí mít velice pevnou povahu. To se rozumí samosebou, ale rád bych slyšel, jak veselé kázání mu bude dělat pan Claus. Pojď, jdeme si to poslechnout, bude to zaručeně hezky znít" Dva mladíci táhli ke Stavenowu. Kdo by si je pouze povrchně prohlédl, považoval by je snad za cestující tovaryše, které do svě
ta vyhnala chuť k vandrování a učení. Nyní oba vesele a dobře naladěni, bez zloby a starostí, kráčí od místa k místu a málo se starají o to, co méně veselým lidem dodává nouzi a starosti.
Jejich oblečení bylo jednoduché a skromné a k němu se také velice hodil ranec, který měl každý z nich na zádech, a sukovici, kterou nesl v ruce.

Pozorný pozorovatel by si mimo těchto vnějších znalců také všiml rysů těžké trudnomyslnosti, která byla vtisknuta do těchto mladistvých obličejů. Také by mu bylo nápadné hluboké ticho a nepřítomnost rozhovoru, při kterém vedle sebe kráčeli. Účastné pohledy, kterými se navzájem vyhledávali dokazovaly, že s láskou na sobě viseli a tato láska podle podobnosti jejich rysů obličeje, dala usuzovat, že je sourozenecká.
"Jak daleko to ještě máme do Stavenowa, můj milý Dietrichu?" ptal se mladší staršího.
"Za hodinu tam budeme, myslím. Už jsi unaven?"
"Ne, spíš jsem docela čerstvý a svěží. Ale rád bych věděl, jestli nás náš příbuzný dobře uvítá a to mi cestu prodlužuje."
"Myslím, že se z našeho příchodu bude radovat. Byl vždycky a stále dobrým přítelem otce a ještě dnes je mu celým srdcem nakloněn, jak mi říkala matka."
"Tak se nebude chovat jako ostatní, kteří nás opouštějí, protože vidí, že štěstí našemu jménu už tolik nepřeje?"
"Strýc je tvrdá hlava, která své myšlenky nikdy lehce nemění. I když jeho sídla jsou mimo Marky, a proto by mu mohl markrabě, pokud zůstanou vnější hranice, být lhostejný, má vůči němu to nejnepřátelštější smýšlení a každý protivník zollernského domu u něho vždy najde hezké přijetí, jak jsem slyšel. Takže se nemusíme vůbec strachovat, že nebudeme vítáni, jak bychom si přáli."
"Myslím, že má dokonce velice dobrý důvod nemilovat markraběte, protože ten je protivníkem samostatného silného rytířstva a jasně prahne po tom, vložit svou nohu přes hranice obou zemí. Hrozně mě svědí a trne pěst, když na něho pomyslím, a přeju si z celého srdce mít tu příležitost srovnat si s ním veškeré účty, které už nám vydal. Kdyby byla má paže silnější a můj věk ne tak mladistvý, nebyl bych klidný ani bych neodpočíval, dokud by tato úloha nebyla splněna."
Přes vážný obličej druhého se natáhl stín, který zůstal v jeho přemýšlivém obličeji dlouhou dobu.
"A ty věříš, že miluji otce a vážím si ho a že je pro mě posvátná čest našeho jména?" zeptal se konečně.
"Ano, tomu věřím," zazněla rychlá a jasná odpověď, "to jsi dokázal, můj Dietrichu. Velice často jsem ti záviděl tu krásnou přednost, že jako starší z nás dvou jsi povolán odvážnému smýšlení otci svou rukou pomoci a sloužit."
"A přece jen jsem to dělal z dětské poslušnosti a ne ze svobodného veselého hnutí svého srdce. Vy jste to netušil, Kuno, protože jsem uzavřel všechny své myšlenky hluboko do svého nitra, ale dal bych hodně, hodně za to, kdyby mi osud dovolil, abych mohl věci Zollernů nabídnout své služby."
"Co to říkáš?" zvolal Claus polekaně, "chceš být odpadlíkem nás všech, kteří se drží po dobu času jejich života?"
"Bůh chraň! Ale v bezesných nocích v poslední době v těchto těžkých časech jsem přemýšlel o mnohém, na co jsem dříve ani nepomyslel, přitom mi ledacos zvláštního přišlo na mysl. Já jsem hodně těchto myšlenek ještě neuzavřel, nepromýšlel do posledního důsledku, ale zdálo se mi, jako by se hodně mělo změnit, jako by měl přijít nový lepší čas, s jinými zákony a jinými lidmi, kterým je mír a soudržnost cennější než nepřátelství s jeho nenasytným hladem po lidské krvi a nicotných pomíjivých statcích. Doba je nepřekonatelná a kdo se bouří proti ní, toho uvrhne do prachu a zničí jej."
"Nikdy bych nepředpokládal takové smýšlení u tebe. Myslíš si, že jsi chytřejší a chápavější než otec, než strýc nebo Putlitz a všichni ti pánové, proti nimž jsou všechna tvá slova namířena. Dělali snad něco jiného, než že bojovali za svá nejsvětější práva, která jim Zollernové chtěli urvat? Ty nejsi pouze odvážný, ale také chytrý, to vím. Ale ti muži jsou ještě více než ty, než ve svém věku můžeš být. Nebyl snad otec nejvyšším zemským kapitánem v Markách a pan Caspar Gans voň Putlitz byl totéž ve staré Marce a v Priegnitzi? Když mu císař svěří tak vysoký úřad, tak se nemůže nechat od nás mladíků poučovat. A jak se jim vedlo? Die trich voň Quitzow je volný jako pták a jeho lidé neznají ani cestu, ani místo, kde je Gans voň Putlitz. Sedí na Ziesaru v díře, která
by byla hrozná i pro toho nejhoršího lotra. Jakým právem smí přijít hrabě a nutit jej k přiznání?"
"Mluvíš, jak ti káže tvá ohnivá povaha. Kdybys mohl číst ten doklad, který císař Putlitzovi o jeho postavení vyhotovil, pak bys snad poznal, že ten Zollern na to má skutečné právo. Pan Friedrich jedná velice opatrně a nedělá nic bez důvodu a vhodných dokladů."
"Ten doklad znám a často jsem ho se svým druhem Baltazarem a Otto voň Putlitz na Wolfshagenu jako úkol prostudovával, takže jej můžu říct úplně dobře nazpaměť."
"Tak to jednou zkus."
Claus vyhověl prosbě svého bratra a citoval zpaměti:
"My Siegmund z Boží vůle král římský a tak dále, a tak dále, a tak dále. Tímto dopisem dáváme na vědomí všem, kteří ho uvidí a budou číst, nebo ho uslyší, že urozenému Casparovi Ganso vi voň Putlitz, našemu velice milému druhovi, předáváme naši zem a města Priegnitz jako úředníkovi z naší vůle, a tímto se mu také nařizuje, aby silou tohoto našeho dopisu dříve jmenovanou zemi věrně opatroval, ochraňoval a zaštítil proti všem lidem, nikoho nevyjímaje. Za to má mít všechny naše renty, úroky a výhody, které my v Priegnitzi máme. Za to mu také budeme vyplácet každým rokem sto kop českých grošů z naší pokladnice a s tím se má dříve jmenovaný starat o naši zemi a nakládat s nimi bez účtu a vyúčtování.
Když dříve jmenovaný Caspar Gans voň Putlitz naši zemi Priegnitz každým rokem po obdržení tohoto dopisu by nechtěl dostát svému a dále se starat o tuto zemi, musí nám tuto věc oznámit a dát na vědomí čtvrt roku předtím, abychom výše jmenovanou zemi mohli obsadit někým jiným. Kdybychom my uznali, tak z předem jmenované země ho zbavíme vlády a nahradíme ho. Stejně mu ale musíme sto kop grošů, nebo co jinak jest zvykem, plně vyplatit. Potom musí nám, našim dědicům a potomkům, brandenburskému markraběti předat neporušené správcovství těchto zemí a od těchto volně odstoupit bez jakéhokoliv protiřečení.
Měl li by být dříve jmenovaný Caspar při správě našich zemí Úber Elbe a v Priegnitzi v našich službách a obchodech zatčen, pak Bůh chraň. Budeme stát a chránit ho, pokud by jej někdo
z těchto lidí zajal, má povinnost jek nám ihned dovést a předat nám jejich statky, z kterých bude mít svůj díl podle

počtu ozbrojených lidí, které na své náklady nebo ke své škodě k tomu potřeboval.
Potvrzení tohoto dopisuje zapečetěno a opatřeno naší římskou královskou připojenou pečetí a dáváno všem na vědomí."
"Tak řekni," prohlásil Claus po chvíli zamyšlení, , jak to souhlasí s tím smutným osudem, který se vzácnému panu Casparovi přihodil?"
"To v žádném případě není těžké najít, protože v té listině přece stojí: ‚Má nám, našim dědicům a potomkům, brandenburské mu markraběti předat neporušené správcovství těchto zemí a od těchto volně odstoupit bez jakéhokoliv protiřečení.' Proti tomu nemůžeš nikdy nic namítat. My jsme považovali našeho markraběte za nepřítele a tloukli jsme na naše práva. Ten se na nás musel také dívat jako na nepřátele a mával svými právy. Kde je nepřátelství horší a kde jsou práva větší? Meč je dobrá zbraň, ale zlý a nepřemýšlivý pomocník. Bojuje rád za okamžitou výhodu a raději se postaví do služeb tvrdé zloby, než aby nám vnuknul moudrý pohled a ptal se na výhody do budoucna."
Claus neodpověděl. Slova jeho bratra nebyla bez obsahu a spíše mu dala námět k přemýšlení a poukázala na místa, na která dříve nepomyslel. A tak kráčeli vedle sebe mlčky delší dobu, až najednou v jedné zatáčce cesty zahlédli před sebou tři muže, jejichž zjevení dalo jejich myšlenkám jiný směr.
Jeden měl na sobě oblečení žebravého mnicha. Byl dlouhý a hubený, a vysoký musel být i počet jeho let, která jeho postavu poznamenala a věnec jeho vlasů zbarvila do bělá. Ti ostatní dva byli oblečeni jako obyčejní knechti. Drželi mnicha pevně a táhli pod silnými výhružkami na pažích sem a tam.
"Ano, budeš se zpovídat ze svých hříchů, důstojný otče," smál se ten větší z obou lotrů, který byl výplodem skutečné odpuzující ošklivosti. Zdál se být otrokem a jeho obličej sám ukazoval všechny nedostatky a ani jednu hezkou stránku této rasy. Široký nos, silné odulé rty, malé šikmo položené šilhavé oči a vysedlé lícní kosti. Přímo v rysech jeho obličeje byl výraz duševního úpadku, snoubený se zvířecí smyslností, která vyvolávala odpor. "Pak uslyšíš
o těch našich hříších a uvidíme, koho čert zaručeně vezme," dodal ke své výzvě.
"Nás ne, nás ne," řičel malý, jehož vzezření nevypadalo o nic lépe než jeho kamaráda, "klekni a zpovídej se, jinak tě čert sebere hned na místě."
"Nechtě mě jít, pánové," prosil muž v tísni, "co jsem vám vlastně udělal, že mě přepadnete a trápíte jako zločince, který vám ublížil?"
V těchto slovech nebyla ani stopa strachu a obav v povaze mnicha, spíše jeho oči pod těžkým velkým obočím odvážně blyštěly a trhnutí, s kterým si uvolnil ruce, bylo tak silné, že by se to v jeho stáří nepředpokládalo.
"Co jsi nám udělal? Nic, ó, vůbec nic. Akorát se nám nelíbí, že ses jeden z těch, kterej musel uhnout bohům Wendů a stáhnout se před nimi do skrytu lesů. Leckterého z vás jsme obětovali hroznému Triglavovi, když Ystralowe, náš vysoký kněz ještě žil. A nyní bychom měli chuť udělat ti to samé, kdybychom tak ubohou obětí na sebe nepřivolali hněv bohů."
"Ystralowe?" zvolal mnich a jeho postava se zvedla, jako by toto jméno mělo moc překonat vliv let, "vy jste řekli ‚Ystralowe'?"
Oba muži byli otázkou překvapeni.
"Co se nás ptáš? Raději řekni, odkud jsi se dozvěděl to jméno."
"Byl mým přítelem a Macha čarodějnice mě často vídávala u sebe."
"Macha žena našeho nejvyššího kněze, tu nazýváš čarodějnicí? Tak tedy lžeš a nikdy jsi nebyl jeho přítelem. Kde jsi s ním mluvil?"
"V ruinách Wendenburgu," odpověděl, a pozoroval je s výrazem napětí, kterého si nevšimli.
"Ve Wendenburgu? Jak jsi prošel bažinou? Můžeš nám říci znamení?"
"Jaké máte právo je ode mě žádat?"
"To se snad dozvíš. Takže znamení!"
Mlčel - opovržlivě trhaje rameny.
"Tak, buď musíš zemřít, nebo jít s námi."
"Kam?"
"Tam, kam tě zavedeme. Budeš li nás následovat dobrovolně, tak možná ušetříme tvůj život."
Chvíli si to rozmýšlel, přičemž pozoroval muže velice zkoumavým pohledem. Nakonec se rozhodl:
"Dobrá, jdu s vámi."
Vzali jej do svého středu a kráčeli s ním pryč.

Karel May
Poslední cesty obou Quitzowů I.
Translation by Vladimír Sundá Graphic design by Jiň Hanák
Odborná spolupráce a podklady Dr. Hans Wollschläger Technická redakce Libor Zachoval
Nezkrácené vydání Vydal Radomír Suchánek nakladatelství NÁVRAT,
úl. Kosmonautů 2, Bmo
jako svou 542. publikaci v roce 1999
Z dodané sazby vytiskla CENT A, s. r. o.,
odštěpný závod Brno, Vídeňská 113
Doporučená cena vi. DPH 189 Kč
ISBN 80 7174 153 1